

Naročnina: ena mesec 26 Din, za izposojstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Krištofova ulica 5. Telefon 100.
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.
Celje: Kocencova ul. 2. Telefon 100.190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova ul.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 31.
Ispravitelj: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocencova ulica št. 2. Telefon št. 190.
Računi pri pošti št. 3. Ljubljana št. 11.842; Praha št. 78.180; Wies Nr. 105.241.

Današnja številka »Jutra« obsega 24 strani. Prihodnja redna številka izide v sredo jutraj, »Ponedeljek« pa izide radi binokostnih praznikov v torek zjutraj.

Ljubljana, 18. maja. Imeti pravi, dosegljivi vojni cilj, ki se da moralno držati, to je ravno zmagovitemu taboru najtežje. Se poleti leta 1918. je bil časten mir za Nemčijo mogoč, ker veliki zavezniki niso bili prepričani o sigurni zmagi.

Hegemonistični položaj enega dela našega naroda nad ostalimi, bodisi da ga vzamemo kot stanje ali kot cilj, je pri nas trajno nemogoč. Za prevzem vloge, ki so jo pri nas do osvobodjenja imeli Nemci in Madžari, bi bilo treba razpolagati tudi z njihovimi organizatornimi sposobnostmi. Gospodarstvo, ki živi od davčnih privilegijev, ne vzdrži pravega potresa. Krivičnik podleže marljivemu z matematično gotovostjo. Če nas državni centum ni hotel na važna mesta v uradih, prihaja naša marljivost drugod, četudi po trnjevi poti na spregled. Beograjski kučegazda se pohvali, če ima prečana za najemnika, za hišnika, za obrtnika.

Hegemonistični duhovi lahko nagajajo, ovirajo, škodujejo, a proti fronti sposobnih, solidnih in organizacijsko izvežbanih ne bodo vzdržali.

»Vojni cilj« bivše KDK do 20. junija 1928. v Narodni skupščini je bila obča ravnopravnost in sanacija centrale. Ta cilj je bil moralno zelo močan in niti oni izrastki, ki jih je žal prinašala ostra borba, ga niso mogli zatemniti. Na jesen pa, ko je reakcija na 20. junij in njemu sledeče dogodke dala borbi drugo smer, so se zlasti pri bivši HSS pojavili »vojni cilji«, ki so bili v stanju vse prejšnje moralne in taktične pridobitve omajati in oslabilati sad, ki je moral zoreti na doprinešenih žrtvah. Prišli so zahteve po personalni uniji in zdelo se je, kakor da se tekmuje v ostrejšem povdajanju zahteve po lastni državnosti, na čim ostrejši oddvojitvi. Rekl bi, da se je polastila odločilnih krogov ona bolesta napetost, ki je zavedla Nemčijo, toda z razliko, da je tedaj gospod Ludendorff stal na čelu že zmagovalne armade.

Kakor je bilo treba težkih žrtev, da se je Jugoslavija zgradila, tako je danes, ko ves svet potrebuje miru in išče zanj formul in sankcij, lažje, da se ta državna tvorba vzdrži. Do jeseni 1918. zapadni svet ni maral Jugoslavije, danes pa jo hoče in v njej vidi pot za končno pomirjenje in organizacijo Balkana. Srbskohrvatski odnos je centralno naše vprašanje, ki pa je, kar se tiče skupne, edinstvene državnosti, že odločeno. Dualistično ne more biti urejeno jedro Balkana. To uvideva ves svet, ki skoro brez izjeme odbija simpatije za federalistične težnje; a tudi sami čutimo, da nismo nič in le igrača drugih, če smo dve polovici, če smo pa enota, smo centrum za končno grupacijo Balkana. »Vojni cilji«, postavljen od deloma čisto dobro-namernih elementov v Hrvatski je tak, da mora voditi v neuspeh. Vsi dogodki v notranjosti države in zadržanje Evrope to potrjujejo. Na bazi dveh ali več državnosti se naš problem ne bo reševal. Rešiti se mora torej na unitaristični podlagi in to ni nič nemogočega.

Svoječas so vlogo jugoslovenskih elementov označevali kot vlogo sekundantov. Mi nismo tega odobraval, ker so ti elementi močni dovolj po številu, znanju in moralni moči, da niso samo pomožni činitelji. Smo pa sekundanti v toliko, da objektivni na vse strani in razumevaljo težke dogodke, ki so dovedli v današnje razpoloženje, lahko dajemo bratski nasvet vsakomur: izločite iz svoje orožarne vse, kar se more smatrati kot mržnja proti državi. Vsako kokehtiranje s sredstvi, ki ne vzdrže resne besede, mnogo škodi, koristi pa nič. Vrh tega zavaia mase v razpoloženje, iz katerih jih je potem težko vrniti. »Vojni cilj« mora biti moralno in politično mogoč. Ustvaritev države okoli zagrebškega Markovega stolpa pač ne more biti zadosten cilj za človeka, ki misli s širšim konceptom. Dva nemogoča cilja sta v našem narodu strupena za njegove stvarilajoče sile: hegemonizem na eni strani, na drugi strani pa cilj oddvojene državnosti. Oni, ki mu bo sveti duh pripo-

Veliki cilji Male antante

Važni razpravni predmeti na beograjski konferenci - Solidaren nastop držav Male antante v vseh mednarodnih vprašanjih

Beograd, 18. maja č. O programu konference Male antante se doznava, da se bo poleg medsebojnega informiranja, ki spada samo po sebi na dnevni red konference, razpravljalo tudi o dveh posebnih vprašanjih. Pred vsem gre za razširjenje akcijskega področja trojne zveze, ki je imela doslej pred vsem politično nalogo, to je obvarovanje statusa quo. Odslej bo Mala antanta z vso intenzivnostjo delala tudi za gospodarsko zblizanje. Drugo vprašanje se tiče skupnega postopanja v vprašanju razdelitve reparacij, pri čemer se bo skušal doseči skupen nastop na sličen način, kakor je bil storjen v Ženevi v vprašanju narodnih manjšin. Istotako se bo skušal pripraviti skupen nastop držav Male antante v zadevi optantskih sporov, tako da bi Mala antanta nastopala v vseh vprašanjih enotno napram zaveznikom.

Nadaljnja faza razvoja je zamišljena tako, da bi se to sodelovanje razširilo tudi na druge države Srednje Evrope. Jasno je, da sedaj še nismo tako daleč, temveč se nahajamo še le v prvi fazi, ki tudi sama ni brez komplikacij. Največ težko se poraja iz dejstva, da Češkoslovaška ni samo industrijska država, temveč ima tudi svoje agrarne interese, dočim na drugi strani Jugoslavija in Rumunija, ki sta pred vsem agrarni državi, delata tudi za zaščito svoje industrije.

Razume se, da bodo v izvajanju druge faze težkoče še večje, saj je znano, kake zapreke je izzvala samo ideja, ki jo je dr. Marinković sprožil v Sinaji in na katero je odgovoril avstrijski kancelar dr. Seipel z izjavo, da Avstrija ne bo nikdar pristala na tak ekonomski sistem. Kljub temu pa so državniiki Male antante tudi v tem pogledu optimisti in trdno verjeti, da tvori Mala antanta jedro in podlago za sodelovanje vse Srednje Evrope.

Beograd, 18. maja p. O beograjski konferenci Male antante je dobil vaš poročevalec še naslednje važne informacije: Konferenca Male antante bo to pot prešla iz okvirja dosedanjih konferenc; zunanji ministri Male antante bodo razpravljali o vrlo aktualnih mednarodnih problemih. Posebna pozornost bo posvečena manjšinskemu vprašanju. Vlade držav Male antante so glede tega vprašanja že precizirale svoje stališče, ki se strogo drži mednarodnih obvez in mednarodnih pogodb. Kakor znano, bo manjšinsko vprašanje predmet sestanka sveta Društva narodov v Madridu, kjer hočejo zastopniki držav Male antante ponovno dokumentirati svojo solidarnost.

Važno vprašanje, ki bo na dnevnem redu konference Male antante, je za tem problem Madžarske. Mnogo znakov govori za to, da se Madžarska še vedno noče »uživeti« v status mednarodnih pogodb in da ruje proti obstoju sedanjega mednarodnega položaja v Srednji Evropi.

O Rusiji po vsej priliki ne bo posebnega govora. Zdi se, da bodo ministri zunanjih del držav Male antante obdržali dosedanje svoje stališče. Vsaki državi bo prepuščena prosta roka, da si uredi svoje razmere do Rusije po svojih interesih. Pač pa se v diplomatskih krogih v tem pogledu ugotavlja, da je Rumunija s podpisom Litvinovega pakta dejansko priznala Rusijo, čeprav še ne tudi de jure.

Konferenca novinarske Male antante

Prihod češkoslovaške in rumunske delegacije v Beograd — Danes dopoldne prva seja

Beograd, 18. maja, p. Tekom današnje dne sta prispele češkoslovaška in rumunska delegacija novinarjev, da se udeležita konference novinarske Male antante, ki se bo vršila vzporedno s konferenco zunanjih ministrov Male antante. Češkoslovaški novinarji so prispele z jutranjim brzovlakom preko Zagreba, rumunski novinarji pa z večernim brzovlakom preko Subotice. Obe delegaciji so pozdravili na kolodvoru zastopniki jugoslovenskih novinarjev s predstavniki češkoslovaškega in rumunskega poslaništva ter zastopniki zunanega ministrstva. Na kolodvoru je pozdravil češkoslovaške in rumunske novinarje predsednik jugoslovenske sekcije novinarske Male antante g. Vladislav Fabjančič.

Jutri ob 10. dopoldne se bo vršil prvi sestanek novinarske Male antante v prostorih zunanjega ministrstva. Na mogel, da se zmoti prej odreče, bo zmagovit in bo brez krvi razorožil protivnika v prid sreči in napredku skupne domovine.

Pač pa bo konferenca Male antante vsestransko premotila najnovejše stanje reparacijskega vprašanja in izpremembe dosedanjih reparacijskih premikov, ki jih predlagajo zapadne evropske države.

Vprašanje vstopa poljske republike v Male antanto še ni aktualno. Zato odpadejo vse kombinacije, o katerih je poročalo časopisje.

S posebnim zadovoljstvom se v diplomatskih krogih poudarja dejstvo, da se je Rumunija v zadnjem času ponovno tesno oklenila organizacije Male antante in da želi na sedanjih konferenci imeti celo glavno besedo. Rumunija bo preko svojega zunanjega ministra Mironesca zlasti naglašala potrebo še tesnejših stikov med državami Male antante, v kar naj služi tudi novo se snujoča organizacija gospodarske Male antante.

Beograd, 18. maja č. Italijanski poslanik Galli je posetil danes zastopnika zunanjega ministra dr. Kosto Kumandija. Domneva se, da se je ob tej priliki informiral o delu konference Male antante. Danes je bil sprejet od kralja v avdienci naš praški poslanik dr. Budislav Angjelinović.

Ruski komentar h konferenci Male antante

Moskva, 18. maja. g. Časopisje se bavi v zadnjih dnevih izčrпно z vestmi, ki so jih razširili bukarčanski, praški in dunajski listi, da namerava češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš govoriti na beograjski konferenci Male antante o razmerju njenih držav do sovjetske Rusije. »Zvestja« pripominjajo k tej vesti v obširnem komentarju med drugim: Na beograjski konferenci Male antante se ne bo razpravljalo o skupnem priznanju Sovjetske unije, ker sta nepremostljivi ovaji za to dosedaj nereseno besarsko vprašanje in oster odpor Jugoslavije, ki ga je pripisati vplivu ruskih emigrantov. Zaradi tega bo lahko šlo samo za skupno postopanje Male antante, napram Sovjetski uniji v kakršni koli obliki, torej samo za oživotvorenje proti sovjetske fronte. Dr. Beneš še je več let točno drži političnih smernic svojih zapadnih prijateljev glede nepriznanja sovetov, da si ta politika ni v skladu z gospodarskimi interesi Češkoslovaške. Dr. Beneš hoče očitno doseči, da bi na beograjski konferenci ostale države Male antante odobrile njegovo rusko politiko, da bi si tako kril hrbet. Zaradi tega hoče tudi pri skorajšnjih ureditvah ruskega vprašanja prevzeti vodilno vlogo. Dr. Benešovi predlogi glede tega vprašanja bodo gotovo izrazito protisovjetskega značaja, ker bo šlo samo za določitev skupnih smernic in je bil dr. Benešev ruski program vedno negativen.

Rumunski tisk o konferenci

Bukarešta, 18. maja r. Celokupni rumunski tisk posveča obširne članke konferenci Male antante v Beogradu ter podčrtava posebno važnost letošnje konference. Po mnenju rumunskega tiska bo morala Mala antanta na beograjski konferenci zavzeti odločno stališče v reparacijskem vprašanju, da zaščiti svoje pravice. »Ultima Ora« brani pozicijo držav Male antante glede reparacij in podčrtava potrebo popolne solidarnosti. Poleg reparacijskega vprašanja smatra rumunski tisk za najvažnejše vprašanje, s katerim se bo morala baviti beograjska konferenca, vprašanje odnošajev Male antante do drugih držav, v prvi vrsti do Italije in Rusije.

dnevnem redu jutrišnjega sestanka bo poročilo jugoslovenske sekcije o izvedbi sklepov zadnje konference v Bukarešti. Posameznih vprašanj ni bilo mogoče rešiti tako, kakor je bilo zamišljeno, ker so se pojavile razne oviro. Zlasti je ostalo nereseno vprašanje enotnih novinarskih legitimacij in vprašanje brezplačne vožnje na progah držav Male antante. Pač pa so se dosegle razne olajšave za posamezna potovanja. Konferenca novinarske Male antante bo nadalje razpravljala o skupnih stanovskih zadevah ter o tesnejšem sodelovanju tiska Male antante.

Zakon o šumih in rudnikih

Beograd, 18. maja p. V ministrstvu za šume in rudnike je definitivno dovršen zakonski načrt o šumih in rudnikih. S tem zakonom bo vsa šumska in rudniška zakonodaja postavljena na enotno podlago za vso državo. Novi zakon bo prinesel obsežne izpremembe in bo v podrobnosti opredeljeno delovanje vseh šumskih in rudniških organov. Nov zakon načrt ima 300 členov.

„Zeppelin“ je Nemce popolnoma razočaral

Splošno priznavajo, da zrakoplov ni sposoben za stalno prekomorsko službo - Nemški tisk soglasno poudarja plemenito požrtvovalnost Francozov

Berlin, 18. maja, d. Nesrečen konec »Zeppelinovega« prekomorskega poleta je izzval v celi Nemčiji globoko depresijo. Splošno se smatra, da so s tem zaenkrat pokopane nade, da bi mogel sistem Zeppelin postati sposoben za trajno in sigurno zračno službo. Nacionalistične kroge je posebno bridko prizadelo še to, da so zračno ladjo rešili Francozi in da je francosko vojaštvo na požrtvovalen in junaški način z naporom vseh sil preprečilo, da se zrakoplov v zadnjem hipu ni odtrgal in razbil, pri čemer bi bili vsi potniki žalostno poginili. Posebno

mučna je rešitev

po Francozih za konstruktorja in voditelja zrakoplova dr. Eckenerja, katerega so Francozi že povodom zadnjega njegovega poleta očitali, da nelojalno zlorablja dovoljenje preleta čez francosko ozemlje, ker pri tem fotografira francoske vojaške naprave. Zaradi tega je francoska vlada dolgo razmišljala, ali naj tokrat privoli v prelet svojega ozemlja in njeno dovoljenje je, kakor znano, prišlo šele potem, ko je dr. Eckener že enkrat odločil odhod iz Friedrichshafna. Znano je, da je dr. Eckener postopanje francoske vlade silno ostro kritiziral, češ, da so to »francoske svinjarije«.

Nemci o neuspehu »Zeppelina«

V Berlinu se raznašajo najsencionalnejše govorice o vzroku katastrofe. Govori se, da gre za akt sabotaže in podobno, ali strokovni krogi odkrito priznavajo, da konstrukcija pač še ni dovršena in da princip »lažji nego zrak« ni mogel dosedaj dokazati svoje sposobnosti. Če se je trdilo, da je »Zeppelin« problem »zračne ladje« za prekomorski promet rešen, je bilo to prenašeno. Gre vendarle samo za eksperimente.

Kako je prišlo do katastrofe

Kakor se poroča, je vladala na krovu Zeppelina ves večerajšnji popoldan strahovita panika med vožnjom in pasažirji. Pri Valenci so odpovedali vsi motorji in opetovano se je zdelo, da se bo »Zeppelin« razbil ob strmih pečinah doline reke Drôme. Slučaj se je zahvaliti, da se je zrakoplov rešil. Dva motorja sta zopet pričela delovati in tako je »Zeppelin« priplul nad Toulon. Tu je dr. Eckener zopet izgubil vsako oblast nad njim. Zrakoplov je postal žrtev vetrov, padel, se postavil skoraj pokonci, se zopet dvignil do 500 m, se sukal in le z junaškimi naporji ga je končno francosko vojaštvo obvladalo. Ko so zrakoplov že privezovali, ga je nepričakovani sunek vetra skoraj odtrgal in pognal na morje... Potnike in moštvo so le s težavo izkrcali. Mnogi so bili od strahu kakor iz uma in morali so jih odnesti na nosilnicah.

Posadka in potniki

Na krovu »Zeppelina« je bilo 41 mož posadke in 17 pasažirjev. Med potnike je bil najhvalni slavnilec letalca na severni tečaj Wilkins, 4 ameriški milijonarji, nekateri nemški industrijci, zastopniki nemških uradov in kot edina ženska gospa Mary Pierce iz Newyorka. Kot edina žival je bil na krovu mladi gorila, ki ga je neka nemška tvrdka kot prtljago poslala v Newyork. Med tovorom je klavir, razni optični instrumenti, čevlji, rokavice, plesne toalete.

Nemški listi priznavajo, da je toulonska nesreča katastrofalen udarec za dr. Eckenerjevo podjetja.

Eckener o vzrokih neuspeha

Toulon, 18. maja s. Dr. Eckener je podal danes dopoldne posebnemu poročevalcu Wolffovega urada, ki je prisel z letalom v Toulon nekaj izjav o zadnjih urah poleta in o pristanku zrakoplova. Najprej je »priznanjem« poudarjal, da so mu francoske oblasti nudile vsakršno pomoč in podporo, posebno pa francosko zrakoplovno ministrstvo. Glede motenj v motorjih je izjavil dr. Eckener, da je prestal eden izmed motorjev delovati že na poti proti Gibraltarju, in sicer kmalu za Marseillom, kar pa za nadaljevanje vožnje ni bilo večkega pomena. Pri povratku pa sta večeraj dopoldne pri Valanci odpovedala še dva motorja, tako da se zrakoplov ni mogel več uspešno boriti z močnimi nasprotnimi vetrovi. Defekt v motorju je nastal najbrže zaradi tega, ker so bile izvršene po zadnji vožnji po Sredozemskem morju v motorjih nekatere spremembe v zvezi nekaterih cilindrov, kar naj bi povečalo delo motorjev. Pri zadnji vožnji po Avstriji ni imel zrakoplov zaradi teh popravil nobenih težav. Dr. Eckener domneva, da so nastale zaradi zrahljanih cilindrov vibracije na gonilni gredi, kar je spravilo ritem motorje v nered.

Zahvala nemške vlade

Berlin, 18. maja. s. Državni prometni minister dr. Stegerwald je poslal francoske-

mu zrakoplovnemu ministru Laurent-Eynacu in zunanjemu ministru Briandju brzojavki, v katerih se v imenu nemške vlade za hvaljuje za izredno požrtvovalno pomoč pri prisilnem pristanku »Grofa Zeppelina«.

Priznanje nemškega tiska Francozom

Berlin, 18. maja g. Vsa nemška javnost je pod vtisom spontanе pomoči, ki jo je bil deležen ponesrečen »Grof Zeppelin« v Franciji. Široki krogi nemškega naroda, ki so živeli v domnevi, da Francija z zavistjo opazuje vsako nemško podjetje in da se v Franciji še ni spremenila vojna mentaliteta, so sprejeli sedaj spontane dokaze o nasprotnem, kar je učinkovalo močneje ko politični dogovori. Večidel nemškega tiska hvali pripravljenost francoskih oblasti, ki so omogočile ponesrečenemu zrakoplovu pristaneke.

Listi z zadovoljstvom naglašajo, da je dr. Eckener izrekel francoskim vojaškim poveljnikom svojo zahvalo. Njegove izraze nejevolje zaradi okolištin, da je francoska vlada otežkočala polet Zeppelina nad francoskim ozemljem, je nemški tisk obiljavil preuranjeno in jih opretil s politično barvo. V Franciji zaradi tega niso izvajali nikakršnih posledic; ko je prišel zrakoplov v stisko, so šli vsi preko pogovov, ki se jih dr. Eckener ni mogel več držati. Nekateri nacionalistični listi ne priznavajo v polni meri zaslug francoskih oblasti, kar pa zavrača ostali tisk s trditvijo, da take izjave niso vredne kulturnega sveta in nasprotujejo pretežni večini nemškega naroda.

Pariz, 18. maja s. Nemški poslanik v. Hoesch je danes dopoldne v odsotnosti zunanjega ministra Brianda izrekel zahvalo nemške vlade za uspešno pomoč pri pristanku »Grofa Zeppelina« glavnemu tajniku zunanjega ministrstva Berthelotu, nato pa ministru za zrakoplovstvo Laurent-Eynacu.

Francoski očitki posadki „Zeppelina“

Pariz, 18. maja, d. Francosko zunanje ministrstvo je zelo stvarno odgovorilo na očitke dr. Eckenerja, da so francoske mornarske oblasti zavlačevale dovoljenje za polet preko ozemlja Francije. Časopisje, ki objavlja odgovor, pa pristavlja, da je morala Francija resno obravnavati prošnjo dr. Eckenerja, ker je posadka zrakoplova pri zadnjem sredozemskem poletu zlorabljala francosko uslužbno. Zrakoplov je plul le v višini 40 do 50 metrov nad francoskim sredozemskim brodom, ki je v juanskem zalivu izvajalo mornariške vaje in je bilo z lahkoto mogoče pregledati način manevriranja. Nad letališčem v St. Raphaelu, kjer je francoska letalska baza, pa je posadka celo fotografirala ves prostor in okolico.

Pomanjkljivost Zeppelinovega radia

Newyork, 18. maja s. »Zeppelinov« potnik Crouse iz Newyorka je izjavil v razgovoru z ameriškiimi zastopniki tiska v Marseillu, da je bila edina prava težava v zadnjih urah poleta okoliščina, da se ni posrečilo dobiti zveze s francoskimi brezžičnimi postajami. Zaradi tega dr. Eckener na vprašanje, ali so v bližini prostori, ki bi bili primerni za pristaneke, najprej ni dobil odgovora in ravno tako so ostale brez odgovora tudi vprašanja francoskih brezžičnih postaj. Končno je prišel obratovati na krovu Zeppelina poseben bencinski motor, kar je povečalo energijo za oddajanje brzojav.

Program sveta Društva Narodov v Madridu

Pariz, 18. maja. pa. Na svojem zasedanju v Madridu, ki bo odprto dne 10. junija, bo svet Društva narodov razpravljal o 28 vprašanjih iz raznih panog mednarodnega življenja. Največje zanimanje bo zasedanje posvetilo manjšinskemu problemu. Nemška delegacija, ki odide pod vodstvom zunanjega ministra Stresemanna iz Berlina 3. junija, je baje trdno odločena z neizprosnostjo do najmanjših podrobnosti razviti manjšinsko vprašanje ter formulirati svoje zahteve.

Nadaljnje obsodbe v Rimu

Rim, 18. maja, i. Včeraj se je pred posebnim sodiščem za zaščito države zaključila obravnava proti nadaljnjim osmim mladeničem, obdolženim komunizma in protidržavne propagande na Goriškem. Sodišče je obsodilo Milana Batističa iz Idrije na 5 let, Justa Bajta iz Podgore pri Gorici, Karla Drašiča iz Buzeta, Ivana in Valentina Kokalja iz Idrije vsakega na 4 leta, Petra Fabjana iz Podgore na 3 leta, mladotletnega Albina Mavrina iz Gorice na 3 leta in 4 mesece ter Bruna Spangerja iz Gorice na 3 leta 4 mesece in 12 dni ječe.

Epidemija črnih koz na Francoskem

Marseille, 18. maja s. Angliški parnik »Asiria« je prejel danes dopoldne iz Indije semkal. Med vožnjo so umrli trije potniki, baje na kozah. Predno je pristala ladja v pristanišču, je odšla na krov zdravniška komisija, ki je cepila vse potnike proti kozam.

Naši prejemki iz nemških reparacij

Po določilih v Spa bi se Angliji in Jugoslaviji delež povečal — Italija in Belgija bi bili oškodovani, zato se upirata uporabi starega ključa

Pariz, 18. maja. Delegacije držav — upole nadaljujejo posvetovanja o ključu za razdelitev reparacij. Tudi v tem vprašanju so si delegacije že mnogo bližje, in sicer na ta način, da so se približale revidirani vsoti štampa in določile, da naj bi bile države, ki bi bile po tem predlogu oškodovane — v prvi vrsti Belgija in Jugoslavija — oškodovane s posebnimi nakazili iz dobičkov reparacijske banke. Toda glede tega še ni padla definitivna odločitev. Ker pogajanja med blinokstnimi prazniki ne bo, skoraj ni računati, da bi se odbor pred sredo drugega tedna sestel na plenarno sejo, kjer bo moral sklepiti končno odločitev.

O poteku teh pogajanj piše francoski list, da je najtežji oni nemški pridržek, ki se tiče plačevanja bivšega avstrijskega dolga. Senzermenska pogodba določa, da morajo 10 milijard zlatih kron, kolikor predvzeta dolga Avstrije odpade na naslednje države, plačati Češkoslovaška, Poljska, Rumunija, Jugoslavija in Italija, versailleska pogodba pa določa, da Nemčija jamči za

plačilo tega dolga. Nemčija pri vsaki priliki zahteva, da se ta dolg vneša v skupno vsoto, tako da bi tudi nasledstvene države morale plačati nekatere reparacije.

Vendar se vse jasneje kaže, da bodo vsi zavezniki pristali na doslej obstoječe spoznanje, ki določa odstotke plačil po Dawisovem načrtu. S tem bi Anglija in Jugoslavija pridobili, Belgija in Italija pa bi bili na slabšem. Temu pa se naravno zelo upirata Italija in Belgija. Zlasti Italiji grozi nevarnost, da se ji zniža kvota od 75 milijonov na 16 milijonov zlatih mark letno. Da ne izveže hudega upora Italije, bodo strokovnjaki najbrž ostali pri določilih aprilske epomenice.

Pariz, 18. maja. a. Delegacije držav upole se dopolnile nadaljevalne proučevanje poročila, ki ga je zasnoval angleški delegat sir Josias Stamp. Kakor se izve, je nastal zaradi razdelitve anuitet, kakor jih je predlagal predsednik konferenca Owen Young, oster spor.

Jugoslovanski škofi pri Sv. očetu

Privatna avdijenca osmih škofov iz Jugoslavije — Važna posvetovanja o jugoslovanskih zadevah

Rim, 18. maja. Papež je sprejel v privatni avdijenci osmih škofov iz Jugoslavije, ki so prišli v Rim s 1200 romarji. V vatikanskih krogih se z velikim zanimanjem spremlja tudi prihod apostolskega nuncija Pellegrinetti v Rim. Trdi se, da so se v Vatikanu pričela ob tej priliki posvetovanja o ureditvi položaja katoliške cerkve v Jugoslaviji v zvezi s skorajšnjimi pogajanjimi za zaključitev konkordata med Jugoslavijo in Vatikanom. Jugosloven-

ski škofi in papeški nuncij Pellegrinetti so razpravljali tudi o vprašanju teritorialne ureditve posameznih škofij v Jugoslaviji. Kakor znano, so bile z mirovnimi pogodbami napravljene take državne meje, da ne odgovarjajo mejam posameznih škofij. Potrebno je, da se pred pogajanjimi za zaključitev konkordata izvrši teritorialna razdelitev škofij v Jugoslaviji v skladu s državnimi mejami.

Razpis gradbe mostu Beograd-Zemun

Novi zemunski most bo izredno monumentalno delo — Rok za vlaganje ofert poteče 15. julija

Beograd, 18. maja. Ministrstvo za javna dela je razpisalo natečaj za gradbo mostu Beograd-Zemun in potrebnih dovoznih cest. Most mora biti zgrajen tako, da bo uporaben za tramvajski, avtomobilski in za osební promet. Ker bo most zgrajen direktno iz savskega pristanišča in ne sme ovirati paroplovnega prometa, mora biti most zgrajen tako, da bo merila odprta v glavnem loku od stebra do stebra 235 m. Višina loka mora znašati 75.60 m.

Na zemunski in beograjski strani bo glavni most podaljšan z vladutki, tako da bo moč promet po obstoječih ulicah pod vladutki. Most bo vzpet tako, da bo sredina mosta za 0.7 % višja od obeh obalnih konstrukcij. Širina mosta bo znašala za avtomobilski in vozni promet 12 m, hodnik za pešce pa na vsaki strani po 3 m. Tramvajski tir bo speljan na obeh straneh mostu ob trotoarjih. Rok za vlaganje ponudb poteče 15. julija t. l.

Avtonomija za bolgarsko Makedonijo?

Novi načrti makedonstvujskih za rešitev pred grozečim popolnim razpadom

Sofija, 18. maja. V poslednjem času so začele krožiti vesti, da bo Vanče Mihajlov v kratkem proglasil avtonomijo bolgarskega dela Makedonije in da bo to svojo namero izvršil na predstoječem kongresu »Bratstva«. Mihajlov je mnenja, da bi mogel s to potezo obvarovati makedonsko organizacijo na Bolgarskem pred popolnim razpadom. Sedanjí poslanik Bolgarske v Rimu, general Vikov je bala že davno pri-

stal na to misel in podpira z vsemi sredstvi in silami Mihajlova, na katerega stran se je postavila tudi večina bolgarske vlade. Pristajši Protogerova se nahajajo v manjšini. V njihovih vrstah vlada malodušnost, ker čutijo, da so jim oblasti obrnile hrbet in da podpirajo Mihajlova in njegove pristaje. V smislu idej Mihajlova se vrše po vsej Bolgarski sestanki, kjer se odobrava predstoječi nastop.

Madžarsko letalo strmoglavilo v Dunav

Reševalna akcija nemogoča, ker so valovi pogoltnili letalo, pilota in potnika

Budimpešta, 18. maja. Prometno letalo madžarske zrakoplovne družbe na progi Dunaj-Budimpešta, ki je ob 17. odletelo z letališča v Aspernu, se je iz dotedaj neznanih vzrokov ponesrečilo v bližini Budapešte. Severno Budimpešte in padlo v Dunav. Gasilci in reševalna moštva, ki so iz Budimpešte takoj odhiteli na kraj nesreče, so se morali vrniti brez uspeha, ker je med tem letalo že izgubilo v valovih. Oba potnika, pilot Franc Kreiter in potnik Hubert Hofer zoboteknik iz Linca, sta brez dvoma utonila. Zvečer so odšli v Budafok pionirski oddelki, ki bodo skušali dvigniti letalo o iz

Dunava. Ponesrečeno letalo je v zadnjih tednih 65 krat prevozilo progo Dunaj-Budimpešta brez vsakega defekta.

Smrtna nesreča pri poskusu padala

Brno, 18. maja. Na tukajšnjem letališču so se pripetila danes težka nesreča. 24letni Franc Hronek, ki je letel s pilotom in iznajditeljem padala Josipom Reslerjem, je hotel iz višine 700 m skočiti s padalom iz letala. Padalo se je le deloma odprlo in Hronek se je zrušil na zemljo, kjer je obležal mrtev.

Zagonetni vzroki clevelandske katastrofe

Smrtnih žrtev je že 125, najbrž bodo pomrli vsi, ki so še v bolnicah — Zastrupljenja s tajinstvenim plinom, ki ga kemiki ne poznajo

Newyork, 18. maja. Število žrtev clevelandske katastrofe raste. Od kakih 100 oseb, ki so bile prepeljane v bolnice, jih je umrlo že dvajset za posledicami dobljenih ran, za ostale pa tudi ni veliko upanja, da bi okrevale. Harry Reckwood, mestni zdravstveni komisar, je izjavil, da bodo najbrž vse pomrle zaradi strupenih plinov. Mnogo zdravnikov in kemikov se je pridružilo temu mnenju. Oglašajo se tudi nasprotni glasovi, ki pa tudi ne morejo ovreči in pojasniti dejstva, da je nekoliko gasilcev pomrlo že v naslednjih 24 urah, dasi prej niso kazali nikakih znakov zastrupljenja. Včerajšnja poročila so javljala že 150 mrtvih, vendar ta številka ni povsem točna, vsekakor je razvidna grozota katastrofe iz okoliščine, da je do danes ugotovljenih 125 smrtnih žrtev, tako da je prišla ob življenje dobra tretjina vseh pacientov clevelandske klinike, ne včevši gasilcev in stražnikov, ki so postali žrtve svojega poklica v teku rešilne akcije.

Uradna preiskava o nesreči se je že začela, težko pa bo dognati pravi vzrok eksploziji in najti morebitne krivice, ker so skoro vse priče prvih eksplozij našle smrt v ognju. Strokovnjaki si niso edini, kak plin je povzročil toliko smrtnih primerov. Nekateri trde, da je bil to bromov plin, drugi pa, da gre za fosgen ali za dušik, kajti pojavi zastrup-

Surova ljudska sodba

Florida City, 18. maja. Policija je danes zasledovala po mestnih ulicah črna Romya Groceria, ki je osumljen raznih tatvin in vlomov. Pri gonih za črnecem je občinstvo vneto pomagalo stražnikom in pri tem zapalo v tako strastno sovraštvo zoper Groceria, ki je na begu streljal na svoje zasledovalce, da ga je uletega kar na mestu pobilo in raztolčko v brezoblično maso. Črncem je na begu ubil enega stražnika, načelnika policije pa rabil.

Poplave v Ukrajini

Bukarešta, 18. maja. g. Iz Ukrajine prihajajo vesti o velikih poplavih, ki jih je povzročilo večnevno deževje. Številne reke so prestopile bregove. Dosedaj je poplavljenih 300 krajev.

Finančni minister v Avstriji

Beograd, 18. maja. Dopoldne je odpoval na Semmering finančni minister dr. Švrljuga, čegar soproga se tamkaj zdravi v nekem sanatoriju. Minister dr. Švrljuga bo ostal na Semmeringu nekoliko dal.

„Katoliška akcija“ za Slovenijo

»Škofijski list« prinaša pravilnik o novo se snužoji organizaciji pod imenom »Katoliška akcija za Slovenijo«. Priprave je vodil prelat dr. Slavič. Priprave so tudi sodelavci iz lavantinske škofije, vendar pa izgleda, da bo imela katoliška akcija sedež v Ljubljani.

Po predloženih pravilih je Katoliška akcija »sodelovanje vernikov« v poslanstvu Cerkve za širjenje katoliških načel v zasebnem, družinskem in socialnem življenju. Izraz »socialno življenje« se pač po vseh pripravah razumeva najširše. Posebej ima Katoliška akcija tele namene:

a) skrbti za versko življenje in delovanje. Zato pospešuje duhovne vaje in misijone, obisk sv. maše, pridig in krščanskega nauka, zidanje cerkva, apostolstvo sv. Cirila in Metoda, misijonstvo, bratovščine, Marijine družbe, tretji red, apostolstvo mož, nabožno slovo, liturgično gibanje, evharistično gibanje, romanja in katoliške shode po posameznih krajih za prosep katoliške akcije;

b) skrbti, da se mladina oklene katoliških načel in da neustrašeno zastopa in širi vselej in povsod ta načela, bodisi da je mladina brez posebne organizacije ali pa organizirana, kakor n. pr. v mladinskih odsekih, prosvetnih društvih, v mladeniških in dekliških zvezah, Orlu, Orlicah, dijaških društvih, akademskih društvih, delavski (Krekovi) mladini in rokodelskih društvih;

c) skrbti za splošno prosveto na katoliški podlagi po Katoliškem akademskem starešinstvu, Leonovi družbi, Slomškovi družbi, Prosvetni družbi, krščanski šoli, tiskovnih društvih in založbah, časnikih, predavanjih in tečajih, revijah, v leposlovju in v umetnosti;

d) skrbti, da prešine krščanski duh vse ljudi, da se dvigne četrti stan v verskem in socialnem oziru, da krščansko občestvo druži vse stanove;

e) skrbti, da se v javnosti uveljavljajo katoliška načela v šolstvu, javni morali, družbi, gospodarstvu, javni upravi, ljudskih zastopstvih in cerkvenih zadevah vsega ljudstva;

f) skrbti za vsakovrstno dobrotelost po Vincencijevih in Elizabetinih konvencijah, ljudskih in dijaških kuhinjah, društvih za slepe, dijaških podpornih društvih, Rafaelovi družbi, posebno pa v zanemarjenih krajih in pa v inozemstvu;

g) skrbti za treznostno gibanje med slovenskim narodom (pospešuje cilje Svete vojske, Treznosti).

Katoliška akcija dobi posebno organizacijo: škofijske in župnijske svete. Člane škofijskega sveta postavlja škof, ko pa se potem iz sebe spet spopolnjuje, jih potrjuje. V škofijskem svetu je poleg predsednika, podpredsednika in tajnika še poseben škofov zastopnik (nadzornik), zraven pa zastopnik katoliških centralnih organizacij (Orli, Krekova mladina, Prosvetna zveza itd.) in pa »odlični katoliki obeh spolov«.

V župnijskem svetu Katoliške akcije je predsednik, podpredsednik, župnik, tajnik, zastopniki katoliških organizacij ali zaupni možje, kjer ni organizacij. Župnijski svet voli samega sebe, razen zastopnikov organizacij.

V pomirjenju se dostavlja, da organizacije ne izgube svoje »avtonomije«, vendar se vzgojne, prosvetne in karitativne organizacije, če hočejo veljati kot katoliške, morajo pridružiti Katoliški akciji. Kjer takih organizacij še ni, jih bo Katoliška akcija ustanovila. Duhovniki so službeno kot pastirji dolžni delati v Katoliški akciji.

Š 18. omenja, da delo Katoliške akcije ni nobena nova organizacija. Sramežljivo pa se dostavlja, da se organizirajo škofijski in župnijski sveti le, »ker mora vendar nekdo biti, ki delo vodi«.

Razni sveti imajo občne zборе, seje, sestanke, se konstituirajo.

Jako hudomušen je tudi paragraf, da se škofijski in župnijski svet ne vmešavata v društveno delovanje central in edinic posameznih organizacij. Bog varuj, sporočata jim le svoje misli glede Katoliške akcije. V isti sapi se pa dostavlja, da se bo vsa akcija vodila deloma po včlanjenih organizacijah, deloma po poedincih.

Vsi dekani arhidiaconi so pozvani k škofu že 23. maja ob 9. uri na sestanek, na katerem se bo razpravljalo o Katoliški akciji.

Kaj vse to pomeni, je jasno na prvi pogled. V stvari je vse to na tihem itak že bilo, a zdaj dobi javno obliko.

Za vse ostale državljane, ki jim je zabranjeno siliti javno delo, bo zelo zanimivo, kako bo država smatrala v pravnem oziru novo organizacijo Katoliške akcije. Ali je to društvo po društvenem zakonu? To ni ne red, ne kongregacija, jasno pa je, da je organizacija s svojimi cilji, pravili in programom.

Odgovarja strukturi bivših političnih strank, s katerimi se križe tudi po široki nalogi, le s to razliko, da se vanjo podreja površ še formalno nepolitične organizacije Orlov, katoliških akademikov in ostale mladine, ki s tem tudi javno priznavajo cerkveno varuštvo.

Ni nam še znano, kako stališče bo zavzela vlada do tega organiziranega pokreta: eno pa je jasno: kar bo vlada dovolila Petru, bo morala dovoliti tudi Pavlu, ker je haš sedanja vlada proglasila posebno enakopravnost vseh državljanov za eno svojih glavnih načel.

Načlan Kat. akcije.

Slavnostno zborovanje učiteljstva v Mariboru

O proslavi 10-letnice obstoja slovenskega osnovnega in meščanskega šolstva v Mariboru in ob meji

Maribor, 18. maja

Danes se je v veliki dvorani Narodnega doma vršila presrečna slavnost učiteljskega društva za Maribor in okolico ter društva meščansko-šolskega učiteljstva, ki sta sklicali zborovanje svojega članstva, da v slavnostnem razpoloženju proslavi velezven dogodek izpred 10 let, ko je slovensko učiteljstvo na razvalinah potujočevalnega šolskega sistema bivše Avstrije pričelo zidati slovensko osnovno in meščansko šolstvo ob meji, zlasti pa v Mariboru. Povabilu se je odzvalo celokupno članstvo obeh društev, pa tudi vsa ostala učiteljska društva iz mariborske oblasti so poslate večje ali manjše deputacije. Navzoči so bili tudi predstavniki državnih in cerkvenih oblasti ter delegati prosvetnih in kulturnih organizacij. Zborovanje je otvoril ravnatelj mariborske deške meščanske šole g. Drago Humeč. Na njegov predlog je bil poslan brzojavni pozdrav kralju in prosvetnemu ministru. General Maister, ki se zborovanju ni mogel osebo udeležiti, je poslal naslednje pismo, v katerem naglašal med drugim, da se je v težkih popreobratnih dneh baš učiteljstvo najbolj izkazalo ter mu je bilo vselej in povsod največja opora. Zato se učiteljem kot svojim bivšim sobojevnikom in tovarišem zahvaljuje na ta slavnostni dan za veliko pomoč ob prevratu, pozivajo jih, da ostanejo tudi nadalje ob naši severni meji neustrašeni in neupogljivi ključari in zaščitniki naše lepe domovine. Prečitali so se tudi pozdravni dopisi pomožnega škofa dr. Tomažiča in mestnega župnika Moravca. Veliki župan dr. Schaubach je čestitil k slavi in uspešnemu 10letnemu delu, ki nima pomena samo za Maribor, ampak za vso oblast. Mestni župan dr. Juvan je izrekel pozdrav v imenu mariborske občine, nakar sta spregovorila še minister v. p. dr. Kukovec v imenu Narodne obrane in profesor dr. Strnšek v imenu družbe sv. Cirila in Metoda, katere delo pred prevratom je bilo tesno zvezano z vprašanjem slovenskega šolstva v Mariboru.

V obsebnem slavnostnem govoru je šolski upravitelj Anton Hren iz Studencev očrtal pomen in namen slavnosti. Nemška ekspanzija pred veliko vojno je že bila na tem, da s svojo brezobzirnostjo, sistematično in žilavo vztrajnostjo ustvari svoj

most do Adrije. Prišel je prevrat in osvoboditev, a Maribor in njegova okolica gorl do meje sta bila nacionalno težko zastrupljena. Vse to je bilo naše in jasno kot bell dan, da pripada nam. Treba je bilo velikih moči in velikih dejanj. Maribor je svoje velike ljudi imel. Fizično ga je osvojili general Maister s svojimi vrlimi pomočniki, trebalo pa ga je osvoboditi še duhovno in tu je morala pomagati šola, ki vzgaja in oblikuje nova pokolenja in ustvarja novo bodočnost. Učiteljstvo se je disciplinirano odzvalo kljub težkim stanovanjskim in prehranjevalnim razmeram. V nezlomljivi veri v uspeh je vršilo svoje delo v šoli, kjer je sprva naletelo na silen odpor, od Nemcev še umetno podžigan, ter kmalu premagalo in postavilo šolstvo v Mariboru na danes splošno priznano izredno višino. Delalo pa je tudi izven šol v vseh panogah javnega življenja, v gospodarskih, kulturnih in socialnih ustanovah ter v svojih stanovskih organizacijah. V trdni veri v lastno moč bo učiteljstvo v prihodnjih desetih letih izpopolnilo to, kar je v Mariboru v težavah zgradilo v prvih desetih letih. Besedam slavnostnega govornika je sledilo veliko odobravanje.

Zastopnica učiteljskega društva za mariborski okraj gospa Godec iz Limbuša, se je v svojem govoru spominjala trpljenja slovenskega učiteljstva pod avstrijskim režimom. Šolski upravitelj Lešnik iz Marenberga pa je pozdravil zborovalce v imenu učiteljstva svojega okraja, ki še sedaj deluje v težkih obmejnih razmerah.

Predsednik g. Humeč je opoldne zaključil lepo zborovanje z zahvalo vsem, ki so količnik sodelovali na razvoju slovenskega šolstva v Mariboru in okolici. Naloga današnjega dne je bila, da pogledamo nazaj, se razveselimo ob spominu na lepe dogodke zadnjih desetih let in pozabimo na žalostne dni in na trpljenje v zavesti, da smo trpeli za narod, za njegov napredek in za domovino. Naše delo je storjeno šele do polovice. Pred nami je še veliko neobdelanega polja. V tesni kolegialnosti naprej k novim uspehom.

Po zborovanju se je vršilo skupno kosilo v Grajski kleti, popoldne pa so priredili udeleženci izlet na Pobrežje.

Haaška razprava

Haag, 18. maja. Belgijski odvetočnik in bivši minister Devese je imel pred mednarodnim sodiščem včeraj daljši govor v korist jugoslovanske teze glede odplačevanja srbskih predvojnih dolgov Franciji. V svojem govoru je poudarjal, da so vse označbe zlati frank, frank, francoski frank in papirnati frank samo sinonimi. Francoska valuta po zakonu sploh ne pozna kot enote zlatega franka, temveč samo srebrnega. Če se torej pogodba sklicuje na francosko valuto, potem sploh ne more biti govora o zlatem temveč samo navadnem franku, s katerim tudi Francija plačuje svoje obveznosti. Razprava je bila nato prekinjena in se bo nadaljevala v sredo, ko bo Devese še nadaljeval svoj govor.

Afera hrvatskega pevskega društva v Budimpešti

Budimpešta, 18. maja. s. Kakor znano je bil pred nekaj dnevi napovedani koncert hrvatskega pevskega društva »Kuhač« iz Osijek na pred začetkom odpovedan. Govorilo se je, da na željo jugoslovanske vlade. Sedaj se doznava, da je ta vest točna. Madžari so namreč prihod hrvatskih pevcev zlorabili ter jih že na kolodvoru sprejeli z manifestacijami, ki so bile očito naperjene proti Jugoslaviji. V teh okolištinah ni kazalo, da se priredi koncert, ki bi bil sigurno dal povod za nove demonstracije »prijateljstva« napram Hrvatom, a sramota do Jugoslavije.

Afera s hrvatskim pevskim društvom je imela sedaj še drugo posledico. Rumunski poslanik v Budimpešti je namreč odklonil vidiranje potnih listov pevcev nekaterih madžarskih pevskih društev, ki so hoteli odpotovati na koncertno turnejo v Rumunijo.

Načrt civilnopravnega reda

Beograd, 18. maja. p. V ministarstvu pravde je posebna komisija izgotovila zakonski načrt civilnosodnega postopka. Zakonski načrt bo v krakem izročeno Vrhovnemu zaupni sodnemu svetu, ki bo o njem razpravljaj, čim završi pregled invalidskega zakona.

Obnovljen promet v Srbiji

Beograd, 18. maja. p. Po službenem poročilu bo nocoj skoro na vseh progah južno od Beograda vzpostavljen promet, ki je bil dva dni prekinjen zaradi velikih poplav in neurij. Številni delavski oddelki so dan in noč čistili in popravljali progo Pač pa so reke še vedno v porastu in se je bati novih poplav. Sava je pri Beogradu narasla za 22 cm.

Važna določba za kronske upokojence

Beograd, 19. maja. p. Finančni minister je izdal odlok, da se za čl. 6. uredbе o prevodbi državnih upokojencev s kronske na dinarske pokojnine doda nov čl. 6a, ki se glasi:

V slučaju, da bi pri uporabi te uredbе kak upokojenec prejel manj na račun pokojnine in osebne draginske doklade, kakor je sprejel pred prevodom kronske pokojnine na dinarske, ima pravico do razlike teh prejemkov. Odločitev o pravici do te razlike bo izrekla generalna direkcija državnega računovodstva in proračuna.

Komunistično gibanje v Parizu

Pariz, 18. maja. s. Snóči so bili aretirani vsi udeleženci večjega komunističnega zborovanja, vendar so bili pozneje razen treh oseb zopet izpuščene. Zaplenjenih je bilo več tisoč letakov, ki so ščuvali na nasilje.

Otvoritev svetovne razstave v Barceloni

Danes se odvarja v Barceloni velika svetovna razstava, katere se udeležijo tudi naša država. Otvorjen bo predvsem državni paviljon Španije ob navzočnosti španskega kralja Alfonza XIII. In predsednika španske vlade generala Primo de Riveria. Pri svečani otvoritvi bo zastopal našo državo naš poslanik v Madridu. Naš paviljon bo po informacijah trgovinskega ministrstva gotov in opremljen v početku junija, nakar se bo izvršila posebna otvoritev. Tudi večina paviljonov ostalih držav bo odprta šele po oficijelni otvoritvi razstave.

Materijal za našo razstavo (vsega 48 vagonov) je že došel v Barcelono. Poleg trgovinskega, prometnega, kmetijskega in prosvetnega ministrstva, ministrstva za gradbo, za šume in rudnike, za agrarno reformo, za narodno zdravje, dalje centralne ga higijenskega zavoda, društva za pospeševanje tujkega prometa in paroplovnih družb se udeležijo razstave vsa naša velika podjetja leane industrije ter 150 raznih industrijskih podjetij. Razstavni material je tako izbran, da bo nudil posetnikom čim popolnejšo sliko našega gospodarskega stanja in kulturnega razvoja, ki je pokazan v številnih grafičnih slikah in tabelah, modelih in vzorcih sirovin in izdelkov. V paviljonu kralja Alfonza XIII. bodo zbrane etnografske zanimivosti naše države, v palači moderne umetnosti pa nam je rezerviranih 150 m² za razstavo naših umetnin. Predsednik našega umetniškega žirija je svetovnoznani naš umetnik goep. Ivan Meštrovič.

Za časa razstave bo tudi naši državi posvečen poseben teden, v katerem bodo prirejane razne propagandistične manifestacije. Glede predvidenih trgovinskih pogajanj poročajo iz Beograda, da naša vlada pričakuje sedaj na podlagi dovršenih predpogajanj, da španska vlada določi termin za končna pogajanja.

Premiera Cerkvenikove drame »Greh«

Snóči je bila v ljubljanski drami premiera »Greh«, vsakdanje tragedije v šestih slikah s epilogom, dela g. Angela Cerkvenika. Komad je znan iz »Ljubljanske Zvonice«, kjer je izšel lani, vprizorilo pa ga je tudi že mariborsko gledališče. Takratni režiser g. Vako Bratina se je sedaj s to dramo predstavil kot režiser in inscenator ljubljanskega občinstvu. Igral je vlogo zdravnik, razen tega pa so nastopili še ga. Gabrijeljčičeva in g. Jerman in Kauker.

Gledališče je bilo srednje zasedeno. Po tretji in peti sliki je publika povabila igralce in avtorja pred zastor. G. Bratina in Cerkvenik sta dobila sopleke ovtice.

Podrobnejše poročilo bomo objavili po reprizi.

Hmeljski trg

Zatec, 18. maja. h. Na hmeljskem trgu je povpraševanje zmerno. V Zatecu je znašal dnevni promet od 40 — 70 stotov, na doželi se neprodane zaloge prodajajo dalje. Kupci so bili komisijski za izvoz in tudi domačini. Cene so znašale po kakovosti od 850 — 1050 Kč za 50 kg brez poslovnega davka. Zaloga na doželi se cenijo na približno 10.000, v Zatecu pa na 4000 stotov. Do danes je bilo v Zatecu javno žigosanih 118.000 stotov Zateškega hmelja lanske žetve.

Pomladanska dela v hmeljskih vrtovih so končana. Zice so povsod že napete. Rast hmelja je ugodna. Kakor lani, so tudi letos zopet napadli nasade hrošči, žitij zatiranje je v polnem teku. Tekom tega tedna sta bili samo dve noči bolj topli, sicer je vreme precej hladno.

Kakor izveemo, je hmelj po nasadih v Jugoslaviji, in sicer v Banatu in Sremu za 25, v Bački pa za 10—15 % manjši. V Savinjski dolini so sadike že meter visoke.

Iz Bavarske poročajo, da je nastopila na nasadih peronospora, dasi v manjši množini. Tudi v hallertauski okolici so nekatere sadike zaostale.

Naši kraji in ljudje

Zopet izplačilo „Jutrove“ zavarovalnine

Ljubljana, 18. maja.

Ker smatramo za svojo dolžnost obveščati svoje naročnike in čitatelje o vseh akcijah našega človekoljubnega delovanja, registriramo tudi današnje izplačilo zavarovalnine v znesku 10.000 dinarjev vdovi po našem smrtno ponesrečenem naročniku g. Karlu Kosu, komisariju sreske fin. kontrole na Jesenicah.

Gospa Kristina Kosova je davi z jutranjim vlakom prispela v spremstvu gđne Angele Ravnikove z Jesenic v Ljubljano in je takoj odšla v zavarovalnico »Triglav« v Dalmatinovi ulici. V navzočnosti našega urednika, ki je izrekel sožalje vseh naročnikov »Jutru«, je gospej takoj izplačal 10.000 dinarjev direktor zavarovalnice g. dr. Lajovic. Ginjena se je zahvalila »Jutru«, ki ji je naklonilo to prepotrebno pomoč, ker bi bila drugače brez vseh sredstev, država ji namreč še ni izplačala. Da pokaže svojo hvaležnost tudi vsem naročnikom »Jutru« je dovolila objavo fotografije, da vidi vsak naročnik, komu je s svojo naročnino olajšal najhujše ure v nesreči.

Gospa Kristina je iz Loke pri Gorici in se je omožila pred 23 leti. Ima 22-letnega sina Karla, ki je narednik vojne mornarice na torpiljarki V. K. pogrebu svojega dobrega očeta ni mogel, ker je moral z našo eskadro na potovanje v Grčijo in druge dežele Sredozemskega morja.

Hčerka Emilija je stara tudi že 18 let, pa je šele v IV. razredu meščanske šole, ker med vojno ob frontah na Sači ni mogla obiskovati šole. Druga hčerka Ladislava je stara 13 let in hodi v II. razred meščanske šole na Jesenicah. Uboga vdova ima torej troje nepreskrbljenih otrok, vendar ji bo pa zavarovalnina olajšala vsaj najhujšo potrebo.

Gospa se ob nesreči ni niti spomnila na »Jutrovo« zavarovalnino, zato ji je ta nepričakovana podpora prišla dvakrat dobro. Preverjena naj bo, da ji vsi želimo skorajšnja zboljšanja razmer.

Za novo leto je »Jutro« zavarovalo vse svoje naročnike — v najhujših zimskih mesecih je zbralo med svojimi naročniki čez 100.000 Din in jih razdelilo bedni, zmrzujoči in napol goli deci vse Slovenije — pravkar je razpisalo na-

grade za srednješolce in brez poziva se javljajo dobrotniki od vseh strani. — Tretja velika dobrodelna akcija od novega leta do danes. »Jutro« in njegovi naročniki so sami iz sebe postali največja dobrodelna organizacija v Sloveniji. Presenetljivo velik je uspeh, zakaj:

Vsa mogočna občina »Jutra« smatra danes dobrodelnost za svojo dolžnost. Začetek je velik, vsem imponujoč, vsem bednim in potrebnim pa tolažljiv. Stopajmo dalje in višje po utripih svojega srca!

Zahvala konzorciju »Jutra«

Podpisana Kristina Kos, soproga finančnega komisarja v pok., ki je umrl dne 7. t. m. kot žrtev težke nesreče, se zahvaljuje tem potom Konzorciju »Jutra« za veliko dobroto, ki mi jo je storil s tem, da je zavaroval svoje naročnike proti smrtni nevarnosti. Moj blagopokojni soproj je bil čitatelj »Jutru« že jako dolgo, naročil pa ga je šele letos v februarju, deloma ravno v zvezi z zavarovanjem, kot bi bil slutil svojo smrtno nevarnost.

Pozivam vse moje znance, da uvidijo tudi oni velike koristi, ki jih nudi »Jutro« svojim naročnikom ne samo s svojo prvovrstno vsebino, marveč tudi z zavarovanjem ter stopijo tudi sami v krog »Jutrovi« naročnikov.

Jesenice, dne 18. maja 1929.

KOS KRISTINA.

Zahvala zavarovalnici in pozavarovalnici »Triglav«

Moj blagopokojni soproj je bil kot naročnik »Jutru« zavarovan proti smrtni nevarnosti pri Zavarovalnici in pozavarovalnici »Triglav« generalno zastopstvo za Slovenijo v Ljubljani, Dalmatinova ul. št. 11. Imenovani zavod mi je izplačal celo zavarovano svoto po predložitvi zdravniškega spričevala brez vsakega odbitka in brez najmanjših komplikacij ter se mi za kulantno in točno poslovanje najhujše zahvaljujem, priporočujoč ga vsakomur.

Jesenice, dne 18. maja 1929.

KOS KRISTINA.

Pri boleznih srca in poapnenju šil nagnjenosti h krvavitvam in napadim kapli zagotovo naravna »Franz-Josefovica« grenčica lahko izprazni črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah in boleznih krvnih cev so izkazala, da služi »Franz-Josefovica« voda posebno dobro starejšim ljudem. Dobi se v vseh lekarnah drogerijah in špecerijskih trgovinah.

H kongresu uradništva denarnih in zavarovalnih zavodov

Za kongres zveze bančnih uradnikov in nameščenec v Jugoslaviji, ki bo ob binkoštnih praznikih v Ljubljani, je veliko zanimanje med nameščenstvom samim in splošno v javnosti.

Ni slučaj, da se je baš v Ljubljani ustanovila l. 1922. Zveza bančnih uradnikov in nameščenecv Jugoslavije, h kateri so z nekaj izjemami pristopile vse dotlej v posameznih pokrajinah obstoječe slične organizacije. Pogoji za to organizacijo so bili v Sloveniji najmočnejši. Slovenija je bila, kar se tiče socialnega zakonodajstva in institucij, najnaprednejša med vsemi pokrajinami države. Imeli smo že takoj po prevratu organizirane bolniške blaginje in bratovske skladišče, imeli smo pokojninski zavod za nameščenice. V Sloveniji je bilo vse narodno-gospodarsko življenje prilagojeno že leta na vse te institucije. V ostalih delih države vsega tega ni bilo.

Slovenski nameščenici so drage volje pohiteli svojim tovarišem iz ostalih pokrajin nasproti. Prišlo je do prvega kongresa vseh nameščenecv denarnih in zavarovalnih zavodov Jugoslavije pred 8 leti, a zaradi sporov v vprašanju sedeža Zveze je del beograjskih tovarišev zapustil kongres. Kljub temu zveza ni razpadla, nego se je dobro razvijala. Po pravici se smatra kot enotna organizacija nameščenecv denarnih in zavarovalnih zavodov v Jugoslaviji, čeprav obstoje še nekatere manjše, a popolnoma lokalne organizacije.

V tej zvezi so organizirani uradniki denarnih in zavarovalnih zavodov brez razlike narodnosti in vere. Podružnice Zveze so: v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani, Splitu in Subotici, snuje pa se tudi podružnica v Beogradu.

Na kongresu v Ljubljani bo Zveza pokazala svoje delo, katero je začela pred 8 leti. Zveza je z družimi organizacijami privatnih nameščenecv v najboljši odnošaji, je članica Federacije društev privatnih nameščenecv. V Ljubljani bo Zveza postavila tudi nekaj mejnikov svojega dosedanjega delovanja in bo začela novo ero v svojem razvoju, izgradbo organizacije na zunaj s tem, da naveže stike s sorodnimi inozemskimi organizacijami.

Razmere privatnih nameščenecv niso dobre. Njihov socialni položaj je slab. Če hoče naše gospodarstvo napred, mora predvsem urediti socialni položaj svojega nameščenstva, ker ta je duševna gibalna sila napredka. Tudi bančno uradništvo živi v težavah razmerah in v tem pogledu denarni zavodi niso storili svojih dolžnosti. Ponekod je socialni položaj naravnost kritičen. Vemo, da bo Zveza bančnega uradništva in sorodnih strok s solidnim in preudarnim delom znala vzbuditi vse splošno upoštevanje za svoje težnje. Kongresu želimo popoln uspeh in kličemo dobrodošlico vsem delegatom.

Binkoštni izleti in tujski promet v Ljubljani

Ljubljana, 18. maja.

Nagajivo vreme dela mnogim izletnikom neprijetno. Nekateri so snovali že tedne in tedne načrte za izlete na Gorenjsko in na druge izletniške točke. Nestalno vreme pa jim je marsikak načrt prekrizalo. Kljub temu je danes zavladalo na ljubljanskem glavnem kolodvoru najprejše življenje. Močne skupine turistov z nabasanimi nahrbtniki so vstopale v gorenjski vlak, da jih je potegnil proti gorenjskim vrhovom, ali pa v kamničana, da se odpočijejo v Kamniški Bistrici ali na Kamniških planinah. Za smučarski sport vneti sportniki so izrabili priliko. Naprtli so na rame lahne smuči in odrinili na visoke gore, da tam

Čisto Albus ročno milo varuje nežno kožo.

Albus ročno milo uspešno očisti kožo. Mehka pena prodira v najfinejšo celico ter odstrani nesnago, ne da bi dražila kožo ali škodovala. Albus milo za roke je mehko, iz čistih masti izdelano toaletno milo in ne vsebuje nikakih jedkih dodatkov. Albus ročno milo se odlikuje po svoji vedno enaki vrlini in izdatnosti.

Albus ročno milo.

Izdeluje: Albus tovarna mila d. d., Novi Sad

Albus ročno milo se dobiva v vseh v stroko spadajočih trgovinah.

uživajo krasoto prirode in se posvete svojemu sportu, kajti zanj so šteti dnevi in bodo morali smučarji kmalu spraviti svoje orodje na varno.

V Ljubljano je bil danes tudi velik dotok tujcev in mnogih romarjev. Iz Zagreba se je dopoldne pripeljala večja skupina zagrebških medicincev, ki so jih na kolodvoru gostoljubno in kolegijalno pozdravili ljubljanski medicinci. Na vse strani pa so odhajali iz Ljubljane mnogi, ki imajo svoje sorodnike in domačine v bližnjih in oddaljenejših krajih Slovenije. Vsi potniški vlaki so bili zato nabito polni in so danes odpeljali odnosno pripeljali nad 10.000 ljudi. Železničarji na glavnem kolodvoru imajo zato polne roke dela in skušajo vse vlakove odpremiti pravočasno iz kolodvora. Nekateri vlaki so imeli malenkostne zamude. Za binkošne praznike se bo promet še znatno povečal.

Franjo Voglar — petdesetletnik

Celje, 18. maja.

To dni je praznoval g. Franjo Voglar, upravitelj celjske okoliške deške osnovne šole, 50 letnico svojega neumornega in delavnega življenja.

Franjo Voglar se je rodil 16. maja 1879. v Leskovcu pri Krškem kot sin slovenske kmečke hiše. Leta 1899. je absolvirao učiteljske v Ljubljani, takoj nato pa je bil kot suplent dodeljen ljudski šoli v Vojniku. Toda že 16. septembra 1900. je postal začasni učitelj na tedanji štirirazredni okoliški ljudski šoli v Celju in od tedaj živi v plodonosno deluje že skoro tri desetletja za procvit in napredek našega ljudstva v Celju in okolici. Leta 1915. je tudi njega odtrgala svetovna vojna od šole in mladine ter je pretepel kot zaveden Slovenec in Jugoslovane na raznih bojiščih mnogo gorja.

Vse njegovo življenje je delo je tesno svezano z razvojem celjskega slovenskega življenja in s onimi težkimi nacionalnimi

boji iz predvojne dobe na celjskih tleh, ki so danes preveč zapisana pozabljenu. Ves čas se je živahno udeleževal v delovanju naših kulturnih organizacij in je bil vedno kremenit značaj ter odločen napreden mož.

Celjska okoliška šola je bila v avstrijskih časih prava pastorka tedanje germanizatorne graške in celjske šolske politike ter je prestala hude boje in težke viharje. Voglarjevi neizmerni vztrajnosti in jekleni volji je končno po težkih bojih uspelo, da stoji danes nova ponosna palača celjske okoliške šole, ki je žarišče in dom prosvete za okoliško mladino in na katero gledajo danes s ponosom tudi vsi tisti čimtelji, ki so bili nekdanji njeni smrtni nasprotniki. Po vdariti moramo, da je to ena izmed največjih in najlepših šol v državi. Franjo Voglar jo vodi z veščino in izkušeno roko, vedno skrbno in ljubeznivo napram vsakomur.

Upravitelj Franjo Voglar je tudi član celjskega mestnega občinskega sveta, kamor ga je izvolilo svojčasno učitelstvo in ljudstvo kot svojega dobrega in zanesljivega tovariša in zastopnika.

Zasluznemu šolniku in odločnemu narodnemu borcu: še na mnoga, mnoga letal!

Belokranjsko pismo

Metlika, 18. maja.

Prebivalstvo naše Bele Krajine se je oddaljilo, ko so šli brez nevarnosti mimo svetniki Pankracij, Servacij in Bonifacij ter »ledena« Zolija. Vsi poljski nasadi so izredno lepi, samo poljedelce je oviralo v tem tednu deževje pri delu. Sadna drevesa so izredno hitro ocvetela ter je pričakovati obilnega sadja vseh vrst.

Kakor slišimo, namerava naša Prva dolenska posojilnica rešiti stanovanjsko krizo tako, da bi zgradila večjo stanovanjsko hišo na Pungertu, na kar ji je vsekakor čestitati.

Zaradi deževja so morali kopalci prenehati s kopanjem v Kolpi. Kopanje je že postajalo prijetno, kajti voda je dosegla že 19 stopinj Celzija.

Obrtno nadaljevalna šola s trgovskopodljudstvom se je zaključila s prav lepimi uspehi. Več učencev iz pripravljene razreda, obrtnega I. razreda in trgovskega razreda je bilo ob sklepih slavnosti javno pohvaljenih za odlične, oziroma prav dobre uspehe. Vrednost šole je posebno pomembna, ker so se v letošnjem šolskem letu trije vajenci naučili čitati in pisati. Bill so popolni analifabeti. V prihodnjem letu bo z ozirom na precejšnje število učencev kazalo ustanoviti še obrtni in trgovski drugi razred, da bodo učenci pridobili čim več potrebnega znanja. Šola so obiskovali tudi pomočniki in celo mojstri, ki so bili prepričani, da v šoli pridobijo veliko potrebnega znanja za izvrševanje svoje poklicne obrti. Danes so učenci priredili izlet v Ljubljano, kjer so si ogledali nekatere tovarne in obrate. Obiskali so tudi »Narodno tiskarno«.

Naši gledališki diletanti prirede v kratkem za Jugoslovansko Matico dramo Komarove: »Prisega ob polnoči«, na prostem.

Prislopajte k Vodnikovim družbi!

Prvi poset bratov iz Prekmurja

Ljubljana, 18. maja.

V lepem solnčnem dnevu so se pripeljali danes iz zelenih prekmurjskih ravnan preko zelenega sveta mariborske oblasti med gričevjem in lepoto, ki jo nudi naš svet, v Ljubljano naši Prekmurci. Celih tisoč let so bili odrezani naši panonski bratje od ostale Slovenije in šele po vojni vihrji se je odločilo, da smo si podali roke in da so postali Prekmurci živ del našega narodnega in državnega telesa. Narod tam daleč v prekmurjskih ravninah je hrepenel po trenutku, ko si lahko ogleda našo milo ožjo domovino. Tak trenutek se mu je nudil sedaj ob priliki desetletnice osvobodjenja izpod tisočletnega jarma in baš v teh dneh, ko diha naša lepa Slovenija pomlad in ko je pri nas vse v najlepšem razcvetu, ko je že narava sama pripravila prelep sprejem.

Danes okrog 12.45 je privozil na ljubljanski glavni kolodvor poseben ločen okrašen vlak z nad 1000 brati in sestrami iz Slovenske Krajine. Na kolodvoru se je pred prihodom vlaka zbrala že velika množica ljubljancov in ljubljank, ki so prihiteli, da pozdravijo tiste, ki so kri naše krvi. Navdušenje je naraščalo od trenutka do trenutka in ni bilo pozdravov iz množice naših in množice vrlih Prekmurcev in Prekmurk ne konca ne kraja. Mle goste so vstopale v kolodvor ter jih pozdravi-

li zastopniki naših oblasti: za mestno občino dr. Milutin Zarnik, univerzitetni prof. dr. Slavič, ki je zastopal interese našega Prekmurja na mirovni konferenci v Parizu, predsednik KZD dir. Jug. zastopniki državnih oblasti in drugi. Brate in sestre iz Prekmurja je pozdravila z lepo pesmico posnica Mara Grošljeva.

Vodja izleta g. prof. Ljotze Pavlič iz Murske Sobotice se je zahvalil za pozdrave, na kar je vlak z 21 vagoni odpeljal dalje

proti naši lepi Gorenjski, kjer bodo praznovali Prekmurci obletnico osvobodjenja na Brezjah ter na Bledu. Na binkoštni ponedeljek ob 20. pa pridejo naši bratje v poset v Ljubljano, kjer jih bomo pričakovali odprtih src, da jim tako omogočimo najlepše in najugodnejše bivanje med nami. — Gimnazija in obrtna šola iz Murske Sobotice, skupaj nad 90 dijakinj in dijakov, so v Ljubljani izstopili ter se pozneje odpeljalo za romarji na Bled.

Atletik S. K. Celje: Hermes

v nedeljo ob 17. uri

v ponedeljek ob 17. uri

Igrišče „Primorja“

671

Majniško pismo naših akademikov iz Prage

Lep otočnik nas živi v Pragi, vendar se le redko sliši kak glas iz našega miljeja, pa še takrat se zgodi, da sliši domovina neprijetne in senzacionalne vesti o svojih sinovih. Tako se je zgodilo n. pr. ravno pred enim mesecem, ko so nekateri naši časopisi nasledili neinformiranemu poročevalcu. Ta nas je predočil v čudoviti revolucionarni luči, pozneje pa, ko je spoznal, da se nam godi krivica, je poskrbel sam radevolje za potreben demanti.

Kdor ne pozna našega življenja in ne čuje tudi iz naših ust kake besede, je bil gotovo prepričan, da se je znetlo v Pragi iz nas pravo legio domovini opasnih elementov.

V Hustricijo naših »nevarnih« nazorov in stremenj podajam rajši v glavnih obrisih sliko našega zadnjega društvenega gibanja. Ta bo dovolj jasno pokazala, kakšna so naša pota, po katerih nas izven študija vodi naša stara in moderna slovanska Praga.

Pred nekaj tedni je prišel v Prago naš prvi poslanik in polnomočni minister g. dr. O. Andjeljnovič. Akademski omladina, zdržena v akademskem društvu »Jugoslavica«, bila ena prvih, ki je priredila predstavniku svoje domovine iskren pozdravni večer v dvorani Meščanske besede.

Istotam se je vršilo v okrilju »Jugoslavice« zanimivo in uspešno predavanje velikega prilatelja našega naroda, profesorja slavistike na praški nemški univerzi, g. dr. G. Semanina o jugoslovanski narodni pesni. Predavanje, ki je bilo spremljeno z izbranimi gramofonskimi ploščami, se je vršilo nekaj dni pred koncertom naših vojnih invalidov in je bilo namenjeno za pravilno razumevanje naših narodnih pesni, ki so bila na programu tega koncerta. Pa tudi drugače se je predavatelj globoko potrudil, da odpre vsem poslušalcem vrata v hram te naše narodne umetnosti.

Te dni je predaval na Karlovi univerzi naš odlični literat, profesor beogradske univerze g. Pavel Popović. Tudi akademsko društvo »Jugoslavica« ga je povabilo, da izpregovori v krogu naših akademikov in njihovih prijateljev nekaj besedi o ustanovitvi našega društva in o svojem prijatelju pokojnem kritiku Jovanu Skeršiću. Rad se je odzval ter v krasnem predavanju živo predočil tega ljubitelja in voditelja študentske mladine in velikega jugoslovanskega ideologa ravno ob času, ko poteka petnajst let od ustanovitve našega društva.

Za pravoslavne velikonočne praznike in turjevanje smo se podali v naravo na znameniti gradič Karlov Tyn iz dobe Karla IV. Naš sv. Jurij je bil letos še gol in božala ga je še zimska sapa; zato smo tudi mi z veseljem pravzaprav pravoslavne, ki se je bohotno smejal v solcu odet z nežnim zlenjem in nam končno le pripeljal svojo nevesto cvetočo pomlad. — Na vseh omejenih prireditvah je podžgal naša srca in razpoloženje jugoslovanski akademski jazz-band.

Tako živitarimo in tako je naše delo. Naša društva imajo še lepe zamisli, da tekoče študijsko leto in za bližajočo se veliko počitnice. Dobro se zavedamo, zakaj smo šli v svet. Ne moremo zato, da se učimo rovarjenja in podiranja, ampak zato, da ga spoznamo in da dosežemo svoj cilj, ki ga bomo posvetili v blagor domovine. Če na napredek v kakršnekoli oziru je tudi danes veselje nas vseh. V tem smislu ji pošiljamo svoje pomladanske pozdrave iz vedno zlate Prage.

Ing. cand. Jože Rus.

Pismo iz Julijske Krajine

V Zamasku pri Pazinu so imeli večerni tečaj za analifabete. Obiskovalci so bili mladi kmečki fantje, katerim so po zaključku tečaja v Pazinu na slovesen način izročili spričevala. Tečaj je vodila učiteljica Vodičnik.

Higijenski tečaj za ljudskošolske učitelje se je otvoril 14. t. m. v Gorici. Trajal bo 14 dni.

V Pulj se je konstituiral odbor, ki bo organiziral diecezansko romanje v Rim. Potovanje bo stalo do 400 lir za osebo.

V Trstu je bilo v aprilu rojstev 298, smrtnih primerov 339; v maju je bilo rojstev 313, umrlo je 510 oseb. Diferenca znaša pri rojstvih manj 15 in pri smrtnih primerih manj 171.

V Piranu so ustanovili sekcijo vojnih dobrovoljcev. Kapitan aSndrucci je grajal skrajno slabo udeležbo. Navzoh je bil tudi zastopnik dalmatinskega društva iz Tresta.

Majsko proslavo so priredili 5. maja v Skocijanskih jamah, ki so bile vse razsvetljene. Italijansko planinsko društvo se v zadnjem času zanima za jamo poleg Skocijanske, kateri so nadelili ime »caverna Michelangelica«, ki je mirna in zelo krasna. Z dveh strani prihajajo v jamo polni žarki.

V Opatiji so vedel letošnje ekstremne zime hudo trpeli številni nasadi. Po vrhovih sekajo dreve in mečejo proč upadle rastline. Proti temu se je postavil podešat in razglasil, da se mora vsaka nameravana odstranitev dreva in nasadov prijaviti občinskemu načelniku, kateri bo razsodil, ali se odstranitev pripusti ali ne. Podešat potvarja, da je neobhodna potreba, da obdrži Opatija svoje vrtove.

Pet otrok je bilo ranjenih v Gradežu od eksplozije neke patrone, ki so jo našli na vrtu in razbijali po nji. Poškodovani so posebno po obrazu. Enega so oddali v tržaško bolnico.

32letni posestnik Fran Furlan v občini Smarje je snalil svoj revolver. Misli je, da ni v njem nobenega naboja. Ali nenadoma je počilo in Furlan se je zgrudil, zadet v srce, mrtve na tla.

V Trzinu se je vršilo veliko zborovanje delavcev iz tamošnje ladjedelnice. Domesnegini, predsednik delavskih sindikatov,

jim je obljubil nova pogajanja za sestavo delovne pogodbe.

Kako se naš življenjski izmenjuje: Z Vograkova v Vipavski dolini jih je že 80 zapustilo za vedno svojo domovino. Iz Kubele v Istri: Dva moža sta odšla v južno Ameriko. Eden je pisal, da je že dobil delo. Drežnica v Gorah: Zaslužka ni, zato je več ljudi odšlo v Ameriko. Pišejo, da so tam zadovoljni. Zagorje na Pivki: Nekaj fanlov je šlo v Argentino. Pa nič kaj dobrega ne pišejo. Sempeter na Krasu: Pretekli teden je šlo precej fanlov v Argentino in eden v severno Ameriko po srečo. Stanjel na Krasu: Fantje nas zapuščajo. Kmalu ne bo ostal doma drug kot tisti, ki prav ne more zapustiti rodne strehe. Planina pri Vipavi: Prvo poročilo o izseljenih treba popraviti: V resnici jih je v severni Ameriki 54, v Franciji 2, v južni Ameriki 7, v Jugoslaviji 30.

Glede izplačevanja vlog avstrijske Pošte hranilnice poročajo gorilci: »Novi list« to-le: Navadne vloge pri avstrijski Poštni hranilnici je italijanska Poštna hranilnica že zamenjala in po veliki večini tudi že izplačala po 60 % v lirah. Komur ni bila vloga še izplačana, naj zahteva plačilo pri poštnem uradu. Vloge na tekočem računu je uprava italijanske Pošte hranilnice tudi že prišla izplačevati. Istotako je italijanska Poštna hranilnica tudi že prišla izplačevati vloge na rentnih knjižicah, če niso bile izpremenjene v vojno posojilo. Do danes pa še ni nič določeno glede rentnih knjižic, katerih vloge so se izpremenile v vojno posojilo. Zato tudi sedaj še ni mogoče doseči zamenjave teh vlog.

Ciganska bitka

Novo mesto, 18. maja. Pravijo, da so cigani najboljši delavci za napravo gramoza. Te dni je bil zaposlen del rodbinskih članov družin Brajdič in Hudorovič v kamnolomu nad Težko vodo, pri tako zvanih Beli luži, dočim je drugi del popival v gostilni g. H. na Cerovcu. Med njimi je delal tudi Jože Brajdič, mlad, zastaven fant, otrok katerega so se smukali ciganski otroci. Ker mu neki ciganeček le ni dal miru, mu jih je Jože par priložil.

Bratci tepenega ciganka so o dogodku obvestili cigane v gostilni, ki so se vsuli iz nje kakor oter na odhiti vinjeni v kamnolom nad Jožeta. Med vinjenimi cigani je bil tudi Jožetov brat Miha. Nastalo je neznansko vpitje, med katerim so si najprej skočile ženske v lase in nato še moški. V splošnem pretepu je popadel Miha svojega brata Jožeta ter ga s tako močjo vrzel ob kamen, da se mu je prebila lobanja. Ko so videli ostali cigani, da je Jože obležal krvav na tleh, se je bitka takoj nehala. Hiteli so po vodo, izmivali mu zevajočo rano na glavi, milovali ga in jo kalili. Najbolj žalosten je bil ranjenec brat Miha, ki je iltež prosil brata Jožeta, naj mu oprosti nepremišljeno dejanje, ki ga je izvršil v vinjenem stanju. Jože je sedaj v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji. Proti ciganom je uvedeno kazensko postopanje.

Samomorilni poskus brezposelne mladenke

V četrtak zvečer je bila pripeljana s savinjskim vlakom v Celje neka okrog 24 let stara mladenka, ki se je nahajala v nezavestnem stanju. Spremljal jo je zdravnik, ki je dekle hotel oddati v celjsko bolnico. Mladenka, ki je po poklicu natakarka, je bila že dalje časa brez posla in je iskala službe v raznih krajih okoli Celja. Ker službe ni mogla najti, je v četrtak obupala in se skušala v samomorilnem namenu vreči na polizelski postaji pod vlak. Lokomotiva pa jo je odrinila s tira, naka si je dekle z ostrim predmetom, najbrže z nožem, prerezalo žile na obeh rokah in na levi nogi. Takoj je bil pozvan k mladi samomorilki slučajno navzoči zdravnik, ki jo je za prvo silo obvezal ter spremlj v Celje. S celjskega kolodvorja je bila samomorilka prepeljana z dvokolesnim rešilnim vozilkom v celjsko javno bolnico, kjer so na njen sprejem zaradi prenapolnenosti morali odkloniti.

Ugogo dekle so morali z vozilkom zopet vrniti na kolodvor. Tu pa so nastale nove težave zaradi prevoza v mariborsko bol-

nico, ker sirota ni imela pri sebi nikake gotovine. Končno pa so jo le z večernim mariborskim vlakom odpeljali iz Celja. Kakšno je stanje mlade obupanke, ne vemo, pač pa si lahko mislimo, da je precej brezupno, ker je neki zdravnik že na celjskem kolodvoru izjavil, da so se pojavili na de-

kletu znaki zastrupljenja.

Mnenja smo, da bi v takem nujnem in resnem primeru bolnišnica ne smela odkloniti sprejema, četudi bi bolnico začasno namestili na bolniškem hodniku. Gotovo pa je tudi, da bo treba misliti na razširjenje celjske bolnice.

Gospodarstvo

Kritično stanje čevljarске industrije v srednji Evropi

V večini srednjeevropskih držav se nahaja čevljarška industrija v težki krizi. To krizo je v veliki meri povzročil impolizovan razvoj češkoslovaške čevljarске produkcije, kateri stoji na čelo svetovnoznano podjetje Tomaža Bate. Češkoslovaška si je v kratkih letih zavojevala kot izvoznika čevljev prvo mesto na svetovnem trgu. Izredno nagel razvoj Batinega podjetja je prisilil tudi ostale češkoslovaške tvornice čevljev, da so uvedle najracionalnejše produkcijske metode. Nagel razvoj vse češkoslovaške čevljarске industrije predstavlja danes veliko nevarnost za čevljarško industrijo v ostalih evropskih državah.

Zaradi naraščajočega uvoza iz Češkoslovaške, je prišla nemška čevljarška industrija zadnjih let v sila težak položaj. Zastopniki nemške čevljarске industrije zahtevajo z odločnostjo izdatno povečanje carinske zaščite, da povsem ne propade. Tudi v sosedni Avstriji razmere niso boljše. Leta 1925. je obratoval v Avstriji še 41 tvornic z letno produkcijo 7 in pol milijona parov čevljev, danes pa obratuje le še 21 tvornic z letno produkcijo od komaj 1 in pol milijona parov. Uvoz čevljev pa je v Avstriji porazno vplival tudi na čevljarško obrt. Od 6000 čevljarških mojstrov na Dunaju obratuje danes le še 4200 čevljarških mojstrov s pomočniki. Tudi zastopniki avstrijske čevljarске industrije so prav te dni stavili vladi ponovno zahtevo, da se avstrijska zaščitna carina na uvoz čevljev poviša.

V naši državi razmere niso dosti boljše. Naša čevljarška industrija je zadnja leta preživela težko krizo. Uvoz čevljev je sicer nekoliko nazadoval (od 60,7 milijona Din v l. 1926., odnosno 57,1 milijona Din v letu 1927. na 50,5 milijona Din v preteklem letu), vendar se je istočasno dvignil delež češkoslovaškega uvoza čevljev od 66 % v letu 1925. na 78 % v preteklem letu. Toda baš uvoz ceneh čevljev češkoslovaških čevljev, ki se po zadnjih strokovnjakov pogosto prodaja po dumpingskih cenah, onemogoča uspešen razvoj naše domače čevljarске industrije.

Češkoslovaška čevljarška industrija se seveda zaveda nevarnosti, ki bi nastale za njen izvoz, če bi se povečale zaščitne carine v nekaterih srednjeevropskih državah. Kakor poročajo iz Nemčije, je Tomaž Bata nedavno kupil v Berlinu trgovsko družbo za prodajo čevljev, ki ima po vsej Nemčiji veliko število prodajalcev, kar se boji bojkota od strani nemškega prebivalstva. Pa pa ne bi izbruhnil nemškega tržišča, se je tudi že odločil, da zgradi v Nemčiji sami veliko tvornico za čevlje. Prav te dni pa smo za beležili tudi iz Zagreba vest, da se predstavnik Tomaža Bate zadnje dni mudil v Apatinu in da se pogajajo s tamošnje občine zaradi odstopa polbrebnih zemljišč za zgraditev velike tvornice za čevlje. Kakor se kaže, ni izključeno, da bo Tomaž Bata dejansko zgradil v naši državi svojo tvornico, kar ne bi ostalo brez neugodnih posledic za našo obstoječo čevljarško industrijo, ki bo pa morala gledati, da svoje obrate čim bolj racionalizira, da bo lahko vzdržala močno konkurenco.

— Vpis delnic Privilegirane agrarne banke. Vlada komisar pri Privilegirani agrarni banki dr. Vojin Gjurčić je končal vse priprave za vpis delnic Agrarne banke, ki se bo pričel v sredo 22. t. m. in bo trajal do 22. junija. Vpisovanje delnic se bo vršilo pri Državni hipotekarni banki. Narodni banki, Poštni hranilnici, pri združnih zvezah, oblatnih združenjih za kmetijski kredit, kakor tudi pri velikem številu privatnih denarnih zavodih. Narodna banka bo vršila vse posle okrog vpisa delnic brezplačno, kakor je bilo sklenjeno na eni zadnjih sej upravnega odbora. Glede na odločeno uogo, ki jo bo igrala Privilegirana agrarna banka v organizaciji kmetijskega kredita v naši državi, kakor tudi glede na posebne privilegije, ki jih bo ta zavod užival, bi bilo želeli, da naše zadruge in združne zveze, kakor tudi naše samouprave (oblasti, občine) vpišejo čim več delnic Privilegirane agrarne banke, tako da bi bila Slovenija v upravi tega zavoda primerno zastopana. Kakor smo že pred dnevi poročali, vlada v južnih krajih naše države za vpis delnic veliko zanimanje. Priporočiti je še, da

predstavljajo delnice Privilegirane agrarne banke prav ugodno naložbo kapitala, kajti država garantira minimalno dividendo od 6 %, poleg tega pa imajo privatni delničarji pred državo kot delničarke prvenstveno pravico do izplačila dividende.

— Prod novimi trgovskimi pogajanj. Kakor poročajo iz Beograda, je bilo med našo in poljsko vlado te dni dogovorjeno, da se bodo pogajanja za sklenitev poljsko-jugoslovanske trgovinske pogodbe pričela 1. junija v Beogradu. S Poljsko se nimamo trgovinske pogodbe, temveč le konvencijo o medsebojnem priznavanju največjih ugodnosti. Naš izvoz v Poljsko se je v zadnjih letih naglo razvijal. Po močnem padcu v letu 1925., ko smo v to državo izvozili le za 19,6 milijona Din, se je predlaskim naš izvoz v Poljsko dvignil na 32,3 milijona Din. lani pa je znašal že 88,6 milijona Din. Vzporedno pa se je znatno povečal tudi naš uvoz iz Poljske, in sicer od 88,8 milijona Din v l. 1926., odnosno 107,7 milijona Din v letu 1927. in na 211,8 milijona Din v letu 1928. Navzlic povečanju uvoza pa naša trgovinska bilanca s Poljsko zadnja tri leta poslabšala, kajti pasivnost se je povečala od 69,1 milijona Din v l. 1925., odnosno 75,4 milijona Din v l. 1927. na 123,2 milijona Din v l. 1928. — V kratkem se imajo pričeti tudi trgovinska pogajanja s Španijo, a katero sploh še nimamo pogodbe ter se naše blago pri uvozu v Španijo obremenjuje s posebno surtako, kar nam onemogoča izvažati les neposredno v to državo in se moramo posluževati italijanskega posredništva. — Poleg tega se vršijo priprave za trgovinska pogajanja s Kubo in Brazilijo, kakor tudi z Nizozemsko, kateri je naša vlada te dni izročila posebno noto.

— Revizija kreditov Narodne banke v Sloveniji. Predčrtašnjim se je vršila v Beogradu redna seja upravnega odbora Narodne banke, na kateri sta viceguverner g. Andrije Radović in generalni direktor dr. Dragoljub Novaković predložila poročilo o izvršeni reviziji kreditov pri podružnicah v Zagrebu, Varaždinu, Ljubljani in Mariboru. Po tem poročilu kažejo splošne gospodarske razmere v Hrvatski in Sloveniji, da je gospodarstvo v teh dveh pokrajinah prebrodilo krizo, ki se je v Srbiji šele sedaj pojavila v poostreni obliki. Gospodarstvo, ki je preskrbljeno z velikimi denarnimi sredstvi (?), se uspešno razvija. Zlasti je krepak polet pri posameznih panogah industrijske produkcije. V Sloveniji se naglo razvija lesna in mizarska industrija. Tu je denar relativno najcenejši in obrestna mera znaša le do 9 %. Gg. Radović in Novaković sta pregledala številna industrijska podjetja in pri vseh ugotovila lep napredek. Zlasti se v poročilu povdaja napredek v Sloveniji glede modernih hladilnic za jaja in perutnino za izvoz. Zainteresirani industrijci so pokazali razpoloženje, da take hladilnice zgradijo tudi v Srbiji, da bi se izvoz perutnine in jaje iz Srbije čim bolj dvignil. V splošnem eo v loveniji in Hrvatski kreditne razmere povoljne, zato se more gospodarstvo uspešno razvijati. Tu ni številnih konkurzov niti krize, v kolikor pa obstojajo težkoče za gospodarstvo, se dajo te težkoče hitro in lahko odvrniti. — Zeleti bi bilo, da bi Narodna banka svojo ugodno sodo, ki jo ima glede slovenskega in hrvaškega gospodarstva, pokazala tudi pri odobravanju kreditov.

— Zaščita geografskega naziva izvora vinogradniških proizvodov v trgovinski pogodbi s Francijo. Člen 15. trgovinske in plovnog pogodbe med našo kraljevino in Francijo vsebuje določbo, ki naj onemogočajo zlorabe geografskih nazivov izvora za vinogradniške proizvode, kar je zlasti važno za uporabo nazivov kakor konjak, šampanjec, burgundec, bordeaux itd. za naše domače proizvode. Naša država se je v tem členu obvezala, da bo izvršila vse ukrepe, da se na njenem teritoriju onemogoči zloraba takih imen pod pogojem, da bodo ta imena predpisano zaščitena in notificirana. Prepovedano bo torej posluževati se geografskih nazivov izvora za druge vinogradniške proizvode, kakor za one, ki imajo v Franciji pravico posluževati se tega naziva. To velja tudi, če je tak naziv v zvezi z besedami, kakor »po načinu«, »po tipu«, »vrtič ali slično. Naša država se je obvezala, da bo preprečila zlorabe s posebnimi ukrepi, kakor prepoved uvoza, izvoza, spremljanja v kleti, fabrikacije in prodaje. Uporabljanje takih nazivov se mora smatrati kot zloraba, če se ti nazivi uporabljajo na sodih, steklenicah, zavojih, kakor tudi v tiskanih, tovarnih listih, trgovskih tiskovinah, v naslovih firm, na slikah itd.

— Naša država vnaša vino iz Madžarske. Po podatkih madžarske statistike znanje trgovine, je bilo iz Madžarske v prvem tromesečju tekočega leta izvoženih 76.000 meterskih stotov vina. Zanimivo je, da je od te količine odpadlo na izvoz v Jugoslavijo nič manj kakor 11.000 meterskih stotov, tako da je bila v prvem tromesečju t. l. Jugoslavija kot uvoznica madžarskega vina na četrtem mestu. To je najboljši dokaz, kako neutemeljene so pritožbe madžarskih izvoznikov vina, ki zatrjujejo, da se morajo težko boriti s konkurenco jugoslov. vina.

— Gremij trgovcev za politični okraj Krško obvešča svoje člane, da se bo vršil redni občni zbor v Mokronog dne 29. t. m., to je v sredo, ne pa, kakor je bilo pomotoma označeno v dopisih, dne 30. t. m., z običajnim dnevnim redom.

— Redni občni zbor Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo. Kakor smo že svoj čas napovedali, se bo vršil letošnji deveti redni občni zbor Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo v nedeljo 26. t. m. ob 10. dopoldne v gradu grota Szaparyja v Murski Soboti, in sicer z naslednjim dnevnim redom: 1.) Poročilo predsednika. 2.) Poročilo tajnika. 3.) Računski zaključek za leto 1928. 4.) Proračun in določitev zvezne doklade za tekoče leto. 5.) Sprememba zveznih pravil. 6.) Obligatornost Zveze kot osrednje organizacije trgovstva v Sloveniji in 7.) Resolucije. V primeru nesklepnosti se bo vršil eno uro pozneje drug občni zbor, ki bo sklepal ne glede na število navzočih članov. Vsak zvezni delegat se mora na zboru izkazati s poverilnico, ki mu jo izda gremijalno načelstvo. Dan pred občnim zborom, t. j. 25. t. m. se bo ob pol 5. popoldne vršila prav tam predkonferenca zveznih delegatov.

— V trgovinski register so se vpisale naslednje tvrdke: »Gredac, lesna ekportska družba z o. z. v Ljubljani (osnovna glavnična 50.000 Din); »Intercontinental«, jugoslovnsko transportno in prometno d. d., pri je S. & W. Hoffmann v Zagrebu, podružnica v Ljubljani; Inženjerski in stavbni biro inž. Tornago, družba z o. z. v Ljubljani (osnovna glavnična 21.000 Din); Manufaktura trgovina Kos Ivan, družba z o. z. v Ljubljani (osnov. glavnična 45.000 Din); L. Maurer & Co., družba z o. z. v Ljubljani, projektiranje in gradba električnih naprav, trgovina z električnimi stroji (osnovna glavnična 50.000 Din); »Jugoles«, Jugoslovnska lesna ekportska industrija, družba z o. z. v Mariboru (osnovna glavnična 20.000 Din); Razpošiljalnica Olymp, družba z o. z. v Mariboru (osnovna glavnična 20.000 Din); »Valc«, splošna kovinska in lesna industrija, družba z o. z. v Mariboru (osnovna glavnična 10.000 Din); Zibert, trgovina s čevlji in modnimi predmeti, družba z o. z. v Mariboru (osnov. glavnična 30.000 Din); M. Pangerc in drug, trgovina z mešanim blagom, deželni in pridelki in lesom, družba z o. z. na Rečici pri Bledu (osnovna glavnična 60.000 Din); Strojni mizarstvo Vipotnik - Hrastelj, družba z o. z. v Zagorju ob Savi (osnovna glavnična 5000 Din).

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 18. maja. Potreba po devizah je bila pretekli teden precej večja kakor vse zadnje tedne. Na ljubljanski borzi je znašal tedenski devizni promet 20,6 milijona Din napram 14,8, 17,8, 18,5 in 14,5. Dinar je ostal tudi pretekli teden dalje intervaltarno vrst, čeprav sta se devizi na Newyork in Prago za malenkost dvignili. Znatnejša okrepitev devize na Berlin od 13,49 na 13,5150 je v zvezi s zboljšanjem stanja nemške Reichsbanke, ki je bila v zadnjih tednih postavljena pred težke preizkušnje zaradi velikega odtoka zlata in deviz.

Plačilo državnih letelihih dolgov iz eskomptiranega drugega in tretjega obroka švedskega posojila bo morda že v prihodnjih tednih pokazalo ugodne posledice v gospodarstvu. Pričakuje se, da bo prenehala napetost na denarnem trgu, ki se je pojavila v zadnjem času, da se bodo teletji državnih papirjev zopet dvignili. Upoštevati pa je treba, da so se nekateri državni dobavitelji, ki jim bo država likvidirala terjatve za izvršene dobave, na podlagi teh terjatev zadolžili v inozemstvu in da bodo po likvidaciji teh terjatev poravnali svoje obveznosti v inozemstvu. Vsekakor pa ne bo likvidacija državnih obveznosti iz prejšnjih let ostala brez ugodnega vpliva na stanje našega gospodarstva, saj gre za 750 milijonov Din, ki bodo prišli v gospodarstvo in mu dali nov impulz.

Na zagrebškem efektinem tržišču je bilo pretekli teden zelo mirno. Konterminal na beogradskega tržišča je ponovno uspelo potisniti tečaj Vojne škode od 411 koncem zadnjega tedna na 407 v četrtak, nakar pa se je tečaj takoj zopet dvignil na 410. Minimalni promet v Vojni škodi je znak, da je to ponovno nazadovanje tečaja posledica mahinacij beogradskega spekulantov na denarnem trgu. V splošnem je bilo tržišče državnih papirjev zanemarljivo ter je bilo dnevno zabeleženih le nekaj malih zaključkov. Glede na ta neugoden tržni položaj so tudi ostali državni papirji nekoliko popustili. Investicijsko posojilo se je zaključevalo po 85 in 85,50, v agrarnih obveznicah pa to bili zaključili po 51 in 52.

Tudi v zasebnih vrednotah je bilo malo prometa. Med bančnimi vrednotami je bilo nekaj več zanimanja le za Srpsko banko, ki se je okrepila in trgovala po 150 do 153. Tečaj ostalih bančnih vrednot pa so ostali v glavnem nespremenjeni. Med industrijskimi vrednotami so se trgovala Slavonija po 180—190, Sečerača po 450, Oceania po 190 in Slaveks po 105. Trboveljske je bila v početku tedna zaključena po 460, koncem tedna pa se je nudila že po 470. V zvezi z ugodnejšimi vestmi o likvidaciji angažmanov insolventne budimpeštanske bančne tvrdke Simon Krausz, ki ima velik paket delnic Brodske tvornice vagonov, so se delnice po zanimanju padcu od 250—290 na 150 zopet nekoliko opomogle ter so bile zaključene po 165 in 170.

Curib. Zagreb 9.12875, London 25.185, Newyork 519.22, Pariz 20.2875, Milan 27.18, Berlin 123.375, Dunaj 72.92, Praga 15.36, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.45, Sofija 3.75, Varšava 58.2125.

Žitni trg

Ljubljana, 18. maja. Ze tretji teden vlada na svetovnem žitnem trgu izrazita baissa, ki je imela svoj izvor v nazadovanju žitnih cen v Ameriki zaradi ugodnih izgledov nove letine. Cene pšenici so dosegle že nenavdno nizko stanje. Nazadovanje cen koruzi pa je seveda bolj razumljivo, saj je od lanske jeseni koruza v primeri z drugimi leti neobičajno draga in bo pri količkah dobri letini morala še precej nazadovati. Na ameriških tržiščih se je cena pšenici pretekli teden več ali manj ustalila. Pri nas pa so cene dalje popustile, kar pa je prinesli predvsem okoliščnosti, da naše cene zadnje tedne niso takoj sledile padcu cen na inozemskih tržiščih.

Na volvodnem žitnem trgu je bila ves teden tendenca zelo slaba. Kupčija se je gibala v najnižjih mejah. Trgovci in mlinci, ki so imeli stare zaključke pri visokih cenah, so utrpeli precejšnje izgube ter so sedaj postali rezervirani.

Cena baški pšenici je tekom tedna nazadovala od 240 na 232,5 — 235 Din za 100 kg (co nakladalna postaja). Tudi koruza je popustila od 257,5 na 245. V kratkem bo prišla na evropski trg že nova laplaska koruza, ki bo ceno koruzi najbrže še dalje potisnila navzdol. Za izvoz so naše cene pšenici še vedno previsoke, na drugi strani pa tudi ni toliko blaga na trgu, da bi nastala nujna potreba za izvoz. Sporedno s splošnim nazadovanjem so seveda popustile tudi cene ovsu in ječmenu.

Na ljubljanski borzi je cena promptni baški pšenici (slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni) tekom tedna nazadovovala od 285 do 287,5 na 280 — 282,5.

+ Novosadska blagovna borza (18. t. m.) Tendenca mirna. Cene pšenici in koruzi so dalje popustile. Promet: 52 vagonov pšenice, 3 vagona moke in 25 vagonov koruze. Pšenica: baška 230 — 232,5; baška potiska 232,5 — 237,5; banaška, paritela Bašk 230 do 232,5; sremska 232,5 — 235. Ovsa: baški 227,5 — 232,5. Koruza: baška 240 — 245; za junij 247,5—250; banaška 235—240. Moka: baška 300c 330 — 340; »2c 310 — 320; »3c 320 — 300; »4c 285 — 292,5; »7c 275—282,5.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 18. maja 1929. Višina barometra 308,8 m.

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž. v %	Smer vetra in brzina v m in sek.	Oblakoo 0-10	Padavine	
Opazovanja								
Ljubljana		758,7	13	80	mirno	10	dež	1
Maribor		757,5	13	80	mirno	9		
Zagreb		758,7	14	90	WSW 2	9	dež	4
Beograd		757,3	12	90	W 6	10	dež	5
Sarajevo								
Dubrovnik								
Skopje	7.	756,2	14	90	SSE 1	10	Dež	3
Split		757,5	17	55	NE 2	1	Dež	

Učinkovita reklama!

ALOMA COMPANY

Ljubljana,
Aleksandrova
cesta 2Zahtevajte
brezplačno
ponudbo

40.000

najnovejših
naslovov za trgovino,
obrt in industrijo

Oglasi

za vse časopise

Plakati

na velesejmu in
v mestu

Domače vesti

Kongres srednješolske mladine v Ljubljani. Ob binkoštnih praznikih se bo vršil v Ljubljani kongres srednješolske mladine, organizirane v župi SJSU za Slovenijo. Včeraj so se vršila pripravljala dela za glavno skupščino, ki bo danes dopoldne v Akademskem kolegiju. Tekom včerajšnjega popoldneva so prispeli v Ljubljano delegati posameznih srednjih šol iz Celja, Kranja, Novega mesta in Maribora. Snoči se je vršila v Kazini akademija, katere so se udeležili prijatelji srednješolske mladine in zastopniki raznih prosvetnih korporacij in organizacij.

Izpremembe v državnih službah. Hinko Hrovat, uradnik v oddelku za državno računovodstvo in buĝet pri finančni direkciji v Novem Sadu je v istem svojstvu premeščen k finančni direkciji v Ljubljani. Anton Štivec, sodni sluga pri okrajnem sodišču na Vrhniki, je z dnem 31. maja trajno upokojen. V poštni službi so upokojeni uradniki Ivan Krafi pri Sv. Juriju ob Ščavnici ter Ivanka Završnik, Ivanka Gestrin in Alojzija Delkin — vse v Ljubljani.

Iz davčne službe. Davčni izpit je napravil v Beogradu Karel Maechitz, davčni upravnik davčne uprave za Ljubljano-mesto.

Iz poštne službe. Upokojeni so naslednji poštni uradniki: Ivan Kreft iz Sv. Jurija ob Ščavnici, Ivan Završnik iz Ljubljane, Ivanka Gestrin iz Ljubljane, Alojzija Delkin iz Ljubljane in tajnik poštne direkcije v Ljubljani Janko Sirmik.

Koncertna turneja Glasbene Matice pod pokroviteljstvom kralja. Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani bo priredil jeseni koncertno turnejo v Francijo s koncerti v Strasbourg, Nancy, Reimsu, Lilleu, Lensu, Parizu, Lyonu, Grenoblu in naposled v Ženevi, sedežu Društva narodov. Pred turnejo bo proslavil v Ljubljani 120 letnico odkar so bili slovenski kralji kot kraljevo mladiča pod Napoleonovo vladjo. Na prošnjo Glasbene Matice je prejel njen predsednik od dvornega maršala obvestilo, da je Njegovo Veličanstvo kralji blagovolil prevesti pokroviteljstvo tako glede prireditve v Ljubljani kakor glede koncertov v Franciji, odnosno v Švici.

Občni zbor Jugoslov. češkoslov. lige v Ptuj bo v soboto, dne 25. t. m. ob 20. v Narodnem domu z običajnim dnevnim redom. Pri tem občnem zboru bo imel idejno predavanje g. dr. Reisman iz Maribora. Vabimo vse člane in prijatelje našega gibanja da se polnoštevilno udeležijo.

Velik zadrudni kongres se bo po sklepu Glavnega zadrudnega saveza vršil letos ob desetletnem jubileju v Ljubljani ob 31. liki velesejske jesenske prireditve od 30. avgusta do 9. septembra. Na kongres bo samo Vojvodina poslala 500 delegatov.

Za gradbo Dečjega doma v Aleksandrovem. Agilno humanitarno društvo »Skrb za mladino« v Ljubljani bo priredilo 2. junija veliko tombolo z lepimi dobitki. To društvo ima v Aleksandrovem kupljen lep svet, na katerem bo zgradilo v doglednem času Dečji dom za revno in bolešno dečo. Ker Slovenija še nima takega doma, je hvala vredno, da se je to društvo odločilo zidati takoj potreben Dečji dom na morju. Da se ta cilj čimprej uresniči bo priredilo društvo veliko tombolo v korist Dečjega doma. Ker stane tablica samo 2 Din, smo prepričani, da nikdo, kdor le malo čuti za mladino, ne odreče svoje pomoči ter kupi vsaj eno tablico.

Jakopičev zbornik naša najlepša knjiga Pravar je izšla publikacija (100 strani) s številnimi reprodukcijami Jakopičevih slik, o kateri lahko rečemo, da je najlepša slovenska knjiga. Izdala je knjigo Tiskovna zadruga v Ljubljani, kjer se tudi naroča Stane broširana 110, vezana pa 140 Din. Poština 7 Din. Oceno lepe knjige bomo še objavili.

Železničarjem v vednost. Udruženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in bodarjev, oblastni odbor Ljubljana, obvešča članstvo in železničarje, da se bo 20%

eksekutivna doklada, kakor jo predvideva čl. 26. zakona o državnem prometnem osebnju, nenastavljenemu osebnju, ki vrši službo na sistemiziranih mestih, izplačevala. Izplačala se bo tudi za nazaj od 20. februarja 1928. Ko je generalna direkcija ukinila izplačevanje te doklade nenastavljenemu osebnju, je združenje s pismenimi vlogami, protesti itd. na kongresih zahtevalo popravilo te krivice. Obveščamo vse železničarje, da se bo v najkrajšem času izplačal tudi drugi obrok razlike in se bo pri tem upoštevala 20% eksekutiva, 15% starostna doklada in stanarina uradnikom III. kategorije. Naše podružnice in zaupniki smo s posebno okrožnico obvestili in naj se članstvo na te obrne za pojasnila. Oblastni odbor UJNZB.

Poroka. V nedeljo se je poročil v Beogradu v Saborni cerkvi g. Aleksander Antonjevič-Arnus (Sv. Lenart v Slov. gor.) s hčerko veletrgovca M. Božovića v Beogradu gđ. Dobrinko Božovičovo. Kumovala sta g. Milan Viktorović, rentijer, in Viljem Stiplošek, kapetan.

Knjige slovenske Matice so izšle in se razpošiljajo poverjenikom. Člani dobe štiri knjige in sicer: 1. Reymont-Glonar »Kmetje« (I del). 2. Bevk France, »V zabodah« (roman). 3. Cankar Izidor, »Zgodovina likovne umetnosti« (3. snopič). 4. Kidrič France, »Zgodovina slovenskega slovstva« (1. snopič). O knjigah bomo priobčili obsežnejšo oceno v kulturnem pregledu našega lista.

Danes! Danes!

Kralj vseh komikov.

Charlie Chaplin

v njegovem največjem filmu komike, smeja in zabave

Cirkus

Velešim, ki ga se danes občuduje ves svet.

Predstave danes in jutri ob:
3., 4.5., 6., 4.8. in 9. uri.

Kino IDEAL

Poziv slovenskim umetnikom. Umetniška Matica vabi vse povojne slovenske umetnike, da ji najkasneje do 30. maja pošljejo do pet posnetkov svojih najboljših del ter kratek življenjepis. Umetniki Matice se je posrečilo zainteresirati slovenske kroge v Ameriki za izdajanje etnotnega pregleda slovenske povojne umetnosti. Informativni tekst ter do 100 reprodukcij bo izšlo v obliki družinskega koledarja v velikanski nakladi ter bo pregledu pridejan tekst: tudi v angleščini. Pregled slovenske umetnosti bo priprava za propagandno umetnostno razstavo slovenske umetnosti v Severni Ameriki, ki jo bo Umetniška Matica s pomočjo slov. ameriških kulturnih organizacij priredila 1. 1930. Posnetki naj bodo ostri in jasni in če le mogoče vsaj formata 10x15 cm. Naslov: Umetniška Matica v Ljubljani; Dunajska cesta 35.

Uprava kraljevega fonda v Beogradu sprejme takoj, in sicer brezplačno na šestmesečni gospodinski tečaj, ki se priredi na gospodinski šoli v Sr. Mitrovici pri Novem Sadu, mlado inteligentno slovensko dekle, ki pa mora biti hčerka uglednega in premožnega kmetovalca iz ljubljanske oblasti. Prijave za sprejem se naj pošljejo kar najhitreje na kmetijski oddelek velikega župana v Ljubljani, kjer se dobe tudi vsa tozadevna podrobnejša pojasnila.

Prekmurske brate izletnike bo v ponedeljek pogostil na Bledu ljubljanski oblastni odbor.

Koča na Gozdu bo ob binkoštni sobote dalje stalno odprta in oskrbovana.

Slavostna otvoritev mednarodne razstave psov na Ljubljanskem velesejmu bo v nedeljo 19. t. m. ob 10. Razstavljalci s psi morajo biti na prostoru najpozneje ob 8. jutraj. Ocenjevanje se bo pričelo takoj po slavostni otvoritvi. Železničarska godba »Sloga« bo imela oba praznika popoldne od pol 16. do pol 18. na sejmišču promenade koncerte.

Vprašanje vojne odškodnine Primorcem. Glede vesti, ki se razširjajo med našimi rojaki, da je vprašanje vojne odškodnine za Primorce že rešeno in da se celo denar že nakazuje, opozarjamo, da so prenatlagane Vprašanje vojne odškodnine za naša mora biti rešeno s posebnim zakonom. Če to do-

Binkoštna prodaja

moškega sukna v največji izbiri, dalje obleke, elegantne čepice, klobuke, trpežno perilo, samovoznice ter vse druge oblačilne potrebnosti

15—30 % popusta

A. PRESKER, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 14.

Letni čas si krajšate

najlepše z mojimi pravkar dospelimi modernimi ploščami in gramofoni Edison Bell Penkala-London samoprodaja in zastopstvo za Slovenijo Iv. Bonač-Ljubljana.

Nove plošče in gramofoni znamke His Masters voice (glas svojega gospoda) interesantom na poskušnji. Zahtevajte cenik!

sežemo, bomo objavili, dotlej pa bomo imeli zadevo v evidenci, kakor doslej. Cela akcija je v rokah zanesljivih in dobro informiranih oseb. — Društvo »Soča« v Ljubljani in vojno odškodninski odbor.

Privatni izpiti v gimnazijah. Za privatne izpite v junjskem terminu se je prijavilo veliko število dijakov. Vsem prošnjam se je ugodilo in bo v najkrajšem času prosilcem naznanjen razpored, na katerih gimnazijah oziroma realkah bodo polagali izpit.

Kamniška podružnica Slov. čebelarkega društva priredi na binkoštni ponedeljek celodnevni čebelarski tečaj v župnišču na Rovih. Predava g. Okorn. Vsi čebelarji, posebno začetniki, so vabljeni.

Velik sešatek primorskih emigrantov v Celju. Dne 9. junija posta prireditelj podružnica Jugoslovenske Matice in S-če v Celju velik sešatek vseh jugoslovenskih emigrantov, ki obeta biti ena največjih letošnjih prireditelj. Zanimanje za sešatek je ogromno in so se že doslej javili številni udeleženci iz vse Slovenije, da si po dolgih letih ločitve zopet sežejo v roke in se porazgovore o svoji življenji. ki so ga prebili v materinski državi Jugoslaviji.

Nagrade za dreserje policijskih psov. Notranje ministrstvo je za razstavo psov določilo znesek 2000 Din, ki naj se porabi za nagrade dreserjem policijskih psov ter za pospeševanje vzreje domačih kraških ovčarjev.

Ant. Rud. Legatov enoletni trgovski tečaj v Mariboru. Letni izpiti, ki se bodo vršili pod predsedstvom delegata ministrstva trgovine in industrije, se bodo začeli sredi junija. Izpričevala se bodo razdelila koncem junija. Novi tečaj se bo začel 2. septembra. Prospekti in poljsnila v trgovini Ant. Rud. Legat & Co., Maribor. Slovenska ulica 7., telefon 100.

Prodaja hotela »Jadran« na Sušaku. Za prodajo hotela »Jadran« na Sušaku, čigar lastnik je propadla Banka in hranilnica za Primorje, je bila svojedobno sklenjena pogodba s kupcem, hotelirjem Rosbacherjem z Reke, ki je v to svrhu položil 200.000 Din kot aro, dočim bi moral ostanek kupnine v znesku 2.300.000 Din plačati do 1. aprila. Ker kupec pogojem ni zadostil je odbor upnikov proglasil pogodbo za neveljavno in aro v znesku 200.000 Din za izgubljeno. V kratkem se bo razpisala nova dražba.

Konkurenčna tekma harmonikarjev. Glede na mnoga vprašanja sporoča uprava Ljubljanskega velesejma, da se bo tekma vršila šele za časa jesenske prireditve »Ljubljana v jeseni«, ki bo od 31. avgusta do 9. septembra.

Nesreča vinogradnika. Včeraj dopoldne je odšel posestnik Jakob Kambič iz Primostka, ob č. Podzemelj v svoj vinograd k Sv. Ani. Ko se je vračal domov z vozom, so se mu splašili mladi voli in mož je padel pod voz, ki mu je zlomil desno nogo nad gležnjem. Popoldne so ponesrečenca z vlakom prepeljali v bolnico v Kandijo.

Smrtna vožnja z avtomobilom. Italijanka 23 letna Marija Politi iz Firenze, ki biva še dalje časa v Gorici, je sprejela 15. t. m. zvečer prijazno povabilo dveh mladeničev za kratko vožnjo v avtu. Vozili so se precej časa okoli. Kaj se je zgodilo med njimi, še ni znano. Drugo jutro so našli Marijo Politi nezvesto ob Kornu na poti proti nekdanjemu pokopališču. Prenesli so jo v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili težke udarce na glavi, katerim je nesrečna mladenka podlegla.

Velik vlom v Dobovcu. V Dobovcu pri Rogatu so vlomili v noč 16. t. m. neznaní svedrovc v trgovino Vinka Lorberja. Storilci so odnesli okrog 200 m moškega letnega sukna sive kariraste barve in črnega kamgarna, dalje 280 m modrega tiska 56 m črnega, modrega, rdečega in rmenega kloba, 300 m različne kotenine za ženske obleke, 80 m modre in rdeče prevleke za postelje in skupni vrednosti 39.000 Din. Tatvine so sumljivi neki krošnarji, ki so prišli preko Bodnja.

Ali ste že član »Ljudske samopomoči«? Ako ne, prosimo, čitajte današnji tozadevni oglas!

ITO — zobna pasta najboljša!

Klobuke iz klobučevine (Filz), damske in moške, kemično čisti in lika tovarna Jos. Reich.

Obleke kemično čisti, barva, pilstra in lika tovarna Jos. Reich.

Danes in v ponedeljek vsi na veselico k Županovi jami na Tabor pri Grosupljem.

Fine damske toalete samo pri **Fr. Lukič, Stritarjeva ul.**

Halo! Triumf! Senzacija! Naturalizem! Danes in vse dni! Takega uspeha še ni doživel v tej sezoni noben film, kakor pri premijeri

„EROTIKON“

najmodernejši, najbolj drzen film ljubavne strasti in brepenjenja. V glavni vlogi od začetka do konca lepa Ljubljanka Ita Rina — Ida Kravanja. Film se odlikuje po krasnih posnetkih, lepi, pretresljivi vsebini in srčni kulturi. Svobodno govori o ljubezni. Od cenzure nedotaknjen. Predstave vsak dan ob 3., 5., 7., 9. Pomnožen orkester. Mladini strogo prepovedano. Predstave ob 3. popoldne rezervirane za p. n. občinstvo iz dežele.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«

Dr. med. Igor Tavčar

specialist za notranje bolezni

ordinira od 25. tega meseca vsak delavnik od 9.—11. dopoldne in od 3.—5. pop.

Röntgenološke preiskave za priv. paciente vsak torek in četrtek od 8.—9.

Ljubljana, Breg št. 8.

— Zahvala. Ob priliki svečanostne izročitve češkoslovaškega odlikovanja dne 4. t. m. sem prejel toliko čestitk, da mi je nemogoče, da bi se mogel vsakemu posebej zahvaliti. Storitv to tem potom, ter se iskreno zahvaljujem predvsem g. konzulu češkoslovaške republike dr. Františku Reslu, ki je dal pobudo za to, zame tako častno odlikovanje in ki je pri izročitvi tako lakavo ocenil moje skromno delovanje za poglabljenje bratskih stikov med našim in češkoslovaškim narodom zlasti na polju gasilstva, g. županu dr. Dinku Pucu za krasne besede priznanja mojemu javnemu delu, g. predsedniku »Jugosl. — češkoslov. Lige ministru n. r. dr. Albertu Kramerju za toplo oceno mojih skromnih zaslug za jugoslov. — češkoslov. zbliznanje, magistratnemu direktorju g. dr. Milutinu Zarniku, ki je bil tolaž čestitk mestnih uslužbencev, gg. novinarjem, ki so ob tej priliki tako simpatično očrtali moje javno delo, zastopnikom raznih narodnih društev in vsem prijateljem in znancem, ki so se me ob tem zame tako izrednem dogodku spominjali s svojimi čestitkami. Vsem in vsakomur moja prišrna zahvala! V Ljubljani, dne 13. maja 1929. — Josip Turk.

— Na naslov mestnega magistrata. Del ceste od gradbene direkcije do trgovine Naglas na Turjaškem trgu proti Čevlarski ulici je ob deževnem vremenu zelo baten in deloma pod vodo. Ker se ravno sedaj v tem delu tlakuje je želja mnogostevnih prebivalcev onega dela mesta, da bi se kakorkoli popravil tudi ta del ceste, čeprav samo v širini prihoda od enega hodnika do drugega.

— Poroka. Inženjer kemične tovarne v Mostah pri Ljubljani g. Alojzij Baudaž je uglede napredne kanalske družine se bo poročil jutri z gospodično Marjo Beninijevo. Obilo sreče!

— Promenadni koncert muzike dravske div. oblasti v nedeljo 19. t. m. ob 11. v »Zvezdi«. Spored: Binički: »Na Drini«, koračnica. Ganne: »Lazarine«, mazurka. Strauss: Uvertura k operi »Princ Metuzalem«. Gleisner: »Wagnerjeve opere«. Jaki: Potovanje po Sloveniji. Blaton: »Romancas«. Pahor: »Naši mladinci«, valček. Čerin: Slovenski fantje, koračnica. Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerj.

— Ljubša ličič in Ljubljanci. Prejeli smo: Naša opera je na gostovanju v Dalmaciji, manjka nam tudi operete. Živahnim Ljubljancem je dolga po opereti, zlasti po Ljubši ličiču, ki je bil naš pred 18 leti in je bil naš pretekli tedne le kratko časa. Koliko simpatije si je pridobil g. ličič v času bivanja med nami, kaže najbolj nazorno delstvo, da so mu Ljubljanci pred njegovim slovesom iz Ljubljane pripravili najlepšo odhodnico in se je na kolodvoru poslovalo od njega mnogo gledališkega občinstva. Njegovi oboževalci in oboževalkeje so mu poklonili pri slovesu več krasnih daril, ki so jih nabavili pri trdki Slavko Rus na Dunajski cesti. G. ličiču ključje njegovi čestitci v Pragi: »Na veselo svidenje v prihodni sezoni«

— Ciril-Metodova družba je prelela od šentpeterskih podružnic čisti dobiček »Jurjevanja« 12.025.85 Din, dalje od ženske podružnice še 5000 Din in dar g. Leop. Zupančiča v spomin pok. očeta 200 Din, skupaj 17.225.85 Din. Marljivima podružnicama iskrena hvala!

— Sv. Frančišek Asiški. Opozarjamo na današnji film »Sv. Frančišek Asiški«, ki ga bo predvajala ZKD v prostorih kina Matice ob 11. dopoldne. Film je edini te vrste in popisuje v izredno lepih slikah življenje in delovanje velikega svetnika. Spored se bo ponovil še jutri na binkoštni ponedeljek.

— Avtobusni vozni red. Ker se je avtobusni promet zadnje čase na vse smeri zelo razvil, je nastala nujna potreba po točnem skupnem avtobusnem redu. Najboljše službi vozni red, ki je vsestransko izpopolnjen ter se dobi po vseh trafikah in knjižarnah za 1 Din. Žepni železniški vozni red pa se dobi za 2 Din.

— Prošnja upokojencev. Pred približno tremi tedni je v nedeljski številki »Jutra« prosil neki penzionist, da bi se finančni računski oddelek za penzioniste preselil v pritličje hiše. Upokojenci smo to pozdravljali in upali, da se bo naša želja upeševala. Toda čakali smo zaman. Ta mesec smo zopet vandrali v dolgih vrstah po naše pokojnine na računski oddelek v drugo nadstropje. Starčki so se komaj premikali po stopnicah, z levice opri ob palice, z desnice pa se držali za ograjo. Ali se ne bi dalo temu od pomoči?

— Karambol kolesarja z avtomobilistom V petek popoldne je prišlo na Celovski cest tik vhoda na velesej 2033 do karambola med avtomobilskim »voščkom Leopoldom P. in kolesarjem Mirkom T. Avtomobil je prelomil kolo na dva dela in je kolesar padel. K sreči pa Mirko T. pri padcu ni dobil prehudih poškodb in trpi le na kolesu nekaj nad 200 Din škode. Do asreče je prišlo popolnoma po naključju.

Sanatorij „Slavia“

Dr. Vladimira Brezovnika
in Dr. Radovana Klisića
BEOGRAD — Deligradska ulica 12.
(Na Slaviji) Telef. 32-31.

Z vsemi modernimi pripomočki urejeni kirurški — ginekološki institut.

Sprejema bolnike za vse operacije, ležanje in nego. Zdravniki — specialisti za vse bolezni ordinirajo preko celega dne. Röntgen in fizikalna terapija. (Kvarc, Solux i. t. d.). Kemično — bakteriološki laboratorij. — Tramvajštev. 1, 2, 10 in avtobusi do sanatorija.

Priporočila se

ravnokar došlo v največji izbiri
blago za pomlad in poletje

Pougis svila
Creppe de China
Polu svila
Dilni pol dileni

v n. moderne š h vzorih

Jos. Snoj, Ljubljana

Palača Mestne hranilnice

Danes in jutri

KONCERT v restavraciji

Ljubljanski deer.

D'ogerlida A. FLORJANČIČ

Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

priporočila sledeče na tehnično: kolinsko vodo, lak za nohte kakor tudi proti izpadanju las:

Eau de Quinine, Bay-Rum ter brezovo vodo.

6690

Male tatvine. Krojaški mojster Jop Sever na Celovski cesti 8. je priložil da mu je odnesel neznan (ca 200 Din vredne) hlače, ki jih je zbral v dvorcu na dvoršču. Trgovcu Francu Kolšaku na Dunajski cesti 47 je nekdo odpeljal v noči na 17. t. m. z dvoršču 800 Din vredne dvokolesni ročni voziček. — Graščakinja Zinka Galletova v Vz. Šiški je prijavila, da ji je bilo te dni ukradenega za okrog 1200 Din raznega po stelnega ter moškega in ženskega perla.

Tatvine v vlakih. Te dni je bila ukradena prokuristu Eriku Elsnierju iz Breslave listneca z okrog 2000 Din gotovine. Tatvina je bila izvršena v vlak na progi od Zagreba do Zidanega mosta. Na isti progi je bilo 15. t. m. vloženo v brzoovrni vlak št. 41. in je storilec odnesel iz železniškega voza pleteno košaro z razno vsebino. Kakor poroča železniška varnostna straža iz Zidanega mosta, je bila ukradena sprevidniku Martinu Dobrajcu na progi od Zagreba do Zidanega mosta pred nekaj dnevi črna usnjata aktovka z različni listninami v skupni vrednosti 270 Din.

Primarij dr. Demšar se je preselil v Šelenburgovo ulico št. 4. 687

Primarij dr. Minar zaradi studijskega potovanja do 15. junija ne ordinira. 721

Zveza slovenskih vojakov Ljubljana. Moste prosi vse lanske igralce in igralke bojne igre »Kalvarija«, da se sigurno udeležijo skupne v torek 21. t. m. ob pol 8. zvečer v Ljudskem domu v Mostah, ker bo prva predstava že 30 t. m. 718

Neprestane tatvine koles v Ljubljani. V soboto okrog 9.30 je neznan tat odpeljal izpred justične palače Alojziju Zakošku z Viča črnopleskano moško kolo vredno 1500 Din. Kakor pravi ta primer, so si kolesarski tatovi tudi letos izbrali kot najbolj primeren mesto za zadrževanje tatvine prostor pred justično palačo.

Samo Niggerol (patent št. 5022) olje ali krema za solnjenje in masažo. Vas obvaruje solnjenja in peg, ter vam naredi kožo gladko in enakomerno bakreno zagorelo. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

POZOR! Kdor boče sobno slikarje po najmodernejših vzorcih in prvovrstno izvrševanje, se bo oglašal le pri **L. MARTINCU** (prej P. Ks. Starč). — Naročila sprejema Poljanska cesta št. 20 ali pa Tavčarjeva ul. št. 12 Cene solidne.

Kolinsko ekorižo ima vsaka gospodinja najraje, ker lahko z njo skuhate dobro belo kavo. Priporočamo pa tudi našo »Redno kavo«, ki ne potrebuje nikakega drugega dodatka in je sama z mlekom prav okusna in zdrava.

VINOGRADNIKI pazite na Vaše trse. Z deževnim vremenom se razplodi najhujši sovražnik trte, kisli črviček. Dokazano sredstvo za uničevanje je »Schwein-furto« zelenilo. Točno navodilo ter sredstvo se dobi v »Drogeriji Sanitas«, Celje. (Pri naročilu je priloženo obvestilo dovolilnico za nabavo strupa.) 6598

Iz Maribora

Mariborska redakcija »Jutra« ima telefon številko 440.

Binkošti v gledališču. Na binkoštno nedeljo bo prva letošnja uprizoritev najpopularnejše opere »Grafica Marica«, v ponedeljek pa melodiozna in nad vse zabavna »Graf Luksenburška« po znanih cenah.

Zagrebski motociklisti na poti skozi Maribor. Včeraj popoldne so pasirali Maribor zagrebski motociklisti, ki so privedli izlet v Gradcu. Ustavili so se na trgu Svobode, od koder so nadaljevali vožnjo proti meji ob pol 16.

Opomin in poziv članom podpornega društva železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru. Oblastno imenovani upravni odbor opozarja svoje uslužbenstvo, da v izogib izbegavanja posluje odbor, ki ima nalogo pobirati članarino in izplačevati posmrtnice, izvemši pridržanja. Neovirano dalje v smislu družinskih pravil. Poziva se članstvo, da plačuje članske prispevke redno po sedanjem načinu v izogib izključitve iz društva po trimesečni zamudi. Upravni odbor ima tudi nalogo, da sestavi čimprej nova društvena pravila — seveda na realnejši podlagi — ter izvrši priprave za ustanovni občni zbor.

Razdržavljenje pošte v Studencih. Dosedanja erarična pošta v Studencih se je izpremenila te dni v pogodbeno. Prva posledica tega je, da se mesto dosedanjega dvakratnega dostavljanja dnevno dostavlja dvakrat sedaj samo vsak drugi dan. Razdržavljenje pošte v Studencih, ki štejejo nad 4000 prebivalcev, je vsekakor izredno težak udarec za to občino. Že pred vojno sta bili na tamkajšnji pošti zaposleni po 2 uradniški moči in 2 pismonoša, sedaj pa naj zmaga veliki promet naekrat samo eden in še ta nestrokovnjak. Da je v takih razmerah izključeno brezhibno poslovanje, je seveda čisto razumljivo.

Umrl je včeraj zjutraj v Mariboru v visoki starosti 86 let g. Ivan Tavčar, oče znanih bratov Janka, Franja in Antona Tavčarja. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 16. uri iz Kopalnice ulice 11. na pokopališče na Pohorju. Blag mu spomin, težko prizadeti rodbini naše sožalje!

Ljudska univerza. Večer starodunajske glasbe. Zadnja muzikalna prireditve h koncu se nagibajo sezoni je posvečena lahki glasbi. Umetniki grške Uranije nam hočejo poklicati v spomin najlepše bisere te glasbe, pesne kakor opretnice, ki je doživela v dobi druge polovice preteklega stoletja svoj razvojni vršek v Jan. Straussu ml. Prireditve bo v veliki dvorani Kazine v petek 24. t. m. Predprodaja na običajnih mestih.

Za galopne dirke, ki se bodo vršile o priliki spomladanskega derby meetinga v Mariboru, vlada med občinstvom veliko zanimanje. Prijavljenih je dvanajst konjev in sicer pet iz Maribora, 4 iz Cakovca, 2 iz Ljubljane in 1 iz Zagreba. Vsak dan bosta po dve galopni dirki in sicer prvi dan na binkoštno nedeljo galopni dirki, drugi dan preponske galopne dirke čez tri zapreke. Ker je prijavljen samo prvovrstni konjski material, bodo vse dirke napete. Tudi pri galopnih dirkah bo posloval totalizator in se znajo izplačati velike svote. Dirke bodo ob vsakem vremenu. Na dirkališču bo poskrbljeno tudi za okrepčila občinstva in svirala bo polnoštevila godba omladine.

Z državnega mostu v Dravo je hotel skočiti v petek popoldne neki človek z mersarskim predpasnikom, ki se ga je v preveliki sladki ginjenosti lotil obup Obupanca pa je končno le pregovoril stražnik, da je boljše ležati v travi, kakor v Dravi. Mož je razumel dobrohotni nasvet dobrega stražnika in res krenil proti domu. Potoma pa se ga je zopet lotila zločesta misel in se je zopet vrnil na most. Toda tamkaj so tudi sedaj preprečili njegovo nakano.

Gledališki igralec — vlomilec. Polcija je napravila včeraj dober lov. V zastavljalnici se je pojavil neki neznanec, ki je hotel zastaviti več dragocenosti. Ker se je poslovođil zdel sumljiv, je zahteval od njega legitimacijo, ta pa je za odgovor porabil svoj klohub in pobegnil. Takoj obveščena policija ga je končno po daljšem iskanju zasačila v Vrazovi ulici št. 3 in ga aretirala. Neznanec je bil Josip Meixler, ki je 19. t. m. vlomil v Ciril-Metodovi ulici v stanovanje gospe Kottovitz. Pri njem so našli še več ukradenih predmetov in dragocenosti ter vlomilsko orodje, katero je uporabljal pri vlovu v Ciril Metodovi ulici. Del zlatnine in žlahtnih klemenov je prodal že v Mariboru, deloma tudi v Celju. Meixler je po poklicu gledališki igralec ter je pred in med vojno nastopal v Mariboru. Pozneje pa se je raje posvetil vlomilski umetnosti v kateri je imel več sreče, pa tudi smole. V Avstriji so ga namreč že dvakrat obsodili na pet let ječe, sedaj pa bo deležen še gostoljubnosti mariborske jetnišnice.

Če prideš v Ormož, ne pozabi posetiti Ormoško klet ker le tam dobiš pristna ormoška, ljutomerska vina po zmernih cenah. 688

Iz Celja

Celjska redakcija »Jutra« ima telefon številko 190, ponoči v nujnih zadevah št. 191.

Celjsko gledališče. V nedeljo, 26. t. m. vprizori mariborsko gledališče popoldne ob 16. melodiozno in nad vse zabavno »Graf Luksenburška« ob 20. pa krasno Nedbalovo »Poljsko krič«. Zaradi velikega zanimanja za obe predstavi priporočamo nakup vstopnic čimprej.

Dvonožna lisica. Krojaški mojster Rudolf Lešnik, stanujoč na Mariborski cesti, se je ponoči nenadoma prebudil in opazil, da na dvorišču poleg domače drvarnice dve postavi, ki sta sumljivo stikali okrog kokošnjaka. Pohitel je na dvorišče in zasačil 66 letnega delavca Jakoba Lipotnika iz Sv. Lovrenca pod Prežinom, ko je baš tlačil dve kokoši v pripravljeno vrečo. Njegov paldaš pa je brez sledu izginil v temi, toda policija upa, da bo Lipotnik izdal njegovo ime. Ugotovilo se je, da ima Lipotnik že več sodnih predkazni zaradi kokošij in drugih tatvin. Zaradi dveh tatvin kokoši v Zagradu in v Trnovlah ga že dalje časa zasleduje orožništvo.

Gostilničarjem!

priporočamo, da si žigosajo steklenice saml. Jedkovica za pisanje na steklo se dobi v

Drogerija »Sanitas«, Celje

Avtomobilska nesreča na Ljubljanski cesti. V petek zvečer se je nahajala v neki gostilni izven mesta večja prijateljska družba, med katero je sedel tudi neki celjski lastnik avtomobila. Okrog 6. je ta hotel odpeljati svoj avtomobil v garažo, toda družba ga je zadržala in je lastnik izročil avtomobil nekemu prijatelju, po poklicu kovaču, kateremu je naročil, naj njegov avtomobil zapelje v garažo. Kovač očividno ni znal šofirati, ker je zapeljal avtomobil v ogel neke gostilne ter ga precej poškodoval.

Iz Kamnika

Novi vozni red. Po mnogih intervencijah smo svojčas dobili v Kamniku drugi jutranji vlak, ki odhaja od tukaj ob 6.25. Vlak je namenjen predvsem našemu dijaštvu, samo ob sebi umevno je pa, da se ga v veliki množini poslužujejo tudi drugi. Istočasna želja in zahteva je pa bila, da se uvede na progi Ljubljana-Kamnik popoldanski vlak, ki bi odhajal prej kakor dosedanj (14.08), nekako po 12. Ta zahteva je bila na merodajnem mestu odklonjena. Na tej zahtevi se je vztrajalo in na pristik gg. sreskega poglavarja in mestnega župana v Kamniku je železniška uprava ugodila upravičeni zahtevi. Spremembo voznega reda je močno podpirala tudi Zveza za tujski promet. Uveden je bil mešan potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.07. Zelebi bi, da bi vozil ob tem času redni potniški vlak, mešanec bi pa odhajal iz Ljubljane ob 14.14.

Promet z motornimi vozili in avtomobili po mestu ogroža v več primerih javno varnost. Več brezobzirnežev je bilo ovadenih. Posebno v polnočnih dneh, ko so ceste polne prahu, si marsikateri ne bo upal na cesto. Za vsakim avtom, ki vozi kolikor toliko hitro, se dviga gora dima, prav tako za motociklisti. Zahtevamo od vozačev primernih ozirov, oblastvo naj pa ovadeno pozove k redu.

Zaključek kmetijske nadaljevalne šole. 28. aprila je bil zaključen v prav slavnostni obliki tečaj tukajšnje kmetijske na-

dajevalne šole, ki je trajal 2 leti. V navzočnosti predavateljev in gojencev je imel veterinar g. Rauter kratko predavanje, predsednik upr. odbora sreski poglavar g. dr. Ogrin in vođa šole g. Primožič sta pa bodrila mlade kmetovalce k uspešnemu nadaljnjemu delu. V interesu našega kmetijstva je, da bi oblastna samouprava, sresko poglavarstvo in občine, zlasti kamniška, omogočile še nadaljnji obstoj potrebne institucije.

Iz Kranja

Opozorjamo na predavanje s skopičnimi slikami, ki ga priredi Akademski klub za Društvo narodov na ljubljanski univerzi v sredo 22. t. m. ob pol 21. v dvorani kina Talijske. Tema predavanja bo: Društvo narodov: ustroj, delo in cilji.

Zaključek gledališke sezone v Kranju so v četrtek opravili gostje iz Stražišča z Wildgansovo »Bedeo«. To je iz najbolj vsakdanje vsakdanjosti izrezan kos, ki zahteva od igralcev veliko poštvalnosti, da ne zapade predstava v enoličnost. Čeprav je bila dvorana zelo negostoljubno zasedena, so gostje preboleli notranji hlad in — za prostovoljce na odru — nastopili vzgledno. Res škoda, da si večina domačih diletantov predstave ni ogledala. Zasedba vlog v režiji Pavla Polakove je bila harmonična. Glavno vlogo Božidarja je deklariral ing. Lukovšek s prijetnim patosom in pravilnim poudarkom, Marija Pavle Polakove je držala hrabro, dasi je trpela pod razumljivo nerazpoložnostjo. Oče, ing. Fugina, in mati tuje rase, Vilma Konjedič, sta odigrala z občutjem antipoda v zakonu. Kabinete nastane filistrske ranocelnika in pogrebne strokovnjaka sta rešila stražiska domačina Rant in Kovačič pohvalno. V maski in kreaciji je bil najboljši pač tehnik Valenčič kot Goldsohn in tuje (smrt), ki sta mu sekundirala v kakovosti odlično student podnajemnik učitelja Klavore in stara bajta profesorja Kolarja. Goste je vzgledno podpiral Završnikov orkester. Masloštevina publika ni štedila s toplo pohvalo.

Z Jesenic

Slovo g. Jana Skale. Te dni se je z monakovskim brzovlakom odpeljal z Jesenic g. Jan Skala, znani publicist in kulturni voditelj lužiških Srbov. Na kolodvoru so se od njega poslovili gg. dr. Fr. Kogoj in župnik Kastelic za mestno občino in Jugoslovnsko Matico ter Rudolf Oswald za Sokolsko društvo na Jesenicah in drugi. G. Jan Skala, ki je v teku 6 tednov prepotoval vso našo državo, se je zelo laskavo izrazil o lepoti naših krajev, zlasti je občudoval Slovenijo in njene naravne krasote ter kulturni in gospodarski napredek njegove prebivalstva. Zadnji teden se je mudil na Bledu kot gost bivšega poslanca in gen. konzula g. Shveglja v njegovem gradu Wilsona. Nameraval je proučiti tudi nacionalne, gospodarske in kulturne razmere slovenskega prebivalstva na Primorskem, toda, žal, ni mogel dobiti vizuma za potovanje v Italijo.

Izlet Touringkluba, sekcija Beljak (Villach). Na binkoštno nedeljo in ponedeljek bo priredil avstrijski Touring-Klub, sekcija Beljak (Villach), izlet na Jesenice in v Ljubljano. Gostje bodo prispeli v nedeljo zjutraj. Okrog 7. zjutraj bodo pasirali našo mejo na Koremskem sedlu pri Kranjski gori, se nato odpeljali proti Jesenicam, kjer se bo določil nadaljnji program izleta, in se vračali v ponedeljek popoldne v Avstrijo. Motoklub Jesenice jim bo priredil sprejem, zato vabi vse motocikliste in avtomobiliste, da se v čim večjem številu udeležijo sprejema gostov. Odhod z Jesenic izpred kolodvora v nedeljo zjutraj okrog 6. ure.

Tombola sokolskega društva na Jesenicah, ki se bo vršila na binkoštno ponedeljek, ko bo na Jesenicah sejem, obeta biti največja prireditve te vrste na Gorenjskem. Marljivi člani in članice z uspehom prodajajo tomboleske tablice. Letošnji glavni dobitki so: krava s teletom (vredna 4000 dinarjev), popolnoma novo šivalni stroj (vredno 3000 Din), pital prašič (vredno 1800 Din), popolnoma novo moško kolo (vredno 1500 Din), kompletna garnitura kuhinjske posode (vredna 1000 Din), eleganten otroški voziček (vredno 1000 Din) ter nebroj manjših lepih in za gospodinjstvo potrebnih dobitkov v visoki vrednosti do 50.000 Din. Gorenjci, Gorenjke, ako hočete priti v posest dobitka v visoki vrednosti, kupujte pridno tomboleske tablice, dokler jih je še kaj v zalogi. Dobitki so razstavljeni v posebnem paviljonu pred kolodvorskim poslopjem na Jesenicah.

Poroka. V torek se je poročil na Dunaju mag. pharm. g. Ciril Maver, lekarnar na Jesenicah, z gd. Viko Groharjevo, hčerko tvorničarja na Dunaju. Nevesta je hčerk slovenskih staršev, kateri so se pred kakimi 35 leti preselili iz naših krajev na Dunaj. Kot priči sta fungirala g. Ivan Šetinc, upravitelj tukajšnje bolnice, in nevstin brat. Mlademu simpatičnemu paru naše iskrene čestitke in na mnoga leta!

Iz Trbovelj

Damski prikojevalni tečaj. Sestanek za ta prikojevalni tečaj bo v torek dne 21. t. m. ob 7. zvečer v osnovni šoli na Vodah. Tečaj bo vodil državni strokovni učitelj g. Knafeč.

Iz Novega mesta

Novomeška »Postojnska jama«. Za vas Jamo, kjer se nahaja krasna podzemna jama, o kateri smo že poročali, se Novomeščani precej zanimajo. Zala, da jama ni lahko dostopna. Jama je tako prostorna, da ima dobre četrte ure hoda do podzemnega jezera, ki ima vodo čisto kakor biser. Novomeščani, ki so videli Postojnsko jamo, so mnega, da so kapniki v tej jami lepše oblikovani, kakor oni v Postojnski ter tudi mnogo čistejši. Nujno potrebno je, da se napravi v jamo varen dostop. Jama bi postala na ta način najpriljubljenejša izletna točka.

Avtomobilski promet Novo mesto-Krško. Novo mesto je dobilo sedaj tretjo zvezo s Krškimi. Avtobus, last g. Kosa, je začel voziti na cesti Novo mesto-Smarjeta-Skočjan-Raka-Krško, dočim vozita poštni avtobus in Tapred preko Kostanjevice. Z novo zvezo bodo mnogo pridobili na času vsi oni, ki imajo opravka v tukajšnjih uradih.

Tatvina sadnih dreves. Na kmetijski šoli na Grmu je bilo pokradenih večje število sadnih dreves, ki so jih lani posadili na bližnjih gričih. Sokolskem ravnateljstvu je znano, kam so drevesa prešla, zato je najbolje, da storilec povrne storjeno škodo, da ne bo imel opravka z orožništvom in sodiščem.

Ponudite brezplačno in brezobzorno. Zastavljate prospekte

Industrijske naprave:

Parni stroji, kotli, kurilne in vse druge naprave za parne obrate. Ekonomiziranje in moderniziranje obstoječih parnih obratov. Transportne naprave, dvigala, žerjavi itd. Drobilci za kamen, opkarski stroji. Zohota kolesa in gonilne naprave vseh vrst in velikosti.

ING. G. RÖMER

Ljubljana, Kongresni trg 8/I

stroji in industrijske naprave

Zastopstvo strojnih tovarnov:

LOUIS BRENTA, Haren, Belgija.
GEBRÜDER LINCK, Oberkirch, Baden.
OEWAG, OESTERREICHISCHE WERKE G. A., Wien, Arsenal.
ERNST DITTMAR & CO., Berlin.
LA NATIONALE MECANIQUE S. A., Bruxelles, Belgija
in drugih prvovrstnih inženirskih tvrdih.

Najmodernejši stroji za lesno industrijo in obrt:

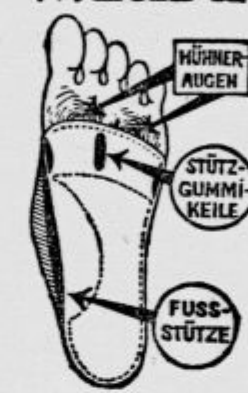
Velike trčne žage (Blockbänzen, Trennbandgen etc.)
Polnojarmentki in drugi normalni, specialni in pomožni stroji za žage, žetlovanje zabojev in sodov itd. Mizaraki stroji za direktni električni in transmisijski pogon.
Razni specialni stroji za mizarstvo, kolarstvo, tesarstvo, sodarstvo itd.
Moderne stališnice za strokovno sušenje lesa.
Naprave za odcepanje in transportiranje žaganja in prahu.

Vsem, ki imajo boleče noge!

Zdravljenje je mogoče!

Wizard

Z Wizard vložki

po sistemu svetovnoznane profesorja dr. Block-a iz New Yorka, bode brezplačno posvetovanje in pregledovanje Vaših nog po inženirskem strokovnjaku ortopedistu dne 22., 23. in 24. maja. Nikdo naj ne zamudi te prilike!

Wizard vložki so zelo prožni, ker so brez kovine, in se dajo po potrebi regulirati.

Wizard vložki so neobhodni za ploščate noge in tudi za trde obtiščance.

Tudi Wizard nogavice brez gume, za krčne žile, posebnost, si bo vsakdo lahko ogledal.

Samoprodaja v trgovini s čevlji

FRANJA SNOJ, Ljubljana, Prešernova ul. 30

30 hl jabolčnika

ima naprodaj

MAJOR LOCHERT

MARIBOR

Meljski hrib 17.

6591

la. gonilne jermene

in vse ostale mlinsko tehnične potrebščine priporoča trdka

ČADEŽ & BRCAR

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica 35

Avtomobilisti Motociklisti!

Največja izbira rabljenih in dobro ohranjenih luksuznih 2, 4 in 6-sedežnih ter tovornih avtomobilov, nadležne motociklov znanih znamk z in brez prikolic po najugodnejših cenah!

O. ŽUŽEK, Ljubljana

Tavčarjeva 11.

Zahtevajte ponudbo!

6591

Novi Vinodol

najlepše kopališče na Jadranu.

Lepe prostrane plaže, dolga obalna pot kraj udobnega parka, tenis-igrišče, prvovrstni hoteli in množestevine moderne urejene vile. Dnevno izleti po kopnem in po morju, kakor tudi plavalni, veslaški in ribiški sport. Poljsnila daje zdraviliščno poverljivo Novi-Vinodol. 5503

Iz Hrastnika

Nov nakladalni most za izvažanje materiala gradi rudnik vzporedno z mostom pri Birtiču.

Iz Prekmurja

pm.—Prekmurški dijak na Gorenjskem. Te dni so se vrnilo višješolci soboške gimnazije iz trodnevne izleta na Bled in Ljubljano. Prinesli so s seboj najlepše vtise. Ljudje so jih povsod prijazno sprejeli in jim šli v vseh ozirih na roko (Mladika, Domovina in ravnatelj Jeran v Ljubljani, gg. Kenda in Molnar na Bledu itd. Nepriznane komentarje je izzval neke blejski avtotakski šofer, ki je zahteval za prevoz na Lesce od vsakega dijaka po 20 Din. Seveda so dijaki potem raje zamudili vlak in šli po blatni cesti na postajo peš.

pm.—Deputacija, ki je bila iz Murske Sobote v Beogradu, se je povrnila. Kakšen sad bo rodil njen trud, še ne moremo vedeti. Kakor kažejo okolnosti, lahko računamo s tem, da bo obnovljen promet z Madžarsko preko Hodoša (to pa predvidoma samo za blago) kakor tudi preko Dolnje Lendave, dalje je verjetno, da dobi Sobota še vseeno svoje okrogno sodišče, manj verjetno pa je, da bi ostala tu popolna gimnazija.

pm.—Bolnica v Murski Soboti je stalno prenapolnjena. Namesto 120 postelj, ki bi normalno morale biti zasedene, je zasedenih dnevno okrog 150 postelj. Uprava si pomaga, kakor najbolje ve in zna.

Dopisi

SEVNICA. Kakor smo že svoječasno poročali, smo pričeli z gradbo Sokolskega doma, za katero imamo tudi stavbeno dovoljenje, in sicer po načrtu, ki ga je napravilo stavbeno podjetje Josip Čihua v Trbovljah. Ker smo pri stavbi navezani na prispevke svojih dobrotnikov, prosimo še enkrat vse narodno-zavedne Sevnčane, nekdane Sevnčane in vse Posavje sploh, da nam prispevajo na pomoč bodisi z denarnimi prispevki, bodisi s stavbenim materialom. Že zadnjič smo pridobili imena nekaterih dobrotnikov, ki so se odzvali na našo prvo prošnjo. Danes pa pridobimo imena nadaljnjih dobrotnikov, in sicer: v denarju so prispevali: Blaž Jeričič, trgovec v Rajhenburgu, 100 Din; Josip Vrstovšek, trgovec v Brežicah, 20 Din; Anton Umeč, trgovec v Brežicah, 20 Din; J. Justin, ravnatelj podružnice Ljubljanske kreditne banke v Brežicah, 20 Din; dr. J. Zdobšek v Brežicah 20 Din; J. Podgoršek, tajnik Zveze trgovskih gremijev v Ljubljani, 20 Din; neimenovani v Brežicah 10 Din; Stanislav Klimek, trgovec na Bledu, 100 Din; inž. Cerjak v Krškem 100 Din; Marko Kohn, zastopnik tvrdke »Sava«, Osijek, 20 Din; Ant. Žičkar nabral v gostilni Perles v Ljubljani 680 Din; Mirko Leban, ravnatelj v Mariboru, 50 Din; Ivan Ušlaker, notar v Sevnici, 1500 Din; dr. Rudolf Dobovišek v Krškem 100 Din;

Najboljše tamburice Farkaševga in sremškega sistema izdeluje in razpošilja ob jamstvu stara hrv. tvornica tamburice **Stjepan M. Gilg** **SISAR 610** Kadičeva 174 (Hrvatska) Cenovnik tamburice pošljem na zahtevo zastopni. Odlikovan z 2 zlatima kolajnama.

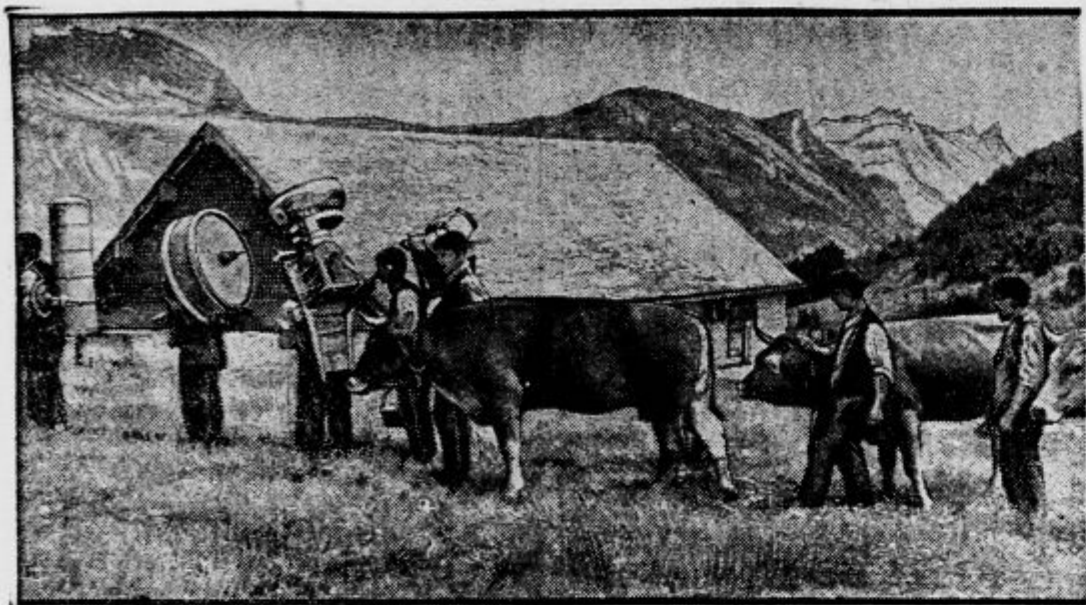
Novi Vinodol

najlepše kopališče na Jadranu. Lepe prostrane plaže, dolga obalna pot kraj udobnega parka, tenis-igrišče, prvovrstni hoteli in množestevine moderne urejene vile. Dnevno izleti po kopnem in po morju, kakor tudi plavalni, veslaški in ribiški sport. Poljsnila daje zdraviliščno poverljivo Novi-Vinodol. 5503

Fr. Mastnak, trgovec v St. Juriju, 100 Din; Matiče Arh, trgovec v Sevnici, 100 Din; dr. Alojzij Kobal in drugi, odvetnik v Ljubljani, 100 Din; neimenovana Sevnčanka, sedaj v Ljubljani, 100 Din; dr. Al. Perkš, odvetnik v Ljubljani, 100 Din; Franc Trupej, trgovec v Jurklostru, 50 Din; Jakob Pogacnik, trgovec v Ljubljani, 100 Din; neimenovani iz Rajhenburga 200 Din; Franc Kreuh v Rimskih toplicah 50 Din; Rudolf Dergan, trgovec v Laskem, 100 Din; br. Franc Levce nabral ob priliki majskega izleta v Krakovo 95 Din. — V materialu in z vožnjami so do sedaj pripomogli: Ivan Kozinc, Zabajek; A. Šmit, Jurkloster, Franc Cimperšek; Rudolf Cimperšek; Karel Cimperšek; Jože Trbovc, posestnik v Padežu, občina Zabukovje; Marija Kozinc, posestnica v Dolu, občina Zabukovje; Rudolf Starkl, višji davčni upravitelj v Brežicah; Anton Brinovc, veleposelnik na Radni pri Sevnici; Anton Hochkraut, posestnik v Smarju. — Vsem dosedanjim darovalcem najlepša hvala! Prosimo tudi naše zavedne in vrle kmeto-okolčane, da pripomorejo vsaj z lesom do dovršitve zgradbe, ki bo v ponos tako trgu kakor okolici.

BRASLO

Iz življenja in sveta

Pastirji gredo z živino v planine

S planjmi in napravami za ledčevanje sira, s kavi in nahrbtniki so se odpravili pastirji v planino, kjer se bo govedo sploščilo za dobro prehrano sebe in drugih.

Če se ljudje bodejo z bikom

Zanimive zgodbe iz življenja treh najbolj znanih španskih bikoborcev

Trojico najboljših španskih matadorjev, Matijo Lara (Larita), Marciala Lalanda in Gigantillo de Triana, so vprašali, kateri trenutek se jim je zdel najbolj kritičen v izvrševanju njihovega nevarnega poklica. Vsak je povedal svojo zgodbo, ki jo podajamo v naslednjih vrsticah.

Larita

V sevillski areni sem stal nasproti ogromnemu biku, enemu tiste vrste, ki jih imenujemo v našem jeziku »izdajalci«. Posebnost teh bikov je ta, da se ne dajo premotiti od izzivajočih »mulete«, rdečega kosa blaga, temveč vidijo v človeku samem svojega sovražnika in ga skušajo seveda naravnost nabosti. No, in ta je bil raztrgal že štiri konje. Bil sem že od prej nekam nervozen in moja nervoznost je naraščala, ko sem videl, da moji manevri z »muleto« ne zaležejo. Lahko bi se umaknil, a to bi pomenilo moje moralno uničenje. Pričakoval sem najhujšega — in res, v nekem trenutku mi je žival z bliskovito kretljivo iztrgala rdečo platno iz rok, v naslednjem trenutku pa sem začutil udarec roga. Mislim, da sem izgubljen in sem se priporočil Materi božji. In res, kakor da se je zgodil čudež, se je rog zataknil le med pas in srajco, da sem bil le neznatno ranjen. Razbesnela žival me je dvignila v zrak. V tem hipu sem z roko pomahal občinstvu, iz čigar prestrašenih obrazov sem bral, da me smatra že za ubitega. V naslednjem hipu me je bik vrgel na tla in pričel na vso moč bežati. To priložnost sem porabil, da sem pograbil svoj meč s tal. Kar se je zgodilo pozneje, ni toliko važno, čeprav je končala ta bitka namesto z mojo smrtjo z enim mojih največjih triumfov.

Toda po bitki sem šel v katedralo, da se zahvalim Devici za pomoč.

Marcial Lalanda

V areni v Valenciji sem doživel nekoč, da sem moral razorožen pred bikom bežati. Bilo bi popolnoma brezuspešno, če bi poskušal s hitrostjo svojih nog doseči rešilni izhod pred živaljo. V takšnih slučajih je rešitev samo ena: V zadnjem hipu, ko stoji bik že pri tebi in te hoče baš nabosti, se moraš z bliskovito kretljivo vreči na tla, toda natančno v zadnjem hipu, kajti če storiš to za neznatno majhen čas prehitro, bo bik spregledal tvojo namero in namesto da bi zdvijal napol slep preko tebe, pri čemer riskiraš le kakšno nemilo brco njegovih kopit, te bo z rogovi pribil v tla. Za to kretljivo je treba torej velikanske spretnosti in hladnokrvnosti. To se mi je takrat v Valenciji posrečilo.

Gigantillo de Triana

V areni v Badagozu mi je žival strgala muleto iz rok, da sem bil razorožen. Spustil sem se v obupnem teku proti rešilnemu izhodu, za mano pa razbesnela žival. V tistem hipu, ko sem dosegel vrata, me je paraliziral silen udarec v hrbet, začul sem grozovito, kratko hreščanje in pokanje. Menil sem, da so mi vse kosti polomljene. Toda hitro nato sem videl, da so se bili bikovi rogovji zadržali v lesena vrata, jaz pa sem tičal med njimi kakor v zanki. Če bi se bili zadržali nekoliko centimetrov bolj na levo ali na desno, bi bilo po meni. Še predno se je bik utegnil izviti iz svoje pasti, so priskočili moji tovariši in me rešili. Malo pozneje sem stopil, čeprav nekoliko ranjen v hrbet, nanovo opremljen v areno in corrido se je končala zame z zmago.

Lukrecija Borgia — zastrupljevalka

Čitateljem »Jutra« je hči papeža Aleksandra VI., Lukrecija Borgia, dobro znana iz znamenitih Zevaccovih romanov, ki jih je naš list objavljala v svojem listku. V dopolnilo teh romanov naj danes zabeležimo vest iz Berlina, da se bo te dni tamkaj prodajala na javni dražbi neka starina, katera bi, če bi mogla govoriti, razkrila marsikatero tajno iz življenja Lukrecije in njene papeške rodbine. Gre namreč za prodajo omare, v kateri je Lukrecija Borgia, kakor se trdi, hranila svoje strupe.

Omara je vsa iz ebenovine, visoka 2.40 m, široka okoli dva metra, okrašena z umetniški izdelanimi bronastimi kipi in basrelievi. V sredini omare je nameščena krasna ura na nihalo, vsa iz pozlačenega bronu. Notranjost omare je razdeljena na kakih sto predalčkov s skrivnimi ključnicami, ki se odpirajo in zaklepajo s pomočjo zelo kompliciranega mehanizma.

Omara ima znamenito zgodovino. Po Lukreciji je imela različne lastnike — dokler ni prišla končno v last Ferdinanda Dei Medici, ki jo je podaril carju Nikolaju I. Iz carske lasti je prešla za časa Nikolaja II. v posest Rasputina, odtod pa v last nekega bivšega ruskega diplomata, ki živi v Berlinu in je zašel v tako težaven gospodarski položaj, da med drugimi svojimi stvarmi tudi to dragoceno starino prodaja na javni dražbi.

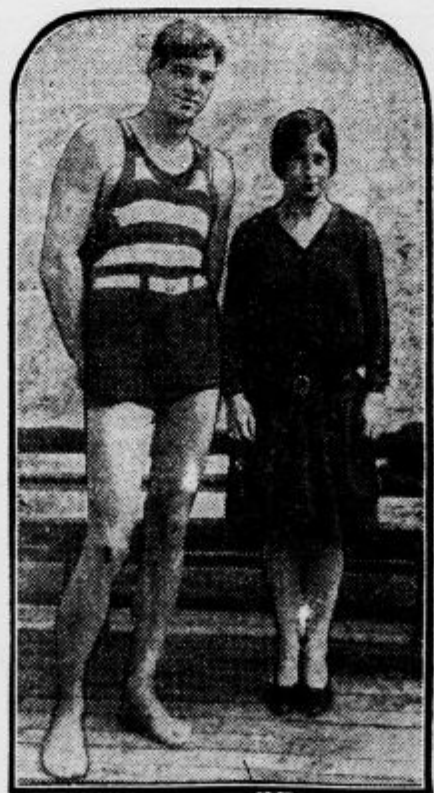
Lepota pripomore h karjeri
Najlepša Angležinja, miss Lillian Emersonova bo v kratkem predstavljena angleški kraljici Mary.

Mehika dobi „suhi“ režim

Iz Mehike javljajo, da je predsednik mehiške republike Portez Gill namignil na pripravljajočo se uvedbo suhega režima. Prohibicija bo v začetku veljala alkoholnim produktom najcistejše vrste. Vino in pivo bosta začetkom izvezta, vendar bosta obenem zabranjena nedoraslim osebam. Vlada je že pripravila predlog o posebni anti-alkoholni komisiji, kateri predseduje minister za narodno zdravje. Komisija se bo konstituirala še ta mesec in bo takoj jela pripravljati načrte za izvedbo potrebnih ukrepov.

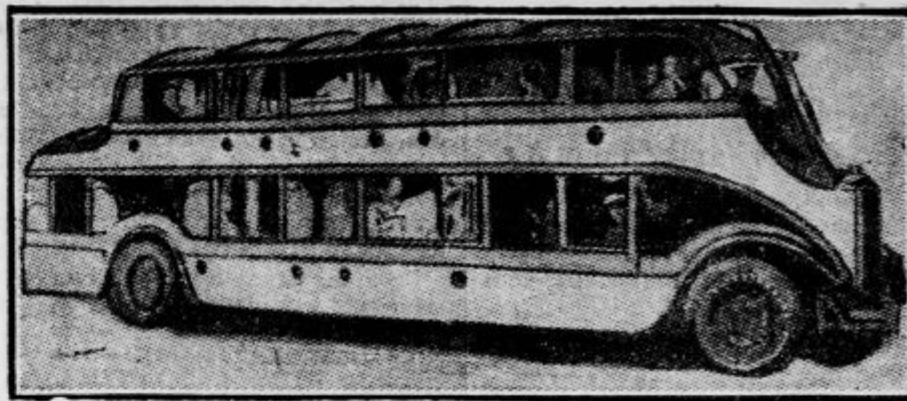
Ravnatelj »Regine Coeli« umrl

Dne 13. t. m. se je kopal v kopalnici svojega stanovanja com. Attilio Marrumamelli, ki je bil pred kratkim imenovan ravnateljem zaporov »Regina Coeli« v Rimu. Med kopanjem ga je zadela kap in potegnili so mrtvega iz kadi s toplo vodo.

Zakon iz prvakov v plavanju

Ameriški plavalec John Welas-Müller, ki je bil l. 1924. olimpijski šampion in je pozneje postal učitelj v plavanju, so očeli z miss Meaneyjevo, znano sportno plavalke iz Zedinjenih držav.

Avtobus bo izpodrinil železnico

Tip modela, ki prevaža ameriške potnike med San Franciscom in Los Angelesom. Če pojde tako naprej, bo železnici kmalu odklenalo.

Serum proti kačjemu piku

Dunajski profesor Kraus, bivši ravnatelj seroterapevtskih zavodov v Braziliji in Argentini, ki odide v kratkem spet v Argentino, je imel predavanje o strupenih kačah, pri čemer je govoril tudi o zdravilnih serumih proti njihovim pikom. So razne živali, ki so proti kačjemu strupu neobčutljive, na primer jež, južnoameriški skunk in neke nestrupene kače, ki požirajo najrajši strupene. Človek in večina živali pa so za strup občutljivi. Veliko število ljudi umre vsako leto zaradi kačjega pika. V sami Braziliji je bilo na primer pred uvedbo zdravljenja s serumom letno do 4800 mrtvih. Serum je tukaj povzročil ogromen napredek. Pridelujejo ga po načinu drugih serumov na ta način, da iztisnejo kačam z vso previdnostjo strupeno tekočino, ki jo vbrizgajo potem konjem. V Braziliji in Argentini imajo cele zavode za gojenje strupenih kač. Te dobivajo z dežele za nagrade, ki so razpisane na žive kače. Evropske kače imajo premajhne količine strupa, da bi bile uporabne za pridobivanje seruma. Zato uvažajo serumski preparat iz Južne Amerike. Kako važen pripomoček zdravilne vede postane lahko serum tudi drugod, ne samo v Južni Ameriki in v Evropi, je videti n. pr. iz neke statistike za leto 1927., ki se nanaša na angleško Indijo. Po tej statistiki so tam v lanskem letu umrli 57.116 kač, a od kačjega pika je umrlo skoraj 20.000 ljudi. V istem času so ljudje ubili 82.728 divjih živali vseh vrst, a te so umrle okroglo 22 tisoč ljudi. Strupene kače so torej skoraj tako nevarne kakor vse zverine skupaj.

Bogata dežela brez truda in dela

Na obsežnem otoku Lord Howe, 650 km od vzhodnega avstralskega brega, živi komaj 120 ljudi pa so vsi srečni in bogati. Na otoku cvete večna pomlad. Prebivalci bogati palma Pantia. Prebivalci tržijo s semenom te izredne palme. En mesec traja »žetev« in prodaja semen pa vrže družini štirih članov do sto tisoč dinarjev. Prebivalci so organizirani in poseben uređ v Sydneyju vodi razpečevanje palmovih semen ter izplačuje vsote, odpadajoče na posamezne stranke. Tekom let so si prebivalci otoka Lord Howea nabrali ogromno premoženje.

Pobarvana hrana

Nemški profesor Barmes je napisal prav tako poučen kakor zanimiv članek, v katerem navaja lepo število receptov za barvanje jedi. Za barvanje hrane? Da Stvar je bolj v rabi, nego se zdi na prvi pogled in tudi precej odločilni razlogi govore včasih zanj, nego bi si kdo mislil.

Moderna fiziologija nam ve povedati, da nam že sam pogled na okusno pripravljeno jed vzbuja tek in to vendar ni brez pomena. Gurmanizem ima tudi svoje estetične temelje in ne bi bilo upravičeno, če bi jih ne hoteli upoštevati, saj nas takšno upoštevanje ne stane dosti. Malo preproste, neškodljive barve, to je vse. Prof. Barmes navaja n. pr. te recepte: nekoliko rdečega katranovega barvila in rožne paprike za barvanje prekahenih klobas, nekoliko oglja za kavjar, nekoliko rumenega katranovega barvila za posneto mleko ali za maslo, margarino in sir — za ta zadnja tri živila uporabljamo lahko tudi žafnan; za pivo, žganje, konjak in rum nekoliko karamela, za praženo kavo malo okra, za kakao malo sandolovine, železnega oksida, opečne moke, katrana itd. Torej zelo preprosto. Gospodinjstva praksa pozna seveda še nešteto drugih načinov za pripravljeno živilo, ki so med pripravljeno svojo naravno barvo, tu sem spada n. pr. barvanje sadnih sokov in mezz. Seveda se je pa treba varovati barvilnih snovi, ki utegnejo škodovati. In razume se samo po sebi, da spada barvanje pokvarjenih živil, n. pr. mesa, in

Prva mladost

zahteva izvanredno dobro prehrano, ki mora biti v stanju, da v obilni meri nadoknadi one sestavine, kojih trošenje je v tej dobi tako silno.

OVOMALTINE

je hranilna pijača zelo ugodnega okusa, ki vnese v mladeniški organizem dober niz hranilnih sestavin ter je najprikladnejši proizvod, da se pojača telesna in duševna energija.

Dobiva se povsod za ceno od Din 18-50 škaltjico.

Zahtevajte brezplačni vzorec, pozivajoč se na ta list od

Dr. A. Wandera d. d.
Zagreb

»fabriško prenašanje« živil v druga živila s preprostim barvanjem, ne da bi bila označena kot barvana, med sleparstva.

Letalski start z zračne ladje

Bivši poveljnik ameriškega vodilnega zrakoplova »Los Angeles« kapetan Rosenthal, kani napraviti zanimiv poskus, ki naj dokaže, da je z letali mogoče vzleteti z zračne ladje in tudi pristati na njej. Če se Rosenthalov poskus obnese, bo naročila ameriška mornarica dva vodilna zrakoplova v reče ne svrhe. Prostornina vsakega zrakoplova bo obsegala šest in pol milijona kubičnih čevljev. Vodilne zrakoplove bo opremila Amerika s strojnimi in drugim orožjem. Na vsaki zračni ladji bo prostora za vzlet in pristanek petih letal.

Kruta šala s tragičnim koncem

V Degebergi blizu švedske prestolnice Stockholma se je odigrala pretresljiva družinska tragedija. Neki kmet se je spri s svojo ženo in je odšel z doma. Ko se je njegovo razburjenje poleglo, se je vrnil v hišo. Hčere so ga hotele oplasiti. Pokrile so mater, na katero je mož sipal svojo jezo, z rujho in ga začele prepričevati, da je mrtva. Kmet ni rekel besedice. Splazil se je iz hiše, poiskal na podstrešju vrh in se v skednju obesil. Ko je žena izvedela za ta čin, se ji je zmedla pamet.

Vrhovni poglavar

vseh ruskih monarhistov

Na poziv bivšega poslanca v peterburški dumi Krupenskaga, so se zbrali v Parizu zastopniki vseh ruskih monarhističnih organizacij in so izklicali velikega kneza Cirila za vrhovnega vodjo vseh ruskih monarhistično usmerjenih elementov. Sklep je sporočilo knezu posebno odposlanstvo. Veliki knez Ciril živi v Koburgu. Trojico delegacije so tvorili: Krupenski, knez Gorčakov in bivši senator Bešmakov. Ta sklep je za ruske monarhistične emigrante važen zaradi tega, ker so veljali doslej vsi na Francoskem živeči izseljenci za pristaše nedavno umrlega velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča.

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zaš. Odobrena od zdravstvenega odseda pod št. 1793—20. kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguran in trajen. Cena steklenici brez poštnine Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Duga ulica 32.

Lekarnam, drogerijam, parfumerijam, brivnicam in trgovinam mešanega blaga damo v komisijo.

Pogled na ameriški Cleveland

Kjer se je pričela strašna noč s zastrupljenjem v bolnici. V Clevelandu živi prav znatna slovenska manjšina.

Ločena ali vezana pisava?

Ze 15 let se bje v angleški javnosti boj za nezavazano pisavo (t. j. tako, v kateri so posamezne črke v besedi ločene druga od druge), katerega se udeležujejo pedagogi, veletgovci, banirji, fiziologi in uredniki. Celo cerkveni dostojanstveniki so se zadnje čase vmešali vanj.

Pred 15. leti nekako so trdili nekateri reformatorji pisave t. i. »skript« v prakso in posestniki veletgovin so ga pozdravili z velikim veseljem. Odredili so, da se morajo imena vseh odjemalcev napisati v skriptu, da bi bila tako lažje čitljiva. In uspehi niso izostali; ugotovilo se je kmalu, da je trgovina na drobno s pomočjo skripta bistveno olajšana.

Pa tudi pedagoški rezultati so bili naravnost presenetljivi. Ugotovili so ne-le, da pišejo učenci čitljiveje, temveč celo, da pišejo za 20% hitreje. Kako to neki? Znano je, da so poteze črk, ki potekajo od zgoraj navzdol, mnogo hitreje kakor obratno potekajoče. Pri skriptu pa se uporabljajo skoro izključno le te poteze. Poteze navzgor, ki so zaradi fiziološke konstitucije naših mišic na roki mnogo počasnejše, skoro ne pridejo pri skriptu v poštev. Zato

je skript kljub temu, da prekinemo potezo na začetku in koncu vsake črke, tudi glede hitrosti ugodnejši od vezane pisave.

Proti ločeni pisavi so se obrnili predvsem bančna podjetja. Njihovi uradniki namreč ne morejo več točno ugotoviti, ali je podpis pristen ali pa ponarejen, če so vrednostni papirji podpisani v skriptu.

Policijske oblasti pa se potegujejo za to, da so vse prijavnice pisane v tiskani pisavi, ker se s tem zelo olajša kontrolno in registrativno delo.

S fiziološkega stališča ima »skript« prednost pred vezano pisavo, ker je naše mišičevje tako urejeno, da lažje pišemo poteze navzdol kot pa navzgor. Za katero se bo odločila angleška javnost in z njo morda tudi ves svet — pa je še vprašanje bodočnosti.

Moderna letna oblačila za gospode,

za vsako priliko; promenado, letovišča, kopalšča izgotavlja v finem reklamnem delu trdka

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

V 122. številki zagrebških »Novosti« kritizira g. Kosta Rožić moja izvajanja o našem šahovskem savezu, o naših domačih turnirjih in o prvenstvu Jugoslavije. Moram mu odgovoriti.

G. Kosta Rožić je tajnik saveza in zato forma njegovega članka ni brez pomena. Res je, da mi zahtuje, »da danes ne moremo in tudi ne bomo tako lahko našli človeka, ki bo po svoji šahovski avtoriteti in po svojih zvezah z zunanjim svetom tako sposoben za predsednika saveza kakor dr. Vidmar.« Res je, pa tudi, da ostali članci ne kažejo preveč vpliva »moje avtoritete«. Kvečjem bi se bilo možno, da g. Rožić zunanji formi ne pripisuje prevelike važnosti. Ker pa mi je iz osebne občevanja g. Rožić znan samo kot zelo uljuden gospod, moram sklepati, da nisem pravi predsednik saveza. Drugače bi tajnik saveza ne občeval, čeprav neslužbeno, tako ležno v javnosti z menoj.

G. Rožić pravi, da nič ne de, če nimam časa. Tajnik, pravi, naj dela. Dobro. Toda tajnik mora delati pod vodstvom predsednika. To vodstvo pa je nemogoče. Nemogoče zaradi pomanjkanja časa, nemogoče zaradi manjkajočega osebnega kontakta. Predsednik in tajnik morata živeti v istem mestu. Šahovska javnost mi bo sigurno pritrčila.

Naš tajnik zahteva od saveza tri stvari: nacionalni mojstrski turnir, amaterski turnir in Uršičev memorijalni problemski turnir.

Prav ima. Turnirji stoje že dolgo na programu saveza. Amaterskih nacionalnih turnirjev je savez tudi že priredil celo vrsto. Vsi so lepo uspeli in točno po programu nam je vsak tak turnir prinesel nacionalnega mojstra. Za te mojstre in pa za one, ki so si drugje pridobili naslov mojstra je mojstrski turnir potreben. Za inozemske velike turnirje še niso čisto godni, doma za tekme ni bilo prilike. To se mora popraviti.

Prav pa nima g. Rožić, če zahteva, da naj zadržujem agilni mariborski klub. Ta klub res dela. Cela vrsta prireditev se mu je posrečila. Zdi se mi, da ima ravno mariborski klub največ šans, da priredi tudi mojstrski turnir. Po mojem mnenju bi bilo edino pravilno, da savez z vsemi svojimi močmi podpira mariborski klub.

Velika nemška šahovska zveza si vsakičkrat pošle zmožen klub, ki aranžira turnir. Iz svojih denarnih sredstev mu da potem gotovo podporo in s svojo avtoriteto mu uglaadi pot. Zveza skrbi vedno v glavnem za formo, klub za stvar samo. Tako bi moralo biti tudi pri nas.

Gospod Rožić razpravlja veliko o prvenstvu Jugoslavije. Priznava mi faktično prvenstvo, ne priznava pa mi formalnega. Njegovi argumenti se sučejo okoli sledečih primerov. Najučenejši človek sveta, pravi g. Rožić, nima pravice do doktorskega naslova, če si ga ne pridobi formalno. Promocija prvaka zemlje se mu zdi absolutno potrebna.

Ničesar nimam proti temu, da me savez promovira. Ne trgam pa se za to. Savez lahko razpisuje turnirje, ki prvega zmagovalcu prinašajo naslov prvaka Jugoslavije. Savez pa ne more takemu prvaku poleg naslova faktilno tudi faktilne šahovske moči.

Spor je na las sličen onemu, ki ga je provocirala mednarodna šahovska zveza (Fédération internationale d'échecs). Ta priznava zveza tudi hoče podeljevati naslov svetovnega prvaka in predpisovati pogoje za potrebne tekme. Svetovni prvak dr. Aljehin ima na svoje nazore. In se čuti suverena in pripravljen je oddati krono le onemu, ki njega premaga, pa ne zmagovalcu kake druge tekme.

Bojim se, da preko te težave ne bomo zlezli. Na koncu odloča, kakor v življenju, tudi v šahu brutalna moč. Naslovi, fiksi-rani na diplomah, so papir, ki ga močnejši raztrga kadar hoče. Publika ne mara paradih borcev. Publika išče resnico, priznava moč in se ne briga za paragrafe. Za prvenstvene tekme so merodajna vedno le pravila, ki garantirajo fair play in vodijo do pravilne odločitve. Savez mora publiki pomagati, savez mora posredovati v tekmah za prvenstvo, diktirati pravilo bo vedno poskušal zmanj.

Pravo merilo za šahovsko moč so uspe-

hi na velikih internacionalnih turnirjih. Trajno se tam niče ne zdrži, ki ni zares kvalificiran. Če ima Jugoslavija dva igralca s približno enakimi mednarodnimi uspehi, bo seveda hotela vedeti, kdo je lažji. Aranžirala bo rada tekmo, ki naj prinese zanjeno informacijo. Če pa je, kakor g. Rožić sam pravi, jasno, da nimam za enkrat konkurenta, potem je stvar opravljena. Vse drugo je vprašanje bodočnosti.

Lepo je, da g. Rožić misli na problemski turnir v spomin A. Uršiča. Naši šahovski publiki je vse premalo znano, da je bil pokojni slovenski župnik A. Uršič, ki je živel na Goriškem, velik komponist. Priporočil si je na svetovnih problemskih turnirjih celo vrsto nagrad in s tem svetoven sloves.

Šahovski problem se pri nas razmeroma malo kultivira. Praktična igra nam je bolj pri srcu. To je edini vzrok, da naš Uršič še ni prišel med nami do onega priznanja, ki mu gre. Prav to pa naj popravi spominski problemski turnir, ki naj ga razpiše savez.

Vnema, ki jo kaže g. Rožić za naš šah, je sigurno hvala vredna in njegovo delo za naš savez je obširno. Metode tajnika našega saveza so edini vzrok, da ne pridemo do zaželenih uspehov. Manjka mu energičnega vodstva, manjka mu skratka predsednika.

Vsa debata se avtomatično vedno vrača na vprašanje, katero sem bil sam pokrenil in ki je prav za prav debato izzval. Mi moramo preskrbeti savezu pravo vodstvo. Predsednik in tajnik morata tvoriti organizacijsko celoto.

V Ljubljani se to doseči ne da, v Zagrebu menda tudi ne. Vsaj skušnje zadnjih let kažejo tako. Poskusiti bi bilo torej še z Beogradom, mogoče s Sarajevom. Plemenski šovinizem, ki ga g. Rožić omenja, ne sme igrati nobene vloge. Nam gre za šah in za organizacijo šahovskega življenja.

Mariborski šahovski klub nas je zopet presenetil s prireditvijo, ki se vrši sedaj v binkoštnih praznikih v Laškem. Na programu ima prireditev tekmo Maribor-Celje in pa tekmo dveh priznatih mojstrov, dunajskega prof. dr. Beckerja in našega sarajevskega prof. dr. Astaloša.

V Laškem slavi mariborski šahovski klub 10-letnico svojega obstoja. K tej 10-letnici mu iskreno čestitam. Veseli me, da ta naš klub pozivlja ves naš šah, da nam je prinesel odličnega organizatorja g. sodnika E. Kramerja in da je produciral prvega slovenskega mojstra g. Vasjo Pirca.

Mariborski klub je postal v kratkem času mogočen steber našega saveza. Zaslužil bi bil, da se mu poveri vodstvo saveza. Prav nič presenetljivo ne bi bilo, če bi naenkrat, po zaslugi mariborskega kluba, naš nesrečni savez pričel novo življenje, življenje sloge in uspešnega dela.

Ta uspeh, ki bi nam vsem bil zaželen in skrajno potreben, želim jubilantu iz srca in mu kličem: ad multos annos!

Kino

Filmski režiserji in njihov način režiranja

Z razvojem filmske umetnosti se je neprestano razvijal tudi položaj filmskih režiserjev. Sprva je bil režiser javnosti popolnoma neznan in še do nedavna njegovo ime ni bilo omenjeno v začetku leta. Poleg imen filmskih zvezd. Publika celo še danes misli, da imajo poglavito zaslugi pri uspehu filma igralci in ne režiser; toda oni, ki so v stvari nekoliko bolj poučeni, dobro vedo, da so igralci absolutno odvisni od režiserja in da vam najboljši igralec pod slabim režiserjem ne bo uspel, nasprotno pa zna dober režiser tudi iz slabega igralca napraviti čudesa. Režiserjem je tedaj uspešno, da so si med strokovnjaki, pa tudi pri nekem delu bolj informirane publike priborili tisti ugled, ki jim s polno pravico gre. Večina režiserjev so resnični umetniki, virtuozji svetlobnih in senčnih efektov, ljudje, ki umejo z neverjetno prepričevalnostjo prikazati dobre in slabe, žalostne in vesele strani življenja.

Kakor hitro so filmski režiserji dobili poleg producentov glavno besedo pri proizvodnji filmov in ko jim je bila dana prilika, da realizirajo svoje umetniške misli, so se med njimi pojavile močne individualnosti, talenti, ki so smelo izvedli svoje ideje in začeli iskati novih potov. Vsakič teh režiserjev je ustvaril posebno vrsto filmov, ki jih najraje snema, običajno z isti-

mi igralci; vsakič od njih si je izoblikoval svoj poseben slog, po katerem bo strokovnjak, pa tudi pazljivi posetnik kinematografa že iz nekaj stotin metrov spoznal, da je film snel ravno ta in ta režiser in nihče drugi.

Tako bo na primer vsakdo v evropskih filmih spoznal stil Fritzja Langa, Joca Mayya, Hansa Schwartza in drugih.

Med ameriški režiserji jih je mnogo, ki so visoko nad ostalimi in ki so se specializirali v posebne vrste filmov, da celo taki so, ki svoje filme snemajo vselej z istimi igralci in ki pri vseh svojih filmih dosegajo velike uspehe.

Tako na primer F. W. Murnau najraje snema filme z zelo preprostim dogajanjem, ki ga je moči povedati v nekaj vrsticah in pri katerih naslovi domala niso niti potrebni; zato so njegova dela izredno močna.

Erich von Stroheim

pa nasprotno rad snema filme, ki stanejo po milijon dolarjev in več, običajno iz življenja predvojne Avstrije, ker je bil sam prej avstrijski oficir. Tak film je na primer »Svatbena koračnica«, ki je stal več ko 2 milijona dolarjev.

Harry Beaumont

je eden izmed tistih režiserjev, ki so šele nedavno tega prišli na površje. Proslavil se je s svojimi modernimi jazz-filmi, kakršni je na primer pred kratkim dovršen film »Prodane hčere« z Joan Crawfordovo v glavni vlogi. Njegova domena je moderna romantika z obilico socialne primere, rad pa tudi snema filme iz gledališkega življenja.

Clarence Brown.

eden izmed najbolj talentiranih starejših režiserjev, je nedavno izjavil v intervjuju za »New York American«, da najraje režira filme Johna Gilberta in Grete Garbo. Brown je na glasu režiserja težkih dram, v katerih so vpleteni motivi časti, ljubezni in otroških emocij, to pa so ravno dela, v katerih imata John Gilbert in Grete Garbo največ uspeha. Zato je Brown s posebnim veseljem sprejel nastop poslednjega filma, v katerem se skupno nastopata Garbo in Gilbert in ki ima naslov »Žena brez srca«. V tem filmu igra Grete Garbo vlogo do neke mere dedično obremenjena ženske, ki jo imajo vsi za slabo in brezsrčno, ki pa je v bistvu plemenita.

Kadar kak novinar vpraša

Toda Browninga,

kakšne filme najraje snema in kateri igralci mu je najdražji, vam bo odgovoril, da najraje snema filme z razburljivimi prizori in eksotičnim ali mističnim ozadjem, kakor je na primer pravkar dovršen film »Zanzibarska posta«. Najljubši igralec mu je Lon Chaney, ki igra v tem filmu glavno vlogo.

George Hill.

ki nam je znan po filmu »Kozaki«, ljubi film z vojaškimi ali pomorskimi ozadjem, poseben specialist pa je za režiranje borb. Nedavno je z Ramonom Novarrom snel film »Zmagovalci vsemirja«, ki se po večini odigrava v značilnih višinah in pri katerem sodelujejo aeroplanske in hidroplanske flotile.

Edward Sedgwick

je režiser, ki snema najraje komedije za komedijami. Najljubša igralca sta mu vedno veseli William Haines in Buster Keaton. Z le tem je snel film »Busterova 24-karatna devica«. V svojih delih mnogo pazi na socialni moment in po njegovi zaslugi je Buster Keaton v svojih poslednjih delih približal Charlieju Chaplinu.

Ernst Lubitsch

je, kakor znano, specialist v snemanju filmov, v katerih igra glavno vlogo samozni ljubavni trikot. Lahko rečemo, da je on prvi uvedel to vrsto filmov in vsi njegovi filmi doživljajo velike uspehe. Toda kadar se odloči snemati drugačne filme, ima v njih takisto uspeha, kakaj Lubitsch je mojster, kakor jih je malo, in vse, kar napravi, mora biti dobro.

Na koncu moramo še omeniti pionirja filmske industrije

Davidja Warka Griffitha.

Ta genialni režiser, ki dela največ za Paramount, je prvi uvedel velesnetke in vobče »rezanje« igralskega telesa in njegovo ime, če le katero, zasluži, da pride v zgodovino filma. Trenutno on ne dela mnogo, ali kar napravi, je dobro. Odlika njegove režije je sigurno vodenje igralca in jasno filmsko izražanje. Tempo njegovih filmov je močan in raste neprestano do polovice šestega desetletja, potem pa se vse dogajanje naglo razjasni in konča v razumljivem in logičnem srečnem zaključku. Griffith ima zelo rad tako zvano vzporedno montažo in se njegovi filmi vedno odlikujejo po jasnosti in razumljivosti. Iz najnesrečnejšega sujeta ume napraviti dober film in najslabši igralec je pod njegovo režijo dober, če ne celo odlični. On je največ pripomoček k umetniškemu razvoju filma in če bi film imel še nekaj Griffithu sličnih režiserjev, bi bil danes na višji stopnji kakor je.

Radio

Izveček iz programov

LJUBLJANA (577 m 4 kw), ZAGREB (309 m 0.7 kw), PRAGA 349 m 5 kw), BRNO (441 m 3 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), BERLIN (484 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (469 m 20 kw), STUTTGART (380 m 4 kw), DUNAJ (517 m 15 kw), LONDON (Davenport 1604 m 25 kw) RIM (448 m 12 kw), BUDIMPEŠTA (558 m 20 kw), STOCKHOLM (Motala 1380 m 30 kw).

Nedelja, 19. maja.

LJUBLJANA 10: Dela v vinograde: satiranje škodljivcev (g. Kafol). — 10.30: O sadjarstvu predava inž. Skubic. — 11: Koncert radio-orkestra. Vmesne speve poje z. Marković. — 15: Gogoli: »Ženitev, izvajajo Šani sar. gled. — 16: Ribičan Verban pripoveduje svoje storije. — Reproducira glasba. — 17: Koncert radio-orkestra. — 20: Večer slovenske glasbe, izvajajo godba Dravske divizije. — 22: Napoved časa in poročila.

Ponedeljek, 20. maja.

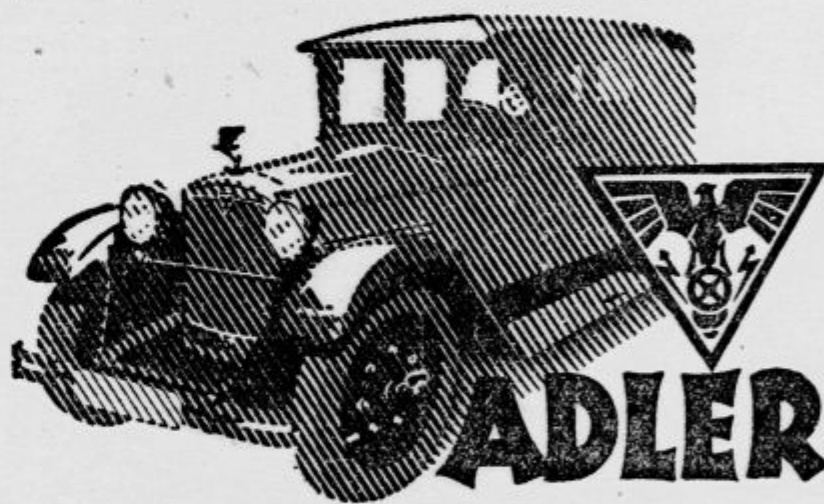
LJUBLJANA 11: Koncert radio-orkestra. — 15: Jubilej hrvatske kulturne oratorije (dr. K. Capuder). — 15.30: Laha glasba, izvajajo »Magistri« izpod Šmarne gore. — 16.30: Koncert orkestra balalaik »Kremenice«. Vmesne speve poje ga. Popova. — Večer slovenske glasbe II, izvajajo radio-orkester. Vmesne speve poje gđ. Dragica Sok in g. Pucelj. — 22: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 11.30: Dopoldanski koncert. — 17: Popoldanski koncert. — 20.30: Prosto za prenos iz Budimpešte. — BEOGRAD 12: Napoved časa in reproducirana glasba. — 12.30: Gospodarske in borzne vesti. — 12.45: Radio-kvartet. — 13.15: Poročila. — 20.25: Koncert komorne glasbe. — 22: Poročila. — 22.10: Ciganska godba. — 23.05: Marij Šimec poje slovenske narodne pesmi. — PRAGA 16.30: Promenadni koncert. — 19.05: Prenos opere iz Brna. — 22.25: Reproducira glasba. — BRNO 16.30: Prenos koncerta iz Prage. — 19.05: Prenos iz gledališča: Hirschova opera »Gospodica mama«. — Prenos koncerta iz Prage. — VARŠAVA 12.10: Prenos koncerta iz filharmonije. — 15.15: Popoldanski koncert. — 18.20: Glasba in literatura. — 20.15: Prenos iz Poznanja: koncert slovenske glasbe. — DUNAJ 10.20: Koncert na orgle. — 11: Orkestralni koncert. — 16: Popoldanski koncert. — 17.50: Komorna glasba. — 18.25: Schumannove pesmi. — 20: Prenos iz gledališča: Leharjeva opera »Friderika«. — Godba za ples. — BERLIN 16.30: Operne arije. — 19.30: Prenos iz gledališča: Offenbachova opera »Hoffmannove pripovedke«. — FRANKFURT 16.30: Operetna glasba. — 19: Koncert citarskega zbora. — 20.15: Raimundove pravilice: glasba in recitacije. — Koloraturno petje in godba za ples. — LANGENBERG 16: Otroški Binkošti. — 20.10: Binkoštni ples. — Koncert lahke godbe. — STUTTGART 20: Binkoštni koncert filharmoničnega orkestra. — 21.30: Zabaven večer. — BUDIMPEŠTA 10: Cerkevna glasba. — 15.30: Koncert lahke godbe. — 17: Pevski koncert moškega zbora. — 18.10: Petje in ciganska godba. — 19.30: Prenos iz budimpeštanske kr. opere. — Godba za ples. — TOULOUSE 20.30: Večerni koncert orkestra. — LONDON 19.15: Koncert lahke glasbe. — 19.45: Vesele pesmi. — 21.35: Mešan večer in godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Mešan večer. — STOCKHOLM 19.45: Koncert pevskega zbora in orkestra.

Torek, 21. maja.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 13: Napoved časa in reproducirana glasba. — 13.30: Borzne vesti. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Gegenstandstheorie der Persönlichkeit (prof. dr. Veber). — 19: Nemščina. — 19.30: Naše sosednje države: Italija (dr. Boltnec). — 20: Duetni večer za klavir in harmoniko (H. Svetel in dr. Dolinar). — 22: Napoved časa in poročila.

Oglejte si pred nakupom avtomobile

Glavno zastopstvo

Ing. C. R. LUCKMANN, Ljubljana, Ahacljeva cesta 10

Mordax:

Sveti Duh in Martin Mrcina

Binkoštna legenda.

Povedal bi vam, kakšna je predla svetemu Duhu, ko je poslednjikrat hotel Martinu dobro.

Lepo je bilo v svetem raju, vsi veste kako: angelci so piskali na frule in trobentice, Oče, Sin in Duh so sijali v svoji gloriji in Mamka Božja jim je gospodinjala, da bolje ni bilo moči. Zjutraj, opoldne in zvečer so zbori svetnikov in blaženih po tri ure peli hozano, zakaj to je nebeščanom delo in jelo, drugega jim vobče potreba ni.

V odmorih med sijanjem in prepevanjem se je zbirala sveta Trojica okoli zlatega okna v oblakih in gledala na zemljo. Kaj prilazen je bil videti svet od zgoraj, veliko boljše, nego se zdi nam, ki živimo na njem; zakaj iz dalje je madeže težko razločiti, kar je svetlega in dobrega, pa seva v tem večjo radost očem. Prilazen je bil svet, samo nekaj je bilo na njem žalostnega in strašnega, obupnega tolikanj, da je še Boga zabeležilo, kadar je tja pogledal. »Recite mi, angeli, kaj pomeni ta velika črna pega sredi mahnite dežele?« je nekega jutra vprašal Gospod.

»Slava Bogu na višavi!« so zapeli angeli. »Ta velika črna pega je pamet Martina Mrcine. Slava Bogu na višavi!« »Pamet Martina Mrcine?« se je zavzel Gospod. »Kako more biti tako temna? Ali mu je nisem jaz ustvaril?« »Slava Bogu!« so zapeli angeli. »Ti si ustvaril Martinu pamet, toda Martin je prizadeven človek in je predelal tvoj dar za domačo rabo. Slava Bogu na višavi!«

»Strah je gledati,« je mrmral Bog Oče, majaje z glavo. »Kakor brezdno zeva, na vse štiri vetrove grozi. Še malo in se bo razlilo po deželi in dežela bo utonila s Senkavlazem in Gradom in radiopostajo vred. Preplavilo bo zemljo in ko ne bo na njej več prostora, bo priklopelo do neba in nas bo požrla. Resnično, ta tema je neizmerna kakor milost moja in globoka kakor moja modrost! Zakaj je ne razsvetliš, o Duh?«

Oče, je odvrnil sveti Duh, »vsake binkošti se ubijam z njo. A kazno je, da ne misli postati manjša — amen!« »A-a-amen!« so urezali angeli zbori. Bog Oče se je zamislil.

»Pojdi, o Duh,« je velel čez čas, le spusti se v deželo Mart. Mrcine in najdi način, da ga razsvetliš. Resnično, za mojo slavo gre in za obstanek mojega kraljestva!«

Sveti Duh se je podvizal. V podobi bliska je skočil z nebes na zemljo, naravnost na desni zvonik frančiškanske cerkve v Ljubljani.

»Kaj mi je storiti?« je ugibal. »Če la ni nisem mogel Martinovi buči do živca, kako naj jo letos premagam?«

A v tem je zagledal na trgu samostanske golobe in se preselil v tistega izmed njih, ki je bil najbolj bel in nežen. In ko se je spreletel na streho velike hiše, je zdajci opazil, da je pod njim univerza. Nadebudni mladeniči so prihajali vanjo, zbirali se po dvoranah in se učili filozofije.

»Nič ne bo škodilo,« je pomislil sveti Duh, »ljudje so napredovali, oborožimo se z njihovo učenostjo!« Tako misleč je sedel na strehi štirinajst dni in vlekaj na ušesa. Štirinajst dni je študiral filozofijo, petnajst dan se je ojunčil, razpel peroti in splaval do Martina Mrcine.

»Pomlad je, solnce sijalo!« je zaklical, trkaje na okno. »Odprite hišo luči, odprite srca Duhu!«

Toda Mrcina in njegovi ljudje so slišali samo golobije gruljenje.

»Kaj sedi pritepenec na oknu?« se je uležila mati Mrcinka. »Stopi venkaj, hlapče, in zapodi ga!«

Siromače hlapče, vsi so ga imeli za norca, je resnično stopilo venkaj; a ko

je zagledalo belo stvarco, se mu je zasmilila in velika nežnost se je zganila v njem, ljubezen do vsega bitja in žitja. »Kaj bi te podil, preljubo?« je reklo hlapče. »K meni pojdi, da te popestujem in pomilujem.«

Tako menceš se je splazil ubožeč h golobu in ga je od zadaj stisnil za rep. »Glejte ga!« je vzkljnil, ko ga je prinesel v hišo. »Ali ni lep in cartan kakor sam sveti Duh?«

Vsa hiša se je udarila v grohot. Martin Mrcina se je pobral s klopi in stopil bliže.

»Kak sveti Duh, bedak?« je zagodrnjal. »Ali ne veš, da sta na vsem svetu samo dva sveta Duhova: eden v nebesih, tisti ne hodi nikamor več, eden pa v naši cerkvi, kjer ga imajo župnik pod ključem?«

»Golob je golob,« so pritrdili mati Mrcinka. »A lep je, ves frančiškanski, lahko bi ga imeli za reja.«

»Se kaj!« se je zadir Martin. »Če bi bil vsaj puran ali nemški petelin!«

»Martin, Martin,« je z golobim glasom izpregovoril sveti Duh, »iz nebes prihajam k tebi, sam Oče me je poslal! Odpri srce, odpri glavo, Martin Mrcina.«

In tisti mah je obšlo gospodarja, kakor da se dela v njegovi tikvi dan. Te ga pa se je silno zbal, strašno je v njem

ZAGREB 13.15: Reproducira glasba. — 17: Popoldanski koncert radio-kvarteta. — BEOGRAD 12: Napoved časa in reproducirana glasba. — 12.30: Gospodarske in borzne vesti. — 13.15: Poročila. — 17: Radio-kvartet. — 20.25: Koncert tamburaškega zbora. — 21.20: Poročila. — 21.30: Naše balade in romane. — 22.30: Koncert kvarteta: skladbe Čajkovskega. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.05: Prenos slovenskega programa iz Bratislave. — 20: Zabaven večer. — 21: Odločki iz francoskih oper. — 22.20: Lahka godba. — BRNO 17.45: Operni dueti. — 19.05: Slovaški program iz Bratislave. — 20: Reproducira glasba. — 20.30: Klavirski koncert. — 21: Prenos programa iz Prage. — VARŠAVA 17.55: Popoldanski koncert. — 20.15: Prenos iz Katovic: Simfoničen koncert filharmoničnega orkestra. — Prenos inozemskih postal. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Koncert kvarteta. — 17.40: Glasbeni program za deco. — 20: Večer narodnih pesmi. — 21.20: Poljudni koncert orkestra. — BERLIN 17: Popoldanski koncert lahke glasbe. — 17.30: Komorna glasba. — 20: Mešan večer. — FRANKFURT 16.35: Popoldanski koncert. — 20: Dramski večer. — Koncert komorne glasbe. — LANGENBERG 17.45: Reproducira glasba. — 20.30: Drugo dejanje Wagnerjeve opere »Tristan in Isolde«. — STUTTGART 16.35: Prenos koncerta iz Frankfurt. — 20: Večerni koncert: lutna, citre in kitara. — 21: Dramski večer. — 22: Koncert komorne glasbe. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 11: Koncert godbe na pihala. — 17.10: Ciganska godba. — 19.30: Prenos iz opere. — Koncert ciganske godbe. — TOULOUSE 20.30: Večerni koncert. — LONDON 19.45: Pevski koncert in vojaška godba. — 21.20: Reproducira glasba. — 21.35: Prenos iz gledališča: tretje dejanje Wagnerjeve opere »Walküre«. — Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Dopoldanski koncert. — 21.30: Reproducira glasba. — STOCKHOLM 18.30: Koncert lahke godbe. — 20.20: Koncert solistov.

Sreda, 22. maja.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 13: Napoved časa in reproducirana glasba. — 13.30: Borzne vesti. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18: Pravljice, pisatelj Mikšič. — 18.30: Predavanje iz rastlinstva. — 19: Srbohrvaški koncert. — 19.30: Zgodovina Slovencev. — 20: Pevski večer ge. Lovšev. — Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 13.15: Reproducira glasba. — 17: Popoldanski koncert. — 20.35: Koncert slovenske komorne glasbe. — 22: Reproducira glasba. — BEOGRAD 12: Napoved časa in reproducirana glasba. — 12.30: Gospodarske in borzne vesti. — 12.45: Radio-kvartet. — 13.15: Poročila. — 20.25: Vokalni in instrumentalni koncert. — 23: Godba za ples. — PRAGA 19: Prenos iz nar. gledališča: Dvojakova opera »Vanda«. — BRNO 19: Prenos opere iz Prage. — VARŠAVA 15.50: Reproducira glasba. — 17.55: Popoldanski koncert. — 20.15: Koncert lahke glasbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 20.05: Ruska legenda »Carica in pica«. — Večerni koncert lahke glasbe. — BERLIN 17: Popoldanski koncert lahke glasbe. — 20.30: Orkestralni koncert. — Godba za ples. — FRANKFURT 16.15: Prenos koncerta iz Stuttgarta. — 20: Radiolonska glasba: »Berlinski Requiem«. — 20.30: Klavirski koncert. — 21.15: Koncert kvarteta. — LANGENBERG 17.45: Koncert komorne glasbe. — 20: Mešan večer in koncert lahke glasbe. — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 20.15: Dvogovori o gledališču. — 21.15: Prenos koncerta iz Frankfurt. — 0.30: Nočni koncert orkestra. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert vojaške godbe. — 17.40: Popoldanski koncert orkestra. — 20.45: Koncert tria. — Ciganski orkester. — LONDON 19.15: Koncert lahke godbe. — 19.45: Koncert komorne glasbe. — 22.35: Klavirski koncert. — Godba za ples. — RIM 17.30: Prenos koncerta s konservatorija. — 21: Vokalni in instrumentalni koncert. — STOCKHOLM 18.30: Večerni koncert lahke godbe. — 19.45: Primeri klasične operetne glasbe. — 21.45: Godba na harmoniko. — Godba za ples.

Kočevska Švica

Največja neodkrita lepota pokrajina Slovenije

Daleč v Kras zajedeno dolino hercegovske Neretve oživlja skoraj v vsej njeni dolžini struja modernega železniškega prometa. Redek je turist, ki ga na potu od morja ali do njega ne zabi ena ali druga točka, da se ustavi in uživa prirodnih lepote. Slovenski Kras ima na svojem obsejnim jugu slično pokrajino, to je dolina reke Kolpe med Čabrom pri Rakeku in belokranjsko Vinico. Tudi ta je obdarjena s prirodnimi pojavi, ki za Neretvo skoraj ne zaostajajo. Meščani sosednega Kočevja so ji dali prav prikladno ime Kočevske Švice, Hrvatoma je pa del Gorskoga kotara ali »Hrvaške Švice«. In vendar nam je manj znana kakor daljna Hercegovka, saj je od najbližjih postaj, Črnomlja, Kočevja in Rakeka, 15, 27 oziroma 44 km daleč do nje. Prav tako je gornja Kolpa od rok turistom iz Zagreba, ker Luženska cesta kakor železnica dajeta prednost njenim stranskim dolinam in planotam Visokega Krasa, samo da se izogneta preveč zaviti njeni dolini. Pri zračni črti 41 km od izvira do Zidhova znaša namreč dolžina njenih odključkov celih 64 km.

lega avstro-ogrškega sveta pozabljenem gnezdu ure slovensko-hrvaškega pobratimstva. Potočani, Ložani in Sodržani bi ti vedeli povedati o tem marsikaj zanimivega. Tudi še danes je senzacija, kadar se pokaže v tem kraju, ki je sedež sreskega poglavarja itd., kak tujec. Postrežen si lahko vsak čas s finimi postrvimi iz Čabranke. (Če te veseli ribarski sport, se lahko baviš v teh obsejnih vodah z ribolovom, nemoten od kakršnekoli oblasti.)

Od Čabra se vije za Čabranko in Kolpo navzdol 33 km dolga gladka cesta; na nasprotnem bregu si lahko izbiraš tudi stezice, ki te vodijo mimo visokih pripetih posameznih kmetij in vasic. Vso pot ti je glava visoko dvignjena, da opazuje in uživa venomer se menjavajoče scenerije. Razlike med temperaturami dneva in noči, poletja in zime in povrhu še razlike v višini držijo posebno boke visokih kočevskih gorskih planot v stalni razgaljenosti do samega hribskega skeleta. V to stran doline uprta solnčna luč se odbija od belih in sivih skladov, poraščenih sem in tja z rdečkasto reso, da vidiš ob vsakem dnevnem času svetlobne učin-

Kočevja. Pri Severinu, mostišču bodoče jadranske proge, ima Kolpa že 69 m širine.

Nizka lega 397 do 165 m nad morjem pa zavetnost in prisojnost delajo v dolini gornje Kolpe klimatske razmere prav ugodne. Radi kratke zime, ki traja od srede decembra do druge polovice marca, uspeva na prisojnih straneh vinska trta. Tu se torej panonska trta od ene, a primorska od druge strani, druga drugi najbolj približata. Celo lovor in smokva moreta ob Kolpi prezimiti na prostem, ali cvetja ne moreta pogosti. Večji vinogradi kompleksni so vendar od dobe trtne uši opuščeni, le razpadle zidance nas posebno pod vasio Škrilom spominjajo na čase, ko sta Kostelec in Kočevar hodila ob nedeljah in praznikih v goro pit. kakor delajo to sosedje iz Bele Krajine še danes. Pač pa se je ohranila v skrbni negi po vrtovih okoli hiš sliva. Ni še dolgo odkar so Kostelci prenehali obiskovati z vrečami posušenih sliv sejne svoje sosesčine. Čabranci so ponujali slive od hiše do hiše v »menjo« za žito.

Ljudstvo doline nas v vseh oziirih spominja Belih Kranjcev. Le okoli Čabra živi govornica, ki ima svoje sorod-

stvo v Bohinju in njegovi južni okolici. Še pred 150 leti je bil Čabar s svojimi plavži in fužinami nevaren konkurent sličnih podjetij, ki jih je imel mecenški Zois na Gorenjskem. Danes je vsa ta dolina kraj, ki je poleg Bele in Suhe Krajine spravi največji odstotek svojih rojakov čez lužo s trebuhom za kruhom. Iz daljne čabranske okolice so doma tudi tesači in gozdni delavci, ki jih zalotijo v vsakem večjem podjetju srednje-evropskih dežel. S Kostelskega pa so »Kočevarji«, ki nam po gostilnah in kavarnah ponujajo na prodaj ali na srečanje (3, 5, 7) škatle bombonov iz svojih krošnji.

Na slovensko-hrvaški meji se je porodila 1835 visoka pesem domovini, pesem, ki jo je hrvaški narod proglasil za svojo narodno himno. Pobudo zanjo je našel pesnik A. Mihanović v krasotah soteske Zelenjaka, kjer si obmejna Sotla probija pot med živahnimi bizelskimi goricami in visoko štrlečimi razvalinami Cesargrada. Tudi v popotnišni, ki bo obiskal dolge soteske obmejne Kolpe, bodo vedno znova udarjali na srce in duha mogočno občuteni akordi: Lepa naša domovina!

Dr. Jože Rus.

nego tudi docela neznansko. Zakaj kdor že nekaj zna, naj se še izpopolni, kdor pa še nič ne zna, z njim je kriz. Vidite, pri nas v Parizu smo delali drugače — in kaj imamo od tega? Trenirali smo z nadebnimi začetniki, se trudili z njimi, jim pokazali napake: ljudje pa ne poznajo hvaležnosti. Zrasli so nam čez glavo in časih se jih prav res ne moremo otresti. Zadnjič me je na primer George kar gladko potolkel. Tu se vendar vse neha!

Drugače pa je tenis prav lep sport — ako ga kdo zna...

Tako je povedal gospod Cochet, ki je bil nekoč pobrač žog v Lyonu in dobro ve, kaj je tenis in raket in moda in baret. Lepo je povedal in prav.

Da, lep sport je tenis — kdor ga zna. In ko gledam takole v pomladni nedelji v solncu se leskečajo igrišča, 26 × 12, s spleteno mrežo v sredi počez, na obeh straneh pa po enega ali dva belo oblečena šampijona ali začetnika v krilu ali hlačah, skakajoča, tekajoča, padeča se, padajoča, če treba vselej pa zamahujoča, časih prav, rajši mimo, po nečem majhnem belem in okroglem, navdušeno se poganzajoča, sopeča, vikajoča, angleški govoriti skušajoča, v napetem pričakovanju tistega majhnega in belega, letečega in odskakujočega — kadar gledam vse to, se mi vselej miho stori, da ne znam tenisa. Imam sicer raket in baret in lepe bele hlače, ki jih vzamem kdaj tudi s seboj na promenado — a kaj mi pomaga, ko pa nisem šampijon in nikoli ne bom!

Charlie K. Bros.

Jubilejne slavnosti na Bolgarskem

Predlanskim jeseni je poteklo 50 let, odkar je Rusija pod carjem Aleksandrom II. osvobodila bolgarski narod izpod turške jarma, in 1000 let, odkar je umrl največji bolgarski vladar car Simeon Veliki. Bolgari so nameravali praznovati ta dvojni jubilej

Car Simeon 893—929

leni spomlad, toda strašna potresna katastrofa, ki je meseca aprila zadela jugovzhodne pokrajine bolgarskega carstva, jih je prisilila, da so te svečanosti odgodili do letošnje spomladi. Pa tudi letos se te slavnosti niso vršile v tistem obsegu, kakor je bilo prvotno nameravano. Vse te svečanosti, o katerih smo svojetčasno že pisali na tem mestu, so bile zgolj internega značaja in niso bile nanje povabljeni nobeni inozemski gostje. Prireditve so se pričele v nedeljo 12. t. m., in sicer istočasno v Sofiji, sedanji bolgarski prestolnici in v Preslavi, v nekdanji prestolnici carja Simeona Velikega. Nedelja je bila posvečena spominu tega največjega bolgarskega vladarja. Sofija je bila vsa v zastavah in zelenju. Dopoldne je bila v katedrali Aleksandra Nevskega slovesna služba božja, ki so se je udeležile vse civilne in vojaške oblasti in nepregledne množice ljudstva. Popoldne so se vršile velike ljudske veselice na raznih krajih Sofije in na trgih so igralo vojaške in druge godbe. Zvečer je bila prestolnica slavnostno razsvetljena. V Narodnem gledališču je bila v proslavo tisoletnice carovanja Simeona Velikega svečanostna predstava Igrali so zgodovinsko dramo dr. St. Kostova »Simeon«, ki je bila napisana spejcelno za ta jubilej in tudi dobila nagrado bolgarske akademije znanosti in umetnosti v znesku 15.000 levov. Pred predstavo je operni orkester igral slavnostno uverturo, ki jo je dirigiral sam

Cerkev Aleksandra Nevskega

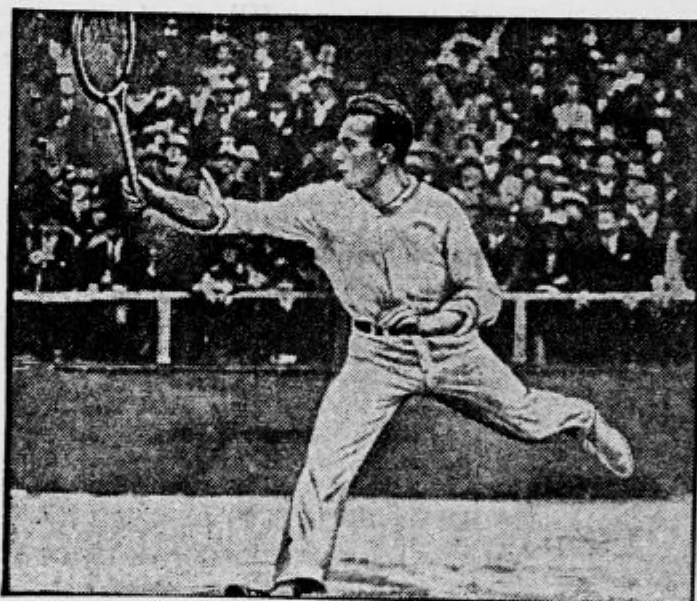
skladatelj Bobeški. Drama, kakor uvertura sta napravili na občinstvo najgloblji vtis. V Preslavi je bila v nedeljo 12. t. m. v proslavo carja Simeona blagoslovljena nova cerkev sv. Cirila in Metoda. Svečanosti je priostvoval sam car Boris. Pri tej priliki so pred ikonostasom (velikim oltarjem) prižgali sveti ogenj. Ta ogenj je tu gorel do 14. t. m. V noči od 14. na 15. maja so na tem ognju zapalili posebne baklje, ki so jih junške (sokolske), jahaške in sportske organizacije prenesle v dveh skupinah preko južne in severne Bolgarije v Sofijo. Na vsej poti so jih po zraku spremljali vojaški aeroplani, ki so metali na tla letake, pozivajoč narod, da dostojno proslavi spomin velikega bolgarskega vladarja. Proslava 50letnice osvoboditve se je vršila 14. t. m. v Sofiji pred spomenikom carja Osvoboditelja Aleksandra II. v bližini Narodnega sobranja. Udeležili so se predstavitelji vseh civil-

Cochet o ljubljanskem tenisu

26 × 12, v sredi počez mreža, visoka 1,00, na obeh straneh pa po eden ali dva belo oblečena dvonožca v krilu ali hlačah, skakajoča, tekajoča, padeča se, padajoča, če treba vselej pa zamahujoča, časih prav, rajši mimo, po nečem majhnem, belem in okroglem, navdušeno se poganzajoča, sopeča, vikajoča, angleški govoriti skušajoča, v napetem pričakovanju tistega majhnega in belega, letečega in odskakujočega — ta zbirka deležnikov, garnirana s prislovi in medmeti, evo, to je malomestni beli sport, tudi tenis imenovan. Številke so jardi velikosti sportsnega prostora, ki mu pravijo tenisplac, mi bi mu rekli, denimo, tako za silo, tenišče.

Zoganje je bolezen in zdravje povojnega človeka. Vprašanje je le, kdaj je bolezen in kdaj je zdravje, vprašanje je tudi, komu in kdaj in kako in ne nazadnje, zakaj. Zoganje je nogomet, je hazena in tenis. In vse skupaj je časih samo zoganje, takrat — nu, takrat, kadar je pri zoganju nekoliko preveč zoganja. To velja zlasti za tenis in je težko reči zakaj.

Vse boče igrati tenis. Nekoliko zaradi mode, ki predpisuje razen posebnih belih hlač in brezpetnikov ter nežnih prosojnih krik, razen baretov in tra-

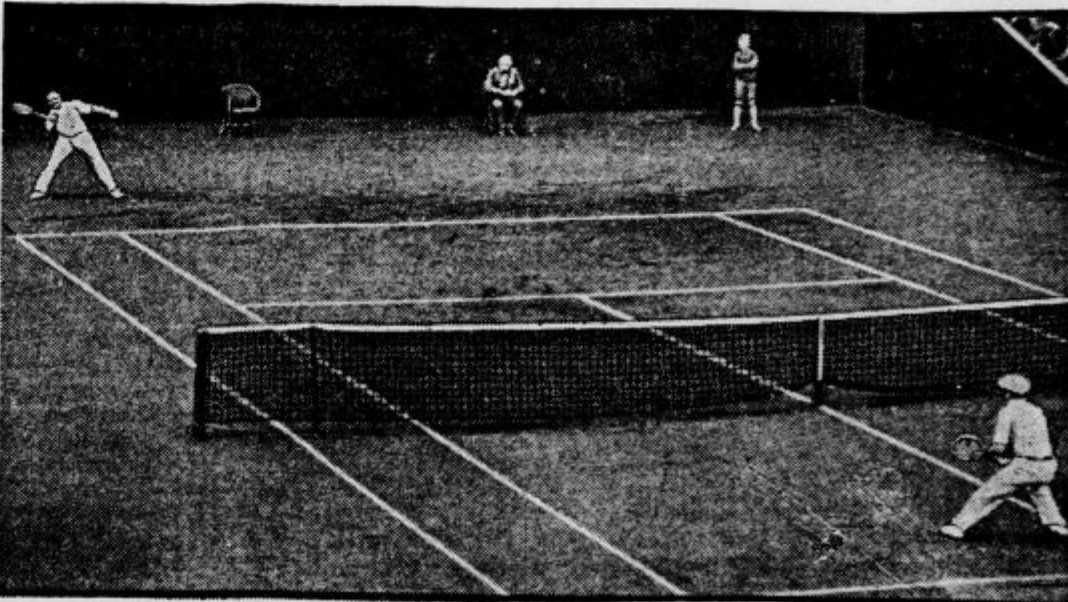

Henri Cochet,

svetovni prvak v tenisu, je ta teden na turnirju po Srednji Evropi nastopil s svojim rojakom Georgesom v Pragi proti češkoslovaškemu igralcu. Francoza sta triumfirala na vsaki črti. Sončacionalen poraz je moral vtiakniti v žep na domačih tleh češki prvak in eden izmed najboljših igralcev sveta Jan Koželuh, ki pa je že dolgo iz forme. Cochet ga je odpravil v treh setih 6:1, 6:1, 6:0.

kov, zavezanih okoli čela, tudi nošo raketov in žog, po možnosti sredi promenadne ulice na najbolj vidnih in obljubljenih krajih. Nekoliko pa tudi zaradi zoganja samega, ki nam je neodoljiva želja po njem ostala še izza onih let, ko smo nosili še kratke hlačke in nemoderna krila iz nekoliko močnejšega blaga, da jih stare in majave šolske klopi niso prehitro ogledale.

Še zaradi nečesa je tenis pri nas zelo priljubljen. Tega pa vem, da ne boste pogodili. No, zaradi nemščine. Na belem igrišču je prilika kakor nalašč, da slišiš in tudi sam izpregovoriš kako nemško besedico, saj drugače bi človek prišel čisto iz prakse. Mi Slovenci smo veliki ljubitelji tujih jezikov in človeku bi se kar miho storilo, če bi moral naša talentirana tujejezikoljubnost umreti na pomikanju hrane in usahiniti kakor rožica, ki je ne zalivaš dovolj. Pa tega, kakor omenjeno, se ni treba bati, vsaj za zdaj še ne. Vendar

Lacoste : Froitzheim

Berlinski »Blau-Weiß-Klub« je nedavno tega priredil teniški turnir, na katerem sta francoska gosta Lacoste in Cochet igrala prijateljske tekme z nemškimi mojstri. Francoza sta z lahkoto zmagala. Na naši sliki Lacoste (spredaj) in Froitzheim.

Kuželjska stena nad Kolpo

Pa naj bo temu že kakorkoli, tej dolini se pač dela očitna krivica, ker ji naš turistovski svet še ni dal niti najmanjšega priznanja. Srečal pa sem lastni turista iz Nemčije. Hodil je peš od Salzburga proti Sušaku, a priznal, da more Kočevska Švica zadostiti v obilni meri vsako od alpskih lepote razvajeno oko in srce.

Ljubljana in Kolpa sta si torej precej tuji. To je dobro izrazil tudi slavni ljubljanski meščan in umetnik Robba, ki nam je na vodnjaku pred mestno hišo L. 1751. izklesal le simbole Save, Ljubljance in Krke, ne pa tudi obmejne Kolpe. Z vlakom se pripeljem do Kolpe šele v okolici Metlike, ko smo prevozili vse prostrano povodje dolinske Krke med Smarjem in Gorjanci. Mnogo bolj se nam približa Kolpa, ako jo gledamo na zemljevidu od notranjske strani. Iz geografskih ur osnovne šole nam je vcepljeno v neizbrisni spomin za našo kraško reko trojno ime Pivka-Unec-Ljubljana. Prav malo pa si je med nami svestih drugega, tudi kraškega dejstva, da nam namreč v Ljubljano doteke po desnem kraku Ljubljance skozi Lož, cerkniškega Blata in Rakovske jame tudi voda iz istega hriba, kakor Kolpi. Kakor obmejna Kolpa, tako se tudi naša centralna reka Ljubljana poraja v svojih najvišje ležečih virih kot — Hratica: na tej strani 943 m visokega Kozjega vrha izvira iz jame Trbuhočice Prezidanski potok kot najvišji del Notranjske Ljubljance, na drugi pa se odtaka Sušica po Čabranki v Kolpo. To razvodje, ne pa deželna meja deli tudi območje železnice na Rakeku na slovenski, a v Delnicah na hrvaški strani; parna žaga v Milanovem vrhu (1004 m) je n. pr. že podružnica slovenskega Loža.

Kozji vrh je torej meja nam tujega sveta. Stopimo preko njega in odprla se nam bo pokrajina, ki sredi Krasa ni navadna. V visoke gorske planote enakomernih višinskih razmer, je tu urezana od tekoče vode 400 do 600 m globoka rečna dolina. Kakor ji je do Adrije komaj 26 km zračne črte, drži dolina, nikjer prekinjena, v nasprotno smer, da toči svoje vode skozi Savo in Donavo v 20-krat bolj oddaljeno Črno morje. Pred seboj imamo dolino Čabranke in Kolpe čisto alpskega značaja; da nam bo njena posebnost tem bolj razumljiva, pomislimo samo, kakšna docela drugačna so pota, ki jih dela Ljubljana od Kozjega vrha ali pa Knežaka, preden dospo do Vrhnike. Apenčevci in dolomitski skladi, ki so na obeh straneh doline naloženi kakor dve ogromni skladišnici knjig, in skoraj povsod zaprti strnjeni obeh strani nas zelo spominja velikih rečnih kanjono Severne Amerike.

Le domičini in sosedje vemo kraju, ki ga pišemo Čabar, pravo poreklo imena in ga zato izgovarjamo prav tako, kakor ime največjega artefakta naše suhe robe. To bodo spoznali tudi avtomobilisti in motociklisti, saj imajo v naglih ovinkih strme ceste s Parga do čabranskega dna (523 m) priliko za bravuro à la Ljubelj. O, kako lepe, blažljive so bile pred vojno v tem od osta-

ke svoje vrste; večerno žarenje moreš tu opazovati, kakor kje v Alpah. Smele oblike in liki Nune, Menha in Možica in nešteti turnov štrlijo ko daleč sredi odra postavljene prikazni iz kraljestva orjakov. Vmes se zarezuje gor do visokih robov lijaki hudournikov, izpod omotičavih sten pa se na izmenjo spuščajo meli in sipine mestoma do same tih valoveče Kolpe. Vsega močno gibljivega strmega zemljišča se oprijemlje le s težavo nizko grmičevje, tako da je drevje v vodnih lokah tod najbolj razvito. Tem silnejša je zato gozdna rast na visokih gorskih planotah Gote-niške in Borovške gore; po njih gospodari nemoteno naša največja zverjad, medved.

Bistra Čabranka je zaradi velikega strmega zmožna, da silno podivja; zato je na več mestih umetno zagrajena; tudi velika posebnost sredi brezvodnega Krasa. Do 30 m široka Kolpa, ki se ji približa od juga pri Osilnici, zasumi le parkrat na večjih odključih pod Bosiljvo loko in samotno cerviko sv. Ane nekoliko glasneje. Razen obdobjnih bujic se ji pridružujejo od obeh strani po par sto korakov dolge zagatne doline s stalnimi obrhi, ki so tako močni, da gonijo mlino, saj prestrezajo vodo vsega ogromnega votlika-vega visokega gorskega površja. Posebno poučen je slučaj Črnega potoka 3 km pod Čabrom. Svoje ime je dobil po strmo nagnjenem koritu, ki je zajedeno v kakor ogle črna škrlovita tla; prihaja pa iz jame, ki leži v snežnobelih apnenčevih stenah tik nad nepropustno črno podlago.

Dolgo potegnjena tesna dolinska pokrajina tvori na kranjskem bregu eno samo dolgo obzidje in župnjo osilniško. Od Kuželja dalje se dolina v naročju mehkejših, vodonosnih hribov razširi v nov, gostejše naseljen predel, Kostelsko. Ta kotlina ima svoje ime po starem gradu Kostelu, čigar razvaline čepijo na strmi, osamljeni steni tik nad Kolpo. Pod njo ležajo vasic, ki je nedavno dobila svojo šolo, je uživala nekdanji privilegij trga, danes je gospodarsko življenje Kostelskega napeto vzdolž ceste, ki drži iz Kočevja preko Banje loke, Novih Sel, Fare in Petrine čez most na Brod in Delnice. Za eno teh dveh smeri se mora odločiti tudi vsako vozilo, ker dalje za Kolpo drži samo še malo hojena steza. Oni avtomobilisti, ki je že čul o Luizenski cesti, si bo od Delnic do nasproti Vinice ali do Modruškega potoka pač privoščili užitek vožnje po tej najlepši avtomobilski cesti Jugoslavije.

V kočevskem delu Kolpe vijuga rečna in dolinska črta posebno naglo iz smeri v smer, zato je v prometnem oziru tako zapuščen. Na vsem dolgem potu do Poljanske doline ne srečaš več kot dva mlina. Dolinske strani pa so poraščene in tudi ne več tako visoke kakor v osilniškem delu. A junaški pešci bodo tudi tod tja do Poljanske doline, oziroma Vinice ali Metlike imeli svoje užitke posebno na velikih obrhlih Kobline jame. Bloue in Šumetca, iz katerih se izliva v Kolpo vodne množine od Kočevske Reke pa Ribnice in

nih in vojaških oblasti, poslanec, številna narodna društva, duhovništvo, oddelki vseh strok in nepregledne ljudske množice. Slavnostni govorniki so vestransko ocenili velik dogodek osvoboditve bolgarskega naroda izpod turške jarma. Nato je sledilo polaganje vencev. Bilo jih je na stotine, da je bilo vznožje ogromnega spomenika popolnoma pokrito z venci in cvetličami. Tu se je na eklatanten način pokazalo, kako so svojočasno gotovi ljudje poznali bolgarski narod proti njegovi volji v vojno proti Rusiji! Dne 15. t. m. na god kralja Borisa, so bile slavnosti zaključene. Dopolne je bila slovesna služba božja v katedrali Aleksandra Nevskega, ki so se je udeležili car Boris, predstavitelji vseh oblasti in družtev ter nebrojne ljudske mase. Po službi božji je bila vojaška parada in nato defiliranje narodnih noš pred kraljevskim dvorcem. Popoldne so se vršile razne junake (sokolske) in sportne prireditve, po mestu pa so igrali godbe. Zvečer je bila svečanostna bakljada izpred kraljevskega dvorca. Na čelu spreveda je korakal mestni župan dr. Vazov z bakljo, prižgano ob svetem ognju, ki so ga prinesli iz cerkve sv. Cirila in Metoda v Preslavi. V Narodnem gledališču je bila slavnostna predstava »Proslava na velikoto minalo« — slike važnih momentov iz bolgarske zgodovine. V igri so nastopili operni pevci, igralci, operni zbor, orkester in balet. Pred predstavo je orkester igral slavnostno uverturo »Car Simeon«. Prireditve je zaključil velik banket v mestni Kazi, ki so se ga udeležili vsi bolgarski odličniki. Kralj je na svoj god odlikoval nad 200 še živih borec, ki so se udeležili osvobodilne rusko - turške vojne in več sto drugih zaslužnih oseb.

Car Simeon je vladal od l. 893. do 927. Bil je sin kneza Borisa, pod katerim so Bolgari sprejeli krščansko vero. Država carja Simeona je segala od Črnega do Jadranskega morja in je na severozapadu mejila na državo slovenskega kneza Kotlja. Svojo državo si je Simeon zgradil v neprestanih borbah z Bizantinci. Glavna njegova težnja je bila, da zagospodari tudi nad Carigradom. Čim je zasedel prestol, se je zapletel v voj-

no z bizantinskim cesarjem Levom Filozofom, ki je proti Simeonu poklical na pomoč Madžare. Simeon je potolkel Madžare in jih potisnil preko reke Tise, obenem pa napadel Bizantince in jih strahovit porazil leta 893. pri Bulgarofygu (danes Eski Baba). Bizantinci so bili primorani ekleniti mir in se zavezati, da bodo plačevali Bolgarom letni tribut. Ko je cesar Lev umrl in zapustil nedoletnega sina Konstantina, se je Simeon trudil, da bi postal njegov varuh. Ko se mu to ni posrečilo, se je sam proglasil za carja Bolgarov in Grkov, katerega naslova so se po njem posluževali vsi bolgarski vladarji do konca 14. stoletja. Simeon je v treh vojnah (913, 922. in 924.) prisilil Bizantince, da so mu priznali ta njegov carski naslov. V teh vojnah so bolgarske vojske trikrat prodrele do Carigrada in ogrožale bizantinsko prestolico. Slovanski vpliv na Balkanu je po teh zmagovitih vojnah mogočno narastel. Slovanski življenjski jeel prodirali globoko v Grčijo in slovanske naselbine so se pojavljale že pred vrati Aten in na Peloponezu. Simeon se je baš pripravil, da udari četrtič na Carigrad in ga osvoji, ko je nenadoma obel in umrl v maju l. 927.

Toda Simeon ni bil samo velik vladar in vojskovodja, marveč tudi velik kulturni delavec, ki je neprecenljivo mnogo storil za kulturno povzdigo svojega naroda in za kulturo slovanskih pravoslavni narodov vobče. Njegova prestolnica Preslava, ki je bila, kakor izkopine kažejo, prekrasno mesto, je bilo zbirališče slovanskih učenjakov tedanje dobe. Njim je prednjačil sam car Simeon, ki je bil tudi sam pisatelj. Uredil je »Sbornik«, ki je menda prvi konverzacijski leksikon v zgodovini. »Sbornik« je obsegal vse, kar se je takrat v desetem stoletju vedelo in znalo na polju modroslovja, bogoslovja, zgodovine in govornišva. Književnost se je v tem času mogočno razvila in slovanski jezik je postal jezik cerkve in diplomacije, nastala je zlati doba bolgarske, slovanske književnosti. Vzpričo teh zgodovinskih dejstev Bolgari pač upravičeno slave 1000letnico vladanja velikega svojega vladarja.

Kraljestvo mode

Pod milim nebom

Ceprav pri nas še nismo tako daleč, kakor drugod, vendar tudi pri nas prodira stremiljenje, da preživimo čim več prostega časa pod milim nebom. Zato si izberemo seveda počitnice in praznike, da potujemo v planine ali na morje, kjer si oddahnemo in osvežimo svoje živce. Kakor vsak sport, rabijo tudi ti izleti posebno opremo, ki je odvisna od vrste izleta in od karakterja sporta, ne glede na posebne sportne kroje pa rabimo za take izlete v prvi vrsti neke gotove splošne obleke. Čeprav bi morala biti ta obleka čim preprostejša in skromnejša, vendar se moramo čuditi, koliko modnih napak vidimo, ker mnogo dam to enostavnost pogosto prekorači. Če torej mislimo nabaviti posebno garderobo za izlete, moramo pred vsem gledati na to, da so vsi deli gardero-

be kolikor mogoče najbolj praktični. Tako npr. ne sme biti blago niti pretežno niti prelahko, ker nas lahko na izletu dohiti nevihta in moramo biti tudi na take neprijetne slučaje vedno pripravljeni. Pri nabavljanju tkanin pa nikdar ne smemo preveč štediti, ker ni nič slabjega, kakor obleka iz preslabega blaga, ki je vedno zmečkana in mora na izletih izredno mnogo izdržati. Združena z dobro tkanino dela preprostost navadno obleko dovršeno elegantno in uporabljivo.

Poglavje za sebe so barve. Pri njih moramo zlasti paziti na to, da toni niso preveč kričeči, ker bi bila za sportno dres kričeča barva prav tako neelegantna, kakor nesmotrena, ker pač oblek kričečih barv ne moremo rabiti za vsako priliko in tako dolgo, kakor obleke nevtralne barve.

Joe Filnt: Papigi, krastača in jazbečar

Blumenau sta bila virtuoza zračna akrobata. Sedela sta na trapezu, gori v svoji pozlačeni gajbici. Vrata ptičnice so bila odprta; časih sta zakrožila po sobi, strogo vstrijc, z dovršeno eleganco: na levi in desni zelena, leskečoča se škrica. Potem sta se spet vrnila v kletko na trapez.

Njune življenske potrebe so bile majhne. Čas sta si krajšala s tem, da sta drug drugega česala in si trebala škriche. Nekega dne sta Blumenaua kakor običajno sedela na trapezu, slednji palec na njih voda Amazonke. Tedaj je skozi okno priletel v sobo navaden mlad vrbic. Ujel sem vrbica, ki je kričal na vse pretege, in ga dal k papigama v kletko. Hotel sem videti, kako se bo to končalo.

Vrbec se je v pozlačeni ptičnici zelo oblastno vedel in se nikakor ni dal ugnati po zeleni tujerodnosti gori na trapezu. Nekaj časa je ostal pri tleh, potlej je malo poletaval, raztepaval pesek, padel v kopalno kadico, razškropil vodo.

Zelenca sta nagnila glavi in po strani gledala nanj. Pet minut sta mu dala

časa. Časa — za kaj? Saj je bila samo formalnost: dolžnost vlnodnosti. Čez pet minut je prvi Blumenau splezal dol, brez vznemirjenja, po desni strani rešetke: kljun, potem noga, kljun, potem noga. In drugi Blumenau je splezal na levi strani dol: kljun, potem noga, kljun, potem noga. Zvončikljalo je, kakor bi prav tiho prešteval zlatnike.

Spodaj sta se Blumenaua obrnila na sredo. Neskončno nežno je Blumenau na desni prijel s kljunom desno vrbico perut, Blumenau na levi levo vrbico perut. Potlej sta z vrbicom med seboj splezala gor, nagnila glavi skozi vrata in spustila vrbica na tla.

Niti v Savojskem klubu ne bi vrgli nepovabljenega gosta v bolj dovršenem slogu na cesto. Blumenaua sta splezala nazaj na trapez, se počesala in si popravila škriche. In spet sta sedela gori, slednji palec voda Amazonke.

Madame Babette, računajoča krastača.

Našel sem jo konec marca pred njeno duplino, ko se je bila ravno predramila iz zimskega spanja. Od podzemeljskega posta je je bilo samo še okostje, prevlečeno s kožo; na glavi je imela kosmič prsti.

Štiri tedne sva živela skupaj, mada-

Naše poletje v znamenju Dečve!

Nageljna, roženkravta in rožmarina! Dečva na dom in letovanje. Dečva za delo in opravke. Dečva na izlete. Dečva za na gore in v kopališča. Dečva za na Savo, Ljubljano in Soro — Dečva na vseh udobnih in domačih pohodih.

Pri nabavljanju garderobe za izlete in za bivanje na deželi moremo postopati popolnoma sistematično, da si namreč ne nabavimo samo ene ali druge malenkosti npr. samo šala, samo jumperja, sportnega klobuka, torbice in druge drobnarije, temveč se moramo preskrbeti s celo sportno obleko.

Pri tem je mnogo različnih mogočnosti. Mnogi si žele kostum s pripadajočim plaščem in otvorijo na ta način novo varijanto kompleta. Drugi imajo zopet raje preprosto kostum in popolnoma kontrastni plašč, tako da sta kostum in ogrinjalo popolnoma ločena pojma.

Kostum naj bo kolikor mogoče preprost. Vedno so najlepše ravne jopice z nagubanimi krili, ki dovoljujejo prosto gibanje in so prav zato tudi priporočljivejši od drugih kril, ki ovirajo pri hoji, kakor vreče.

Na naši prvi sliki je predločen tak kostum, ki je prepašen s pasom in ima našite žepce. Vsako gladko ali malo vzorčasto blago je zanj prikladno.

Popolnoma drugačna pa naj bo tkanina za plašč, ker za široke tipe raglana, ki jih nosimo čez take kostume, pride v prvi vrsti v poštev le rahlo mehko blago.

Da nam tudi moderne pletenine nudijo na tem polju prav lepe tvorbe, je samo ob sebi umevno in izdelki volnene mode so prav tako praktični, kakor dekorativni in zlasti največji stroji izdelujejo take vrste pletenin, da jih komaj ločimo od ročnega dela. Za sport veljajo z debelo nitjo pleteni poletni jumperji kot najnovejša novost, pa tudi tanki in tarzijski jumperji so zelo mični. Razen teh ugajajo tudi vzorci v tehniki pletenih čipk, ki posnemajo vzorce azurja v enobarvnih izdelavih.

Navadno združujemo različne jumperje in puloverje z plisiranim krilom, ker se gubice ne spuste, tudi če so mokre. Na naši zadnji sliki vidimo takšen model, kjer je strela na jumperju izdelana v intarzijski maniri. Napol dolga, paletoju podobna jopica varuje vedno najboljšo pred slabim vremenom. Za jutranjo obleko, ki jo nosimo na deželi namesto pižama ali spalne halje, si radi izvolimo najnovejšo novost na tem polju, namreč krilno pižamo, ki združuje zgornji del pižame z nagubanim krilcem iz pralne svile ali iz lahkega prozornega volnega blaga, lepe pastelne barve.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Apartni solnčniki

Ceprav sedanja moda, ki zelo podpira sport, ne gleda posebno simpatično solnčnikov, si je modna doma sama pripomogla

do lepega dekorativnega solnčnika. Posebno mični so oni modeli, ki so iz motnobarvne svile in delujejo s bleškom pisanih pramen, ki se zelo ugodno odražajo od nevtralne podlage. Tudi modele z vezeninami ali z drugimi ročnimi deli večkrat vidimo. Za primer vidimo na levi krasen solnčnik v maderja tehniki. Pa tudi enobarvni solnčniki z živahno aplikacijo so zelo priljubljeni.

Kratki palet

To novo oblačilo je nekaka sredina med kostumom jopico in plaščem, vendar pa nikdar ni popolnoma ravno, temveč ima vedno nekoliko bolj živahno fantazijsko obliko.

Med tem, ko si za zvečer napravimo ta kratki jopici podobni palet iz vseh mogo-

čih tkanin, ki morajo biti pred vsem dekorativne, ga moramo skrojiti za elegantne popoldanske prilike izključno iz šareno vzorčastega prosojnega materiala k enako vzorčasti obleki. Na naši sliki vidimo tako obleko z ravno zgornjo partijo in štirimi globokimi ozki volanami združeno z ravno jopico, ki ima zopet dva taka volana, ki sta tako rekoč nadaljevanje volan obleke. Na ta način dosežemo najelegantnejši efekt, ki se ga bodo posluževale najfinije dame.

Zdravniška posvetovalnica

G. M. T. v M. »Črne kože« niso nikakoli druga bolezen, kot navadne kože. V tistih, pogosto neugodno potekajočih primerih, v katerih postule (mozolje) zalije kri, tako da pomorijo in počrne radi zakrvljenosti, govorimo o »črni koži«. Da zanese, kakor se je že večkrat zgodilo, koze v Slovenijo, seveda ni izključeno. Ne pomenilo bi pa to za zdravstvo v naših deželah, kjer je skoraj vse cepljeno, nobene večje nevarnosti. — G. Fr. Z. v S. G. Brez osebne preiskave se ni o poslanem primeru mogoče izreči, zlasti, ker ne poveste ali ima bolnik zvišano temperaturo ali ne. Lahko da gre za infekcijsko bolezen, lahko da za živčno. Seveda tudi zastruilenje — to je menda mislite z vprašanjem, če ni-li bolezen »narejena« — ni izključljivo, dasi malo verjetno. Pokličite vendar zdravnika! — G. F. K. Lj. Ad 1. Ni moči odgovoriti, ker ne vemo kaj in kako se je ooperiralo, odnosno odstranilo. Ad 2. Brez škode. Če se dobi v vsaki apteki, ne vemo: naročiti se pa da v vsaki. — G. J. V. v R. D. Da je došlo pismo vaše s. soproge v naše roke, bi brezdvomno nanje odgovorili, kot na vsako drugo. Da se pa smpatja kako pismo izžubi — celo priporočena se izžubi — je znana stvar, za katero nas, jasno, da ne zadene nobena krivda. — Na nobeno izmed zastavljenih glavnih vprašanj ni

moči odgovoriti brez osebne preiskave. Bolnica, o kateri sami pravite, da je slabokrvna, skoro gotovo boleha na porodnih posledicah, odnosno na obolenju ntranih spolnih orzancev. Vodi to torej k specialisti za ženske bolezni, ali io pa pošlite v žensko bolnico v Ljubljano. Del bolečin in nadlog so morda v direktni zvezi z naznačenim obolenjem, ostale so brez funkcionalne, kot jih pogosto opazujemo pri kronično bolnih ljudeh. — Tudi glede obolenja na rebrnici vam ne moremo nič točneza odgovoriti, ker ne vemo, katera temeljna bolezen io je povzročila, ne v katerem štadiju se nahaja, ne kake vrste je. Zato bi vsak nasvet lahko škodoval. Tudi v tem primeru lahko odloči, kaj je umešno, samo osebna preiskava. Ginekolog vam bo povedal, če ie treba njegovo preiskavo dopolniti še s prozledom internista in nevrologa. — Iz že omenjenih razlogov vam tudi ne moremo odgovoriti, kake posledice ima »lahko dolgotrajno bolehanje na vnetju rebrne mrene«. — Uspavalnih sredstev, ki v normalnih doзах po zdravniških predpisih vzeti ne povzročajo škode, ie mnogo. Vsi pa imajo lastnost, da se nanje bolnik napadi. Vrh teza ie njih namen, da na bolnika prevedo samo preko gotove dobe nespečnosti bodisi direktno bolečin, ali nevroznosti, nemira ali kar koli. Povsod ie treba naiti vzrok nespečnosti, in pri vzroku zastaviti zdravljenje. Protrahirane gorke večurne kopeli, ki se eno najboljše in najnedolžnejše uspavalnih sredstev. A tudi glede njihove primernosti odloči lahko samo zdravniška preiskava. Slabotni, slabokrvni, s srčnimi napakami obremenjeni ljudie tudi za to terapijo niso sposobni. — Izolirana z lizolom v predpisani koncentraciji niso kvarna. Če so priporočljiva, odloči zdravnik. Okvarjen prst ie morda zvinjen ali celo namolmen. Poskusite z obkladki in masazjo z jodovim mazilom. — G. prof. A. G. v K. S. S. Ali bi ne bilo bolje, če bi si nabavili eno izmed mnogih brošur, ki se bavijo s Freudovim naukom in psihoanalizo in se tako informirali o temeljnih načelih njegovih? Mi se na tem mestu ne moremo spuščati v podrobnosti, ampak vam vsebino teh načel podamo lahko samo v najširših obrisih. — Freud meni, da ie to, kar zavestno doživljamo, samo neznan del naše duševnosti, katerega bi pa sploh umeti ne mogli, če bi ga ne mogli dopolnjevati z dopolnili, katerih se ne zavedamo, ker tiči v naši »podzavesti«. Te dostavke najti, ie naloga psihoanalize. Vsak dan nam ostavlja kopo neljubih spominov, mučnih pozelej, neizpolnjenih želja in nad in njimi moreh razočaranj. Vse to zrinemo v podzavest, kjer se odcepilo misli od afektov, prvim vsa od dostoo do zavesti zatvorji. Posebna instanca, takolimenovana »cenzura« celo v sanjah budno pazi, da te uveržene misli ne prodro v zavest v spanju. Zato, da človek svojih želja in nagonov, bojazni, skrbi itd. ne spozna, mo bližajo v čudem namemljenju, tako da nezmislivosti sania. To laviranje imenujemo simbolizacijo, ki pa ni nužno, da se kaže samo v sanjah, ampak se lahko skriva tudi v nervoznih motnihh druge vrste, npr. v povsem malenkostnih, nekvarnih raztirjenih vsakdanjeha življenja, kot pozabljivosti, založevanju, zarečevanju itd. Gre pa vedno za prikrivanje zole resnice, in po Freudu in niekovih solah edine resnice, ki da naj ie vedno seksualna. — Dasi so se od nekdaj vsi dobri opazovalci zavedali ogromnega pomena, ki ga ima seksualiteta v človeškem življenju, mora veljati pa vendar kot čisto gotovo, da gre do absurdnosti izvedena simbolizacija. Freuda in njegovih epikonov in proglašanje popolno zavolevanosti človeške psihe izključno po seksualiteti, preko dopustnih mej, tako gotovo, kakor vemo, da isče ogromna večina raznih neopoklicanih psihoanalitikov aktivnih in pasivnih tisto zadnje in edino resnico pač — zaradi nie same! — G. J. P. v S. Če ie tisto kosmetično sredstvo pripušeno za javno prodajo, ie gotovo nekvarno. Za osivele lase ni drugega leka, kot razna barvila, katera ie dobiti v vsaki parfumeriji. — Glede »kdranja« pa nimamo nobenih izkušeni in vam ne moremo ničesar svetovati.

Kadilec

ako Ti ie do izvrstnega tobačnega okusa in posebno do zdravja, kadi edino z epohalnim patent. higijeničnim ustnikom »LIKAR« in zadovoljen bodeš.

Ustnik se dobiva v vseh boljših trafikah, ali pa pri izumitelju:

ING. JOSIP LIKAR
Kostanjevica na Krkl.

la se ni za meno, odracala je in izgnila v travl.

Smrtna točka. Imel sem majhnega rjavega jazbečarja, ki ie bil videti navaden jazbečar. Nekega dne sem opazil, da ie nenavaden jazbečar.

Tisti dan sem mu prvič poskusil nataktni ovratnico. Jazbečar me ie otožno pogledal in se ni zganil. Stopil sem nekaj korakov proč in ga poklical: izkazalo se ie, da ne more več hoditi. Zaradi ovratnice. Vzpel se ie in storil, kakor da hoče, a ne more. In tedaj ie jel tako zavijati, da...

Najtrši kamen na cesti bi se ga bil moral usmiliti. Zbrana množica mi ie prigovarjala, naj mu snamem ovratnico, sicer... In sem mu jo snel. Jazbečarji imajo ljudi zmerom na svoj strani.

Ko ni imel več ovratnice, ie spet lahko hodil. Zadovoljna sva jo skupaj ubirala po cesti in sva sečala stražnika. »Kje ima jazbečar ovratnico?« ie vprašal stražnik. »Tukaj ie ima jazbečar ovratnico,« sem rekel in jo potegnil iz žepa. Nato se ie začelo daljše pregovarjanje; predlagal sem stražniku, naj sam blagovoli napraviti poskus. Stražnik ie napravil poskus in — jazbečar, ta jazbečar ie bil uprav zadržan nad

ovratnico! Nikakih težkoč pri hoji! Nikakega zavijanja! Nikake množice ljudi! Hvaležno se ie ta Judež vzpel po stražniku, ki mu ie bil pripomogel do toli zaželjene ovratnice.

Jaz pa sem kmalu po tem dobil zaradi ovratnice kazenski palog, češ da mu ie nisem hotel nataktni. Jazbečar ie bil medtem že zrasel. Ko ie prišel kazenski nalog, ie bil ravno pričel študirati smrtno točko. Vadir se ie vsak dan. Kadar ie privozil avto, ie planil nalik izstreljeni puščici s strani proti njemu in obstal tik pred kolesi. Nisem si vedel razložiti, kaj naj bi to pomenilo. Nekega dne pa ie bila smrtna točka gotova in mi jo ie pokazal: zdrevil ie proti avtomobilu, a se ni ustavil pred kolesi, ampak ie — smuknil pod voz, med sprednjimi in zadnjimi kolesi, in se veselo z repom mahaje spet pojavil za avtomobilom.

Toda moji živel niso bili jazbečarju nič več kos. Ko mi ie drugič pokazal smrtno točko, sem ga poklonil nekemu peku. V krušni peči ie bilo korito; tam se ie vrli jazbečar poslej odpočival. Kadar se ie na eni strani popražil, se ie obrnil na drugo stran in globoko vzdihnil. Za vnani svet ni kazal nikakega zanimanja več.

Možje, ki se zbirajo v znamenju srca

Majhna pomota v svetem Krištofu — Pri starem čuvarju — Poglavje o bratoljubju — Alarm — Moj najstrašnejši doživljanj — Mož, ki se da prepričati

Moji cenjeni bralci, pred vsem pa dražestne moje bralke, me veliko izprašujejo, kaj je prav za prav s tem »znamenjem srca«, ki se z njim pozdravljajo detektiv dr. Klop in njegovi ljudje.

Moram priznati, da žalibog jaz sam o tem še nič gotovega ne vem. Je to nekaka tajna, v katero doslej še nisem mogel prodreti. Klop sam noče o tem nič govoriti, jaz pa ne maram vpraševati, da si ne pokvarim zaupanja. Sploh je pri detektivu Klop in njegovih začetkih tako, da najbolje, če nič ne vprašuješ. Čim manj si radoveden, tem več zveš. O tem sem se lahko že dobro prepričal pri svojih dosedanjih opravkih z njim in njegovimi ljudmi.

Pa še na nekaj moram opozoriti: Jaz ne smem vsega, kar zvem, pri prič tu- di napisati. Ker gre tu za resnične dogodke in živeče osebe, so naravno mo- jim poročilom v »Jutru« postavljene gotove ograde. Prosim zato cenjene bralce, še bolj pa dražestne bralke, naj to primerno uvažujejo in naj potrpijo; sčasoma se bo marsikaj pojasnilo, kar se zdi zaenkrat še zagonetno.

Detektiv Klop se mi od zadnjic še nič ni javil. Spomnil pa sem se med tem na tisto, kako si je takrat iz vlaka z lučjo dajal znamenja z neko hišo gori v hribih in rekel, da je tam njegov najboljši pomočnik. Pa sem sklenil poiskati tega človeka.

Ker sem si bil takrat kraj dobro zapomnil, sem tisto hišo tudi z lahkoto našel. Bilo je v nedeljo popoldne, ko sem prišel tja gor. Vežna vrata so bila na stečaj odprta, iz hiše pa se je razlegala harmonika in petje, ne baš ubrano. To me ni motilo in sem vstopil.

Za mizo je sedela manjša družina pri obilni pijači. Dve deklini žarečih oči in lic, vsaka objeta od svojega fanta, potem možic, ki je vlek harmoniko, v kotu pod križem pa širok možakar s svetlo plešo in kuštravo, ko noč črno brado in s takim blaženim zadovoljstvom na okroglem dobrodušnem obrazu, kakor takega zadovoljstva še žive dni nisem videl na nobenem človeku. Dalje so moje oči še objele na klopi pri peči mlajšo blede ženo z otrokom v naročju, nad pečjo lovsko puško, nekaj rogovja po stenah in starinsko uro, iz katere je ta hip skočila kukovica in zakukala.

Družba je bila pri mojem pojavu umolknila in me gledala vsa začudena; moje oči pa so bile uprte samo v njega, črnobradca hrusta tam v božjem kotu. Silno mi je bil všeč, svetega Krištofa sem videl nekoč tako naslikanega. In takega sem si v svoji fantaziji predstavljal tudi »zvestega čuvarja v znamenju srca«. Te mile, dobre, otroško-vesele oči, to blago čelo, ves ta tako prikupljivi miroljubno-krotki izraz v njegovem obličju — on je pravi, sem si rekel. In sem nagnil glavo in dvignil levico k srcu.

Tako sem obstal na pragu. A moj sveti Krištof se je samo široko režal, deklini pa sta se dregnili s komolcem in obe hkratu prasnili v smeh. — Fi! je naredila ena in zamahnila z roko. — Kaj pa je spet to za ena prismođa!

Dobesedno tako je rekla: kaj pa je spet to za ena prismođa! In vsa družba se je krohotala, najbolj pa on, moj sveti Krištof, s svojim gromskim basom, da je kar zabobnelo po hiši.

Zdaj sem seveda imel zadosti in sem gledal, da sem se brž izgubil. »Ta je pa pijan!« sem se slišal za seboj. To so oni, vinski bratci, rekli meni, ki pijem najrajši limonado. Lepe reči do- živi človek dandanes.

Zunaj sem se zdaj malo bolje ogle- dal po okolici. I kakopak, da sem se bil zmotil, pa še kako sem se zmotil! Evo: prava hiša je bila tista tamle, malo naprej na planoti, odkoder se je odpiral širen razgled po dolini, na ce- sto in na železniško progo.

Prijazna, čedna kmetija. A hiša je bila zaprta, domačih nikjer. Ko pa sem malo stopil okoli voglov, sem tam pri ulnjaku pod cvetočo jablano našel be- lolasega starčka z majhnim dekletcem ob vznožju. Oba sta brala »Jutro«, vsak svoj del.

Mala me je prva zagledala, pomajala starčka za koleno in pokazala na-me. Smehljaje se je starček ozrl vame, vstal in položil roko na srce. Tako sva

se pozdravila.

Bil me je zelo vesel, in ko sva se malo porazgovorila, je naročil deklet- cu: — Tilka, zdaj pa le brž skoči po- možje. Vse poklič, saj veš. Pa kmalu naj pridejo, reci.

Mala Tilka je že vse vedela. Važno je pokimala z glavico in odbrzela po soseski.

To je moja vnukinja, mi je povedal stari. — Hčerka mojega sina. Odpeljal se je prejle z ženo in sinkom malo na njen dom. Pa bosta do večera nazaj.

Med tem mi je razkazoval svoj lepi veliki ulnjak. In bilo mi je prijetno poslušati tega ljubeznivega in vedrega starčka, polnega mladeniške svežosti in polnega življenske modrosti.

— Glejte, je dejal, ko mi je priletela na roko razdražena čebela in tipala z žalom, da bi ubodla. — Glejte to malo, malo srčce, kako je hrabro in neustra- šeno! Ona ve, da jo stane življenje, če piči, in vendar je vsak trenutek pripravljen umreti za svojo družino. Ka- ko bojevito, požrtvovalno srce! Naša srca pa, kako so bojazljiva in sebična!

— Bojazljiva so zato, ker so sebična. Čebela pa je hrabra, ker je požrtvo- valna. Naj nam bo za zgled! je prista- vil s svojim tihim, blagim smehljajem.

Kako uro pozneje je bilo zbranih pri častiljivem čuvarju v znamenju srca enajst mož, samih resnih, modrih, sim- patičnih kmečkih očancev. Polna nas je bila dedkova prijazna izba. In na- zadnje je prišel še dvanaesti. Kdo? Črnobradec, moj sveti Krištof!

To sem debelo pogledal, ko se je pri- gugal noter, težko sopihaje in otraje si potno čelo z veliko rdečo ruto. Am- pak, pozdravil me je pa ta človek z neznanskim veseljem, kot da je zagle- dal rodnega brata. Stiskal je mojo ro- ko v svojih silnih sapah, kar mi je ni zmečkal, in pri tem so se njegova ko- smata usta, iz katerih so puhteli vroči vinski duhovi, nevarno približevala mojim od groze pobledelem licem. Dol- go je trajalo, da je iztresel ves ogromni koš svojih občutkov do mene in se končno utrujen sesedel na svoj stol.

Stari čuvar, ki je videl mojo zadrego, pa mi je potihoma povedal: — Veste, to je zelo dober človek po srcu. Saj mi gledamo samo na srce. Res, dober človek je, vse bi dal enemu, Ampak pijača seveda... Pa tu so največ krive njegove hčere. Starejša, ki je že omo- žena, ne, ta je pametna. Ali mlajši dve, ki hodita dol v tovarno, ti sta se pa kar izpridili. Pa dajeta takole staremu za pijačo, da zatise kako oko... Mož je slabši, kaj se hoče. Drugače pa po- štena, zvesta duša kakor jih je malo.

Tako smo bili torej zdaj lepo vsi zbrani pri častiljivem belolasem ču- varju in zdaj je razglasil: — Najprej bomo kaj brali, da se bo lažje kaj po- meniti. — Mi se večkrat takole shaja- mo, je pojasnil meni, — in beremo in se pogovarjamo. — Več mi ni pojasnil,

ampak je hataknil očala, vzel s police staro debelo knjigo — ta starček ima veliko knjig — in nam je prebral iz nje poglavje.

Bilo je kaj lepo poglavje o bratoljub- ju, tej prežlahtni rožici, ki je je dan- danes na svetu tako redko najti.

A ko smo bili o tem v najlepšem po- menku, sta se dva, ki sta sedela pri oknu, naenkrat prestrašeno spogledala in pomignila drugim. Pogledali smo skoz okno — gor proti hiši sta stopala dva orožnika.

Čudno, kako so bili vsi prestrašeni! Samo čuvar je ostal ravnodušen in je stopil ven pred hišo. Med tem pa so bi- le oči vseh uprte v mene, in zdelo se mi je, da lete na-me temni, jezni po- gledi. Kaj je to pomenilo? Tam iz kota pa se mi je prav na široko režal črnobradec. In črn sum se je porajal v me- ni: Ta človek — je izdajica!

A črni moj sum se je vpričo razbli- nil v nič, ko smo pri odprtih vratih sli- šali razgovor orožnikov z dedkom. Orožnika sta imela opraviti neke gori v hribih, kjer so se na žeganju bili stepli fantje, pa sta jo ubirala tjakaj po bližnjicah. Tako ju je pripeljalo tod mi- mo.

Dedek se je prismehtal nazaj med nas, a naša tako zanimiva debata o bratoljubju je bila pokvarjena, in zato je nismo več nadaljevali. Pa je nato stari čuvar naprosil mene, naj povem kakšen svoj doživljanj — »kaj, kar da misliti«. Taka je bila njegova želja.

Za mene pa neprijetna naloga v tem mojem razpoloženju. Zakaj moje srce, že itak žalostno, je po tem, kar se je bilo pravkar zgodilo, postalo še bolj žalostno, tako da bi bil najrajši šel in se skrll kam v samotno. Vendar sem

malo preletel svoje spomine in nato izpregovoril:

— Bratje, sem pričel, — povedal vam bom prav na kratko dogodek, ki je bil morda najstrašnejši v mojem živ- ljenju. Sodite vi potlej o tem, kakor hočete, toda mene, mene je ta doživljanj privedel do spoznanja, kot nobena dru- ga reč na svetu ne.

To se mi je prigodilo v Bosni, na dan 20. septembra, leta 1919. Torej bo tega kmalu deset let. Bil sem tisti dan na lovu v pogorju Jahorine, v divjih pra- šumah, sam s svojim psom, močnim bosanskim brakom, ki mu je bilo ime Liso. Pa je Liso v neki kotlanji vzdignil srnjaka, ki sem ga v tistem hipu tudi videl, kako se je pognal skoz jelovje. Ta pes je gonil počasi in tako sem po- čakal na mestu, uverjen, da se bosta s srnjakom parkrat zasukala naokoli, preden udarita naprej. Zaradi boljšega razgleda čez goščavo pa sem se po- vzpel na velikansko jelko, ki jo je bil podrl vihar in jo v višini kakih treh metrov prelomil na dvoje. A v tem je šla gonja že vse dalje v goro in kmalu ni bilo več slišati psa.

Amen za danes! sem si rekel, vedoč, da psa zdaj zlepa ne bo nazaj, ker je pri tako dobri sledi utesnil goniti tudi po ves dan. Pa sem hotel spet dol z drevesa. Takrat pa mi je spolzelo in sem padel tako nesrečno, da se mi je ena noga vjela v precep debela. Tako sem obvisel v zraku, z glavo navzdol, z rokama še najmanj dve tri pedji do zemlje. Nemogoče se upreti ob kaj — puška mi je bila tudi zletela z rame. — nemogoče izdreti nogo iz neusmilje- nih klešč.

— Bratje, zamislite si ta moj strašni, obupni položaj. Zavedal sem se, to je moja zadnja ura, to je moj žalostni po- gin. Kdo bi me slišal v tej gozdni pu- ščavi, kjer ure hoda ni bilo človeškega bivašča, kdo bi mi mogel tu priti na pomoč?

V blaznem smrtnem boju sem rjovel ko zverina in se besno krivil v tej strašni pasti — zaman... Pomnim še, kako so se mi jeli sukati pred očmi ve- liki rdeči kolobarji, vse hitreje in hitre- je, pomnim tisto grozovito bučanje v moji glavi, grozovito... In potem, po- tem...

Že v nezvesti začutim naenkrat pod prsti gorko dlako — moj pes se je bil povrnil k meni!

Liso, moj Liso, sem zaječal. — Stoj, drži me, Liso moj!

In pes je stal ko pribit. Mogel sem se upreti na njegov hrbet, se pognati kvi- šku z zadnjimi močmi, — in že je bila svobodna moja noga. Ihté sem padel kraj psa v mah.

— Vprašam vas, bratje: Kdo, kdo mi je poslal psa?

Moja povest je napravila na može očividno globok vtis. Zamisljeni so ždeli, črnobradec pa je bil tako ginjen, da je na glas zajokal.

Znočilo se je med tem, domači so se tudi že vrnili, in stari čuvar je prižgal luč. Jaz sem vstal, da se poslovim, ko je priokala v hišo mlada ženska z otrokom na roki in zaklicala črnobrad- cu: »Oče, pojdite brž domov. On je spet takšen! Vse nam če razdehati...«

Črnobradec se je vzdignil s težkim vzdihom in se odpravil z njo. Možje so mi pa pojasnili: To je njegova hči, ki je omožena. On dela doli v tovarni. Pa jo, kadar ga prime, ongači zaradi otro- ka češ da ni njegov... — A kolikor jaz to žensko poznam, je menil eden, — bi rekel, da se ji godi v tem krivica. In da morajo biti tu kake spletke vmes.

Kmalu zatem — jaz sem se že od- pravljaj, — pa je priklovratil v hišo črnobradcev hudi zet, tisti možic, ki sem ga bil videl igrati na harmoniko.

— Kje pa je ona, primojduš? je hro- pel in otepaval z rokami. — Ubil je bom, to...

— Daj, Janez, postavi ga pod kap! je rekel dedek. In Janez, njegov kore- njaški sin, je že iztegnil roko, ko sem jaz zaprosil malo potrpljenja in sem potegnil možiča pod svetiljko, da si ga bolje ogledam.

— Slišite, vi prijatelji, sem ga nago- voril z vsem sočutjem, — odkdaj ste pa vi slepi?

— Koogá sem slep? je golčal, — Jaz imam zdrave oči!

— Slepí ste! sem ponovil. — Ko ne vidite, kako vam je vaš otrok podoben! Gledal me je, ko da je treščilo vanj.

— Podoben... podoben... je mo- mljal. — Tega pa še nisem videl!

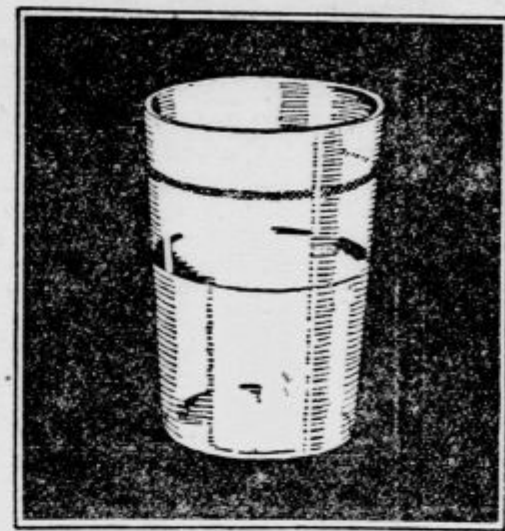
— Seveda nisi videl, ker si slep! so v krogu rekli možje.

— Kakor iz obraza vam je izrezan! sem pripomnil jaz. — Le dobro si ga poglejte.

— No ja, se je nato zarežal. — Če je tako, potlej je pa dobro. Potlej pa ne rečem nič. — In se je obrnil in šel. Tam zunaj je pa zaukal.

Tako se je končalo tisto zborovanje v znamenju srca. Josip Fr. Knaflič.

NEGUJ ZOBE

ČISTA VODA

za izpiranje ust in
očiščenje zob zjutraj
in zvečer je vsakomur
vedno na razpolago.

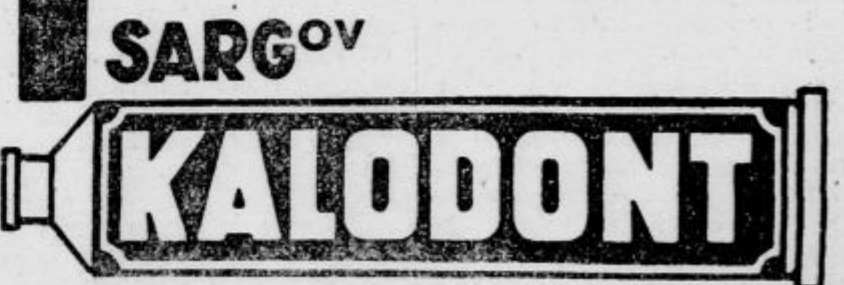
ZOBNA
ŠČETKA

je vsakomur neob-
hodno potrebna ter
si jo za mal denar
lahko vsakdo nabavi.

KALO-
DONT

je najvažnejše! Ta
čisti, desinficira in
obvaruje lepoto zob.
Zahtevajte vedno le

MLADO JUTRO

Gustav Strniša:

Miška in peharček

»Mamica, daj mi peharček, lepo prosim! Pogledaj, za mačico je že prevelik, zrasla je in ne more več v njej ležati,« je mala Milenka poprosila mamico in jo miho pogledala.

»Čemu ti vendar bo?« je vprašala mati.

Tedaj se je oglašil bratec Slavko: »Ladjo napravimo iz njega in ga spustimo po vodi.«

»Da, da, po vodi ga spustimo,« so odvrnili tudi sosedovi otroci.

»Pa ga vzemite, samo delj ne smete iti kakor do potočka za hišo, da bom zmerom videla, kaj delate,« je naročila skrbna mamica. Otroci so ji obljubili, da pojdejo samo k plitvemu potočku, in že so veselo odskakljali.

»Vzemite tudi mene, tudi jaz bi rada potovala, rajši kakor umrla sramotne smrti,« je zavtila mala miška v mišnici pod klopjo na dvorišču.

Otrokom se je miška zasmilila. Hudi stric Tine je bil ujel živalco v mišnico in jo je nameraval ubiti z metlo.

»Vzemite me, vzemite, rada grem po svetu,« je spet zaprosila miška in dvignila sprednji nožici.

»Uboga miška,« je dejala Milenka. »Kar vzemimo jo, pa naj zavesla v peharček, morda se ji bo še dobro godilo!«

Slavko je odprl mišnico in miška je skočila v njegov nastavljeni žep, kjer je mirno obcepala.

Otroci so vzeli palico in jo vtaknili v luknjo sredi peharčka, pritrdili so na to palico še eno palico počez in prilepili nanjo polo belega papirja, da je imel peharček jadro.

Že so hoteli spustiti ladjico, pa so se spomnili, da miška nima vesla. Slavko je poslal Milenko domov po staro leseno žlico, s katero so mešali blato, sam je pa vzel miško in jo postavil v peharček.

Drobni miški je solza zableščala v očesu, ko se je postavila v peharček pokoncu, prišla s svojima prednjima nožicama žlico in zaveslala po domačem potoku.

»Srečno voz!,« so zavpili otroci. Milenka je glasno plakala in se jezila na strica, ki ni maral prijazne miške in jo je hotel umoriti, da je zdaj sirota prisiljena odpotovati po svetu.

Sijalo je ljubko solnce in poljubljalo drobne valove potoka, da so kar žareli. Malo miško, ki je bila vajena temine, je ščemelo, da je mežikala in na slepo veslala dalje.

Peharček je drzno skakljaj na valovih, tako se je veselil zlaste prostosti.

Voda je postajala čedalje globlja. Otroci so nekaj časa spremljali svojo znanco po bregu, potem so odhiteli domov. Miška se je sama zibala v peharčku na vodi. Bregova na obeh straneh sta se bolj in bolj oddaljevala in miška je opazila, da se peharček preveč ziblje. Zbala se je, da ne bi bila zgubila ravnotežja, in je veslala na vso moč, zdaj po tej, zdaj po drugi strani, kamor se je pač peharček nagibal.

Tedaj je miška opazila pred seboj mlin. Voda je bučala, ropotala so kolese in živalca je že mislila, da se ji bliža zadnja ura, ker zaradi deroče vode ni mogla zaveslati k bregu. Na srečo je miška naletela na kol, ki je štrlel tik mlina iz vode. Zaveslala je h kolu in zgrabila tenko vejico vrbe, ki se je z brega sklanjala nad vodo.

»Ostani tukaj, v mlino pojdem, da si ga ogledam, lačna sem,« je velela miška peharčku, ki je bil tudi radoveden, kakšen je mlin, pa je vendar moral potrpeti, saj peharček ni bil nikoli lačen in tudi govoriti ni znal, da bi bil ugovarjal.

Miška je splezala po vrbovi veji na suho in kmalu pogledala skozi okence v mlino. Smuknila je med vreče pšenice, se nasitila in se zadovoljno pogrnala nazaj na okno. Se enkrat se je ozrla, pa se je silno prestrašila, velik črn maček je stal pod njo in od samega strahu je skoro padla v njegovo žrelo. Urno je skočila na tla, se zaletela na vrbo, se spustila v peharček in že je plavala dalje. Muc je skočil za njo. Tudi on je zlezel na vrbo, pa se je odlomila tenka vejica, ker je bil pretežak, in telebnil je v vodo. Jezno godrnja je spaval na suho, si pogladil zmočene brke in zažugal miški, ki je vsa vesela, da mu je srečno odpetala, visoko dvignila žlico ter brizgnila proti mačku curek vode v zadnji pozdrav.

Dolgo časa je plaval peharček po reki, preden si je miška spet upala zaveslati h kraju. Dospela je do ovinka in tam obstala na nizki skalici.

Tedaj se je oglašila poleg nje grda

mašina zver. Miška jo je začudeno pogledala in vprašala:

»Kdo si pa ti, kaj delaš tu?«

»Kvak, kvak, kvak,« se je oglašila neznana žival. »Jaz sem mlada krastača. Med žabicami sem se rodila, živela sem med njimi, dokler nisem nekoliko dorasla. Pa so me jele sestre preganjati, češ da nisem prava žaba, ampak ostudna krastača. Preje niso mirovale, da so me zapodile od doma.«

»Ali greš z menoj pogledat po svetu?« je miška povabila krastačo.

»Pa pojdem, prav rada, kvak, kvak,« je odvrnila krastača in skočila v peharček.

Miško je bilo veslanje že utrudilo. Zdaj je imela pomočnico, tudi krastača je morala veslati, kar vrstili sta se.

Nekaj časa je plaval peharček po vodi, dospel je do jeza in le trudoma sta ga spravili k bregu.

Mirno in tiho je bilo vse naokoli. Blizu reke je bila globoka kotanja. Ker se je že mračilo, je miška sklenila, da v njej prenoči. Z gobčkom je potegnila peharček na breg in odhitela s tovarišico v globel.

Tudi peharček na bregu bi se bil rad skotalil v dolino k svoji ljubljani miški, pa si ni mogel pomagati. Tedaj je prisopihal mimo veter. Kakor bi bil vedel, kaj teži peharček, se je uprl vanj, postavil ga je na rob in peharček se je zakotalil kakor kolo za miško in njeno tovarišico v kotanjo.

Mala krastača se je zelo razveselila, ko je prišla z miško v globel, kajti našla je tam veliko staro krastačo, katere ji je presenečena pozdravila:

»Tako ostudna sem in nihče me ne mara,« je dejala starka. »Ostani ti pri meni. Kakor hčerka mi boš,« je nagovarjala mlado krastačo, ki je bila takoj zadovoljna.

Tedaj je priropotal v dolinico peharček in obstal pred družbo.

»Prav si imel peharček, zdaj smo pa vsi skupaj,« se je vzradostila miška in vsi so sedli vanj ter se zadovoljno pomenikovali skoro do jutra.

Miška se je nekoliko odpočila, zjutraj je morala s peharčkom sama na pot. Tedaj jo je pa zaskrbelo, spoznala je, da se je peharček preveč oddaljil od reke. Kako naj ga spravi nazaj? Semkaj je vetrov le redkokdaj prispel in miška ni vedela, kaj storiti. Peharček je pa mirno ležal pred njo, kakor bi ji hotel reči: »Me boš že spravila od tod, če boš hotela potovati z ladjico.«

Tedaj se je oglašila stara krastača: »Poglej jarek, ki vodi tod mimo, ta jarek se vleče prav do reke. Samo enkrat se oprimo v peharček, pa bo zdrknil v jarek, ti pa pazi, da boš pripravljena na koncu jarka, da skočiš v čolnček!«

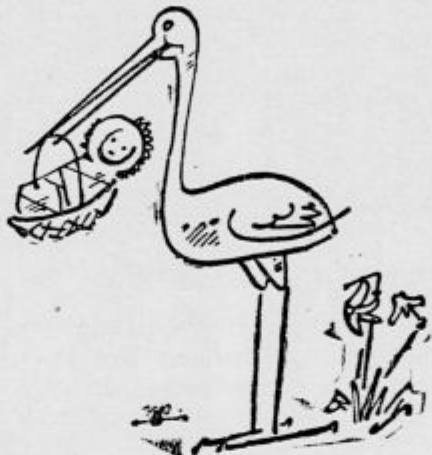
Z združenim močjo so potisnili peharček na rob jarka in kmalu se je zakotalil v vodo.

Peharček se je rjave umazane vode kar prestrašil, tudi bolečino je začutil pri svojem padcu. Ko je pri izlivu vode v reko sedla v peharček miška, je ugotovila, da se je nalomilo jadro in hudo ji je bilo.

Reka se je kmalu cepila v ozke rokave. Po eni teh rečic je spaval peharček in zašel z miško v trsje med globoko blatno močvirje. Zaman se je ozirala miška okoli in iskala z očmi prostor, kjer bi bila pristala. Nikjer ni zagledala niti pedi suhe zemlje. Že je mislila, da bo morala tu ostati in od lakote poginiti. Tedaj je pa opazila blizu sebe dolgonogo škorkljo, ki je stala na eni nogi v močvirju in sklonjene glave strmela zamišljena v trsje pod seboj.

Miška je vedela, da jo bo škorklja takaj požrla, če jo zagleda. Zaupala pa je

svoji spretnosti in hotela je poskusiti svojo srečo. Skrila se je za papirnata jadra in jela cviliti. Škorklja je to cvilenje takoj predramilo, dvignila je glavo, pogledala okoli in zazrla peharček. Zgrabila ga je s svojim dolgim kljunom in ga dvignila. Naslednji trenutek je že švignila iz peharčka miška in obcepela na pernatem hrbtu dolgonove tetke močvirja. Škorklja je hotela miško zgrabiti, zdelo se ji pa škoda peharčka, da bi odplaval po vodi, ker bi ga morala izpustiti iz kljuna. Zato je odkorakala skozi trsje h kraju. Postavila je peharček na tla, prav tedaj ji je pa že miška izginila izpred oči.

Miška se je skrila pod hrastov list, ki ga je zanesel semkaj veter iz bližnjega gozda. Mati škorklja je ponosno odnesla peharček v kljunu in ga postavila tik miškinega skrivališča na tla.

Zavel je veter, se uprl v papirnato jadro in peharček se je dvignil. Škorklja ga ni hotela pustiti, zletela je za njim.

Miška je ostala sama. Zlezla je iz svojega skrivališča in jela tavati po travici. Dospela je v gozd. Kmalu je bila na koncu, kjer se je zelo začudila. Kraj kamor je dospela, se ji je doždeval zelo znan, kar oči si je mela, sama ni vedela ali je resnica ali samo sanje. Pred seboj je zazrla domači potoček in znano hišico, kjer bivata v mali mišji luknjični njena roditelja in žalujeta za svojo izgubljenko.

Torej me je voda prinesla v velikem loku nazaj domov,« se je razveselila miška in počakala mraka. Ko se je zmrčilo, je švignila v hišico, kjer sta jo v luknjični radostno sprejela njena roditelja.

Naslednji dan so se otroci zelo čudili. Očka jim je povedal, da je radodarna mati škorklja prinesla ponoči v hišo malo živo dete. Z dolgim kljunom je postavila peharček skozi odprto okno, v peharčku pa je ležala ljubka novorojenka. Da niso otroci dvomili o tem, kar jim je oče povedal, jim je pokazal peharček in malo živo punčko v zibelki.

Pa tudi miško so otroci naslednji dan videli. Ko je bila Milena v sobi, je zaslislala, kako nekaj škriba, ozrla se je in zagledala svojo malo znancko.

»Kako vendar, da si se vrnila, saj si odšla na daljno potovanje in vsi smo mislili, da te ne bo nikdar več nazaj,« se je začudila Milena.

Miška se je zasmejala z drobnim cvilečim glasom, da so se videli njeni šivankasti zobki in odvrnila:

»Saj sem potovala, pa še daleč sem bila. Zdaj sem se pa vrnila in nikoli več ne grem od doma, čeprav mi preti nevarnost, da me tvoj stric ubije!«

»Ogibaj se ga, da te ne vidi, potem ti ne bo več nastavljal pasti in varna boš pred njim!«

»Pasti se ne bojim, kajti me živijo gremo pač samo enkrat na led, le človek, ki misli, da je modrejši, gre večkrat,« je dejala miška. »Prosim te pa, ne pravi stricu, da sem se vrnila!«

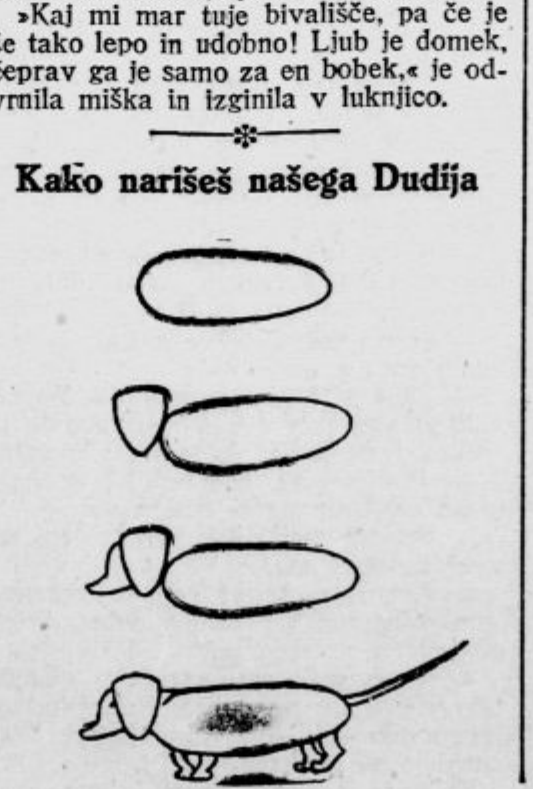
Milena je hitela k ostalim otrokom in jim povedala, da je miška zopet doma. Deca ji ni hotela verjeti. Vsi so odšli v sobico gledat svojo znancko. Miška je pomolila samo glavico iz luknjice in otrokom zavtila v pozdrav.

»Pa bi si bila vendar izbrala boljše bivališče, ne pa našo hišo, kjer si v večni nevarnosti,« je omenil Slavko.

»Kaj mi mar tuje bivališče, pa če je še tako lepo in udobno! Ljub je domek, čeprav ga je samo za en bobek,« je odvrnila miška in izginila v luknjico.

—*—

Kako narišeš našega Dudija

Vinko Bitenc:

Pesem o maju

V zlatem vozu pripeljala se je kneginja Pomlad, ljudstvo jo je pozdravljalo polno sreče, novih nad.

Poleg nje med samim cvetjem mladi Maj, prežlahni knez, lica, kakor kri in mleko, in oči kot žar nebes.

In Pomlad je govorila sinu svojemu tedaj: »Sinko dragi, čas je prišel, ko postane zemlja raj.

Še nocoj zasnuji Črešnjo, jutri pa se poročiš, vsa drevesa mi povabi v naš cvetoči paradiž.«

Služal sinko je, ubogal svojo mamico lepó; Ko je solnce zatonilo, je odhitel pod goró.

Tam ogrnil je nevesto v snežnobeli pajčolan, a naravno vso povabil je na svoj poročni dan.

M. Š.:

Vsezna in Nebodigatreba

Tam daleč za deveto goro je pred davnim časom živel kralj Nemakaj. Imel je dva sina - dvojčka. Prvi, Vsezna, je bil velik in vitek, znal je vse - vsaj z jezikom. Ni je bilo stvari pod božjim solncem, o kateri on ne bi bil mislil, da jo zna, zato se ga je tudi prijel ime Vsezna. Drugi, Nebodigatreba, je bil majhen in čokot. Starši so imeli z njim vedno velik križ, kajti bil je prav gotovo vedno tam, kjer ga ni nihče potreboval in nihče klical.

Če je mati kraljica, vsa utrujena od prevelikih skrbi in odgovornosti, malo počivala, je gotovo prihrumel v sobo Nebodigatreba in s krikom in vikom zdramil mamico iz sladkega spanca. Če se je oče posvetoval s svojimi ministri o važnih državnih zadevah, je prav gotovo prilomastil v posvetovalnico mali debeluh in motil gospode v državniških poslih. Če je strežaj skrivaj odprl steklenico in poskušal sladko vince, ga je prav gotovo iz kakega kota opazoval mali princ in ga seveda zatožil očetu. Skratka, bil je povsod, kjer ga ni bilo treba in zato so ga tudi imenovali Nebodigatreba.

Kralj se je postal in je hotel odločiti težko vladarsko breme. Ni se pa mogel odločiti, kateremu izmed sinov bi zapustil prestol, kajti bila sta mu oba enako ljubja in draga. Končno odloči: »Pojdita po svetu! Kateri bo več skušil in bo vedel ob povratku več povedati, bo moj naslednik. Nikomur pa ne smeta izdati, da sta kraljevega rodu! Ako kje stopita v službo, morata služiti najmanj teden dni v popolno gospodarjevo zadovoljnost.«

Tako je odločil kralj Nemakaj in tako se je zgodilo!

Poslovila sta se dečka od dobrega očeta in mamice ter krenila na pot.

Dolgo sta hodila čez hribe in doline, požirala prah po brezkončnih belih cestah, a doživela nista ničesar in nikogar nista našla, ki bi bil voljan vzeti v službo. Kar sta imela živeža s seboj, sta pojedla in želede se jima je pričel že prav neprijetno oglašati.

Prideta naposled do bajte nekega čevljarja. »Veš kaj, Nebodigatreba,« reče Vsezna. »K čevljarju pojdem in ga poprosim za službo. Ti me pa počakaj tamle v senci kraj gozda! Če me do večera ne bo nazaj, nadaljuj sam svojo pot, jaz bom skušal odslužiti vsaj teden dni.« Ne da bi čakal bratovega odgovora, jo je ubral proti delavnici mojstra kopitarja.

»Dober dan, očka, prosim, vzemite me za pomočnika, delam vam bom brez plačila, da le dobim jesti.« — »Zakaj pa ne, takih, ki bi le za hrano delali, ni baš mnogo. Toda, ali tudi kaj znaš?« — »Seveda znam, jaz znam vse!« — »Dobro je, tu imaš usnje, napravi čevlje, jaz pa pojdem tačas po opravkih!«

Vsezna se pogumno loti dela, ali o nesreča! Kar je sešil, ni bilo podobno niči možnji, kaj šele čevlju. Malce ga je le zaskrbelo, kaj poreče mojster, ko zagleda ta nestvor. Bilo pa je še hujše, nego je mislil, zakaj mojster ni štedil s psokami in batinami. Končno se ubogi Vsezna najde na cesti, stokaje otplipe boleče in skeleče ude in počasi krene proti gozdu, kjer je med tem Nebodigatreba sladko spal.

»Dragi bratec,« reče Vsezna, »le pojdi ti k čevljarju služiti, jaz ga imam že dovolj.« Nebodigatreba ne vpraša ne kaj ne kako, ampak jo mahne proti čevljarjevi bajti. Čevljar je med tem šel počivat. Zaklenil je sicer duri, a okno na dvorišče je pustil odprto.

Nebodigatreba pride do vrat in ko vidi, da ne more v hišo skozi vrata, išče, kako bi po drugem potu prišel do čevljarja. Najde odprto okno, ter nič hudega ne misleč skuša zlesti v sobo. Tedaj pa pridrvi iz sosednje sobe čevljar in besno zavpije: »Le počakaj, ti tat tatinski, jaz te naučim krasti.« V velikem loku vrže ubogega Nebodiga-

treba na sredo gnojišča. Revež še do sape ni prišel, kaj šele do besede. Ko vidi, da vihti čevljar debelo palico proti njemu, jo popiha, ne da bi pojasnil čevljarju kako n kaj. Ko prisopihla k bratu, se ta škodoželjno nasmehe in reče: »Kakor vidim, nisi prav nič dobro opravil, jutri pojdem zopet jaz iskat službe.« Lačna in žejna zaspita pod drevjem.

Drugo jutro jo ubere Vsezna proti vasi. Od hiše do hiše prosi, da bi ga vzeli v službo. Nikjer ga nočejo. Naposled pride do krojača. »Pomagati vam hočem, mojster, če mi date malo zajtrka, lačen sem tako, da komaj hodim.« Krojaču se je ubogi deček smilil. Da mu kos kruha in klobaso ter ga vpraša, če zna šivati. »Gotovo, očka, jaz znam vse, le brez skrbi hodite. Kar sem z delom!« Sede in prične šivati.

Šiva, šiva — a vse narobe; rokav prišije na vrat suknje, žep na koleno hlačnice, ubode pa dela palec dolge, samo da bi bil prej gotov.

Ko krojač pogleda, kaj je Vsezna šil, se razljuti, vzame palico ter ga prav pošteno premikasti. »Lažnivec lažnivi, vse si mi pokvaril!« Vsezna je komaj ušel jeznemu krojaču.

Ko je prišel k bratu, je žalostno sedel poleg njega ter mu povedal, da ga je krojač naglal.

Čez nekaj časa gre Nebodigatreba poskušat svojo srečo h krojaču. Krojač je ravno skrival kos blaga, ki ga je bil pristidel pri prikojevanju suknje. Bil je tako zamaknjen v svoje delo, da Nebodigatreba, ki je rahlo odprl vrata, stal na pragu in iskal besede v pozdrav, še opazil ni. Ko krojač vidi, da ga pri njegovem nepoštenem poslu opazuje neznanec, se silno razjezi. »Kaj stojiš in zijaš, budalo, spravi se mi izpred oči!« Ko Nebodigatreba sliši te prijazne besede in vidi, kako krojač sega po palici, se zasuče in brez besede izgine za vogalom.

»Kar dalje pojdiva, tu so sila nevjudni ljudje!« reče bratu, »eden me vrže na gnoj, drugi me hoče pretepsti. Ne vem, kaj sem jim storil, toda tu ne bom več iskal službe.«

Prideta v mesto. »Veš kaj, jaz grem v gostilno za natakarja. To bom menda le znal,« pravi Vsezna. Korajžno stopi pred debelega krčmarja, ki je stal pred vrati lepe gostilne. »Gospod, za natakarja me vzemite, pridno vam bom služil.« Krčmarji je dečko všeč in ga kar sprejme v službo.

Kmalu je prišlo nekaj gostov, da si omočijo suha grla. »Idi v klet in prinesi vina!« veli krčmar Vseznu. Ta vzame steklenico ter gre v klet. Dolgo ogleduje sode ter premišlja, kako bi prišel do vina. Naposled izdere največjemu sodu pipo. Curek vina mu brizgne naproti. Hitro nastavi steklenico, ki je bila seveda v hipu polna, potem pa poskuša pipo zopet zabiti v luknjo. Ker vidi, da se mu to ne posreči, jo kar popiha iz kleti ter brez slovesa zbeži iz hiše, zakaj vedel je, da bi ga krčmar za njegovo umetnost v natakanju nič kaj ne pohvalil.

Krčmar čaka in čaka, a ko se Vsezna le ne vrne iz kleti, gre sam pogledat, kaj je z njim. Lahko si mislite, kaj je rekel, ko je videl, da je vsa klet preplavljena z njegovo najboljšo kapljico. Vsezna bil se gotovo ne bilo dobro godilo, če bi ga bil krčmar dobil v pest.

Med tem je Vsezna že nagovarjal brata, da bi tudi on poskusil svojo srečo v gostilni. Nebodigatreba uboga in jo mahne k istemu krčmarju. Ker v sobi ne najde nikogar, gre pogledat v klet. Zopet je prišel revež do nepravem času. Tam pri velikem sodu stoji krčmar in vilva vanj vodo, da bi vsaj malo popravil škodo, ki jo je povzročil Vsezna. Ker pa krčmar pri tem svojem delu ni potreboval priče, vrže vrč z vodo vred v Nebodigatrebo.

Ta seveda ni čakal nadaljnjih ljubeznivosti, ampak jo je brzo ves moker odkuril tja, odkoder je bil prišel. Tako sta poskušala brata svojo srečo še v kovačnici, v kuhinji bogataša, tudi za hlapce sta se pomudila, a povsod jima je spodletelo. Vsezna ni ničesar znal in Nebodigatreba je prišel vedno o nepravem trenutku. Vsa obupana, lačna in žejna, bosa in raztrgana, se naposled znajeta sredi polja pod velikim hrastom ter premišljujeta svojo žalostno usodo.

»Sedaj pa res ne vem, kje bi še poskusila svojo srečo,« reče Vsezna, »naju bi menda še sam vrag ne hotel imeti v službi.«

»No, pa pojdiva z menoj, vzamem vaju za hlapca,« se oglasi tik pred njima raskav glas.

Serravallo

Železnato Chino-vina

povzroča izvrsten tek, pojačuje živce, popravlja kri ter se rekonvalescentom in slabokrvnim od zdravniških avtoritet zelo priporoča.

Ozborni okus.

Čez 10.000 zdravniških priznanj. Dobi se po vseh lekarnah. 3225

Parterna gimnastika

Ena izmed najbolj priljubljenih vrst telovadbe je med nemško mladino gotovo »parterna gimnastika« (praktična, talna, — Bodengymnastik). Je pa tudi v resnici zabavna in razvija telo do velike popolnosti. Mimo vsega pa, je celo za duševne vrline človeka velikega vzgojnega pomena.

Tudi pri nas so nekateri detajli te telovadbe znani, med njimi najosnovnejši in sicer — kozolec, katerega otroci kaj radi prevračajo. Se na kmetih se razposajeni poniglavci valijo po klanjih, dokler se kdo ne seznani boljše s trdim kamnom in mu ne zraščuje buška, da komaj klobuk sname, v svari drugim neprevidnim tovarišem.

Priljubljena gimnastika je vrsta telovadbe, ki ne potrebuje nikakega orodja, celo tovariš ni neobhodno potreben! Prav ustvarjena je le za mlade kopalce, ker so z mivko napolnjene kotanje že same po sebi tako vabljive. Na bregovih naši sinje Save je takih peščenih polj v izobilju in vsakdo bi se jih z veseljem posluževal, da bi le vedel kako. Temu naj po možnosti odpomore pričujoči članek.

Vsa »talna telovadba« se deli v tri glavne skupine in sicer: 1. v vaje na mestu, 2. v vaje med gibanjem ter 3. v vaje za pridobitev moči, spretnosti in smisla za ravnotežje. Te glavne skupine pa imajo pododdelke: vaje brez in s tovarišem, odnosno vaje in igre v družbi.

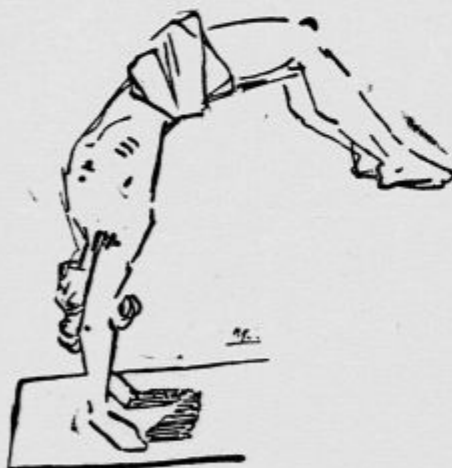

»Voltežiranje«

Težko bi bilo vsako vajo posebej popisati in jo predočiti s sliko, ker primanjkuje prostora. Navajam le osnovne oblike posameznih skupin, na podlagi katerih naj vse vsak zasebno izpopolnjuje. Ker vaje niso težke, temveč zahtevajo, — seveda le nekatere, — nekoliko poguma in dobro asistenco, bi se v kratkem zadevnem tečaju hitro naučil marsikdo in tako bi prišla ta koristna telovadba tudi v najširše plasti ljudstva.

1. Vaje na mestu — različni mostovi, gnezda, stoje, »turški pozdrav«, tehtnica itd.
2. Vaje v gibanju — kozolci vseh vrst, premeti, salti, različni skoki z in brez zaprek, sklopka na tleh, premet iz stoje na glavi in še mnogo drugih.
3. Razne borilne vaje, »voltežiranje«, različni sestavi kozolcev kot so »tank«, i. dr., »konjske dirke«, premeti s tovarišem itd.

Iz prve skupine so jako koristni mostovi, ker se pri njih izvedbi temeljito giblje in premika hrbtnica, ki postane sčasoma gibčna in prožna, pa tudi prsni koš se polagoma razširi.

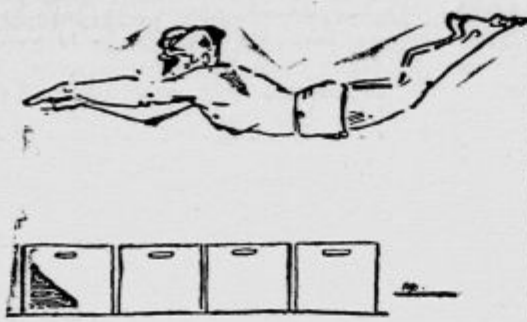

Premet

Prav tako imamo tudi v drugi skupini vaje, katere so koristne, lepe in zabavne. Izmed njih je jako lahko pričujoč kozolec s plovnim naskokom, ki ima včasih celo praktičen pomen. Več spretnosti zahtevajo premeti, zlasti iz stoje na glavi in sklopka na tleh. Kdor se hoče naučiti te skoke, naj si dobro zapomni njihovo bistvo. Med tem, ko se mora pri kozolcih in saltih hrbtnica zvit, upogniti naprej, se morajo vsi premeti izvajati z močno vleklenim hrbtom.

Tretja skupina pa nudi vaje za družbo. Pri njih se razvija moč, spretnost in čut za ravnotežje posameznikov. Pomislimo samo, koliko se zahteva od mišičevja pri »voltežiranju«, ako je »konjska muhast«. In poleg tega je lovljenje ravnotežja najpriljubnejše obremenjevanje zlasti bočne miškulature, ki je pri vseh današnjih ljudeh prešibko razvita. »Tank«, »konjske dirke«, »dušice tehtati« itd., te vaje so kar ustvarjene za doraščajočo mladež. Borilnih vaj naj se poslužujejo močnejši mlad-

ci, a nikdar ne po dva s preveliko razliko v teži. Pri deklicah razvijajo gracioznost in smisel za lepoto razni slikoviti, skupinski skoki ter ritmične skupinske vaje vzete iz parterne gimnastike.

Kozolec s plovnim naskokom

Kako koristna je priljubljena telovadba kot priprava za solne kopeli, o tem sem pisal že v svoji knjigi »Solnčenje«. Koža, ki je pri tej gimnastiki v stalnem stiku z drobnim mivko se močno utrdi in lepo porjavši. Seveda se je treba po vsakem takem valjanju temeljito umiti, ker se dostikrat kožne predušnice zamaže s drobnim prahom. Prirodno delovanje telesne površine je s tem ovirano, o kaki infekciji kože pa

ni govora, ker je pesek popolnoma razkužen po solčnih žarkih.

Visoka spretnost, ki si jo človek pridobi s parterno gimnastiko, je vsakomur v veliko zadoščenje za njegov skromni trud, ki je bil že sam po sebi zadosti zabaven. — Dobili se bodo nekateri, ki bodo obsojali te »cirkuske akrobacije«, toda to bodo le zavistni nesposobneži, katere bo bodla v oči njihova lastna nerodnost in bojazljivost.

Močno in gibčno telo se mnogo bolj počuti v boju za obstanek, ker lažje odporuje boleznim, kot deset senziitivnih mehkužcev skupaj! Nikakor pa ne smemo prezirati ugodnega vpliva te telovadbe na duševnost človekovo. Ne samo, da je izvanredno razvedrilna, tudi pogum, razsodnost, hladnokrvnost, preračunljivost in druge koristne lastnosti ogromno razvija.

Parterna gimnastika se je v krogu naših telovadnih organizacij že precej razširila in mnogo imamo mladih ljudi, ki so prožni, močni in sposobni, kakor — tigri. Oni naj se prikažejo v naša kopelišča in naj nauče ljudi temeljito izrabljati mehko mivko!

Poslednje, kar vam svetujem, bodi opomin, naj nihče ne skoči prevroč v vodo, da mu parterna gimnastika ne bo več škodovala kakor — koristila.

Ivo Zor.

Pred našo tujkoprometno sezono

Nekaj potrebnih mišljajev in nasvetov letoviščarskim krajem, lastnikom hotelov, restavracijem in sploh vsem, ki imajo s tujci opravka — Skrbimo za pomnožitev domače blaginje, vendar solidno in pošteno ter ne nosimo denarja v inozemstvo

Po nenavadno hudi in dolgi zimi se je naposled vrnila v deželo pomlad. Ozelenele so naše prelepe gore in doline, oživel so naši gaji in košati gozdovi, potegnil je topli jug ter s pomočjo solca pomedel zadnje ostanke in sledove zime. Lastovke so se vrnile in pričele gnezdit pod našimi strehami, z njimi pa so prišli v naša letovišča in zdravilišča prvi tujci. Narava se je odela v svatovsko oblačilo za njih sprejem. Ali smo se zadostno pripravili tudi mi?

Velik porast dotoka tujcev v preteklem letu je pokazal, da je posebno v glavni sezoni primanjkovalo stanovanj v večjih naših letoviščih in zdraviliščih. Vzpodbujeni po lanskim uspehim in v nadi, da bo, vsled smotrene propagande, ki jo vodijo naše tujko-prometne organizacije, letošnji poseti še večji, so se pričeli naši tujko-prometni interesi živahno gibanje. Hoteli modernizirajo svoje objekte, Bilo je zgrajenih precej novih hotelov in vil. Posebno živahno je bilo stavbeno gibanje na Gorenjskem, osobito pa na Bledu in okolici. S tem je Bled, ki ga je lani posejilo nad 14.000 tujcev, med njimi nad 4000 Nemcev, dosegel kapaciteto od preko 16.000 oseb na sezono.

Tudi v Kranjski gori, Mojstrani, Žirovnici in v Bohinjskem kotu se je pridno gradilo in adaptiralo. Pričakovati je, da bodo tudi ta priljubljena letovišča letos sprejela pod svoje okrilje par sto tujcev več kot lani. Pa tudi Stajarska ni hotela zaostati, kajti znana naša zdravilišča in termalna kopališča zaznamujejo letos znaten porast na sobah in posteljah. Vsem prednjači naše vodilno zdravilišče, svetovno znana Rogaska Slatina. — Kamor pogledamo, opazimo, da se z mrzlično naglico popravljajo, čistijo, belijo in prenavljajo vsi objekti, ki pridejo v poštev za sprejem tujcev. Slovenija je pripravljena za sprejem gostov vsake vrste, skromnejših in razvijenih, bogatih in manj premožnih. V tem pogledu smo, kakor vse kaže, dobro pripravljeni. Ako nam bo, kakor nam obetajo vremenski preroki, šlo vreme na roko, tedaj smemo pričakovati, da ves trud naših tujko-prometnih interesentov ne bo zaman!

Kako pa je v drugih ozirih? Ali smo si svesti, da moramo tujcu, ki nam nosi denar, dobro streči, obzimo ravnanje z njim ter v cenah ne pretiravati? Pomisliti moramo, da smo v tujini na glasu kot dežela solidnih cen in dobre postrežbe, zato moramo stremeti, da tega slovesa ne napravimo lahkomišelnosti. Ker smo v cenah nižji kot naši sosedi, privlačujemo kljub skromnejši propagandi vsako leto več tujcev. Čim pa bomo opustili staro solidno stališče in pričeli napačni lok cen, tedaj se bo pričel roj tujcev krčiti in zaman se bomo trudili popraviti zgrešeno. Gledati moramo na to, da se imajo tujci pri nas najmanj tako dobro kakor drugod in skrbeti za to, da jim bo pri nas bolj všeč nego kjerkoli.

Prehrana bodi solidna in raznovrstna. Z vso skrbnostjo je paziti na snažnost jedilnega orodja in posode. Postrežba bodi vladna in točna, ne hladna, pa tudi ne vsiljiva. Uslužbenec je treba zadržati, da morajo gospodarju javiti vsako, tudi najmanjšo pritožbo gostov tako glede prehrane, kakor tudi glede postrežbe. Po sobah naj vlada snaga, če se pojavi mrčes, ga je treba nemudoma zatreči. Posteljina bodi čista, ne raztrgana in ne preveč zakrpana. Sobna oprema, četudi preprosta, naj bo lična in pripravna. Razvijenim gostom je treba sobo opremiti udobneje, saj takšni radi plačajo višje cene, samo da ne pogrešajo udobnosti, katere so vajeni doma. Za postrežbo tujcev namenjeno osebo mora biti v svoji stroki dobro izučeno ter vajeno obveščanja z izobraženimi, eventualno odličnimi osebami.

Kdor ima redno opraviti s tujci, ta naj bo dobro poučen o krajevnih razmerah in zanimivostih, da more poizvedujočim točno odgovarjati. Če je treba, naj jim pokaže, kod se najudobneje pride, kamor bi radi šli na ogled in jim bo sploh v vsem kar največ na roko. Če so se odločili za daljši izlet, naj se jim preskrbi vodnika.

Pri prijavljanju tujcev je treba ravnati obzirno in molčljivo; vse formalnosti naj opravi po možnosti najemodajalec sam. Ob prihodu in odhodu je storiti vse, da ima tujec čim manj posla s svojo priljago kakor tudi z nabavo vozniških listov. Vsekakor je preskrbeti za udoben odvoz in dovoz.

Cene naj bodo vidne in vsakemu gostu dobro znane, da se osebju onemogoči vsaka prevara. Ako je gost prevarjen od nepoštenega personala, bo nosil krivdo edinole gospodar.

Na domače prebivalstvo je treba vplivati, da bo s tujci občevalo vljudno in ustrezljivo, kakor se spodobi kulturnim ljudem. Ne bomo pa servilni in ne zabavljamo napram tujcu čez naš narod in našo domovino. To tujca prav nič ne briga in mu je zaradi tega tako govorjenje skrajno neprijetno. Ne ponižujmo se v očeh tujih gostov!

Če gost spozna, da si prizadevamo ustreči sleherni njegovi želji, nam bo hvaležen, bo rad bival pri nas in bo k nam rad prišel zopet in zopet. Z vljudnostjo in ustrezljivostjo ter z zmernimi cenami se dela najcenejša, a tudi najuspešnejša reklama.

Omeniti moramo pri tem, da so se o priliki zadnjega izleta nemških avtomobilistov v Dalmacijo mestoma prav občutno navijale cene, po principu »striži ovco, kadar jo imaš«. Gostom je bil užitek pokvarjen in čule so se ostre in pikre opazke na toli slavljeno jugoslovensko gostoljubnost in solidnost.

Pri napisih, objavah, prospektih, jedilnih listih itd. pazimo na to, da ne bomo pačili lastnega jezika, pa tudi na to, da se ne smesimo s mrcvarjenjem tujih jezikov. Vse take in enake tiskovine dajte v pregled in sestavo strokovnjaku.

Pozabiti ne smemo, da so najvažnejši pogoji za uspešen razvoj tujkega prometa: prometna sredstva, čim hitrejša prevozna sredstva z najvišjo prometno varnostjo, vsestranska udobnost pri prevozu ter čim nižje prevozne cene. S pohlavo moramo omeniti prizadevanje železniške uprave, ki vestno vodi račun o potrebah tujkega prometa ter se ozira nanje pri sestavi vozniških redov. Razveseljiv je tudi mogočen razmah avtobusnega prometa, posebno v zadnjih mesecih. Precej žalostno pa je še poglavje o naših cestah.

Dočim so glavne ceste dobre, nekatere celo izvrstne, moramo z bridkostjo in srcu konstatirati, da se nahajajo nekatere stranske ceste, ki pa niso nič manj važne za tujski promet, v naravnost obupnem stanju. Naj omenimo le ceste iz Bohinjske Bistrice do jezera, ki je razdrapana do skrajnosti, dalje nekaj tako vzorno cesto iz Kranja na Jezersko, iz Kamnika do Stahovice in do Gornjega grada, iz Straže v Toplice, ceste v gornji savinjski dolini ter v selški in poljanski dolini. Tudi cesta iz kolodvora Bled na Rečico in Gorje ne dela časti našemu najodličnejšemu letovišču. Vse te prometne žile obupno kličejo po popravilu. Za prizadevanje kraje značajno vzdržno propadanje teh cest neizbežen smrtni udarec glede tujkega prometa.

Dalo bi se še marsikaj govoriti o higijenskih razmerah, posebno v manjših krajih, o ureditvi kopališč, o zasajanju parkov in drevedov, o vpeljavi elektrike itd. Pa o tem drugič.

V splošnem smo lahko še precej zadovoljni s pripravami za sezono in nadejamo se, da bomo lahko dostojno

sprejeli tujce, ki jih pričakujemo letos v še večji meri ko lani, — seveda če ne bo nepredvidenih zaprek. Obetamo si lahko od vala tujcev znatnih koristi za naše narodno gospodarstvo. Na drugi strani pa moramo konstatirati kaj malo razveseljiv pojav, da naša letoviška publika zadnje čase v vedno večji meri zahaja v inozemska kopališča in letovišča. S tem je paraliziran ves efekt, ki nam ga donaja tujski promet. Kaj pomaga to, da nosi tujec denar k nam, ko ga pa mi v isti ali pa

celo večji meri nosimo v inozemstvo. Po vsej Evropi, zlasti pa v Nemčiji, skušajo omejiti ta odtok kapitala v inozemstvo ter apelirajo na patriotski čut občinstva. Celo bogata Amerika, v katero se steka iz vse Evrope zlato, opozarja one, ki potujejo na zabavo in oddih v inozemstvo, z devizo »see America first« — oglej si najprvo Ameriko. Tembolj naj torej velja za ubogo Jugoslavijo

»See Jugoslavia first!«

A. V. P.

Binkoštna miza

Oranže

Malo je ljudi, ki vedo, koliko vrednost ima oranža za človeško zdravje. Ko jih vidimo na trgu nakopičene v vabljive, duhteče piramide, nam pač razveseljuje oko in vzbudijo željo, vzviti jih. Toda malo je onih, ki si jih morejo vsled razmeroma visoke cene privoščiti, ne do mile volje, toda vsaj vsaki dan po eno. S tiho resignacijo se ozira meščanska gosposodinja srednjih slojev po njih, ko stika po trgu, kaj in kako bi nabavila naicenejšo in tečnejšo hrano za lačne želodčke svoje družine. Da bi pa mogla ta dragoceni sad privoščiti svojim ljubljencem, si skoro ne pride na um, da bi bilo za marsikatero bolehnega in slabotnega otroka to pravi lek.

V zadnjem času zdravniki zelo priporočajo uživanje oranz. Slabotni ljudje naj bi užili vsak dan po dve oranži. Nervozni tudi po pet. Mati, ki je imela holecen med otroki, je gotovo opazila, da mnogo zdravili, ki jih je predpisal zdravnik, diši po oranžah. Že to je priča, da te v oranžah zdravilna moč. Redno uživanje oranz nas varuje pred influenco, hripa in drugimi nazledljivimi boleznimi.

Toda ne le sok oranze je tolike važnosti za naše zdravje, nego tudi njena lupina. Ob času, ko so oranže zrele, so trije preobloženi s tem sadežem, lupine pa vidimo razmetane po ulicah, treh in smetiščih. Poti in steeze naših izletniških točk od male idilčne šmarne gore do orjaka Triglav so zaznamovane od vrlih turistov po oranžnih olupkih, ki jih kot na markacijah planinskega društva. Naj ti bo ta zadeva toliko v tolažbo, tihni nopotnik, ako te s tem žaljen tvoji estetski čut da se ta sad vendar po takih krajih s pridom uživa.

Lupina oranze je tako prepojena z zdravilnim, eteričnim oljem, da čori v ozni kakor smola. Baš lupina je tudi sestavni del večine dišečih voda in del mnogih zdravilnih sestavin. Posušene lupine zmleto v mletih v prah. Izdelujejo iz nje vodo, marmelado, olje in izvleček (ekstrakt).

Kandirana oranžna lupina je tudi v finih kuhinjah dobro znana dišava za razne sladice. Sirup, ki se izkuha iz lupine, je zdravilo za želodce, čaj — a ne sme biti premočan, ker sicer škoduje — za opešana prebavila. Kdo ne pozna hladnih oranžnih sladkorčkov in oranžne pijače (oranžada)?

Oranžni lupin izvleček služi proti gripam in iznuščam na koži. Namočiti 15 g lupine v četrt litra finega špirta. Pusti na soncu 4 dni nato tekočino precedi skozi platneno krpo, shrani v steklenico in dobro zamaši.

Mezga iz oranžnih lupin. Razreži 75 g lupin, zalij z pol litrom dobrega belega vina, pusti na soncu dva dni, nato vse skupaj prevrni na pol kilograma sladkorja: Deni v kozarce, ko se ohladi, zaveži in hrani.

Kandirane lupine. Osušite z njih belo kožico, ker greni, in zreži na krnice, koščke ali kroge, nato namakaj lupine 24 ur v drugi čisti mrzli vodi, potem odlij to vodo in kuhaj 10 minut v drugi čisti vodi. Odcedi in stelstaj. Vzemni toliko sladkorja, kolikor tehtaš ocedelne lupine, sladkor kuhaj toliko časa, da zastekleni (se vleče) stres lupine notri in kuhaj pet minut. Lupine poberi iz sladkorja na cedilce, deni v kozarec, sladkor kuhaj še kakih 10 minut, hladnega nalij na lupine in hrani.

Kupujte »Zvezdanko«!

Binkoštni jedilnik

Špargljeva juha

Šparglje zlomi ter kuhaj do mehkega v slani vodi ali juhi. Glavice kuhaj posebej in pazi, da se ne razkuhajo. Ko so mehke, jih pretlači, v kozici razbela presnega masla in naredi z moko svetlo prežganje, zalij z ocedkom od špargljev in pretlačenimi šparglji, glavice pa daj proti koncu v juho, da ostanejo cele. Legiraj z raztepenim jajcem. Zakuhaš pa tudi lahko možganove ali mozgove čmočke.

Narastek od špinacea

Daj v kozo za pol jaja presnega masla. Pristavi in ko se raztopi, primešaj 1 žlico moka. Mešaj, in ko se moka napije masla, zalij z 1 kozarcem mleka. Mešaj in kuhaj, da dobiš v par minutah lep, gladek bešamel. Prideni 1 skodelico (¼ litra) dobro ocedjene, goste, pasirane špinace. Kuhaj vse na milem ognju in mešaj. Ko je tako gost, da se začne ločiti od dna, prideni 2 vrhanci žlice nastregnega sira, 3 žlice sesekljane kuhane gnjati ali drugega finega mesa, kumetine, teletine itd. Ko je zmes hladna, vmešaj dobro še 3 rumenjak in prideni trdi sneg 3 beljakov. Nakopiči zmes v ognjavarno, namazano skledo, potresi jo s sirom in peč 20—25 minut v srednjevroči pečici. Takoj serviraj. Poleg daš redko bešamelovo omako. Serviraj kot predjed.

(Iz francoske mešč. kuhinje.)

Telečji fileti

Telečje zarezbrice osuži od kože, potolči in nasoli. Povajljaj jih v droblinah in še malo potolči, da se vsedeje drobtine v meso, potem jih na presnem maslu lepo rumeno zapeči. Garniraj jih z limonovimi kolesci in serviraj zraven berivico.

Zdribov kuh raznobarven

Skuhaj 5 žlic pšeničnega zdroba na mleku gostu. Dodaj 4 dkg presnega masla, deni v skledo ter mešaj, da se ohladi. Ohlajenemu primešaj 4 rumenjake, tri žlice sladkorja in nastrgane limonove lupine. Iz 4 beljakov naredi trd sneg. Predno sneg primešaš, razdeli prej pripravljeno zdrobovo zmes na tri enake dele. K enemu delu primešaj dve ploščici zribane čokolade in eno tretjino snega. V drugi del prilij dve žlici malinčevega sirupa ter drugo tretjino snega. Tretjemu delu primešaj samo zadnjo tretjino snega, naloži potem drugo vrh drugega v kuhov model (obliko), skuhaj v sopeni ali speci v pečici. Pečenega potresi s sladkorjem ali oblij z gorčim malinčevim sirupom ali čokoladno kremo.

Jagodni liker

Na pol litra suhih, izbranih jagod deni ¼ litra sladkorne sipe in ¼ litra finega špirta, dobro zaveži in pusti na soncu tri do štiri tedne. Steklenico večkrat pretresi. Čez štiri tedne kuhaj ½ kg sladkorja v ½ vode, da se očisti, odstavi od ognja in precedi špirit z orehov skozi krpo. Dobro premešaj in deni v steklenico ter dobro zamaši. Sladkor in orehe istočasno zaliti s špiritom, je škoda, ker se orehi brez potrebe navzamejo sladkorja, ker niso porabni.

Orehovec

15 mladih, zelenih orehov, dokler še ni lupina v njem, operi, osuši in zreži na drobno. Deni v steklenico in nalij vrhu ¼ litra finega špirta, zaveži in pusti na soncu tri do štiri tedne. Steklenico večkrat pretresi. Čez štiri tedne kuhaj ½ kg sladkorja v ½ vode, da se očisti, odstavi od ognja in precedi špirit z orehov skozi krpo. Dobro premešaj in deni v steklenico ter dobro zamaši. Sladkor in orehe istočasno zaliti s špiritom, je škoda, ker se orehi brez potrebe navzamejo sladkorja, ker niso porabni.

Skrite lepote Slovenije

Ljubljanski izleti.

Pri nas se mnogo govori o turizmu ali tujskem prometu. Tekom zadnjih 50 let se je res marsikaj storilo in tudi sedaj se mnogo dela. Toda za vsako stvarco treba toliko časa, preden se kaj zgane, vse gre tako neznansko počasi, s tako lesenim temperamentom, da nikakor ne moremo naprej sodobno s kolesom kakor n. pr. v Kamniškobistrici, v Vrata do Aljažvega doma itd. Bogatih Angležev si želimo in petičnih dolarskih princes, pa zopet ni sredstev za vpeljavo elektrike, vodovoda, in izvršitev regulacijskih načrtov v najpomembnejših, od prirode z ugodnimi pogoji in raznovrstnimi krasotami obdanih krajev, in seveda tudi ne denarja za zgradbo poštenih hotelov, takih namreč, kakršnih so tisti razvajenci, ki si jih želimo, povsod navajeni. Kako je že rekel ongi ... »najprej stalca — potem krevca«. In prav je imel. — Vso mogočo industrijo forsiramo, za to se najdejo kapitali, nastanejo uradi in pisarne, a zopet ni denarja, da bi vsaj v tujkoprometno tako važnem središču kakor je Ljubljana postavili in vzdrževali reprezentativno, dobro informativno tujkoprometno pisarno (s SPD skupaj) ter smo prisiljeni, zadovoljevati se — ne vem kako bi se izrazil, z neke vrste tesno »trafiko« za prodajo voznih listov v Kreditni banki pod naslovom »Turist-Office«.

No in kaj naj rečem o tujkoprometni literaturi? Tu je še najlepše? Ako si tri leta delal in se pošteno trudil, vse per pedes pregledal ter tudi drugače skrbel, da bi izdal čim zanimivejši, osobito za Ljubljance tolikanj potrebnih vodnik: **Ljubljanski izleti** (100 enodnevni izleti iz Ljubljane po Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem — ki bi na očividno stal seveda nekoliko več nego 100 para), potem nastane tako zanimanje pri naših založništvih, da od navdušenja za tako knjigo kar 14 dni do sapa ne pridejo ter pozabijo, da bi vsaj odgovor zaslužili avtor na dano jim ponudbo! Usoda majhnega naroda...

Oprostite prosim. Priprava na vsak izlet traja nekaj časa, posebno pa za današnjega, ki ga nameravamo napraviti, in ki še ni prišel v »modoc«. Ne bom rekel, da je najlepši in najzanimivejši izmed gori omenjenih zbirke 100 ljubljanskih enodnevnih izletov. Stavim pa kar hočete, da 1/1000 ljubljanskih turistov še ne pozna tega kraja in ni še videlo mičnega dolenjskega

Zijala

pri Mirni peči, enega izmed najzanimivejših turističnih »solnc«, ki sijejo po naši zapuščenji Dolenjski poleg prav tako obiska vredne

Luknje

pri Novem mestu. Neverjetno je, kako dolgo časa nam je bila ta zanimiva prirodna dolenjska atrakcija neznana!

Izlet traja približno 5 ur. Če se z jutranjim dolencem odpeljemo do Ponikve, še prav lahko ujamemo večerni vlak v Novem mestu za povratek. Lep majniški izlet, ugoden tudi za deco! — Polovica izleta ni še markirana. Zato bo menda najbolje, da dam slovo feljtonskemu stilu in brez sulfuriziranja navedem izlet tako, kakor ga priroda diktira in kakor je približno opisan v rokopisu »Ljubljanskih izletov«, torej:

Zasledovanje Temenice iz Ponikve skozi Vrhpeč in Luknjo s povratkom v Novo mesto, 5 ur.

Z železniške postaje

Ponikve

pod istoimensko vasico ob Temenici (gostilna pri Florjani) med Trebnjem in Mirno pečjo, ji¹ za železniškim tirom mimo Zupančičevega mlina do železniškega mostiča tik ob Temenici 8'. Spotoma smo ugledali na ji. holmec Gradišče 408 m s cerkvico sv. Ane; zapomnimo si ga, ker nam bo služil za orijentacijo do Vrhpeča na njegovem iz. zmožju! Komaj 1' dalje od mostiča za strugo Temenice opazimo prvi, najjačji požiralnik

Pri rupah,

ki krepko požira, dočim malo naprej oddod drugi ponor le počasi golta, ker je ves zabasan s šaro. Še nekaj korakov dalje za strugo že pojenja Temenica ob mali vodi ali kadar Zupančičev mlin vodo nabira. Ob veliki vodi, ki poplavi vse polje pa sili Temenica dalje proti l. po negloboki rupasti strugi in tok se kmalu razcepi. L. stranski rokav konča pri oglednem skalovju z mnogimi požiralniki, glavni tok Temenice (ob vel. vodi) pa se obrne v d. proti železniški progi nazaj ji. in ponikuje v globokih rupah. Za dobrih 5', ko smo zopet ugledali Gradišče, se sled suhe struge (ob normalnih razmerah) popolnoma poizgubi. Oddod nadaljujemo pot po nečistem dolcu med njivami proti železniškemu nasipu, pred njim pa v l. po kolovozu v gozd. Skozi večjeje na l. se prikaže valovit travnik, na njem niz globeli z manjšimi rupami, ki v presledkih jasno označujejo podzemni tok Temenice, oziroma kjer

se ob povodnji pomiče ali nastopa voda. Še jasneje pa kaže njeno smer globoka deber z razno navlako nekoliko dalje pod našim kolovozom, ki gre pod visokim železniškim nasipom. Na sz. strani Gradišča, pičla 2,5 km zračne črte ji. od žp. Ponikve, spod železniške proge v globoki jami je zadnji ponor Temenice, takozvana

Risovnica.

Dobrih 5' pred njo opustimo za nekaj časa zasledovanje Temenice, ki se izgubi pod Gradiščem ter krenemo z našega kolovozna na i. kraju frate (za nekdanjo apnenico) v d. gori po vozni poti čez žel. tir, koj nad njim pa v l. nazaj proti Gradišču (skozi hosto se nam tu odpre pogled na vasi Jezero in Lukovec), potem pa po zgor. kolovozu čez vrh s križem tik pod Gradiščem d. doli na

Vrhpeč

h gostilni »Fran Krevs« ob vel. cesti iz Mirne peči v Trebnje 20'. Pod to cesto na prisojni strani Gradišča se odpira globoka, široko zaokrožena jama, tu pride drugič na dan Temenica po približno 2 km dolgem podzemnem toku.

Od gostilne »Pri Krevsu« na d. po Trebanjski cesti samo 4', nato l. navzdol za krajem in kmalu s križišča zopet v l. naravnost doli 8'. Na dnu nas preseneti v l. kotu jame slikovit, romantičen prizor, ogromna nad 100 m visoka peč. Na l. strani navpične stene zija visoka, prostorna špranja

Zijalo,

na d. kraju stene na navpičen ozek žleb. Nad i. robom žleba v zgor. delu na težko pristopnem mestu je skrita

Fantovska luknja.

ki je služila svoj čas kot izvrstno skri-vališče. V dnu stene Pod zijalom opazimo globok tolmun, ki bruhla po obilnem deževju silne vodne mase iz podzemnega jezera. Zunaj pred njim je struga z mahovitimi kamni (paziti — opozko!) navadno suha in šele malo nižje je globok tolmun z očkami, kjer privira Temenica iz drugih stranskih izvirov. Koj pod jezoj spodaj pred Zijalom je izvir Temenice že tako jak, da goni zapored kar tri mlina. Mimo njih nadaljujemo pot po tesnem logu do četrtega mlina (do sem, približno dober 1 km od tretjega mlina se celo lahko popeljem s čolnom), ko se dolina prijazno odpre, ves čas po d. bregu leno ponikujejo se, globoke Temenice, naprej izpod Biške vasi nad mostom pa po l. bregu v vas

Mirno peč

230 m v prostorni ravnini med razsežnimi obilnimi griči 45'. — Gostilne »Lud. Novljan«, »Ant. Rupenac«, »Mart. Potočar«. Obilen 1 km sil. nad vasjo je železniška postaja istega imena. — Tik vasi na s. strani ob kolodvorski cesti se razteza skoro 0,5 km dolga loka, ki se po nalivih napolni z vodo. Po zimi nudi ugodno drsališče in daje mnogo ledu. Krog in krog vasi prostoren, gladek smuški svet.

Iz Mirne peči skozi Luknjo v Novo mesto. — Izpred trgovine »A. Remic« stopimo z Novomeške ceste v d. med hišami in koj v l. mimo kozolca ji. dalje po polju pod gorico z grobiščem v

Malensko vas

20', kjer se nam zopet približa Temenica z velikim kolonom. Za nadaljnji 8' istosmerno po vozni poti pod bregom krenemo pod vasio Mali vrh na d. po travniku h goriškemu mostu 7'. Komaj 2' dalje na d. bregu v Brodu pod Goriško vasio opazimo miren požiralnik. Tukaj drugič izgineva Temenica ob normalnih razmerah in se prikaže na dan šele po 2,5 km dolgem podzemnem toku pod Lukenjskim gradom. Ob veliki vodi tudi ta ponor ne more pogoltniti vsega. Voda preplavi še dober 1,5 km dalje vse širno polje med Goriško vasio, Spod. Vrhovem in vasio Jablanom na l. kraju polja v bregu ter tudi ves globoki log ji. pod slednje omenjenima seloma, katerega konec imenujemo

Dnò.

Tu so trije rupasti ponori, oddaljeni le še obilen 1 km zračne črte od Luknje. Od Broda pod Goriško vasio samo še 60 korakov po cesti, potem l. po stezi naravnost čez travnik mimo suhega požiralnika ter l. gori v vas

Vrhovo

na z. bregu nad Dnom Temenice. Skozi vasio kratko v d. navzgor in l. dalje nad Dnom ob krasnem pogledu na grad Hmeljnik malo navzdol v hosto na l. okrog konca Dna, nato zopet nekoliko gori do razpotja 20'. Tu po d. markiranem kolovozu naprej, za nekaj minut doli po d. poti, potem zopet l. navzdol pod lazom ter dalje po l. zgor. stari grajski vozni poti, ki zasuče v d. doli pred romantični

Lukenjski grad

v globoki jami 18'. Krajina tu je povsem druga kakor pri Vrhpeči. Tik pod visokim, razpadajočim grajskim poslopjem v divjem, mrkem gorskem kotlu vre izpod skale jak izvir, t. j. Luknja. Tu tretjič privira na dan Temenica, to pot pod imenom

Prečna.

Se mnogo romantičnejši je moral biti ta motiv nekdanj, ko je vrela Prečna iz Luknje in šumela v slapovih navzdol preko skalovja. Industrija nam je tudi to prirodno znamenitost pokvarila. Prečno zajezila z jakim jezoj in postavila na d. bregu elektrarno, ki daje

Lukenjski grad na strmim skalovju tik nad izviru Prečne je po svoji legi zelo sličen znanemu Predjamskemu gradu pri Postojni. Tudi tukaj je gospodoval v 15. stol. Erazem Predjamski in imel svoje skrivališče. Težko pristopni grad je služil za turških navalov okoličanom za pribežališče. Grad so imeli razni plemeniti: Lukenjani, Gallenbergovci, Barbo in Langer. 19. avgusta 1827 so ga oplenili bosenski hajduki.

Po ogledu gradu se vrnemo nazaj k Luknji in nadaljujemo pot po l. (ne d.) bregu. Za 4' od Luknje, preden se log zavije, zacija na l. jama s črno odprtino v obliki črke »T«. V njej stoji voda, ki je gotovo v zvezi s Prečno. S tega mesta imamo tudi najlepši celoten pogled v divjeromantični konec Prečne z Lukenjskim gradom, ki ga okrožajo pečevite navpične stene in gozdovi!

Nekoliko nižje doli za Prečno stoji žaga, tam se nam že tudi posveti v as Prečna

172 m pri Novem mestu z veliko novo cerkvijo in z visokim Trdninim vrhom v Gorjancih v ozariu. Kraj oddaljen od Luknje 2 km, od Novega mesta pa 3 kilometre. Gostilne: »Fr. Drenik« in »Pečarič«. Ob cesti sredi vasi stoji še osamljen zvonik stare cerkve, ki so jo porušili Pod vasjo se obrne tok struge Prečne naravnost proti j. zviša se še nekaj časa po dobrih, nato pa izlije med Novim mestom in Stražo v Krko.

Od gostilne »Pečarič« se vzne Novomeška cesta pod novo cerkvijo in šoli v l. navzgor skozi hosto in čez polje v vas Bršljin ob vel. Dolenjski cesti, ki pelje na žp. Novo mesto.

Turisti, spomnite se tudi Dolenjske in skušajte čim prej seznaniti se z zanimivimi kraji ob Temenici!

Rud. Badjura.

Kongres lutkarjev v Pragi

V okvirju državnega tečaja za prosvetne vzgojitelje priredi »Masarykov ljudskovzgojni zavod« (Prosvetna zveza) s podporo češkoslovaškega ministrstva šolstva in narodne prosvete o binoklošnih dneih (18. do 20. maja) veliko lutkarsko razstavo, ki se je udeležilo veliko vseh čeških lutkarskih organizacij tudi Francozi, Rusi in Nemci. Povabljeni smo bili tudi Slovenci, da se udeležimo te prireditve in razstavimo svoje lutke, a vsled kratkega roka ni bilo mogoče zbrati toliko gradiva, da bi budili pozornost sredi zanimivih zbirk, s katerimi razpolaga češkoslovaška lutkarska organizacija. Zato bo samo naše društvo »Alena«, ki je prevzelo v svojo upravo bivše Klementičevo lutkarsko gledališče, pozdravilo zborovanje lutkarjev v Pragi, da se vsaj na ta način tudi mi pridružimo manifestaciji za razvoj lutkarske umetnosti.

V soboto dopoldne bo sprejem gostov na razstavišču, kjer se bodo lutkarji poklonili spominu najstarejših češkoslovaških narodnih lutkarjev iz rodu Kopecky, katerih potomec, Karel Kopecky bo zaigral v svojem gledališču gostom za zgled vzorno staročeško lutkarsko igro. Nato si gostje ogledajo razstavo lutk, odrov, tehničnih naprav, literature itd. Popoldne se vrši zborovanje češkoslovaških lutkarjev pod vodstvom znanega strokovnjaka in propagatorja lutkarskega gledališča dr. J. Veselega. Fr. Ptacek predava o programu in ciljih češkoslovaškega lutkarstva. Zvečer bodo vzorne predstave v gledališču »Kraljestvo« lutke, kjer bodo izbrani igralci podali Tylovega »Strakonicekega dudakac« in Pocijevo igro »Kalasiris, lotosov cvet«. V gledališču za umetniško vlogo bodo istočasno igrali »Revolucijo na vasic« in »Sokrovo igro« Brokat, bajni princ. V nedeljo dopoldne je na sporedu dolga vrsta referatov, ki jih navajamo zato, da se vidi, kaka važnost se pripisuje temu, pri nas še tako malo razvitemu galsperskemu teatru. Prof. Ida Jirasekova govori o lutkarskem gledališču v otroških vrstih, ravnatelj J. Hloušek o lutkah na osnovni šoli; ravnatelj A. Bartoš: »Lutke kot začetek otroške organizacije; dr. J. Veselely: »Lutkarsko gledališče na srednjih šolah; ravnatelj J. Havelka o lutkarskem gledališču na preparandijah; inž. Fr. Čech o društvenih lutkarskih gledališčih; Boh. Sykora o delovanju lutk na Slovaškem; red. Fr. Ptacek o umetniških lutkarskih gledališčih; prof. J. Skupa o poslanstvu lutkarskega gledališča pri vzgoji in zabavi odraslih; MU dr. K. Driml o lutkarskem gledališču kot propagatorju zdravja; nadz. Jos. Maštalco o lutkarskih gledališčih na narodni meji; akad. slikar Oton Bubenček o sokolski mihi v lutkarskem gledališču; JU dr. Kubiček: Lutkarsko gledališče kot propagator življenjskega zborovanja in drugih idej; svet. V. Sojka o problemu repertoarja.

Pri praktičnih referatih bodo govorili: V. Sojka o tem, kako je treba pripraviti igre glede recitiranja (govora); Vit. Skala o zunanjih opremi; Fr. Ptacek o tehničnih sredstvih; Fr. Jirasek o malih lutkarskih gledališčih in Fr. Ptacek o potujočih gledališčih.

Popoldne bo nekaka tekma predstav, ki jih uprizore Rusi, Francozi in Nemci na svojih lastnih gledališčih, zvečer pa prire-

de Plizenčani veliko »Tip - top revljac« v 18 slikah s sodelovanjem najboljših sil in jazzbanda. Iz navedenega programa je razvidno, kako resno se smatra drugod vprašanje lutkarskega gledališča in kako dolga je vrsta strokovnjakov, ki se bavijo s temi vprašanji.

V ponedeljek bo zaključno zborovanje, kjer bodo sprejete resolucije in program za bodoče sodelovanje med slovanskimi in svetovnimi lutkarji. Popoldne bo pregled zakulisnih naprav v najboljših praških gledališčih in praktične vaje v sceničnih efektih. Zvečer se bodo zopet izkazali Plizenčani s predstavo za odrasle pod naslovom: »Kaj zmorejo lutke«.

Za udeležence kongresa je izdelal kipar Šaloun posebno umetniško plaketo, ki jo prejmejo gostje kot znak za spomin.

Slovenski lutkarji se bodo gotovo radi v duhu pridružili temu svetovnemu kongresu, dasi sami ne morejo še pokazati posebnih uspehov na tem polju. Edino res umetniško izvršeno gledališče našega prvega lutkarja slikarja Milana Klemenčiča začasno počiva, ker ni moglo najti zase primerne prostora. Kakor smo informirani, se deluje na to, da bi se preuredil za lutkarsko gledališče del Jakopičevega paviljona. Praga je dala lutkarskemu gledališču krasen prostor v svoji novi mestni knjižnici. V Ljubljani sta letos delovali dve gledališči: Češke obce in Sokola l. na Taboru — obe s šablonskimi kupljenimi lutkami. Kolikor je nam znano, ima svoje lutkarsko gledališče tudi meščanska šola v Ribnici. Poleg teh je nekaj časa marljivo deloval Maribor, kako je z njim sedaj, ne vemo. Po raznih naših kraji je bilo mnogo zanimanja za to važno vzgojno napravo in plemenit mladinski zabavo, a preko prvih poskusov nismo prišli. Med udeležstvom. Sokolstvom in v Zvezi kulturnih društev je bilo v tem oziru mnogo propagande, a začetne težave so navadno ustavile nadaljnje delo. Nekoliko vzroka je v tem, da nam manjka tiskanega repertoarja; Čehi razpolagajo s sto in sto tiskanimi igrami in imajo v tem ogromno izbiro; izdajajo svoj list »Lutkař«, ki prinaša poročila in daje navodila in nasvete glede konstrukcije odrov, lutk in iger. Poleg tega imajo že par firm, ki izdelujejo lutke. Tako jim je delo zelo olajšano. Kar pa je glavno, je tradicija, ki je izmed najstarejših v Evropi. »Ni bilo svatovščine, godu, ne sejmace« — bi rekli s Prešernom — da se ne bi na njem pojavil lutkar. Stari lutkarji so ustvarili tipe in igre in govori, ki jih je mladina zlahka posnemala. Zato so si otroci pogosto doma ustvarili svoje gledališče. Danes gre to vse hitreje, po tovarniško. Seveda dobi pravo ceno šele originalno, umetniško ustvarjeno gledališče; češki kiparji in slikarji so takorekto tekmovali med seboj, kateri bo ustvaril lepše in popolnejše delo. S takim gledališčem razpolagata pri nas poleg Ljubljane tudi Zagreb in Beograd. Dočim je drugod moderna doba samo izpopolnila staro že uveljavljeno ljudsko igro — je treba pri nas ustvarjati šele nanovo. Zato je začetek tako težak. Tudi ni lutkarsko gledališče površna otročja igračka, ampak zahteva precej dela in priprave, ako hoče doseči uspehov. Zato potrebuje navdušenih — rekel bi skoraj — fanatičnih delavcev in propagatorjev, ako neče ostati pri diletanjskih začetkih.

Pozdravljajoči v imenu vseh naših lutkarjev praški kongres, želimo, da bi kraljestvo lutk tudi pri nas postalo čim širše središče zdrave vzgoje in domače umetnosti.

Preden pojdemo na oddih!

Vselej pred prazniki, zlasti pa pred poletno dobo, ko pričenjajo dopusti in počitnice ter se ljudje začnejo popovaršati, kam na oddih, se spominjam celih stolpcev, ki jih dan za dnem objavljajo italijanski listi o mikavnosti udobnosti in razkošju, ki čakajo gostov v italijanskih izletiščih, kopališčih, letoviščih in zdraviliščih, in pa tistih naravnost zapovedovalnih pozivov vseh mogočih italijanskih oblasti in tujkoprometnih ustanov, ki ukazujejo italijanskemu državljanu, da naj išče oddiha na svoji domači italijanski zemlji in ne polni s svojim denarjem žepov tujcem, inozemcem. »Italija Italijanom« in »Italijani Italiji« je geslo fašističnega režima in to geslo se izvaja v Italiji v resnici z vso točnostjo in doslednostjo, pa tudi strogostjo.

Kakor je znano, se v Italiji izdajajo potni listi za inozemstvo edino le v primerih nujne potrebe, skoraj izključno le v poslovnih, kupčijskih stvarih. Naravnost izključeno pa je, da bi se komu izdal pot. list za to, da bi šel brez zdravniški ugotovljene potrebe v kako inozemsko kopališče ali letovišče. Italijanski denar Italijanom! In italijanske oblasti so v tem pogledu v resnici neizprosne ter gredo celo tako daleč, da popolnoma ali pa vsaj deloma odrekajo dovoljenje za zabavno potovanje v inozemstvo ne samo svojim lastnim državljanom, temveč celo tudi tujim državljanom, ki so stalno naseljeni v Italiji. Znano mi je več takih primerov. Tako je n. pr. trgovec, češkoslovaški državljan, ki stalno prebiva v Trstu in ima sam stalno, celotno dovoljenje za številno neomejena poslovna potovanja

Mineralno in blatno kopališče Daruvar

Radioaktivni topli vrelci 38-50° C

Najuspešnejše zdravljenje: ženskih bolezni, revmatizma, podagre, išiasa, slabokrvnosti in splošne slabosti.

Celo leto odprto!

Prijetno letovišče!

Ugodne železniške zveze!

Zelo zmerne cene!

Izven glavne sezone znaten popust! Zahtevajte prospekt od ravnateljskega kopališča.

6575

v Avstrijo, Češkoslovaško, Nemčijo, Jugoslavijo in Francijo, zaprosil za svojo soprogo, otroke in služinčad dovoljenja za potovanje v neko letovišče v Franciji, pa mu je policijska oblast odgovorila, da on sam pač more potovati, kamor hoče po svojih poslih, a za družino da mu ne da dovoljenja, ker je dovolj letovišč v Italiji in jih ni treba iskati v Franciji! V drugem primeru so enako odrekli avstrijskemu državljanu dovoljenje za potovanje njegove družine v neko jugoslovensko zdravilišče, drugemu pa za neko avstrijsko letovišče. Takih primerov bi se mogla navesti cela dolga, nepregledna vrsta, a da bi italijanski državljan in ne morda naše narodnosti, temveč najpristnejši Italijan, zaprosil za potni list zase in svojo družino, da bi šel na oddih k nam, v Jugoslavijo: ne, ne vem, ali bi mu oblasti ne namignile samo s prstom, temveč že kar s kolom, da imajo za »takega izdajalca italijanskih nacionalnih koristi« pripravljene dovolj sredstev, da mu temeljito zagrene take pregrešne želje za vso njegovo bodočnost.

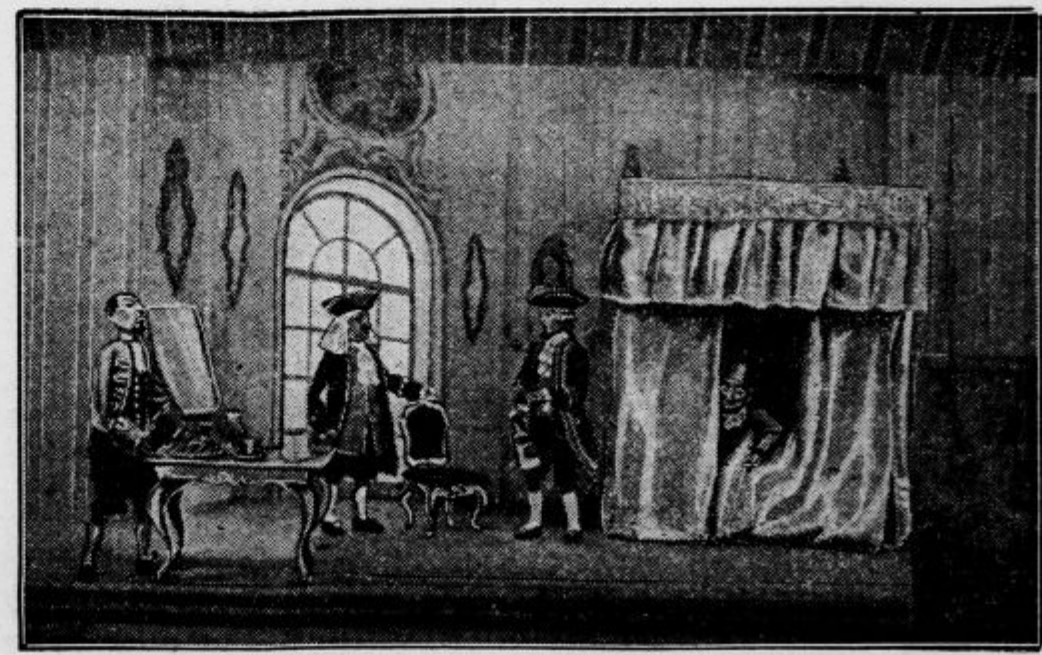
Tako v Italiji. Kako pa pri nas?

No pri nas smo pa vselej in povsod, kjer je varovanje naših nacionalnih koristi odvisno edino le od naše udobnosti in dobre volje, silno širokogrudni, pri čemer pa zlasti nas Slovencev ne vodi toliko ta širokogrudnost, temveč ona naša pristna gorenjska bahavost, češ, saj imamo, pa naj vidi predvsem domači, potem pa seveda tudi zunanji svet, da v resnici »imamo«! In komaj čakamo, da pride trenutek, ko moremo ponesti svojih par dinarjev v »Abacijo«, Portorose, Grado — Opatijo in Gradež se nam slihi nekam preveč slovenski kmetavzarsko! — pa na Lido, v Rimini, na Lago di Garda ali celo Lago Maggiore, če ne morda v Meran ali Dolomite, ako nas ne prime sja, da se gremo sredi juljske ali avgustove vročine parit v »dolce Napoli« in v Vozuv. Tekom lanske poletne sezone je bilo v Sloveniji izdanih stotine in stotine potnih listov za izletnike v Italijo, pri čemer pa seveda niso všteti romarji, ki romajo v tropah v Rim, Assisi, Loreto ali pa vsaj na Sv. Višarje in Sv. Goro. Drugim, otmenejšim, gre pa za Svico in Engadin, ali pa vsaj za kraje, kjer so se nekdanj košatili Habšburžani, Ischl, Gmunden, Salzammergut in bogve še kam!

In vendar imamo vsega, kar nam nudi inozemstvo, sami doma dovolj in še preveč, pa lepše, udobnejše in — ceneje! Tujci, inozemci ne morejo dovolj prehaliti slikovite lepote naših krajev, učinkovitosti naših zdravilišč, cenenege in prijetnega življenja v naših letoviščih in kopališčih; nam samim je pa vse to premajhno, preskromno, preneznatno, nesvetsko, z eno besedo: predomače, preslovensko! Pa imamo Bled, imamo Bohinj, imamo podkorensko savsko dolino, Julijske planine in Karavanke, od Triglava do Grintovca vso Gorenjsko, Kokro in Jezerško, Kamniško Bistrico, Logarsko dolino; imamo Rogaško Slatino, Radence, Dobrno, Laško, Rimske toplice, Toplice pri Novem mestu in Čatež. Kaj nam je k vsemu temu res še treba italijanskih, avstrijskih in švicarskih jezer, gora in dolin? In imamo tisoč kilometrov morske obali, pa ne moremo na njej najti prostora za onih par morskih kopeli, ki si jih smatramo za potrebne, temveč moramo zaradi njih v — Italijo, katero »moramo« prepotovati vso od severa do juga pa od Reke do Ventimiglie in Domodossola, dočim pa se nam skoraj niti ne sanja, da je onstran Zagreba in Karlovca še toliko naše lepe zemlje, in da ta zemlja krije v sebi še toliko nam popolnoma nepoznane lepote, da nas mora biti v resnici sram, da se v nas, ki vidimo vse, kar je lepega in dobrega, edino le v tujstvu, še ni porodila želja, da bi se lotili odkrivanja svoje lastne domovine. Kdo med nami pozna Plitvička jezera, kdo Lovčen, kdo Skadarsko blato? Kdo je bil v Ilidžah, na vrelu Bosne? In vse mnogoštevilne slavonske toplice in srbske banje? Kdo je poslušal šum Vardarja pod gradom carja Dušana, se kopal v valovih Ohridskega jezera ali z vrha Kajmakčalana motril Perister, Šar planino, ravno Metolijo in blesk Egejskega morja pri Solunu? Pa deremo v Italijo, Svico, Salzammergut in bogve še kam!

Ali ti ne bilo primerno, da bi se tudi s strani naših oblasti po italijanskem zgledu začele ščititi naše nacionalne koristi, ki občutno trpe v tem pogledu zaradi naše lastne nemarnosti? Ali bi ne bilo primerno, da bi se, če ne drugo, vsaj znatno dvignile pristobine za potno dovoljenje tistim, ki hočejo v inozemsko kopališče in letovišče, ako bi se potovanje v inozemstvo že ne hotelo omejiti v toliki meri in na tak način, kakor se stvar izvaja v Italiji in tu še prav posebno glede na potovanje v Jugoslavijo?

Stvar je važna in treba je, da se uredi čim prej tako, kakor mora biti urejena v državi, ki se zaveda svoje lastne vrednosti!

Prizor iz Puccijevih »Čarobnih gosli«

¹ Jugoslovinsko. — 8' = 8 minut.

Kmetijski vestnik

Kongres vinarskega društva za Slovenijo

V nedeljo 26. t. m. bo priredilo Vinarsko društvo za Slovenijo svoj redni občni zbor in vinarski kongres v prostorih hotela Gregorčič v Krškem na Dolenjskem. Na tem kongresu se bodo med drugim obravnavala tudi aktualna vprašanja o uspešnem zatiranju trtnih boleznih in trtnih škodljivcev, o bodočem trtnem sortimentu in ameriških podlagah v ljubljanski in mariborski oblasti o smernicah glede povzdige trgovine s slovenskim vinom itd. Nekatera predavanja bodo ilustrirana s skioptičnimi slikami.

Ako vpoštevamo sedanje, ne baš rožnato stanje vinogradništva v Sloveniji, osobito pa vedno bolj pešaločo vinski trgovino, je dolžnost vsakega vinogradnika, zlasti večjega producenta in vinskega trgovca z domačinimi vini, da se tega kongresa udeleži ter pred tem forumom iznese nekoliko svojih izkušenj ter predlogov za skupno doseganje ciljev.

Zimska pozeba je napravila pri trtni mnogo škodo, ki se šele sedaj ob razvoju poganjkov kaže v pravem stanju. Ponekod odganja komaj 10–20% vseh oces in še ta brez zaroda ali s prav slabim zarodom. Na tem sestanku vinogradnikov iz vse Slovenije se bo mogla končno točno doznati zimska škoda in odpornost raznih žilavosti trti proti zimski in pomladni pozebi. Tako se bodo lahko določile prave smerice za uspešno nadaljnjo gojenje priporočljivih trtnih vrst. Zaradi započete boja proti ameriškim samorodnikom (diktatorjem) in prvi vrsti proti poah ali šmarnici, ki morajo biti do prihodnjega leta vse odstranjene iz javnih nasadov in javnih trgovišč, ter zaradi sistematične zopetne obnove že opešanih nad 30 do 40 let starih vinogradov, moramo poskrbeti in vsmeriti vso obnovo tako, da se vinski pridelek v vseh vinorodnih krajih Slovenije ne samo zboljša, nego tudi poveča. To se da doseči le z izbiro pravih trtnih vrst ter z izredno intenzivnim obdelovanjem. Le na ta način bo mogoče meriti se z vedno naraščajočo konkurenco tujih cenovnih vin pridelanih pod popolnoma drugimi ugodnimi pogoji. Treba je torej še mnogo skupnega dela za uspešen procvit domačega vinogradništva in domače vinske kupčije. To vzajemnost pokaže letošnji kongres v Krškem z izredno udeležbo!

V ponedeljek 27. bo skupen ogled bližnjih krških nasadov ter skupen izlet na Bizelsko, v zibelko najprej preobnovljenih vinogradov. — Dovoljena je polovična vožnja od vseh strani, tudi za brzovlake. Pri odhodu se vzame cel listek, ki mora biti strogo zbiran. — Fr. Gombač.

Molza

Molzi je krava praviloma le dvakrat na dan. Pravilo je, da se ima vime izprazniti šele potem, ko ga je v vime nabrana količina mleka temeljito nabuhnila; tedaj bo misliče ostalo elastično in tenko kar pospešuje proizvodnjo mleka. Prepogosto izpraznevanje vime krave v normalni mlečnosti je škodljivo, pospešuje zametenje vime na kravo pozneje ne bo imela kam spravljati mleka tudi, ako bi jo krma silila k proizvodnji večjih količin. Drazili in vpliv pogoste molze na razvoj mlečnosti je pomemben le v prvih tednih po otežitvi; pozneje vzmirla žival, v kolikor se ne odlikuje s prav posebno mlečnostjo, kjer bi njena narava narekovala pogostejšo izpraznitev.

Zagovorniki redne trikratne dnevne molze so se pojavili okrog l. 1900. Ugotovili so, da molze krava pri trikratni molzi do 15 litrov na 100 več mleka nego pri dvakratni dnevni molzi. Pobudo jim je dal danski živnozdravnik Hegelund, ki je s pogosto molzo (4 do 7-kratno na dan) in z »zmenjenjem« izmolenih vimeških žlez dosegel pri posameznih živalih do 200-odstotni povečavi prvotne količine mleka. Vendar se tak, skoro neverjetni uspehi molze naslanjajo na njegova ustna poročila, v letih 1900 do 1903 so živnozdravni strokovnjaki iz vseh delov prihajali na Dansko in svrhu proučevanja Hegelundove molzne metode in l. 1905, je bil tudi mol učitelj — ter so bili doseženi predvsem s kravami v prvih 3 do 6 tednih po otežitvi. Ni na Hegelund kot tak priporočil pogosto, odtod dnevno trikratno molzo za ostalo dobo mlečnosti, čeprav je tekom poznejših let trikratna molza izpodrinila dotlej solodni običaj dvakratno celo na mnogih veleposestvih. Da je običaj trikratne molze našel tako slodno svoje zagovornike v strokovni književnosti resnih svetovnih znanstvenikov, si je težko tolmačiti: Sanson n. pr. lo priporoča

opirale se na poskuse, ki jih je napravil E. Wolf je z eno kravo.

Razprave v strokovnih listih med apostoli trikratne in zagovorniki dvakratne molze na dan so dale vsodbudo, da je n. pr. veterinarska in kmetijska visoka šola v Kopenhagenu l. 1905. in nato l. 1910–11. izvršila praktične tozadevne poskuse s čredami krav, skupnjevanih v skupine po 10 glav, na 4 danskih veleposestvih. Uspeh je bil, da so s kravami, čijih mlečna množina je znašala po 13 do 14 litrov na glavo in dan, in pri katerih je poskusna doba v vsaki spremembi trajala 28 do 70 dni, namolili povprečno po 8 decilitrov ali okrog 5 odstotkov več mleka na dan zbog trikratne namesto dvakratne molze. Gibala pa se je razlika v korist trikratne molze med mejami 43 centilitrov pri čredah v Rosvazu in 127 centilitrov pri čredah v Sandrupgaardu. Povprečna dnevna masčobnost mleka ni bila prav nič prizadeta. Odnosno trikratno molzo ne nudi nič več masla nego dvakratna. Pač pa so pri sicer enaki krmi izgubile krave zbog trikratne molze nekoliko na teži. Pri teh poskusih so bile odpravljene le 5 do 8 let stare krave; zato se ne nanašajo na morebitni vpliv, ki bi jo mogla izvajati pogosta molza pri prvevnih na poznejši mlečnost.

Isaachsen od kmetijske visoke šole v Aaasu na Norveškem poroča, kot uspeh tamkajšnjih poskusov, da krave s 4 do 6 litrov mleka na dan sploh ne nudijo pri trikratni molzi ne več mleka in ne več tolsche nego pri dvakratni; krave s 10 do 15 litrov mleka na dan pa so nudile povprečno po 8 decilitr, več vsled trikratne molze. Odklonja sploh, da bi molza ali sesanje teleta kot »nervozno« ali »mehanično« dražilo mogla zvišati delavnost mlečnih žlez; tedaj bi moral stroj za molžo mlečnost najbolj zvišati, ker obdeluje vime primerno bolj krepko nego roka ali čeljust teleta. Smatra molžo le za »kemijsko« dražilo (hormoni) in mlečna žle-

za odlični molznic je fiziološko »urejena« na bolj pogosto izpraznitev. Pri ameriških tehnikah mlečnosti najodličnejših krav se molznica s 60 litri mleka na dan mora štirikrat na dan, odnosno vsakih 6 ur pomoliti.

Huynen od veterinarske visoke šole v Bruxelles (Belgija), prihaja na podlagi poskusov z 250 kravami šole in 26 kravami švicarje K... do tehle zaključkov: Običaj trikratne molze je ohraniti pri odličnih molznicah, čijih mleko se bo porabilo za prodajo ali za sirjenje, ker odstotki tolsche proste suhe snovi so vedno enaki. Običaj trikratne molze je kot »negospodarski« zavreči pri kravah z manj nego 12 litrov mleka na dan. Vprašanje ali je umestno uvesti dvakratno molzo za krave s 13 do 28 ali več litrov mleka na dan, je rešiti z ozir na stroške tretje molze primerno danim gospodarskim prilikam; razlika v korist tretje molze se tu giblje med 1 in 10% v količini mleka, celotna količina dnevno izločene tolsche v gramih pa ostane neizpremenjena. Dvakratna molza na vsakih 12 ur nudi kakovostno zelo idealno enolično mleko: trikratna molza pa nudi v vseh primerih opoldne najbolj mastno, zvečer manj mastno in zjutraj najmanj mastno mleko. Pri molzi šolskih krav na točno 8 ur je izkazovalo mleko zjutraj, 9. urolne 37 in zvečer 34 na tisoč tolschobnosti.

Vprašanje števila molz na dan ni le zadeva živinorejca, marveč tudi mlekarja in konsumentov. Pri trikratni molzi porabi najbolj mastno, opoldansko mleko kmet sam, ker bi se poleti do prodaje ali oddaje preveč nakisalo. Ako ima svoj posnemačnik, tedaj tudi še černo mleko gospodinja rada porabi sama zase in odda mlekarjem ali meščanom le najslabše, jutranje mleko. Ker pa zavisi v trgovskem in v biološkem oziru vrednost mleka predvsem od njegove tolsche — z njo so namreč vezani vitamini mleka — sta opravljena mlekarja in konsument zahtevati, da se splošno uvede le dvakratna molza. — Anton Pevc.

Socijalna politika

Organizirajmo boj proti jetiki

Veliko se pri nas o tej strašni bolezni piše in govori. Morda je ta bolezen za narod in njega napredek nevarnejša kakor kuga, kajti jetika divja skrito in vztrajno ter zahrbtno razreda narodov organizem iz generacije v generacijo. Odstotek mortalitete je izredno visok. Jetiki pravimo tudi, da je »delavčeva« bolezen. Res je, da je med delavstvom ta bolezen najbolj razširjena in to zaradi nezdravih delovnih prilik, slabih stanovanj, nizkih mezd in žal pogosto tudi zaradi razširjenega alkoholizma. S tem pa ni rečeno, da ni te bolezni med drugim sloji. Divja v kmečkih domovih, poznajo jo bogatini in reveži vseh slojev in stanov. Borba proti nalezljivim boleznim je eminentne gospodarske važnosti, kajti zdravje naroda je osnovni predpogoj gospodarskega napredku. Zato vidimo, da imajo gospodarsko močne države predvsem tudi dobro organizirano javno in privatno službo, zlasti tudi v preventivni smeri. Spominjamo samo na Severno Ameriko, ki je s svojimi privatnimi zavarovalnimi organizacijami dosegla, da tam jetike skoro ne poznajo več. Podobno prizadevanje in uspehe vidimo v Angliji, na Danskem, v CSR, Nemčiji itd. Ni samo beseda, ako se reče, da je higijena in vsestranska borba proti nalezljivim boleznim en del kulturnega prizadevanja naroda. Vidimo, da čim kulturnejši je narod, tem uspešnejše vodi borbo proti nalezljivim boleznim, da s tem dviga svojo delavno kapaciteto.

Bol proti jetiki potrebuje posebno organizacijo. Država s svojimi lastnimi sredstvi tej nalogi ni kos. Vidimo, da je v vseh državah borba proti tuberkulozi organizirana na temelju najširše privatne iniciative in privatnega sodelovanja. Države se omeje na dolžnost krepke moralne in materialne pomoči. Opozorjamo samo na Masarykovo protituberkulozno ligo v bratski CSI republiki. To je vsenarodna organizacija, osnovana na zasebnem društvenem pravu, pri katerih sodeluje vse: najvišja inteligenca vseh poklicev, delavstvo, žene kmečko ljudstvo, tovarne, trgovina in obrt, najrazličnejše organizacije, ki imajo v svojih programih skrb za ljudsko zdravje. Liga je svoje organizatorne edince razširila v zadnje vasi, in kraja, kjer ne bi posloval lokalni odbor lige. V sistemu ljudske organizacije leži aktivnost uspešnega protituberkuloznega boja. Pri nas se širilo zdravstveni domovi. Lep je njih smisel in namen,

zdi se pa da je tu preveč zunanje forme in premalo prodiranja v skrita ležišča bacilov ljudskih bolezni. Jetika v vasi, v hiši, v delavskem okraju ne bo omejena ali zatirata, dokler na tem ne bodo dobili najvažnejši interes naložili lokalni faktorji, ki pod primernim vodstvom delujejo vztrajno in sistematično. Pri pritegnitvi s sodelovanju se oživi poštrevnost, iniciativa, resna skrb in težnja po uspehu. Uspešno higijeno širi le oni, ki je tudi iniciativni. Imamo pri nas pravilnik o poblitanju nalezljivih bolezni in poseben pravilnik o boju proti tuberkulozi, a vse bo ostalo toliko časa na papirju, dokler najširša privatna iniciativa ne bo pritegnjena k sodelovanju. Ves trud zdravstvenih domov bo brez uspeha, ako vsaki župan, učitelj in duhovnik ne bodo prevzeli brige za evidenco bolnih in stanovanj, brige za zdravniške preiskave itd. Gora noče k preroku, zato mora prerok h gor! Koliko letitnih umiradanes zapuščenih in v stalnem ogroženju okolice! Sreski sanitetni referent je samo eden in ne zmore vsega. Imeti bi moral v srezi tisoče pomočnikov. To je treba organizirati.

Močna vsenarodna protituberkulozna liga bi bila znak naše kulture. Ali smo kulturno toliko zreli, da tako organizacijo izvedemo?

Za zdravje otroka!

Maj stiplje na zemljo ljubezen in solnce deli svoj blagoslov. Cvetje ozivlja prirodu. Novo življenje kipi. Svoje ordinacijske dvorane je na stežaj odprl večno in edino dober zdravnik: priroda, mlada vse ozivljajoča narava. Kdor more, hiti k nje, da okrepi svoje zdravljeno zdravje, da si utrdi telo za nadaljnje življenske borbe in umiri dušo, da bo sposobna za nova ustvarjanja.

Koliko pa jih je, ki ne morejo ven v prirodu k zdravniku, da jim da solnce, vode in zraka! Po kletih umirajo, bledi in suhi, pokajajoči, v krvi kali najrazličnejših bolezni. Vse polno jih je v podstrešnih stanovanjih, gnetajo se v barakah in dvoriščnih sobah, kjer je tema njih solnce in smrad njih zrak. Po ozkih ulicah in pokuzenih jamah pobirajo bacile strašnih bolezni. To so otroci mest, onih mest, skozi katera v bodočnost gre cesta. Nežna mladina umira med mestnim zidovjem, morda na posteljah ob stenah, za katerimi je komaj par metrov dalje razprostrto svoje orgije največje razkošje. Dojko zimo je prežebela in živel v najbolj nehygieničnih prilikah. Sedaj je tu pomlad, ki je polna solnce in zraka, polna blagoslova zdravja — in ta mladina iz tega zdravilnega studenca ne

Vaši barvasti čevlji bodo kakor novi, ako jih barvate z Brauns,

Vilbra
barvo za usnje!

Tudi ahtovke, kovčegi,
usnjači stoli itd. vse
izgleda kakor novo!

Dobiva se v vseh drogerijah ter
trgovinah z barvo in usnjem!

Tovarna barv
Viljem Brauns, Celje.

more piti, kajti njih starši se za košček kruha trudijo po tovarnah, pisarnah in stavbah, vsepovsod, kjer stoje znamenja z napisom: s težkim delom si boš služil svoj kruh.

Zato je gotovo eno največjastnejših socialnih del komunalnih občin, Rdečega križa in drugih karitativnih društev, ako pod vonjem svežega cvetja v naravi v prvi vrsti mislijo na zdravje otroka, ki je vreden, da bo zdrav član naroda, ki je naš. Kulturne države v tem pogledu store naravnost epopalne stvari. Zdi se, kakor da so se odprli vsi studenci ljubezni in spoštovanj otroka, da so postale kri in meso tlesede, ki so se v dolgih zimskih dneh zo-

vorile o važnosti zdravja otroka za napredek naroda in države.

Pri nas je to delo skromno. Vendar začetek je tu in upravičeno je upanje, da se bo skromni začetek razvil v veliki blagoslov narodovega zdravja. Mestna občina ljubljanska misli stvar resno. Zdržila je vse akcije za počitniško kolonijo otrok v močno delovno skupnost, da bo na ta način organizacija sistematičnejša in racionalnejša.

Na javnosti je, da to stremljenje občine in dobrodelnih društev razume — aer odpre roke in srce, kadar bo petrkala nežna roka našega otroka.

Novo pravo za našega kmeta

Par pripomb k načrtu novega občega državlanskega zakonika

Zakonodajna komisija pri ministrtvu pravde izdeluje nov državljanski zakonik za vso državo in je baje večina poglavljev izgotovljena. Osnovo temu prepotrebnemu delu tvorijo seveda vllavni državljanski zakoniki, kakor jih je prevrat zatekel na posameznih ozemljih sedanje naše države, predvsem tedaj srbski in črnogorski gradjanski zakonik in avstrijski državljanski zakonik, ki je veljal v nekaj avstrijskih deželah, pa tudi na Hrvaškem in v Bosni.

Zakonik je sistematična zbirka predpisov in pravil za določene odnose, iz katerih izvirajo pravice in dolžnosti članov (državljanov) iste državne skupnosti in ki ji dajejo njeno gospodarsko in socialno obelje. Kot tak je vsak zakonik pač dete svojega časa in danih razmer. Praksa ga pozneje vzgaja za življenje, a bistvenega njegovega značaja mu vzeti ne more. Ni tu mesta za pravnozgodovinska in pravnilofozofska razzlabljanja nadvse zanimivih problemov, niti ni namen tega članka spuščati se v podrobnosti, ki deloma zahtevajo obširneža študija. Opozoriti hočem le na pomanjkljivosti naših državljanskih zakonikov glede važnih odnošajev, kakršni so brezdomstvo za večino državljanov naše agrarne države odnošaji do zemlje.

Sociološko je razumljivo in utemeljeno, da si vsak stan skuša osigurati svojo življensko osnovo, smatrajoč isto za dobro in pravično. Hierarhična država proglša vse stvari namenjene bogoslužju za svete in nedotakljive, vojščaku je zavojevanje glavni vir pridobivanja lastnine trgovca ga išče v svojih kupčijah (trgovsko pravo), delavec proglša delo za pravega stvaritelja vseh dobrin. Baš v tem oziru se je pred vojno takorekoč pred našimi očmi izvršil proces, ki se vedno bolj izoblikuje v posebno delavsko pravo. Le kmet do sedaj ni znal uveljavljati svojih življenskih interesov pri stvarjanju kodeksov pravnih norm, in vendar je najštevilnejši stan ne samo v naši državi, da ne ponavljam obrabljene in morda baš zato nikier uvaževane trditve o njegovi temeljni važnosti. Tako so ostali na vseh polih prava ne samo neupoštevanji njegovi bitni interesi in odnošaji, marveč so se čisto reševala vprašanja, ki so mu šla do živega, naravnost na njegovo škodo.

Da to dokažemo, zadostuje, da le na kratko opozorim na genezo avstrijskega državljanskega zakonika iz l. 1811. Izdelala ga je uradno imenovana komisija po večini teoretsko vvelučenih profesorjev rimskega prava, ki pa ni imela nobenega stika s pravom, kakor ga ustvarja življenje in praksa. Vzor so ji bili rimskopravni instituti in prezirala je domače, celo nemško še bolj pa seveda slovansko pravo (omenjam samo rimskopravne servitutne pravice, ki se nikakor ne zlagajo in se niso zlagale z odnošaji med »Ober« in »Untereigentum« nemškega prava). Predvsem so do vseh podrobnosti razvili institute kapitalistično meščanskega prava; saj se celo imenuje »allgemeines bürgerliches Gesetzbuch«. Saj je bila tudi francoska revolucija, ki je rodila avstrijski občni državljanski zakonik iz l. 1811. v resnici le socialna revolucija »tretjega stana«, meščanstva. Z njo se je končal bol meščanstva proti srednjeveškemu fevdalnemu gospodstvu, pravni odnošaji podložništva so se uknili, ostal le še kot anahronistični spomin na prošle čase fideikomis.

Tako pomenja avstrijski občni državljanski zakonik v negativnem oziru sicer vll-

kanski napredek, pogrešamo pa v njem pozitivnih uredb novih odnošajev. Osobito so njegovi avtorji imeli prav malo smisla za zemljiško in vaško ali splošno agrarno pravo. Tako je ostala neurejena cela vrsta važnih vprašanj, ki se tičejo obdelovanja zemlje, urejevanja mel, vzdrževanja ograj, skupne paše, zemljiških zalednic itd. Najbolj občutna je bila njegova pomanjkljivost glede sosedstvenih odnošajev (n. pr. zasenčenja), ki je končno dovela do novele l. 1916., pa tudi njegovo dedno pravo s svojimi individualnimi tendencami nikakor ne odgovarja podeželskim in kmečkim interesom. To pomanjkljivost so zmanjšali s poznejši zakonli o kmečkih dvorcih (Höfe-recht) popraviti. Kvaren je dalje princip avstr. državljanskega prava, da v nasprotju z zakoniki drugih držav uveljavlja tudi za nakup nepremičnim popolno prostost glede oblike pogodbe (§ 1054 o. d. z.). Za časa vojne se je takoj pokazala očita potreba urediti do tedaj prost promet z zemljišči. (ces. ukaz iz l. 1915. o prometu z zemljišči) Racionalno in ne samo kulturnotehnično, kar tudi pravno urejeno gospodarstvo na skupnih zemljiščih (zemljiških in servitutnih zajednicah), ter odpravo škodljive razkasanosti zemlje, pa so skušali doseči že preje poseben takozvani agrarni zakonli.

Kakor rečeno se ne morem spuščati v podrobnosti, marveč sem hotel sedaj, ko so po velikem prevrtu svetovne vojne in notranjepolitičnih razmer redigira nov izenačen državljanski zakonik za našo državo, opozoriti na odnošaje, ki so vpoštevanja vredni in potrebni zakonitega uveljavljanja v interesu zaščite kmečke posesti in ohranitev kmečkega stana.

Dr. Fran Spiller-Muys.

Kdor mora plačevati davke

pridobitno rentnino ali družbeni davek, nujno potrebuje

Zakon o neposrednih davkih

s poštino 16 Din.

Pravilnik za izvrševanje zakona o neposrednih davkih (s poštino Din 62.— Brez obeh ne more pravilno napovedati svojih dohodkov. Oba je izdala

Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani
Prešernova ul. 54.

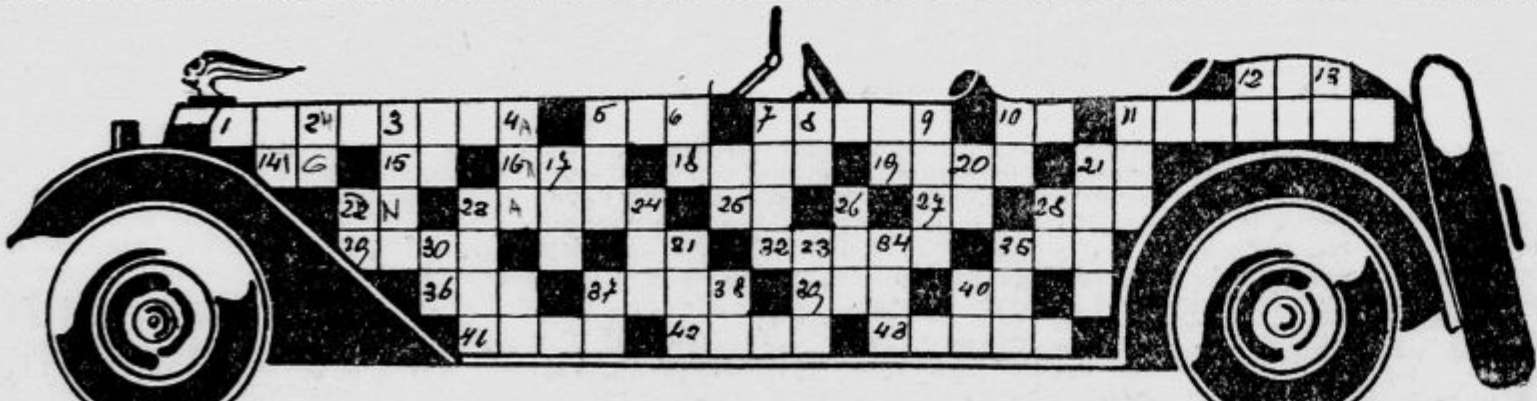
Salonit

cementno azbestni škrlil
je za pokrivanje zgradb najboljše material.

Najidealnejša kurjava

za enodružinske vile, hiše, cerkve, dvorane, gaze itd. je ETNA sveže-zračna centralna kurjava, zračni kuri istočasno, je zelo štedljiva v pogonu in se lahko regulira. Prospekte u referenčne listine dobite brezplačno potom zastopstva

Luftholzungsangesellschaft, Wien, XVII, 1.
Tehnični biro »Tehna« družba z o. z., Ljubljana,
Mestni trg 25, I. Telefon št. 25—80.

Vodovavno: 1. palača arabskih kraljev v Granadi, 5. moto znamka, 7. del avtomobila, 10. kem. znak za barij, 11. prvi, ki je preletel kanal la Manche, 12. naziv tur. društva v Sloveniji, 14. vas pri Ljubljani, 15. ploskovna mera, 16. deka (špansko), 18. pokrajina južno od Save, 19. petrolejski vrelci v Kavkazu, 22. polni naslov (krat.), 23. znamka akumulatorja, 25. kem. znak za kovino, 27. grška črka, 28. krojaška potrebščina, 29. teža za boja samega, 32. bodišče, 35. ribarska potrebščina, 36. insekt, 37. pogodba, 39. veznik, 41. orodje, ki se rabi pri košnji, 42. drag kamen, 43. ptič (plovec).

Navpično:

2. Kem. znak za živo srebro, 3. jed Izraelcev v puščavi, 4. predplačilo, 5. iglato dre-

vo, 6. igralna karta, 7. trgovina kravat v Ljubljani, 8. avto znamka, 9. povzročila bolečine, 10. japonska miza, 11. del parnega stroja, 12. krtica za podpis, 13. predlog, 17. zobna krema, 20. zaimke, 21. hrvaška pokrajina, 22. kem. znak za drag. kovino, 23. moško ime, 24. žensko ime, 26. babilonski bog, 30. grška črka, 31. pritok Volge, 33. srbohrv. izraz za vojno, 34. reka v Egiptu, 35. število, 37. veznik, 38. kem. znak za redko kovino, 40. latinski predlog.

Rešitev križanke »Srnjakova glava«

Vodovavno: 2. s. r. 3. ona. 6. dar. 7. in. 10. oi. 12. na. 13. nos. 15. k. 16. nol. 17. al. 18. mrak. 21. ar. 22. ovo. 23. osa. 25. ar. 26. Paros. 28. maj. 31. Rosanda. 33. aber.

35. od. 37. grof. 38. Nada. 39. so. 40. ocena. 44. os. 46. travnik. 47. Ra. 49. las. 52. som. 53. lav. 55. kl. 57. rek. 58. Ra. 59. enak. 60. lira. 61. on. 62. pav. 63. lev. 64. Amst. 66. oda. 67. sid. 69. ta. 70. Odol. 71. oba. 72. znoj. 73. udar. 74. dan. 75. ob 77. laz. 79. ro. 80. Madona. 82. ena.

Navpično: 1. anilin. 2. Stelita. 3. Odol. 4. najem. 5. ar. 8. Namos. 9. Kolorado. 10. slava. 13. na. 14. sl. 19. rop. 20. kar. 23. os. 24. Amor. 27. Omar. 29. as. 30. la. 31. reformacija. 32. Aden. 34. Boston. 36. nas. 37. ga. 38. nos. 40. on. 41. ciliat. 42. Ekarna. 43. ar. 46. vl. 48. ako. 49. lev. 50. ak. 51. la. va. 52. se. 54. vas. 56. in. 57. ab. 58. redar. 63. lobanja. 65. to. 67. Sn. 68. to. 71. oda. 72. zob. 73. od. 75. ozon. 76. to. 78. Aden. 79. Ra. 81. na.

Orjaki

ne le po velikosti, temveč tudi po učinku so Continental veleobroči z dušo. Imajo izvanredno odporno tekovno plovzen in nenavadno zategli naloženi gumi je tudi pri najhujšem trenju nerazrušen.

Continental

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 16. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 4.000 je zadela srečka št. 20.153

Po Din 2000 so zadele štev. 5770, 7552, 84.611, 97.472, 100.734, 109.882, 120.198 in 123.526.

Po Din 500 so zadele naslednje številke:

5.716,	5.780,	5.799,	7.504,	7.510,	7.544,	7.545,	8.162,	10.875,
10.902,	10.953,	14.145,	17.915,	17.945,	20.026,	20.042,	20.046,	20.058,
20.198,	22.018,	22.019,	22.037,	22.052,	22.085,	30.995,	34.601,	34.672,
34.689,	34.710,	34.744,	34.745,	34.772,	34.781,	34.791,	40.553,	46.076,
46.117,	46.118,	46.135,	46.184,	53.417,	53.428,	53.458,	55.806,	55.836,
58.211,	58.390,	66.601,	66.609,	66.637,	66.665,	66.666,	70.206,	70.241,
70.257,	70.330,	70.333,	70.358,	70.382,	74.623,	74.687,	75.757,	75.764,
84.601,	84.605,	84.633,	84.653,	84.688,	91.710,	91.748,	91.781,	96.806,
96.818,	97.349,	97.364,	97.378,	97.387,	97.428,	97.483,	99.756,	99.841,
99.877,	100.732,	103.116,	103.179,	107.973,	107.989,	109.789,	109.800,	109.825,
109.875,	109.888,	115.642,	120.143,	120.164,	120.184,	123.522,	123.551,	123.815,
123.844,	123.848,	123.876,	123.878,	123.883,	123.928,	123.955,	123.964,	

Vsem onim igralcem, katerim so bile srečke izžrebane po Din 500.—, bomo srečke zamenjali za še neizžrebane. Če nam izžrebane takoj pošljejo, tako da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke.

Srečke se tudi lahko zamenjajo pri podružnici uprave »Jutra« v Mariboru ter v Celju. Zamejavali bomo seveda lahko samo toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Žrebanje bo trajalo en mesec.

Zadružna hranilnica, r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Sport

Binkoštna stafeta »Jutra« po Ljubljani

V ponedeljek, 20. t. m. ob 11. uri dopoldne

Kakor vsako leto se bo vršil tudi letos na binkoštni ponedeljek stafetni tek po celotni Ljubljani za kip Matije Gubca, do akad. kiparja L. Dolinarja. Kako prijubljena je postala ta lahkoatletska prireditev, se vidi iz tega, da se na ta dan zbero ob cestah, kjer tečejo naši najboljši tekači, velike množice občinstva, ki z velikim zanimanjem sledijo posameznim fazam napete borbe. Največji naval je seveda pred pošto in pred Nunsko cerkvijo, kjer je cilj. Z okolnostjo, da smo med našim občinstvom vzbudili interes za lepi lahkoatletski sport, smo tudi doslej svoj glavni cilj. Vendar smo hoteli tudi našim sportnikom nuditi priliko, da pred širšo javnostjo merijo svoje moči.

Dosedaj je bilo pri tem teku koncentrirano vse na vprašanje, ali bo zmagoval Primorje ali Ilirija. Ta privlačnost sicer letos odpade, ker ima Primorje preprosto starta in ne more poslati v borbo svoje tekače. Pri letošnjem teku gre za nekaj drugega. Ilirija je s sistematičnim treningom dosegla, da so njeni tekači v izvrstni formi. Ilirija, ki postavi dve stafeti, bo skušala, da postavi

nov rekord na tel. progl.

Najboljši čas pri dosedanjih tekih je postavilo 24. maja 1926. Primorje s 4:48.5. Kljub temu, da odpade konkurenčni moment med Ilirijo in Primorjem, bomo imeli lep sportni užitek, ker se bodo ilirijanci tekači brez dvoma potrudili, da dosežejo svoj cilj, izboljšanje sedanje rekorda.

Proga je itak znana ter smo jo že objavili. Start je ob 11. uri pred Narodnim domom, cilj pred Nunsko cerkvijo. Občinstvo prosimo, da se pokori odredbam rediteljev in funkcionarjev ter s tem pripomore do brezhibne izvedbe teka.

Iz zgodovine propag. stafet po Ljubljani za prehodno darilo

»Jutra«

Tradicionalni tek skozi Ljubljano na binkoštni ponedeljek za prehodno darilo našega lista, kip Matije Gubca, mojstrsko delo akademikega kiparja L. Dolinarja, se ponavlja letos petič. Prireditev je vsako leto priljubila na ulice, po katerih je tekla proga, goste množice občinstva. Ker so pogosto za dosego tajne posesti tega lepega in častnega darila zelo težki, je razumljivo, da se vršijo vsako leto med našimi najboljšimi lahkoatletski za tak dolge in skrbne priprave; prireditev sama pa nudi zaradi oglednega boga med posameznimi tekači največji užitek ne samo za gledalca — sportnika, temveč za vsakogar.

Iz preteklih let posnemamo o binkoštnih stafetah za naše prehodno darilo naslednje zanimive podrobnosti:

Prva stafetni tek za sedanje darilo se je vršil 1. junija 1925 ob udeležbi štirih moštev, in sicer Primorja I. in II., Laska in Ilirije. Zmago je odneslo po dokaj estri borbi moštvo Primorja I. v času 4:49.6. Kot zadnji mož te zmagovalne stafete je startal znan jugoslovanski rekorder dr. Perpar. Drugo mesto je zasedel Lask (40 m za prvimi), tretje Ilirija (40 m za drugimi) in zadnje Primorje II. Zmagovalno stafeto so tvorili: Franko, Bizjak, Arhar, Weibl, Glovaški, Valtrčič, Janovsky in dr. Perpar. Ta tek je bil pozneje po lahkoatletskem savezu razveljavljen in ga ni šteli med konkurenčne stafete.

L. 1926 se je vršila ta prireditev 24. maja. Udeležba je bila manjša, ker sta nastopili samo dve stafeti ASK Primorja in stafeta SK Ilirije. Stafeta Primorja je takrat zmagovala z lahkoto, ker je že na prvi progi pridobila toliko na terenu, da je finalist dr. Perpar prispel na cilj 15 sekund, torej približno 115 m pred finalistom drugoplasirane stafete SK Ilirije. Čas I. stafete je znašal 4:48.5. Organizacija teka ni bila najboljša in tudi konkurenca je že po prvi etapi izgubila na privlačnosti, ker je zmagovalna stafeta vodila že takoj po startu vse do cilja.

Tretja Gubčeva stafeta se je vršila na binkoštni ponedeljek 6. junija 1927. Tek je sprelelo občinstvo z mnogo večjim zanimanjem, ker se je vedelo, da so bili izglede obeh »večnih« konkurentov, Primorja in Ilirije, deloma izenačeni. Sportni pomen prireditve je dosegel šele v tretjem letu vršino. Stafeta Primorja je morala nastopiti brez dr. Perparja in Valtrčiča; progo pa je bilo treba zaradi popravil na Dunajski cesti spremeniti in tudi za 36 m podaljšati. Boj za zmago je bil ogorčen! Sprva je vodila Ilirija, pozneje pa Primorje. Pri pošti je zadnji tekač Primorja Močan vodil z naskokom 4 m, toda finalist Stepišnik je prehitel pri trgovini Meinel ter rezal pol-

kord v metu diska, ki ga je postavil dijak tamonjske univerze Möller z 49.02.

Tekmovanje za Davisov pokal se letos izredno hitro odigrava. Do 19. t. m. mora biti v evropskem pasu že končano prvo kolo, do 11. junija drugo. Poročali smo že, da je Nemčija zmagovala nad Španijo in Českoslovaška nad Belgijo; te dni pa se je tudi Madžarska rehabilitirala za vstop v drugo kolo. Ni ji šlo lahko; na domačih tleh sta ji zastopnika Monaca Landau in Caleppe izsilila dve točki. V trenutku, ko to pišemo, utegnejo biti matchi med Irsko in Italijo, Dansko in Grsko. Egiptom in Holandsko in Švedsko in Juž. Afriko že odločeni; prvi brez dvoma z zmago Italije, drugi, tretji in četrti po vsej verjetnosti z zmago Danske oziroma Holandske in Južne Afrike. — V ameriškem pasu bo te dni v Washingtonu odigrana predurda Kanada — USA; zmagovalka iz te tekme nastopi 23. — 25. t. m. proti Japonski, Mehika in Kuba pa se bosta pogledali v Detroitu 30. V. — 2. VI.

Kolesarski lov na lisice

V nedeljo, 26. junija 1929.

Motokolesarski klub Ilirija priredi na ozemlju severne Ljubljane, in sicer od mitnice v Šiški — aerodroma — proge gorenjske železnice — arsenal — Dovoze ceste — Kolinske tovarne — Sv. Križ — Tomašovo — Ježica — Črnuški most — Dolenje. Srednje in Gornje Gameline — Smarjno — Tacen — Vižmarje — St. Vid — Podutik (gostilna Vodnik) — Dravljice — mitnica v Šiški, kolesarski lov na lisice. Vozi se po sledečih predpisih:

1. Lova se lahko udeležijo vsi člani klubov, ki so vključeni v Kotarskem Savezu kraljevine SHS.

2. Start se vrši točno ob 14. uri izpred kavarnice Evropa. Zasedovalci morajo biti ¼ ure pred pričetkom lova na startu in se javiti funkcijonarju sportne komisije oz. starterju. Zasedovalci starta v naslednjih po 10 sekund po vrstnem redu prijav.

3. Predstanelek vseh udeležencev se vrši na dan prireditve točno ob 10. uri dopoldne v klubskem lokalu, restavracija »Novi Svet«, kjer dobi vsak udeleženec startno izkaznico, brez katere ne bo nikomur dovoljeno udeležiti se prireditve.

4. »Lisica«, motorno vozilo s prikolico, sme zavzeti svoje skrivališče šele po kontrolnem prevozu 30 km. Zasedovalcem lisice je predpisani maksimalni čas 3 ure. Kontrolna točka, katero mora vsak vozač pasirati, se razglasi tik pred startom zasedovalcev.

5. Zmagovalce je konkurent, kateri se tekom treh ur po startu zasedovalcev dotakne kot prvi vozila lisice. Izsleditev in čas potrdi od sportne komisije določeni sovozniki lisice. Konkurent se mora pri izsleditvi lisice izkazati s startno izkaznico in kontrolnim znakom. Če nobeden izmed konkurentov ne doseže lisice v določenem času, je zmagovalac vozač, ki opravi lisice vozilo.

Zmagovalac dobi častno darilo, drugi in tretji kolajne.

Prijave osebno ali po dopisnici na Motokolesarski klub »Ilirija« (z. Ogrin, delavnica Gorec, tel. 2662, Gosposvetska cesta) brez priloge.

Prijave se zaključijo dne 24. maja ob 18. uri. Naknadne prijave proti prijavnini Din 5.—.

Neobhodno se je držati cestno-policijskega reda in oblastnih voznih predpisov. Prireditelj odločanja vsako odgovornost za morebitne nezgode in škode in je za to odgovoren vsak vozač sam. Kdor bi lisico prele prestregel z nasprotno stran, predno le v posesti kontrolnega znaka, se mu vlovitev ne prizna.

Po končanem lovu se vrši prilastek sestane in razdelitev rezultatov v gostilni »Slepi Janez« v St. Vidu nad Ljubljano.

Za slučaj neugodnega vremena se prireditve odloži na 30. maja 1929.

Službene objave LNP

(Iz sej kaz. odbora dne 3. in 10. 5. 1929.)

Kazenski odbor je kaznoval po § 45. k. p. funkcionarja Atletik SK (Celje) gg. Jos. Koniga in Krella Ivana, ker sta 24. 3. pri prvenstveni tekmi Celje : Atletik SK pozvala moštvo svojega kluba k odstopu, in sicer g. Koniga z izključitvijo iz Atletik SK odn. iz vseh klubov JNSA za dobo treh mesecev ter g. Krella z izključitvijo za dobo šest mesecev z ozirom na obremenjeno okolnost, da je napravil prestop v službi reditelja. Atletik SK se poziva po predmetno posledico po § 53. k. p. da javi do 30. t. m. podsvaženo izvršitev tega sklepa. — Igr. Saleker (Atl SK) je oproščen krivde po § 28. k. p. povodom iste tekme.

Po § 18. k. p. je kaznovan igr. Prešeren Franc (SK Svoboda) s šestmesečno zabranjo igranja od 26. 4. do 25. 10. t. l. zaradi prestopa povodom prv. tekme Ilirija : Hermes dne 21. 4. — Igr. Dramičnin Miodrag (SK Ilirija) je oproščen krivde po § 25. k. p. povodom iste tekme.

Z ozirom na dopis SK Železničar z dne 7. t. m. je ustavljeno postopanje proti igr. Heler Ivan (SK Rapid) in Podjavešek Peter (SK Železničar). Dvigimo se s tem tudi začasna zabrana igranja, izrečena igr. Helerju klj. objave posl. odbora z dne 28. 4.

Odbor za kaznovanje sodnikov pri LNP je kaznoval sv. sodnika J. Mehorka z ukorom po § 14. kaz. prav. ZNS zaradi zakasnele predložitve poročila o prv. tekmi Maribor : Celje dne 28. 4.; v ponovnem primeru sledi zabrana sojenja. — Tajnik II.

SK Ilirija. (Iz tajništva.) Odborniško službo na igrišču vrše v prihodnem tednu naslednji gg.: V torkih Verbič, v sredo Baltesar, v četrtkih Retar, v petek Barđas, v soboto Čimperman. Ako bo kdo od določenih gospodov zadržan na dan službe, ima sam poskrbeti za namestnika. — Prihodna sodelstva bo v torkih v običajnih prostorih. K sili se vabijo vsi gg. odborniki. Važno radi otvoritve kopalnice. Članstvo se ponovno opozarja, da se otvorijo v kratkem kurzi za nogometne, lahkoatletičke in plavalne sodnike. Prijave je pošiljati na klubov naslov. — Tajnik.

SK Ilirija (Hazenka sekcija). V torkih, sredo in četrtki se vrše strogo obvezni treningi za vse hazenkaše. Prav posebno pa opozarjam igralce I. in rez. družine, da se teh treningov skrbno in polnoštevilno udeležijo. Važno radi pomen. tekem 26. in 30. V. Načelnik sekcije.

Službene objave Jugoslav. Sav. Hazene in Zen. Sportov. (Iz seje u. o. z dne 17. V.) Iz rednega članstva JNSA se čita SK Haidnik, Srem, Mitrovica, ker se je funkcijonar z Gradanskim SK Srem. Mitrovica. PHP se poziva, da javi vnoske izstona klubov SSK Skoplje in SK Srijemac, Ruma iz Saveza. Klubi SK Biser, Vršac, Čukaricaški SK, SK Jovan Ružič, oha Čukarica — Beograd in Rodniški SK Bela Crkva se sodelujejo v redno članstvo Saveza. Šm vnoske za ne PHP vnosno a Din 50. Na znanje se vzamejo osebne izjeme v u. o. LHPA. Na znanje se vzame in sporita se vsem podsvažem in klubom sponzorima imena kluba SK Silnica v SK Javornik. K § 10. obč. pravilnika se opozori vse podsvažem na principijelno tolmačenje u. o. v slučaju prijavi igrala,

„KVERTA“ d. z. o. z.

konf. tvornica papirja

Vožarski pot 1

Karlovška cesta 2

Stalna zaloga kuvert vseh velikosti, plačilnih vrečic, aktovk. Cene nizke! kuvert z okenci itd. Blago solidno!

ki so bile odjavljene po svojem klubu. Podsvaženi imajo v slučajih prijav takih igrala, ki že vsaj 6 mesecev niso igrali za svoj prejšnji klub, postopati kakor s še neverificiranimi igralci. Klubi se opozarjajo na sklep u. o., po katerem imajo odjaviti tekom 8 dni vsako svojo igralco, ki je pravilno javila svoj izstop iz kluba. Igralke pa se opozarjajo, da javljajo v bodoče svoj izstop iz kluba potem podsvažem. Vsi odborniki se opozarjajo, da posejajo redno sole u. o. Trikratna neopravičena odsotnost se bo obravnavala v smislu pravil. — Tajnik I. SK Slavija. Danes ob 9.30 na igrišču Ilirije trening s SK Svobodo. Izganci I. moštva morajo biti na igrišču točno ob 9. uri. Kapetan.

ASK Primorje (nogom. sekcija). V torkih ob 20. uri. v tajništvu nadaljevanje sodniškega tečaja. — Načelnik.

ŽSK Hermes. Za današnji in jutrišnji tekmo z Atletiki določam naslednje moštvo: Burja, Sernez, Klančnik, Marinko, Draksler, Košenina,

Kos, Bine, Viš, Puba, Lado. Blagajna: Batelno, Jesih. Rediteljstvo: Lukanc, Habicht. Stranški sodnik Kranj.

ASK Primorje (hazena). Danes v nedeljo ob 9.30 obvezni trening za vse hazenkaše na našem igrišču. Službujoči odbornik g. Moro. — Načelnik.

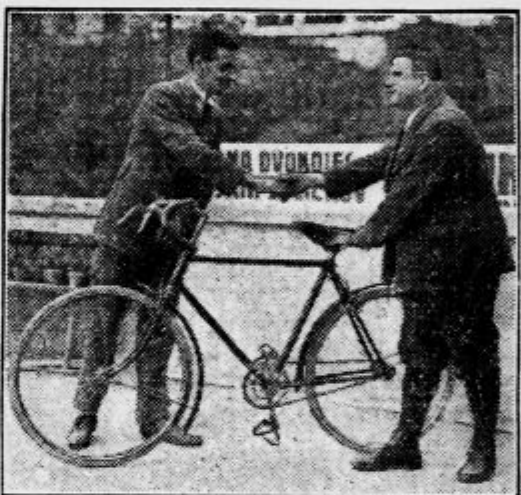
SK Jadran. Za tekmo proti Slovani naj bodo v ponedeljek ob 10. uri na igrišču Ilirije naslednji igralci: Logar I. II, Steiner, Čemažar I, Očen, Sever, Sušnik, Haine, Januš II, Masle; reditelji: Peterca, Januš I, Bezja, Čemažar II. — Kapetan.

SK Krakovo. V ponedeljek 20. t. m. ob 10. uri dopolne bo prvenstvena tekma z rezervno Reke na igrišču ASK Primorje. — Naslednji igralci naj bodo pol ure pred tekmo na igrišču: Roš, Vlado, Korenčan, Strnad, Klančar, Slavik, Jože, Vinšek, Valentič, Jernejčič, Lampič, Sajo, vic. — Reditelji: Stante, Vizjak, Kukovca, stranski sodnik Levstek, nadzor. Jeršek. Tajnik.

Razveseljiv odmev našega razpisa nagrad za srednješolce

Slovenski podjetniki za vzpodbudo naše šolske mladine — Nova dragocena darila za naše nagrade

Ko smo razpisali v velikonočni številki »Jutra« nagrade za srednješolce, nas je vodilo stremenje, ojačiti v mladini veselje do učenja, ki je po trditvah nekaterih šolnikov po vojni znatno popustilo. Priprani pa, da ambicioznost naših študentov in študentov ni vseh in da moramo vzroke poslabšanja klasičnejših iskati drugje, smo sklenili odlikovati ono mladež, ki bo s svojimi izpričevali dokazala, da z dobro voljo premaga tudi najtežje zahteve. Živimo v dobi tekmovalstva in sporta, diplom in premij, ki jim nikakor ne odrekamo upravičenosti in velikega pomena, vendar pa smatramo, da je za mladino med šolskim letom najpomembnejši sport šola in najhvalevrednejše tekmovalstvo ono pri učenju. Tekmovalci obeh spolov naj bi dosegli najdržnejše rekorde, saj se bori tudi za najvišje časti in najlepše nagrade.

Industrijalec g. Batelj izroča »Jutrove« zastopniku prvovrstno kolo kot svoj prispevek k nagradam za srednješolce.

Ni nas presenetilo, da je mladina naš povz k tekmi podpravlja z navdušenjem. Že cela vrsta pisem, ki smo jih prejeli iz šolskih klopi, nam je zadoščena, da ima mladina še vedno dosti energije in volje, ta pisma so nam pa tudi dragocen dokaz, da je naša mladina mladostno čila in nepokvarjena.

Se prav posebno pa so nas presenetila priznala pisma staršev in prijateljev učece se mladosti. Tudi ti še niso izgubili zaupanja v naša naraščaj. Od vseh strani so se namreč oglašile tudi veleugledne tvrdke z najlepšimi naklonitvami za naše dobre srednješolske dijake. To je neomahljiva vera v duševno in telesno zdravje mladine.

V petkovi številki »Jutra« smo priobčili sliko prekrasnih gosli, ki jih cenijo strokovnjaki na 4000 do 5000 Din in katere je naklonila za našo dijaško akcijo tvrdka Mušič v Ljubljani. Danes priobčujemo sliko, kako izroča industrijalec gosp. Fran Batelj za srednješolske našemu uradniku prvovrstno dirkalno kolo znamke »Tribuna«.

Nikdo, ki pozna moderni trgovski duh, se ne bo čudil, da je med prvimi dobrotmi, ki so spoznali velikanski pomen našega razpisa nagrad za srednješolce tudi gospod Batelj, mož kolosalne podjetnosti, ki si je v Ljubljani na Karlovski cesti v nekaj letih z neumorno vztrajnostjo ustvaril za naše razmere naravnost nenavadno veliko podjetje za dvokolesa in v to stroko spadajoče predmete. Tam, kjer je še pred kratkim stala skromna hišica in nekaj drugih prtihi kavih ter napol podrtih stavb, zraste vsako leto pod vodstvom tega pravega trgovca novo tovarniško poslopje. Prav sedaj za zidava g. Batelj celo fronto v Zvonarski ulici z visokim poslopjem. Velike zahteve

Ogromno število poslanih slik priča o živahnem interesu pri tekmovalstvu za najboljše ilustracije Mirim-pesmic in potrjuje priljubljenost naše domače Mirim čokolade. Nagrajeno je 7 slik, od katerih priobčujemo ilustracijo g. Lojze Perka iz Starega trga.

Deco čuj rdečelično, ko prepeva pesem mično: Najizbornejša poslada Nam je Mirim čokolada.

Prečitaite novi razpis nagrad v prihodnji številki »Jutra« in sodelujte!

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

(Začetek ob 20., spremembe označene.)

Nedelja, 19.: Igra ljubezni in smrti. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 20.: Utopljena. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Torek, 21.: Zaprt.

Sreda, 22.: Greh D.

LJUBLJANSKA OPERA.

Zaprto do 26. maja. (Turneja v Dalmacijo.)

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 19. ob 20.: Grofica Marica. Premijera.

Ponedeljek, 20. ob 20.: Grof Luksenburški. Znižane cene. Kuponi.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 19. ob 16.: Grof Luksenburški. — Ob 20.: Poljska kri. Goslovanje Mariborčanov.

Ljubljanski trg pred binkoštni

Ljubljana, 18. maja. Današnji sobotni tržni dan je bil zaradi binkoštnih praznikov izredno živahen. Trg je bil bogato preskrbljen z vsemi potrebščinami in dobrinami. Ker je bil danes tudi postni dan, so nekateri zunanji ribniki prinesli na trg nekaj domačih rib in kmetice mnogo žajbljih krakov. Po ribah ni bilo večjega povpraševanja. Tudi raka so ponujali, toda ti so se prav draga specialiteta, kajti malokatera ljubljanska gospodinja zmoro iz svojega gospodinjanskega budžeta toliko, da bi mogla plačati za majle raka kar 5 Din.

Na trgu je opaziti vedno večji dovoz črešenj iz Vipave in Gorice. Cene zato rapidno padajo. Dočim so bile še pred nekaj dnevi 40 Din kg, so jih danes branjevale prodajale že po 24 do 26 Din kg. Iz Zagreba so dobile nekatere branjevale prve letošnje kumare. So še drage, namreč 30 dinarjev kilogram. Živilski trg na Vodnikovem trgu je bil danes do zadnjega kotička zaseden. Vlado je povsod živahno vrvenje. Sočivja in zelenjave je bilo v izobilju. Za praznike so se skušale gospodinjke preskrbeti s perutnino, ki je razmeroma draga. Na trgu je bilo nekaj parov piščancev. Bili so prav redki slučaj, da so gospodinjke segale po njih, kajti cene so visoke. Kmetice so zahtevale za par piščancev najmanj 50 Din, a za lep par celo 80 Din. Na trgu je bilo nad 5000 komadov jajc, katerih cene so neizpremenjene. Starega krompirja je bilo dovolj. Kot rariteta se je pojavil tudi novi krompir iz južnejših krajev. Ta se je prodajal po 10 Din kilogram. Najzanimivejši obisk trga je bil okoli 10. dopoldne, pozneje je začelo trgovanje polejati in ob 11. dopoldne je bil trg že skoro končan.

Na trgu se sedaj živahno razmotriva vprašanje, kam naj se premosti tržno nadzorstvo. Vsi so mnenja, da bi bilo najprimernejše, če se zgradi primerno uradno poslopje na Vodnikovem trgu. Na ta način bi bil omogočen stalnejši in tesnejši kontakt kupovalnega občinstva s tržnim nadzorstvom. Ker se mora tržno nadzorstvo izseliti iz sedanjih prostorov, namerava provizorično namestiti njeza urad v boljših lonah, ki stoje ob zidu nekdanje Mahrove hiše.

Restavracija hotela „BELLEVUE“

ima od danes naprej poleg izborne pristne vinske kapljice, tudi specialno srbsko kuhinjo. Danes in jutri pri ugodnem vremenu jagne in prase na ražnju, kakor tudi ražnji, vešalice, čurbastije itd. na žaru, cenj. gostom se bo postreglo tudi z izborno francosko in nemško kuhinjo. Koncerti se vrše redno vsako nedeljo in praznik dopoldne in popoldne ter vsako sredo in soboto od 17. ure naprej. Abonenti se sprejmejo.

Priporoča se P. ŠTERK, hotelir in restavrater.

Dodeča angleška znamka!

Zopetne letošnje sijajne zmaže!

Najboljši dokaz kvalitete!

Denley postavi na AJS motociklu s priklopo na Brooklandsbahn. Vozil je 100 milj s povprečno brzo od 139.4 km na uro. — AVSTRALSKA TOURIST TROPHY znaga Mr. Williams na 350 ccm AJS v kategoriji 500 ccm strojev II. darilo ter II. darilo v juniorski kategoriji. Nadalje so si pridobili zg. Rowley, Davenport in Wyse pri SCOTTISH SIX DAYS TRIAL na svojih 350 ccm AJS najvišja odlikovanja (srebrne pokale), katera so se izdala pri tej dirki. Izven tega so še odnesli darila moštva tovarnarjev v 350 ccm, kategoriji. — Vsi modeli 1000 ccm, 2 cilindrski, 500, 350 ccm 1 cilindrski promptno dobavljivi! — Plačilne olajšave! Vsi rezervni deli na skladišču! Stroji bodo razstavljeni na Ljubljanskem velesejmu, paviljon G! Motocikli SUPER X and HENDERSON, 2 in 4 cilindrski, modeli 1930, ki so brezdvomno najboljši motocikli Amerike, prispejo v kratkem

Priporoča se

O. ŽUŽEK, generalno zastopstvo, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11

Zastopstva za nekatere rajone še prosta!

Peči sistema „Luc“

vseh velikosti izdeluje tvrdka Srebotnjak & Ožib, Ljubljana, Puharjeva ulica št. 3. Prevzema tudi v popravilo in prezidavo vsakovrstne gori navedene peči in jih izvršuje strokovnoma in po najnižjih cenah brez konkurence. 128-a

„Deering“

Poljedelski stroji originalne znamke „Deering“ samosvalke, kosilke, grablje in vse vrste spravljajoče dele, dalje avtomobile znamke „International“

Irgovski pomočnik

dober prodajalec, želi premeniti dose-danje mesto. Imam tudi pol leta šoferske prakse ter bi tudi opravljal vsa tozadevna dela. Naslov pove upr. „Jutra“. 6627

Moč osebnega vpliva

VSAKDO se nauči po naših spec. amerik. metodah proizvajati VSE poskuse moderne sugestije, hipnoze itd. Drugače vrnemo denar! Krasna knjiga z navodili Din 28. Pošilja »Veda in znanost, Celje, Razlagova 8.

Sezona za vkuhanje se pričinja!

Splošnoznane Weck-ove priprave služijo v ta namen najbolje. **Zahtevajte ceniki!** Tovarniška zaloga **WECK pri št. Fructus.** Ljubljana, Krekov trg 10.

Zopet prihajajo one

naše stare bolečine, kadar se vreme spremeni. Za ude, za glavo, za zobe, roke, noge, za celo telo, pri revmatičnih trganjih ter drugače je Fellerjev Elsalid ono že 32 let preizkušeno zaščitno sredstvo, pravi blagodar v hiši. Upotrebi se na zunan in znotraj. Dobiva se povsod, poizkusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimate, naročite ga po pošti vsaj za 62 Din naravnost pri lekarnarju Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 245, Hrvatska. A za želodec: Elsalid-kroglice 6 škatljic 12 Din.

LOKOMOBILE JARMENIKI

MOTORJI na sesalni plin Diesl! MAG ZAGREB, VLASKA UL. 53

Lepota očesa in las

SEVE ASIATIQUE. Z uporabo tega preparata dobimo izvanredno bujne, goste in dolge obrvi in trepalnice, a s tem dobijo oči tudi pikantni, dragejši in privlačni pogled. Din 45. NOIR D'ORIENT ima isto svojstvo, kar »Seve Asiaticque«, akm da isto čeno barva v temni barvi. Din 55. KOPELJ ZA OČI daje očem oni zamamljivi, lep in bistri pogled. Oči postanejo bledre, svetle, očnjena, a redčilo, trudnost in motni pogled izgine. Din 58. ORISOLDE nam daje po preteku one nudi naravne kodraste lase. Kodri so dolgotrajni in daje vsakemu obrazu dragejši in zamamljivi. Din 40. CAMILLIEN DE QUININE znani specialitet za nego las. — Daje lep sijaj in mehko, a zahtevajo upadanje in odpravlja prihlajal. Cena Din 22.—. TAPPER neprecenljiv za dovršeno maso in začetje mišic. — Očraz postane elastičen in jako pomajen. — Danes prvi atribut vsake dame. — Din 60. PUDER za masiranje in čiščenje obraza. Najboljša zamena za škodljiva mila. Odrzema vso maso. Din 18. SOJEDEC (MITESSER) bomo odpravili najlažje s pomočjo praktičnega instrumenta s polug pripadajočim lotionom »Tannee, Comedones. Priporoča se vsakemu. Ne pušča nikakih brazgotin. — Din 50. MUGETTA LOTION odpravlja v roku ene noči vse solneno pege, rumene in rdeče madeže. Din 40. CENTIFOLIA, kozmetički zavod, Zagreb, Jurčičeva 8. Zahtevajte brezplačne ilustrirane prospekte!

Kdor uporablja električne likalnike, naj ne zamudi ogledati si pri Splošni elektro-družbi v Ljubljani na Mestnem trgu (zraven Krisperja) **najnovejše aparate** ki omogočajo 50% no štedenje električnega toka!

NAZNANILO.

Naznanjen p. a. stavbni podjetnik, da se začel izdelovati betonske produkte, kakor stopnice, terace, balkone, vrtno ograjo itd. V zalogi imam tudi cementne cevi v vseh dimenzijah. Delo izvršujem točno in solidno po konkurenčnih cenah. — Za naročila se najpogosteje priporočam

IVAN SEDEJ, Rožna dolina, cesta VIII/12.

ZA REKONVALESCENTE OPORO SLABOST SIRUP MALOKRVNOST „DESCHIENS“ S HEMOGLOBINOM ZDRAVNIKI TRDUJO DAJETA SIRUP Z VITALNIM ŽELEZOM MNOGO BOLJŠI OD SUROVEGA MESA IN DRUGIH ŽELEZ. PREPARATOV

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo pocen. Najnovejši modeli otroških vozil, od preprostega do najfinejšega, in igrači vozilki v zalogi. Več znamk. Bivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. **TRIBUNA** P. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozil, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

BOTOT

Edina zobna voda katero je odobrila Pariška Medicinska Akademija Najstarejša tovarna sveta Ustanovljena l. 1753

Peč

Amerikanska zračno cirkulirana peč je zadnja novost znanosti in umetnosti. Naša bodoča peč je komfortabilna, štedljiva, higijenična in artistična. Največja prijetnost v hudi zimi. Ogrevja 3-8 sob ali prostor od 200-600 m². Nizka cena omogoča vsakomur naročilo te peči. Zahtevajte ilustriran opis in cenik. American Commercial Agency Maribor.

Avtopromet Ljubljana-Vevče

naznanja, da je od druge cene naprej za vsako ceno **znižala cene za Din 1.—**

Udobna vožnja z najmodernejšim komfortnim avtomobitom svetovnoznane znamke AUSTRO-PIAT. Izrabite priložko brez Binkošne praznika, ker se vam udiče! Vovč krasni izleti na vse strani. Priporoča se O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Opalograph razmnoževalec z varstveno znamko „Globus“, kakor tudi potrebščine dobite edinele pri **Gud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 6** Telefon 2980 Pazite na varstveno znamko! Vse drugo potvorba!

podstavnike za likalnike

Potniki

dobro uvedeni pri knjigotrdnicah, papirnicah in špecerijskih trgovinah — se iščejo ob visoki proviziji. — Obširne ponudbe z navedbo referenc in curriculum vitae na: Jugomosse, Zagreb Zrinjevac 20, pod »58 K«. 6674

Dražba lova

občine Dolenji Logatec se bode višila dne 22. maja 1929 ob 8 uri v uradu sreskega poglavarja v Logatcu. Pogoji so tamka na vpogled med uradnimi urami. **Občinski urad Dol. Logatec.** 5587

Žrebušni pasovi

najceneje pri tvrdki **A. Besednik, Ljubljana** Šelenburgova ulica 6. 127

Buick automobil

6 cil. odprti, 5 sedežni, model 1927 v zelo dobrem stanju z novo Goodyear pnevmatiklo se ugodno proda pri A. Bremer, Celje.

Lokomobila

(Wolf) stabilna, 24 ks za nasičeno paro, v prav dobrem stanju, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6649

Drva

za kurjavo (odpadki od ta go) v vsaki množini se dode pri **IVAN ŠISKA** parna tupa in tovarna parketov, Ljubljana, Metelkova ulica 4. 409

Citajte vedno naše oglase!

Trgovina in industrija zdravniškega orodja, ortopedičnih aparatov, umetnih udov, vseh vrst bandaž, trebusnih in kilnih pasov, obvez, vložkov za ploščate noge, ravnodržalcev kakor tudi vse higijenične pripravke za ordinacije in operacije v bolnišnicah, sanatorijih in drugih ostalih zavodih itd. Za dame damska postrežba **Bakrenje, Nikljanje, Popravila, Brušenje.** Brušenje vseh vrst britvic za aparate za britje. **G. Besednik in drug** LJUBLJANA, Prešernova ulica 5

BUGATTI

Znamka za poznavalca avtomobilov. Pred nakupom si oglejte te vozove pri gen. zastopniku: **O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11**

Ivan Tavčar starejši zaslužnik v soboto, dne 18. maja 1929 ob 8. uri po dolgi, mučni bolezni in previden s tolažili sv. vere, v 87. letu svoje dobe bogovdano preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v ponedeljek, dne 20. maja 1929, ob 16. uri iz hiše žalosti, Kopalniška ul. 11, na mestno pokopališče v Pobrežju. Sv. maša zadušnica bo darovana dne 21. maja 1929 ob pol 9. uri v župni cerkvi sv. Marije v Mariboru. Maribor, Sarajevo, Selce, Novi Sad, Perles, Tuzla, 18. 5. 1929. ANA TAVČAR roj. HEINRIKAR, soproga, JANKO, FRANJO, ANTON, LUKA, MIHAEL, JOSIP, sinovi, S. M. LINA TAVČAR, AGNEZA FRKOVIČ roj. TAVČAR, hčerki, IVANA, JOSIPINA, FRANKA, DRAGA, sinuhe, Dr. NIKOLA FRKOVIČ, upravni sodnik, zet. — Vsi vnuki, vnukinje in sorodniki.

Zahvala. Vsem, ki so spremlili našega prijatelja **JANKOTA** na njegovih zadnjih poti, najsrčnejša hvala. Posebno se zahvaljujemo Sokolu iz Krškega in Rajhenburga, požarni bratovi iz Rake, gasilski godbi iz Krškega, učiteljskima zboroma iz St. Jerneja in iz Cerkev s šolsko mladino, pevskemu zboru iz Krškega in šol. mladini iz St. Jerneja za v srce segajoče petje, vsem darovalcem krasnih vencev, predsedniku okr. učit. društva g. Vanicu, učitelju Mihelcu, zastopniku Sokola in načelniku požarne bratve iz Rake za gniljive poslovilne besede pred hišo žalosti. Tudi g. kaplana Torkarja hvala, ki se je potrudil vsaj na pokopališče. Bog plačaj vsem! **Zahvala rodbina GOLOBOVA in sorodniki.** Dol. Piročica, dne 17. maja 1929. 6651

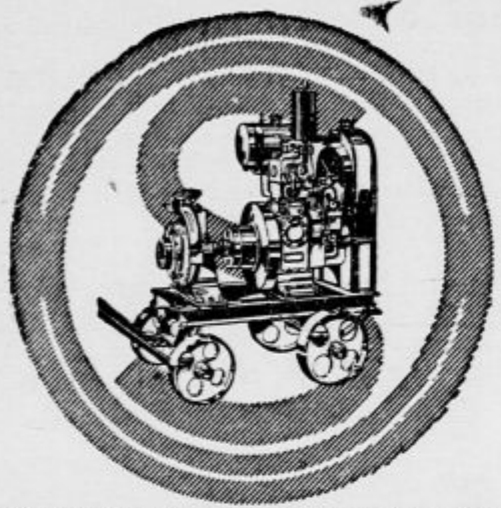
Zahvala. Povodom prerane smrti našega nadvne ljubljene soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda **Rudolfa Binterja** vseh davčnih upravitelja nam je dolžnost, zahvaliti se tem potomcem vsem, ki so s nami sočustvovali in nas v težkih urah tolažili. Posebno zahvalo smo dolžni vsem darovalcem krasnih vencev in ovratja št. duhovščini, zg. šolom in kolegom - uradnikom pokojnikovim, vsem nastavljenim davčnih uradov in delegacijam min. financ, Akademskemu pevskemu zboru, Sentjacobskemu pev. zboru in pevsem Glasb. Matice za v srce segajoče žalno petje, zg. akademikom, Sentjacobskemu gosp. in prosvet. društvu, zastopnikom oblasti, organizacij in društev, zastopnikom kamniške »Lice« in »Catalnice«, zg. Markiču in Bekšu za prelepe poslovilne besede na grobu ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti. V Ljubljani, dne 18. maja 1929. ZALUJOČI OSTALI.

Jugoslovenski kasaški derby v Mariboru

Velike kazaške in galopske dirke na dirkališču Tezno na binkoštno nedeljo in ponedeljek 19. in 20. maja 1929. — Ob vsakem vremenu.

Simmeringer

Wien-Simmering, Hauptstrasse 38-40

Motorpumpen

Zastopstvo:
Ingenieurbüro
Julius Breitwieser
Zagreb, Frankopanska 8

Hotel - Pension Lončarić

SELCE pri Crikvenici

novi zgrajen na obali tik kopališča, električna razsvetljava, voda v hiši, sobe s teraso, velika terasa na morje za jedilnico. — Popolna penzija za maj Din 65, za juni, juli in avgust Din 75. — Zahtevajte prospekt.

6696

TVORNICA KEM. IN D. B. LAKOVIRNEŽA INSTEKCIJA Družba z. o. z. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI, TERPENTIN, STROJNO OLE, UMETNIŠKE BARVE, PRAŠNO OLE, SOLEBARVE, KOPICI, FIRNEŽ, SLESKE BARVE, LUMINE BARVE, DISTEODJATE BARVE

PRODAJALNA DUNAJSKA C. 14 LJUBLJANA

POLEGTRGOVINA SCHNEIDER EVEROVŠER

PRVOVRSTNI MATERJAL - NIZKE CENE!!

Prodajalec

prvovrstna moč (30 do 40 let star) se sprejme takoj v večji manufakturni trgovini. Ponudbe sprejema do 25. t. m. Aloma Company, Ljubljana, pod šifro »Prodajalec«.

6593

Javna skladišča družba z. o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta 33

vrši obrat javnih skladišč na podlagi koncesije ministrstva za trgovino in industrijo v obsežnih in suhih prostorih — izvršuje spedično blaga — prevažajo pohištvo v specialnih pohištvenih vozilih — zveza s glavnim kolodvorom po železniškem tiru — carinsko prosto skladišče.

Telefon št. 2366 Brz. naslov: Skladišča

Modni kamarni sportni ševji

za ženske obleke

R. MIKLAUC

Pril. Skotuc, Ljubljana

Sprejem avtopotnike

proti visoki proviziji za provino v celni SHS za prevzem ročne kolekcije. Ponudbe z naznačbo referenc in curriculum vitae na Jugomoss, Zagreb, Zrinski trg 20, pod »58 K«. 6675-a

DIABOLO SEPARATOR A. B.

Generalni zastopnik:

Ljudevit Klein
Zagreb

Račkoga ul. 5/a

Telefon 63-05 telefon 63-05

Večletno jamstvo! Povoljni plačilni pogoji. Sprejemmo zastopnike! 80a

Pleša

In tiskanje las je največja nevarnost za staro in mlado. — V 24 urah zastavimo iskanje las za vedno, odpravimo vse prhljaj, srbeč, braste in neenake s »ESPARCETTE« od dr. Dorraine & Cie., Paris. — Lasje bodo oskravili in sopen bujno rasti. Za uspeh garantirano. — Garnitura stane 60 Din. CENTIPOLIA, kozmetički zavod, Zagreb, Jurčkova 8. Zahtevajte takoj brezplačno ilustrirane prospekte!

„Spectrum“ d. d.

INŽ. KOPISTA, DUBSKY IN KRSTIČ

tvornica ogledal in brušenega stekla

LJUBLJANA VII, se nahaja od 1. novembra na Celovški cesti 81, telefon 2313.

Zagreb, Ostjok. — Središnica: Zagreb.

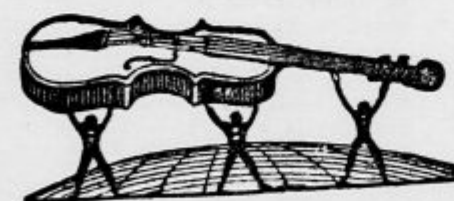
Zrcalno steklo, portalno steklo, maslinasto steklo 5-6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstevljanje v med. — Pina, navadna ogledala. 82

Zivina ohrani svojo popolno delazmožnost, če uporabljate poleti specialno sredstvo proti obadom

„BELI“

ki se doblja povsod.

Dr. A. Kansky
kemljena tovarna
Ljubljana, Gledališka 8

Veliki ilustrovani cenik dobite zastonj. Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL & HEROLD

tvornica glasbil, gramofonov in harmonik
R. Langer MARIBOR, št. 101-B

Violine od Din 95. Ročne harmonike od Din 85. Tambure od Din 98. Gramofoni od Din 345 dalje.

MON PARFUM

BOURJOIS

PARIS

MR. PH. BELA VARY

Račkoga ulica 7a
ZAGREB

Cefir za srajce!

Najnovejši vzorci!

A. & E. Skabernè
LJUBLJANA

Cycles Agilon

Prvovrstni francoski izdelek. Najbolji tek

Cene brez konkurence

Viktor Bohinec

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 21
Ceniki brezplačno!

Kostanjev les za tanin, hrastov taninski les, bukova drva 5633

kupuje stalno in n. jugodnje
ERNEST MARINC - CELJE
Zrinske a ulica št. 4 Telefon št. 136

Proda se iz proste roke

hiša z vrtičkom

ob hiši in vrtu za hišo ter pralnico in drvarnico. Hiša leži ob državni cesti, v bližini Ljubljane, oddaljena tri minute od železniške postaje, je v najboljšem stanju in ima 4 stanovanja s priključki, električno razsvetljavo in vodovodom ter je pripravna za vsako obrt, posebno za gostilno ali mesarijo. Ustna in pismena pojasnila daje in se zvedo pogoji in cena v pisarni dr. M. Pirca, odvetnika v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1. 6626

Čas je zlato!

Pred nakupom ogledajte si veliko izbiro po najnižji ceni.

Dvokolesa raznih modelov.
Motorjev več vrst.
Svalnih strojev najnovejša iznajdba.
Otroških vozilov.
Sportnih vozilov.
Igralnih vozilov.
Triciklov.
Širo.
Holenderjev.
Otroških avtomobilov.
Stolic za učenje hoje.
Tricikle za prevoz blaga.
Dele za vsakovrstne stroje in kolesa.
Pnevmatika itd.

Ceniki franco. Prodaja tudi na obroke.
V posebnih oddelkih se sprejemajo vse popravila.

„TRIBUNA“ F. B. L.
Tovarna dvokoles in otroških vozilov
Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Kupim 6501
dve hiši v mestu od 100.000 do 300.000 Din.

Prodajam
dve dobro vpeljani gostilni in špecejsko trgovino, eventuelno dam tudi v najem.
Poizve se v Sp. Šiški, Kobaridska cesta 4.

Vrtno pohištvo

vrtni solnčniki . . . Din 450, 650 850
vrtni stoli . . . Din 50, 60,
ležalni stoli z naslonom za roke Din 140, 200,
ležalni stol z blaznico za pod glavo in sedenje . Din 200, 260,
pletene garniture . Din 460, 680, 900
pohištvo, preproge, posteljnina
„Weka“ Maribor 9
Zahtevajte cenik! 67

Blago za ženske obleke

R. MIKLAUC

Pril. Skotuc, Ljubljana

Brez orožnega lista

Em-Ge pištole za plašenje, za moralno obrambo, za avtomobiliste in bicikliste, za dresuro psov in gledališča.

Crna na 6 strel . . . Din 125.—
Niklasta na 6 strel . . . > 140.—
Crna na 2 strela . . . > 55.—
O. K. na 10 strel . . . > 150.—
100 slepih patronov . . . > 25.—
Pri pismenih naročilih poslati 1/2 zneska naprej, za veliki cenik poslati 6 Din v znak.

Fr. Ševčík, Ljubljana, Židovska 8.

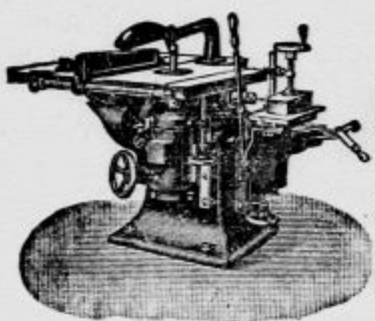
Orožje in municija za lov, šport in obrambo.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Ohranjanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo safe - deposits itd. itd. itd.

Brzjavke: Kredit, Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2549 Interurban 2706 2806 87-L

Najboljši nemški izdelek.

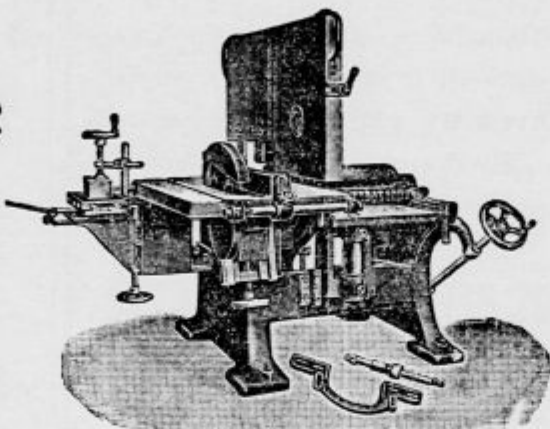
3 leta kredita!

Vse vrste posameznih in univerzalnih strojev za
mizarstvo, kolarstvo in žage

z obratom za jermenje in vzdanimi elektromotorji. — Kroglična ležišča

Dobavljajo:

**Welker Werke
J. Wachstein**
Wien X/6,
Laxenburgerstrasse 14

Najboljši nemški izdelek.

Poset jugoslovenskih zastopnikov brezplačen!

Vabilo

rednemu občnemu zboru

posojilnice za Sodražico ter okolico,
registrovane zadruge s neomejeno zavezo,
v Sodražici

dne 26. maja 1929

ob 8. uri pop. v posojilnični sobi v Sodražici

Vspored:

1. Otvoritev
2. Poročilo načelnika
3. Poročilo nadzorstva
4. Volitev članov nadzorstva
5. Nasveti

V Sodražici, dne 14. maja 1928.

6563

Načelnstvo.

Blagostanje prinaša v vsako družino z majhnimi stroški le:

„Ljudska samopomoč“

podporno društvo za slučaj smrti v Mariboru, ki sprejme do nadaljnjega vse zdrave osebe, stanujoče v Sloveniji od 1. do 50. leta in izplača v slučaju smrti upravičencu do največ 1000 Din, 2000, 4000, 10.000 Din podpore. Pripadajoče posmrtnine po 0.50, 1, 2, 5 Din se plačuje samo skozi 20 let.

V novo ustanovljen oddelek »E« se sprejme do konca maja še tudi vse starejše osebe do 70. leta, toda le z zdravniškim spričevalom. Podpora v tem oddelku znaša do največ 20.000 Din, prispevek za vsak smrtni slučaj 10 Din.

Zahtevajte brezplačno pristojno izjavo od »Ljudske samopomoči« v Mariboru, Aleksandrova cesta 45.

Število članov že 11.500. Na podporah izplačali nad 500.000 dinarjev.

Vsakdo naj bi bil član »Ljudske samopomoči«, potem ne bo v nobeni družini pomanjkanja!

6652

Predno kupite

kolo, šivalni stroj ali gramofon, ogledajte si ogromno zalogo koles: DÜRKOPP in dr. najboljših svetovnih znamk, šivalnih strojev: znamke DÜRKOPP in MINERVA, gramofonov: znamke COLUMBIA, ter plošč zadnjih šlagerjev pri trdki:

„TEHNIK“ Josip Banjai, Ljubljana

LJUBLJANSKI DVOR

LJUBLJANSKI DVOR

Pražakova ulica št. 19.

6668

Najnižje cene!

Prodaja tudi na obroke!

Naznanjam da je začela apnenica »Slap« zopet obratovati pod imenom

Josip Prevorsek
Tržič 107.

Prodajem apno po najnižji ceni.

Bele emajlirane ploščice

za oblaganje zidov in šedilnikov dobavljajo in polaga

„MATERIJAL“ d. z. o. z., Dunajska c 36.

Najpopolnejši Stoewer šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri trdki

Lud. Baraga, Ljubljana

Šelenburgova ulica 6 I.

trazplačen avok 15-letna garancija

Telefon št. 980.

P. n. občinstvu

6654

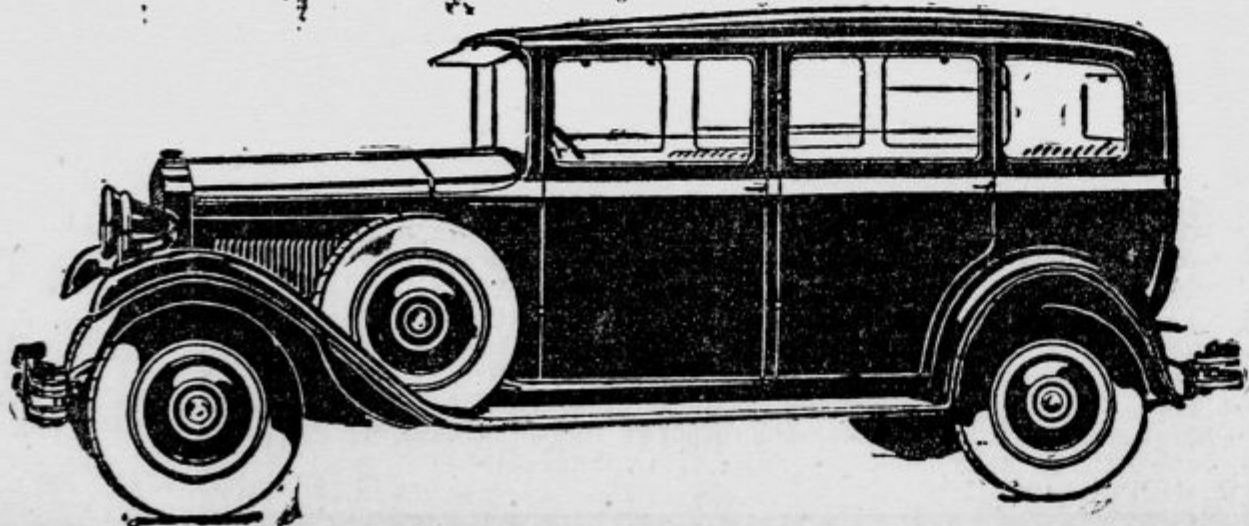
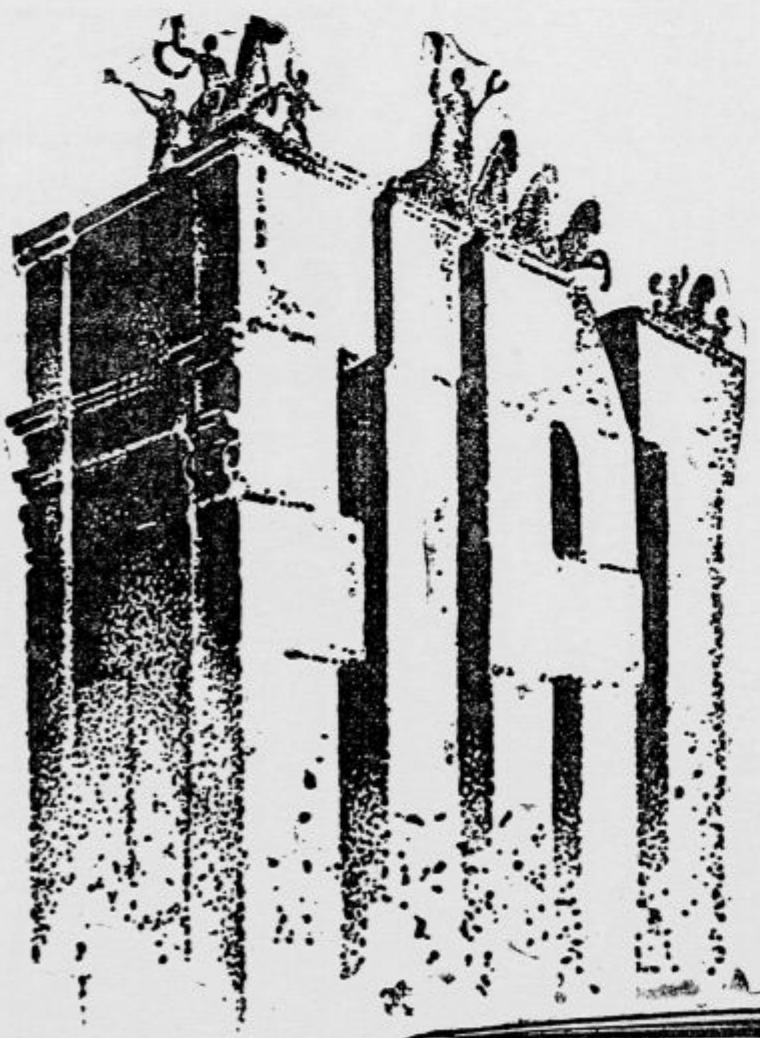
nudim stole raznih vrst po najnižjih cenah ter solidne izdelave. Prepričajte se in zahtevajte cenik. — TOMŠIČ VIKTOR ml., tovarna stolov in lesna industrija, p. Teharje pri Celju.

Med modernimi avtomobili so zavzeli novi modeli Fiat prvo mesto, osvojivši svetovni trg z združenim kvalitativnim delom, svojo brezpogojno zanesljivostjo in dobro izdelavo, sigurnostjo v pogonu kakor tudi povoljno ceno. 30 letna prošlost, polna uspeha, jamči za veliko vrednost Fiatovih proizvodov.

Radi tega naj vsakdo, ki želi kupiti najmodernejši cenen voz, nabavi

FIAT-VOZ.

S pomočjo razširjenega omrežja naših zastopnikov zasiguramo lastnikom Fiatovih voz strokovno pomoč in potrebne rezervne dele.

Naši modeli so sledeči:

MODEL 509 13/22 HP

Torpedo 4 sedežen
Spider 2/4 sedežen
Berlina Vajman 4 sedežen
Kupe Rojal 4 sedežen
Kombinirani Torpedo

MODEL 521 27/50 HP

Torpedo 6/7 sedežen
Berlina Vajman 6/7 sedežen
Berlina z metalno karoserijo, z in brez opredeljenja sedeža za šoferja
Kupe 6/7 sedežen

MODEL 520 25/45 HP

Torpedo 4/5 sedežen
Berlina z metalno karoserijo

MODEL 525 S 35/70 HP

Torpedo 4/5 sedežen
Berlina z metalno karoserijo 4/5 sedežen

MODEL 525 N 35/70 HP

Torpedo 6/7 sedežen
Berlina z metalno karoserijo, z in brez opredeljenja sedeža za šoferja

Tovorni vozovi, čistilnice za ulice, vozovi za škropljenje ulic, ognjegasni vozovi, traktorji za poljedelstvo in sadjarstvo itd.

**Jugoslovensko
Fiat-automobilno prometno d. d.**

CENTRALA: Beograd, Uzun Mirkova ul. br. 5.

FILIALA: Zagreb, Samostanska ul. 2/a

Autorizirani prodajalec za Slovenijo:

LJUBLJANA, TRIUMPH-AUTO, d. z. o. z., Dunajska cesta 36.

MARIBOR, TRIUMPH-AUTO, Filijala d. z. o. z., Frančiškanska 13.

Ribiči čas je, da se opremita za ribolov
kar Vam nudi bogata izbira
F. K. KAISER, puškar, LJUBLJANA
Kongresni trg št. 9.

Šoferska šola

oblastveno koncesionirana, I. GABERŠČIK, bivši komisar za
šoferske izpite, LJUBLJANA, Bleiweisova cesta 52. Praktič-
ne vožnje z modernimi avtomobili, teoretični pouk na pod-
lagi najmodernejših pripomočkov. Prihodnji redni tečaj priče-
ne 1. junija. 6646

Morsko kopališče Sutivan

na otoku Braču (Dalmacija)

Prekrasna lega, južna vegetacija. Kopališče na plaži s ka-
binami. Penzija (hrana in soba) 68 Din dnevno s turi-
stovsko posteljo 53 Din dnevno.

Informacije daje uprava Hotela „Vesna“ Sutivan. 5597

Dražba!

Dne 24. t. m. ob 9. uri se vrši javna dražba na
licu mesta Gruškovcu, Cirkulanah in Brezovcu
v neposredni bližini sv. Barbare v Haložah, dveh vinogra-
dov, lepega travnika, vse ob glavni cesti z lepo lego, opremo
inventarjem in 40 hl izbornega lastnega vina ter ob isti
priliki iz proste roke ca 100 hl prvovrstnega vina.

Izključna cena Din 23.243.— Ogled pred prodajo. Po-
jasnila pri sodišču v Ptuj ali konkurznemu upravitelju.

Dr. Franjo Šalamun
konkurzni upravitelj.

6624

Bolne, goreče, ranjene, ozeble noge

Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah
Glavni depo za Slovenijo:
Drogerija GREGORIČ v Ljubljani.

Mladost,
svežost, lepota!
**CREME
DARUVARY**

Najbolji dovršen proizvod moderne in
znanstvene kozmetike. Kar po prvi upo-
rabi postane koža sveža, mehka in fina,
odstrani vso nečistost, mozolje, spušča-
je, pege, rdečico nosu in drugo. Na za-
hitevo smo razposlali okoli 30.000 po-
skušnih puščic ter na temelju tega pre-
jeli mnogo priznanj in nad 20.000 naro-
čil. Ne verujte nikomur, ampak zahte-
vajte brezplačno poskusno puščico, da
se prepričate. Pošljemo Vam jo brez-
plačno, ako nam pošljete za stroške v
znamkah Din 2.—. Originalne trioglate
puščice dobite po ceni od Din 15.— v
vsaki boljši strokovni trgovini. S pošto
pošljete: 112-a

Apoteka BLUM, Subotica 3.

Foto- amaterji!

Ako hočete brez truda in brez
vsake izgube na papirju, piti
do lepih slik uporabljajte samo

papirje!

Najboljši v materialu in kon-
strukciji in najlepši v opremi so
šivalni stroji in kolesa
„Gritzner“ in „Adler“
za dom obrt in industrijo le pri

IOS. PETELINC
Ljubljana

oleg Prašernovga
spomenika ob vodi
pouk vezanja brezplačen
Vedljiva garancija
Zahtevajte ponudbo

„Keramične in emailirane ploščice“

Bele in barvaste (Majolika) za oblaganje štedilnikov, kopal-
nic, mesnic itd. — DOBAVLJA in POLAGA po najnižjih
cenah 6 63

Keramična zadruga, Ljubljana, Tesarska 3.

Oglejte si zalogo. — Zahtevajte vzorce!

Francoska linija - French Line
Cie Gle. Transatlantique
Za Severno Ameriko in Kanado
Havre—Newyork samo 5½ dni čez morje
V Južno Ameriko

Argentino, Chile, Uruguay vsak
teden iz Havre, Bordeaux in Mar-
silije:

CIE CHARGEURS - REEUNIS SUR
ATLANTIQUE TRANSPORTS
MARITIMES.

Izvrstna hrana, izborna postrežba
Vino brezplačno.

Vsa pojasnila daje brezplačno zastopnik.

IVAN KRAKER, Ljubljana
Kolodvorska ulica 35.

Odlične švicarske ure

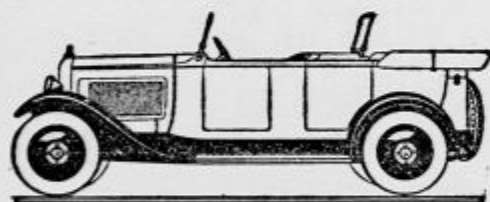
kupite samo pri 6629

»OTPLATI«, BEOGRAD, Kralja
Petra 64. mezanin.

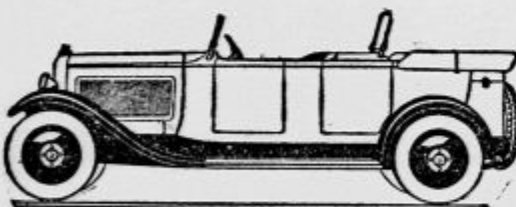
Zahtevajte brezplačen cenik za ure
na odplačilo in za gotovino.

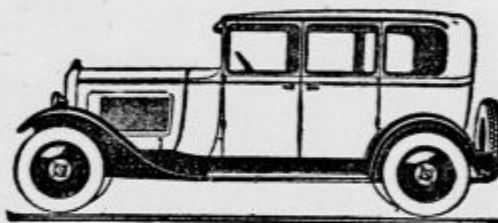
Najmogočnejše avtomobilске delavnice
v Evropi nudijo — v ožgled izpopol-
nitve njihovih produkcijskih sredstev
in njihovih preiskovalšč, ki jih pri-
števajo med najmodernejše in najbolj-
še opremljene na svetu — najpopol-
nejšo serijo voz vseh vrst, kar se jih
je dosedaj izdelalo.
Ta velika mnogoličnost modelov se
odlikuje po omebe vrednih lastno-
stih: prihrankih in neprimerljivem kon-
fortu.

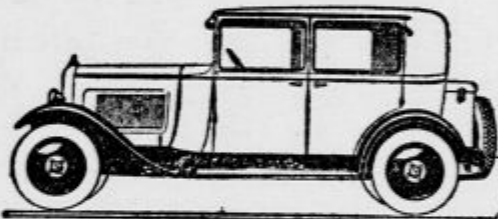
Torpedo C4

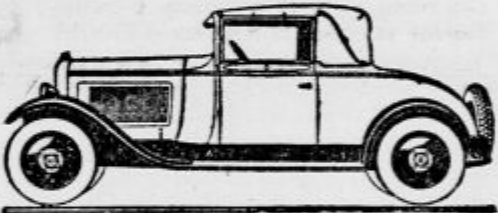
Torpedo C6

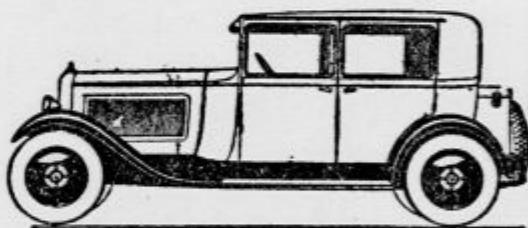
Luxus Limuzina C4

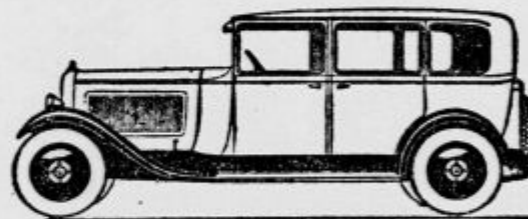
Berline C4

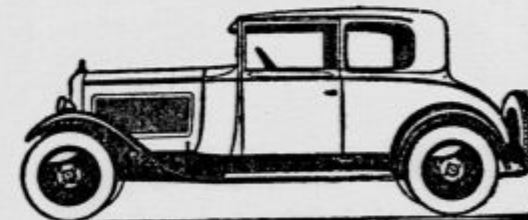
Kabriolet C4

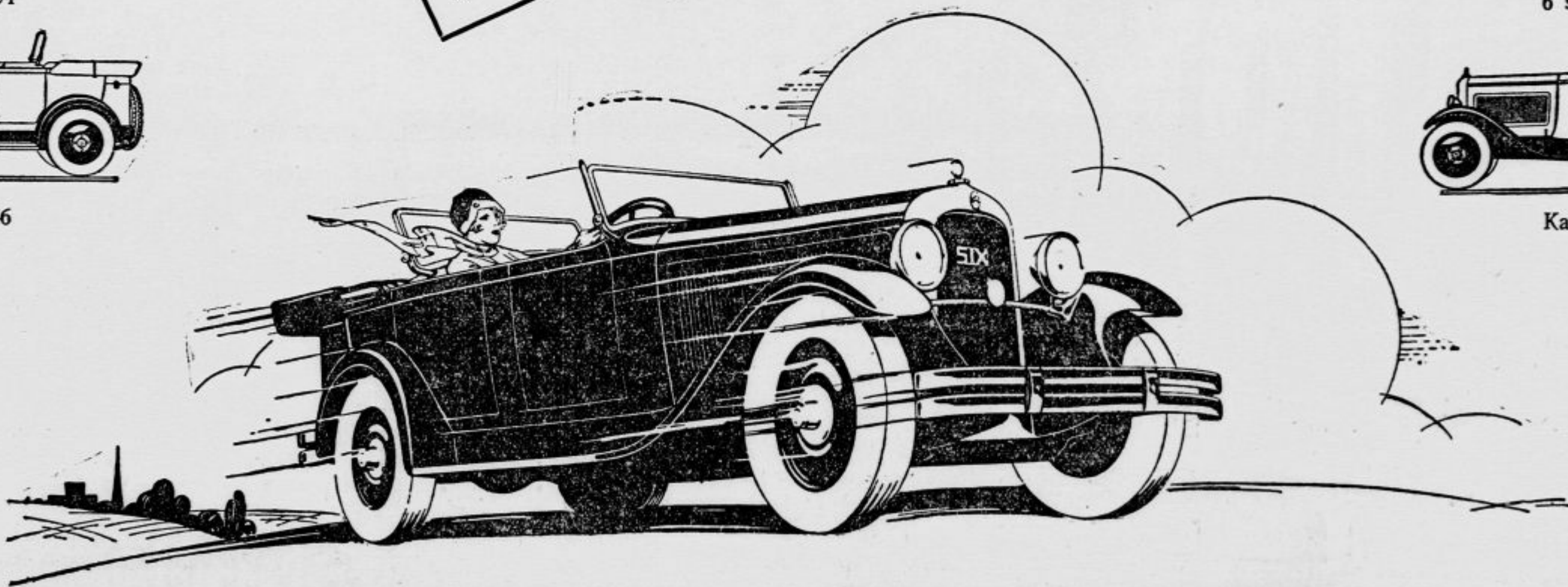
Berline C6

6 sedežni C6

Kabriolet C6

ZAGREB: Lipna ulica 22, GRAND GARAGE »Citroën«. — NOVI SAD: Kralja Aleksandra ulica 7, »VOLAN«
Avtomobilska radnja. — SUBOTICA: Gradska Kuća, Lajčo Kain, Zastupništvo »Citroën«. — VELIKI BEČKE-
REK: Anton Bence i sin. — OSIJEK: »AUTO-STROJ«, Avtomobilska radnja. — POŽAREVAC: Braća Pandu-
rović. — KNJAŽEVAC: Anta Atanasković. — KRUŠEVAC: Knez Mihajlova ulica 36, Živojin A. Simić. — NIŠ:
Obrenovićeva ulica 51, Dušan M. Krstić, Avtomobilska radnja. — LESKOVAC: Kralja Petra ulica 81, Vranić i
drug, Zastupništvo »Citroën«. — BIJE LJINA: Draga Djukanović i sin. — DUBROVNIK: Dubrovačka trgovačka
banka. — CETINJE: Braća Kovačević. — BITOLJ: Braća Zurić i Drag. Stojadinović. — SARAJEVO: Sime Mi-
lutinovića ulica 2, »DRINA«.

Michel Zévacot

128

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

»S čim naj bom zadovoljna?« je vprašala ponosno kakor majma kraljica.

»Nu... s tem, da sem našoj Francoza... in sem ti ga pripeljal nazaj.«

Z brezvestnostjo, kakršne je zmogla samo ženska, je ogorčeno vzdihnila:

»Tak kaj pa je meni do Francoza? Mar se ti meša?«

Chico je osupnil:

»Saj si vendar rekla...«

»Kaj? ... Govoril...«

»Da naj ga rešim... in pripeljem k tebi...«

»Jaz? ... Nezmislil! Sanjalo se ti je!«

Naj se zdi čitatelju še tako neverjetno, vendar je bilo baš to druzno taježje dokaz, da je imel vitez prav, ko je tolažil Chica v njegovem obupu. V tekni minule noči je bila Juana marsikaj premislila in marsikaj se je bilo izpremenilo v njenem dekliskem srcu. Izprevidela je bila, da ona, hčerka preprostega gostilničarja, ne more upati sreče ob strani francoskega plemiča. Ob tem spoznanju se je njena ljubezen do Pardaillana zelo ohladila. Čim več pomena pa je izgubljal vitez, tem več ga je dobival pritlikavec, ne da bi se bila sama zavedala. V tem trenutku sta se borili v njej dve nasprotni čustvi: nedavna, strastna, a površna ljubezen do Pardaillana in davna, zato pa tem globlja ljubezen do Chica. Kateri izmed obeh je bilo namenjeno, da zmaga?

»Čemu bi sanjalar o tem, kar se ne more izpolniti?« se je vpraševala. »Nemara da je moja sreča tu. Ali ne bi bilo brezumno, če bi se delala slepo?«

Njeno srce se je nagibalo k Chicu. Toda hotela ga je prisiliti, da ji prizna svojo ljubezen. Prav tu pa je naletela na nepremostljivo oviro: na boječnost, ki je jemala pritlikavcu ves pogum. Od tod njena jeza, odtod želja ponižati ga.

Toda Chico se ni začutil užaljenega. Nekaj trenutkov je stal in molčal, kakor da je treščilo vanj, nato pa je sklonil glavo in tiho dejal, kakor da se hoče opravičiti:

»Storil sem, kar si hotela, in Bog mi je priča, da ne lažem! Po-
vej mi, zakaj si užaljena?«

»Saj nisem užaljena,« je odvrnila deklka z nenadno mehko.

»Res ne?«

»Mar se ti vidi, da sem?«

Tako govoreč je nehote položila desno nožico preko levega kolena in jela migati z njo v višini pritlikavčevih prsi. Pri tem se je zadovoljno ozirala zdaj na svoje drobno stopalce, zdaj na Chica, kakor bi mu govorila:

»Tak poljubi ga že, neroda, ki se ničesar ne domisli!«

In res: Chico se ni mogel dolgo ustaviati izkušnjavi. Spustil se je na kolena.

Na njenih ustnicah je zalagal smehljaj, v katerem je bilo nekaj samozavesti, nekaj pa zaničevanja.

»Boš!« je klicala v duhu. »Poljubi jo boš!«

Zibajoča se nožica se je dotaknila njegovega obraza. Mali podplat ga je božal po čelu, po licih, po ustnicah, koder je naneslo. Bilo je, kakor da govori:

»Semkaj pritisni ustnice... na umazano... samo semkaj,«

Vsaj Chico ga je tako razumel. In Chico je bil nepoboljšljiv bojazljivec: še njenega podplata se ni upal dotakniti brez dovoljenja. Niti slutiti ni, da mu je bilo treba samo iztegniti roke, objeti jo in pritisniti usta na njena usta, pa bi se bila predala omami in mu vrnila poljub za poljub.

Toda ko je iznova zagledal podplat pred svojimi ustnicami, ga je prevzela izkušnja v nezno močjo.

»Če nisi huda,« je zajecjal s prosečim glasom, »tedaj menda...«

Končati ni utegnil. Podplat se je mahoma sam od sebe pritisnil

na njegove ustnice in jel drgniti po njih, kakor da jih hoče razpraskati do krvi.

Naj je bil Chico še tako prostodušen in boječ, to pot je razumel. Pijan od radosti je jel obsipati podplat s poljubi. Oh, koliko-krat je že poljubil tla, kamor je bil stopil ta šolnik; kaj ne bi hotel poljubiti njega samega!

In ko se je nožica počasi umaknila, kakor da mu hoče odmeriti ta ponižni delež sreče, je iztegnil glavo in šel z usti za njo, vse dokler se ni z obrazom dotaknil pručice, ki je stala pred naslanjačem.

Tedaj je Juana prestala umikati nogo. Narobe, z zmagovalnim nasmeškom je iztegnila še drugo in mu jo postavila na glavo, kakor bi hotela reči:

»Takole mi boš zmerom pod nogami, saj itak nisi za nič drugega. Zmerom ti bom gospodovala, zmerom! Ves moj si — ves moja stvar!«

Ko pa je pritlikavec naposled vzdignil obraz in jo vznemirjeno pogledal, je zdajci vsa zardela — od sreče, od sramu ali od kesanja, kdo ve? — in zamrmrala:

»Zdaj vidiš, da nisem huda nate...«

Chico se je sklonil in še enkrat pritisnil ustnice na šolnik.

»Tako dobra si!« je šepnil iz srca. »Dobra kakor sama sveta Devica.«

Juana je še bolj zardela. Ne, dobra ni bila. Bila je zla in hudobna. Tepsti bi jo bil moral, ne pa da se ji je zahvaljeval. S to mislijo v srcu je napravila poslednji poizkus in iznenada vprašala:

»Ali je res, da si hotel zabosti Francoza?«

Pritlikavec je poškratel, kakor da je bilo to vprašanje krvav očitok. Sklonil je glavo in osramočeno pokimal.

»Zakaj?« je hlastno vprašala Juana.

Upala je, da ji vsaj zdaj odgovori:

»Zato, ker te ljubim. Ljubosumen sem nate!«

A nesrečni Chico je napravil tudi to priliko.

»Ne vem,« je zamomljal. »Sam ne vem!«

Juana je kar pobesneta od razočaranja.

Nekoliko nasvetov našim čitateljem!

1. VEDI, da saj enkrat dnevno temeljito izprazniš želodec in čeva.
2. VEDI, da mnogo bolezni nastane radi neradne prebave.
3. NE POZABI, da zdravje in moč dobiš samo, ako imaš zdrav želodec, ki dobro prebavlja.
4. BODI OPREZEN tudi v izbiri zdravil za čiščenje čreves in pojačanje želodca.
5. VZEMI kot sigurno preizkušeno lek proti neradni prebavi, zaprtju, boleznim v želodcu ter vsem z njimi zvezanimi boleznim jeter, ledvic, glavobola, hemoroidov itd. znani FIGOL-ekzir dr. Semelléa.

FIGOL izdelek in pošilja po pošti lekarna dr. Semelléa, Dubrovnik 2.

Cena: tri steklenice 105 Din, 8 steklenic 245 Din, a poskusna steklenica 40 Din.

Zahtevajte na ogled prospekte in množične zahvalice in priznanja o FIGOLU.

Kostanjev les za tanin plačuje stalno najugodnejše

vsaki vagon sproti na željo tudi potom akreditiva poljubno pri vsakem večem denarnem zavodu Slovenije lesa tvrdke

ERNEST MARINC Celje
Zrinskega ulica št. 4. Telefon št. 136

Da damo vsem intereso-
tom sa

turbinske naprave

priliko, da izvršijo merje-
nje vodnih sil, odločili
smo se poslati našega tur-
binskega strokovnjaka v
drugi polovici meseca ma-
ja na potovanje po Slo-
veniji. Vsi oni, ki želijo
postaviti

vodne turbine,

naj nam to takoj javijo,
da jih more naš strokov-
njak obiskati in izmeriti
vode.

Strojne tovarne in
lilvarne d. d.
Ljubljana.

Stalna umetniška razstava slik

Velika
izbirna okvirjev
A. KOS,
Mestni trg št. 25
Nasproti magistrata

Vreče

novi in rabljene vr-
vrat ter

»fo za embalažo
ima vedno v zalogi«

Mirko Miškar
Ljubljana, Slomškova 1.

Vsa lepota naših divnih pokrajin

ie brez učinka, če nas boli glava.

Aspirin-tablete,

in veselje do življenja in
narave se kmalu povrne.

Samo morate zahtevati ved-
no prístni zavoje "Bayer" s
modro-belo-rdečo
znamko.

Zahvala in naznanilo!

Prav iskreno se zahvaljujem vsem svojim cenjenim gostom za naklo-
njenost, katero so mi izkazali v moji gostilni, Sv. Jakoba trg št. 5, od koder
sem se preselila na Sv. Petra cesta št. 3.

Restavracija Soča

V novih prostorih se bom potrudila, da bom kar najbolje zadovoljila
svoje goste, katere prav vljudno prosim, da mi ostanejo naklonjeni tudi
v bodoče.

Točila bom prvovrstna vina ter imela na razpolago vsako uro topla in
mrzla jedila ter vsak petek domače in morske ribe.

Sprejemam abonente na hrano, dnevno Din 10.—, 15.—, 20.—.

Za obilen obisk se priporoča

6667

IVANKA VIDMAR.

Stavbene parcele

tik postaje, skupno 12.524 m², se prodajo v nedeljo, dne
2. junija t. l. na prostovoljni javni dražbi na licu mesta v
Lescah. Parcele tvorijo en kompleks med železniškim tirom
postaje Lesce in glavno cesto Lesce-Bled. 6693

Malinska — otok Krk Hotel „Slavija“

z dependenco ob samem pristanišču in v bližini kopališča.
Lasten park. Blaga in zdrava klima. Dnevna parobrodsko
zveza s Sušakom. Pension dnevno Din 60.—. Zahtevajte
prospekte. 6691

Ksilolitni tlak

polaga „MATERIJAL“ d. z o. z., Ljubljana,
Dunajske ceste 36.

Zahvala.

Podpisana se zahvaljujem tem potom podpornemu društvu
„Ljudska samopomoč“ v Mariboru
za mi takoj izplačano pripadajočo podporo po smrti moje
matere, gosp. Marije Serneč in najlepše pripomoč to
obče koristno društvo vsakomur v pristop
Ormož, dne 16. maja 1929.

6687

Julijana Skorčič.

A. S. Levič

načelnik ministrstva financ v pokoju, dosedaj finančni eks-
pert v finančnem in prometnem ministrtvu,

daje strokovne nasvete in pojasnila

v vseh finančnih in železniških zadevah. Naslov: Beograd,
Kralja Petra 60. Telefon 31-85. 6678

revmatizma, protina

Trganje in zbadanje v udih in členih, otekline udov, pohabljenе roke in
noge, trganje in zbadanje v raznih delih telesa ter celo oslabljenje oči
so mnogokrat posledice revmatizma in protina, katere morate odstraniti,
ker bolezen sicer vedno bolj napreduje. 6223

Nudim Vam

zdravilno pijačo, ki razkrajja sečno
kislino, pospešuje izmenjavanje tva-
rin in izločevanje; torej ni to tako-
zvani univerzalni ali tajni lek, am-
pak produkt, ki ga nudi mati nara-
va v dobrobit trpečega človeštva.

Vsako dobi brezplačno poskušnjo.

Pišite mi takoj, nakar bodele dobili od mojih, v vseh deželah se naha-
jajočih zastopstev popolnoma zastojni in franko poskušnjo skupno s po-
jasnilno razlago. Na ta način se bodele sami prepričali o neškodljivosti
tega sredstva in o njegovem hitrem učinku.

August Märzke, Berlin - Wilmerdorf, Bruchsalstr. Nr. 5. Abt. 19.

Inserirajte v „Jutru“

OFERTALNA LICITACIJA

Krajevni šolski odbor v Zibřřah, p. Gorenji Logatec razpisuje ofertno licitacijo
za zidarska, tesarska in mizarska dela

šolskega poslopja v Zibřřah.

Narčrti in pogoji so na vpogled v pisarni krajevnega šolskega odbora v Zibřřah
št. 55, kamor naj tudi reflektantje pošljejo pismene ponudbe najkasneje do 26. ma-
ja 1929.

Odbor si pridržuje pravico oddati dela ne glede na višino ponudbe.

Krajevni šolski odbor v Zibřřah.

Krajevne razglednice

po najnovejših fotografijah, izdelane v vzornem ba-
krotisku po najnižji ceni dobavljamo takoj. Zahtevaj-
te vzorce in proračun na oglasni oddelek „Jutra“ pod
»Razglednica«.

TESARSTVO, MIZARSTVO, LESNA INDUSTRIJA!

Podpisani si dovoljujem javiti cenjeni javnosti, da sem opre-
mil svoje podjetje z najmodernejšimi mizarskimi, tesarskimi in
lesno industrijskimi stroji, nakar se cenj. javnosti najtopleje pri-
poročam za vsa v to stroko spadajoča dela. Kupim vsako ko-
ličino hlodov. FRANC MARTINEC, mestni tesarski mojster, Ljub-
ljana Prule 8. Telefon 2432. 6524

Večjo množino

makulturnega

papirja

po 4- Din za kg

oddamo

Naslov se dobi v upravi „JUTRA“

Žagovodja

vešč vseh manipulacijskih del
na večji žagi, tehnične izrabe le-
sa ter predvsem popravi vseh
vrst žagarskih strojev

se sprejme.

Ponudbe s pričevali na Fr. Do-
lenc, lesna industrija, Škofja
Loka.

Cene malim oglašom!

Za oglaš, ki služi v posredovalni in socialni namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelki »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglaš priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din.

Telefonske številke 2492, 3492

Malim oglašom!

Kdor hoče da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tiho 2 Din sicer ne bo se malih oglašev naj priloži v znamkah 2 Din prejel odgovora!

Cene malim oglašom!

Zenitve in dopisovanja ter oglaš trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglaš ne priobči. Številka čekovnega računa pri Poštni hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službe dobi

Prešivalstvo

dobro izurjenega sprejme Iv. Hafner v Škofji Loki. 13440

Zdravo dekle

pošteno, vajeno kuhe in vseh gospodarskih del sprejme proti mesečni plači 300 Din. — Poudarje na področju v Celju pod šifro »Učiteljica par«. 13397

Pekovskega vajenca

sprejme takoj. Poudarje na oglašni oddelki »Jutra« pod »V. L.« 13216

Učenka

sprejme za strojno pletenje v svoji hiši. Naslov v oglašni oddelki »Jutra«. 13628

Sobarico

pridno in pošteno, ki bi znala tudi kuhati, sprejme takoj k 3 osebam. Cenj. poudarje na oglašni oddelki »Jutra« pod »Takojšen nastop 34.« 13233

Pridnega dekleta

od 15-17 let starega, ki bi opravljala lahka hišna dela in pomagala v kuhinji, sprejme v trgovino za izdelavo v vseh okoliščinah. Glavni pogoj je poštenost in pripravljenost. Poudarje na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Pridna deklica«. 13221

Steklarskega pomočnika

izurjenega, sprejme steklar Ivan Kovčič v Mariboru. 13435

Za tesarje

možnega leva sprejme takoj 2 tesača s plankami. Plačam 45 Din od kubičnega metra. Miklavžina, pošta Braslovče. 13333

Dekle

pridno, zdravo in pošteno. Za vsa hišna dela, vajeno tudi kuhati, kuhe in glavnice se hitro. Poudarje na oglašni oddelki »Jutra« pod »Pridno 200«. 13373

Akordanta

za izdelavo ročne strelne opake sprejme opetna Jelovšek na Vrhniki. 12968

Zagar

samec, vajen rezanja na več listov, se sprejme. Plača skoraj. Naslov na Škof. Poudarje na oglašni oddelki »Jutra« pod »Medija-Izlake pri Zagorju«. 13325

G. Th. Rotman:

Gospod Kozamurnik in njegov avtomobil

38.

Toda kovač ga je potrepljal po rami in dobrodušno dejal: »Nič ne skrbiti, gospod, ne boste skrbiti! V moji delavnici je dovolj prostora. Za nekaj kovačev na teden lahko spravite avtomobil pri meni.« — »Velja,« je rekel gospod Kozamurnik. — »Velja,« je rekel tudi kovač in ga se enkrat udaril po rami.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

39.

Gospod Kozamurnik je šel v hišo, da bi obvestil ženo o dogovoru. Toda vrla gospa ga je prestrašeno pogledala. »Za Boga, moštiki! je vzkliknila s žalostnim glasom. «Kaj se je zgodilo s tvojo novo obleko? Šele zdaj je siromak opazil, da mu je kovač s svojimi črtnimi šapami pokvaril lepi kletkasti suknjič. »Prav tega se je manjkalo,« je vzdihnil in šel, da se preobleče.

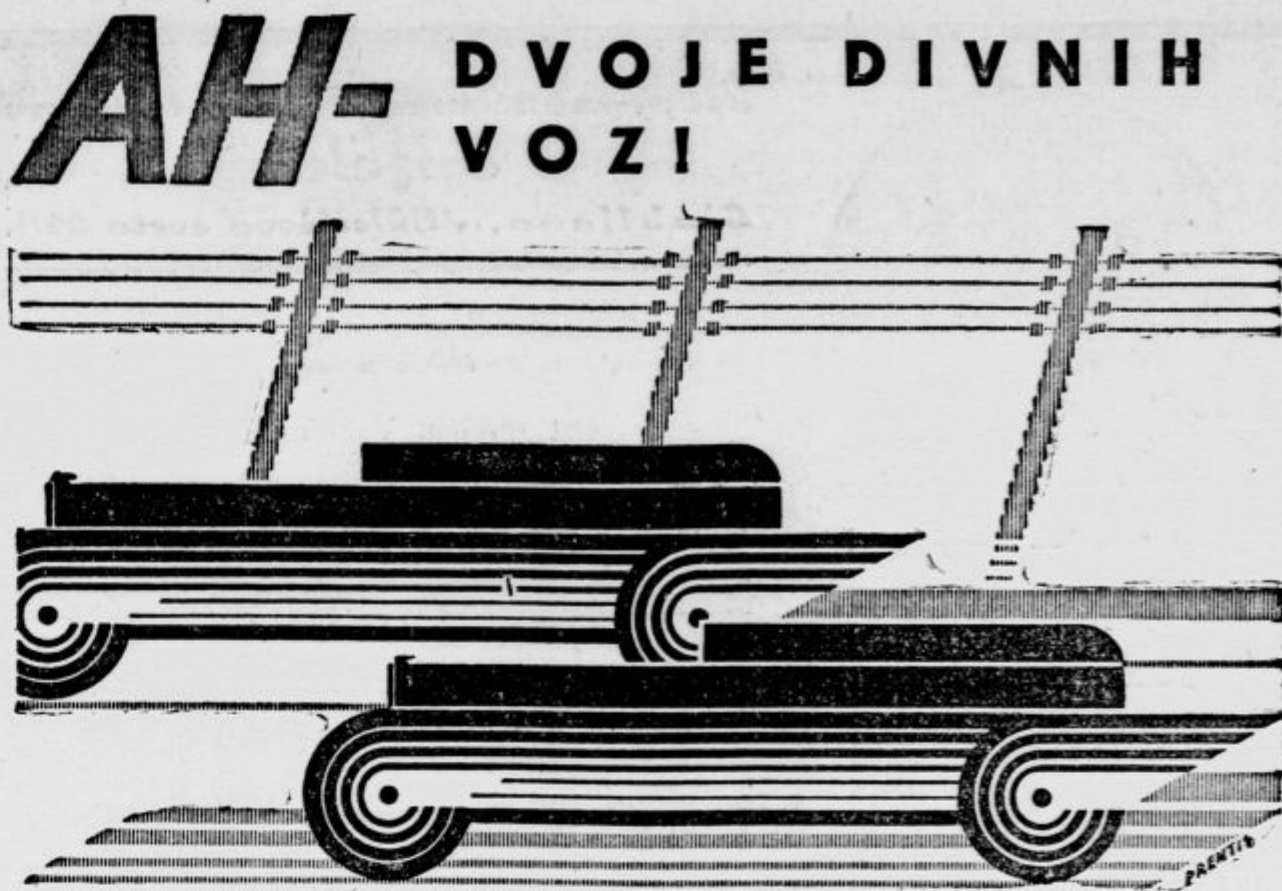
POVSOD!

Njegovo ime je znano v mrzlih mestih, ki so pod vplivom čarobnosti severnega tečaja. Glej Chrysler! pravijo temno-polti prebivalci juga, ko vidijo ta srebrna krila, ki švigajo mimo njih. Zaradi njegovega motorja, ki je čudovito tih in neizmerno močan, — zaradi njegovih zavor, katere so hidravlične in nikdar ne odpovedo — zaradi njegovih peres, podloženih z gumijem — zaradi njegove hitrosti in udobnosti — se cel svet divi temu avtomobilu.

CHRYSLER! CHRYSLER! CHRYSLER! CHRYSLER!

Trije veliki 6 cilindrski tipi, to so Chrysler Imperial, Chrysler '75', Chrysler '65'. Štiricilindrski 'Plymouth' je tudi znamka Chrysler. Chrysler je vozovi vseh tipov in cen! Oglejte si modele v zastopnikovih izložbah. Pišite po kataloge!

GLAVNI ZASTOPNIK ZA JUGOSLAVIJO: W. H. SMYTH, BEOGRAD. ZASTOPNIŠTVA: LJUBLJANA — AMERICAN MOTORS LTD. ZA MARIBORSKO OBLAST: MARIBOR: AMERICAN IMPORT CO. Chrysler Motors, Detroit, Michigan

Kako lepo izgledajo novi Chryslerji! Glejte njihove dolge, harmonične linije, okusne karoserije, sijajno ličane, svetli deli iz chrom-jekla. Njihove nove, lepe hladilnike ter njihove specialne motorje 'Srebrna kupola', visoke sposobnosti, šestimi cilindri, ročična gred s sedmimi ležaji in protibtežbo, večjo akceleracijo, še večje brzino-povečano močjo na vzponih — Njihove zavore: hidravlične, ekspanzijske, popolnoma izenačene, sigurne. Njihova peresa - dolga, nameščena v žive m gumiju blizu blatnikov.

Chrysler '75' ima lastnosti in moč dirkalnega voza — največja sigurnost in komfort. Chrysler '65' manjši šestcilindrski voz, prikladen za mnoge. Morate si ogledati ta voz! Vsak zastopnik Vam dovoli brezobvezno pokusno vožnjo.

Trije krasni — mesto cilindrskim modelom — Chrysler 'Imperial', Chrysler '75', Chrysler '65'. Štiricilindrski 'Plymouth' istotako zgrajen od Chryslerja. Chryslerjevi vozovi vseh tipov in cen. Oglejte si modele pri zastopniku. — Pišite po kataloge.

65 CHRYSLER 75

ZAHTEVAJTE ZLATI ALBUM CHRYSLER '75'

Prosim pošljite mi Vaš album, kateri opisuje vse mehanske detalje in ilustrira vse modele Chryslerja '75'

IME: _____

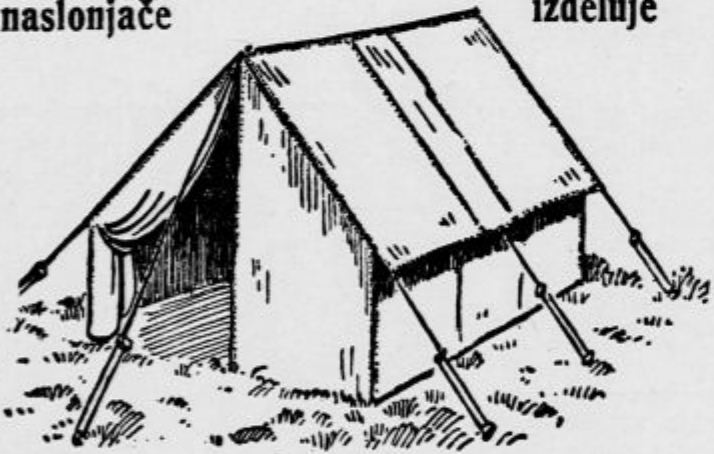
NASLO: _____

GLAVNI ZASTOPNIK ZA JUGOSLAVIJO: W. H. SMYTH, BEOGRAD. ZASTOPNIŠTVA: LJUBLJANA — AMERICAN MOTOR LTD. — ZA LJUBLJANSKO OBLAST. ZASTOPNIŠTVA: MARIBOR — AMERICAN IMPORT CO. — ZA MARIBORSKO OBLAST Chrysler Motors Detroit Michigan

Satore, vrtno solčnike, poljske postele

naslonjače

izdeluje

MAKSO ŠALGO, Osijek in Beograd, Kralja Petra 13

Dobroznana gostilna pri Tratniku

naznanja cenj. občinstvu

da je otvorila svojo podružnico na Kette-Murnovi

(prej Martinovi cesti) šte. 26

(bivša gostilna Pavšek) LJUBLJANA

Pristna in prvovrstna dalmatinska vina.

Vedno gorka in mrzla jedila.

Večkrat tedensko sveže morske ribe.

Kdor želi dobro kapljico, naj pride!

DALMATINSKI

Ia Portland cement svetovne znamke

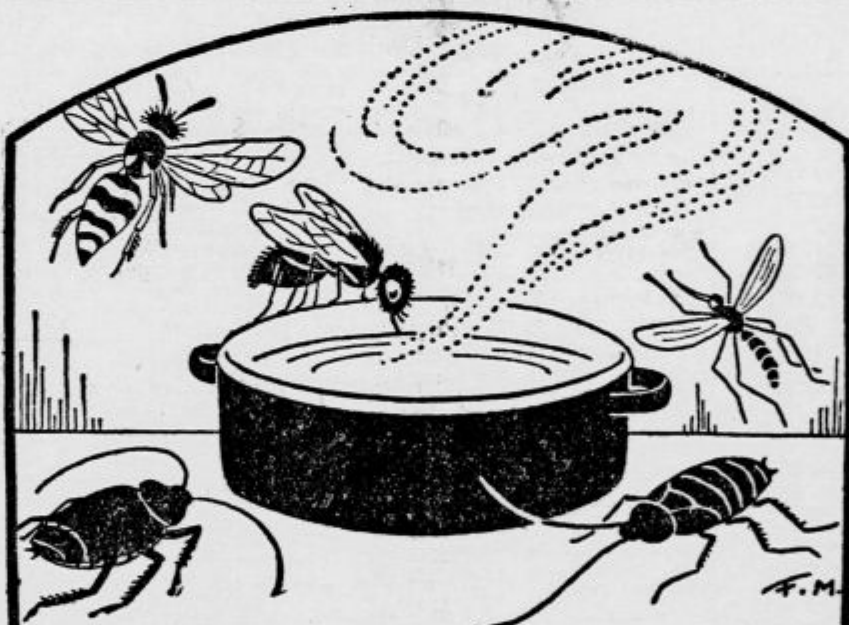
'SALONA' (Tour)

dobavljamo v juta in papirnatih vrečah

promptno iz naše tovarne

manjše količine pa iz našega ljubljanskega skladišča poleg špedicije Ranzinger

„SPLIT“ d. d. za cement Portland Masarykova cesta 23.

Ali Vam gre v tek

Vaša jed, kadar vldite v kuhinji gornji prizor? Sigurno ne! Da se rešite te neznosne golazni, ki Vam okužuje Vašo jed, uporabljajte najbolj dovršeno sredstvo za uničevanje

SHELLTOX

Razpršite Shelltox samo potom Shelltox pršilnice, ki Vam osigurava maksimum delovanja. Razpršena meglica Shelltoxa zalotene insekte SIGURNO UBIJA in v teku nekoliko minut

osvobodí Vašo hišo od muh, moljev, komarjev, bolh, stenic, mravelj, ščurkov, njihovih jajc in ličink!

Tiskana navodila za uporabo boste dobili od Vašega prodajalca. Uporabljati Shelltox znači vzdrževati hišo higijeno v največji meri. Dobiva se v vseh mestih.

RADIOTEHNIKA - Tone Poljšak

Ljubljana, Aleksandrova cesta 5

PROČ Z BATERIJAMI!

Radioaparati, ki jih ne potrebuje in je radi tega najcenejši, je:

4-ovni radio-aparat „Politosmus IV.“

za prikluček na električni tok, valovna dolžina 200—2000 m, skrajna selektivnost in jakost, vsa

Evropa v zvočniku, brez motenj električnega toka. Cena s elektronkami Din 5250.—

Vse radiopotrebščine najceneje!

Najboljši in najekonomičnejši

elektromotorji

iz znanih čeških tovarn

Škodovi Zavodi v Plzinju se nahajajo v velikosti 1/4 do 30 k. s. stalno v naši zalogi v Ljubljani. — Obrnite se na:

Zastopstvo Škodovih Zavodov
Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.
Telefon 2966.

97

Priporočamo Vam

Puch kolesa

ki so vedno najboljša!

Dobro se po solidni ceni, tudi na obroke le pri tordki

IGN. VOK.

Ljubljana — Novo mesto.

Kupim stalno vsako množino
kostanjevega taninskega lesa,

smrekove skorje, cele in drobljene, smrekove hmeljeve droge, rabljene, dobro ohranjene sode od strojnega in jedilnega olja, po najvišjih cenah. Akreditivno plačilo.

Franc Oset, Sv. Peter v Savinjski dol.

Prodaja gozda.

Na prodaj je arondiran gozdni kompleks Jelov breg - Vršiče v Gorskem kotaru v obsegu 600 ha, z logarskimi poslopji in parno žago. Za takojšnjo sečnjo godno okrog 8500 m³ čiste tehnične mase, večinoma jelke. Eventuelno se odda les na panju z zakupom žage.

Pojasnila daje g. dr. Ludvik Grobelnik, notar v Ribnici na Dolenjskem.

6619